

Prvi znaki otoplitve odnosov

BOJAN BREZIGAR

Obisk delegacije državnega zbora Slovenije v skupščini avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine bi lahko bil le vpludnostno srečanje sosedov, ki se kljub bistveno različni ravni - državni parlament na eni strani in deželna skupščina na drugi - občasno pogovarjata o medsebojnem sodelovanju, ker ju pac povezuje skupna meja. Časi, ki jih preživljajo slovensko-italijanski odnosi, pa dvigajo tudi to srečanje na raven spletnja niti, ki naj bi počasi znova zblizale državi in njune odnose dvignile na raven, ki jih je označevala se pred dobrim letom dni.

Včerajšnje srečanje jasno izraža to voljo. Predsednika Cruder in Skolc sta bila previdno optimistična, pri čemer je treba poudariti predvsem prvo besedo. To velja tako za Cruderja, ki je ob želji za pospešitev približevanja Slovenije Evropi le ugotovil, da je vprašanje premoženja istrskih ezulov sporno, ni pa o tem zavzel stališča; pa tudi za Skolca, ki je ponovil, da Slovenija ne pristaja na povezovanje večstranskih pogajanj o pridružitvi EZ z dvostranskimi odnosi z Italijo, dejal pa je tudi, da želi Slovenija odnose z Italijo čimprej urediti. Poleg te »pozitivne previdnosti« je omembe vredno vzdusje: obveza celotne tržaške delegacije v zvezi s slovensko manjšino v Italiji, ki jo je slovenski deželni svetovalec razložil v slovensčini (pred petimi leti predsedujoči tega ni dovolil in je takratnemu svetovalcu odvzel besedo), sodelovanje pri izdelavi in urniščevanju številnih evropskih programov ter potrditev pomena srečanj zupinov obmejnih občin so dokaj jasni znaki otoplitve odnosov.

Dežela Furlanija-Juljska krajina je že v času osamosvajanja Slovenije odigrala pomembno vlogo pri pritisku na rimske oblasti. Tudi Rim je bil pozoren na dogajanja v tej deželi in je počasi pristajal na njene zahteve. Zato očitno ni vseeno, kakšni so odnosi ob meji. To seveda ne pomeni, da vodi pot iz Ljubljane obvezno skozi Trst, ne dvomno pa pomeni, da ta pot Trsta ne more obiti. Otoplitev odnosov na tržaški ravni je torej dragocen delček mozaika, ki ga bosta v prihodnjih dneh sestavljali nova ministra Agnellijska in Thaler.

TRST / OBISK DELEGACIJE DRŽAVNEGA ZBORA SLOVENIJE V DEŽELNEM SVETU F-JK

Po petih letih ponovno srečanje med skupščinama

Poziv za globalno zaščito in financiranje kulturnih ustanov

TRST - Pet let po obisku delegacije takratne skupščine SR Slovenije je bila včeraj na uradnem obisku v Trstu delegacija slovenskega državnega zbora, ki jo je vodil predsednik Jožef Skolc. Po njegovih besedah in po besedah njegovega gostitelja, predsednika deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, Giancarla Cruderja, je bilo srečanje zelo uspešno. Pogovori so tudi izzveneli kot spodbuda vladama Italije in Slovenija, da premostita sedanja razhajanja in končno ubereta pot dialoga in sodelovanja. Delegaciji pa sta govorili tudi o sodelovanju na področjih prevoza, gospodarskega sodelovanja, okolja, kultu-

re in informiranja ter namenili se posebno pozornost možnosti sodelovanja med malimi in srednjimi podjetji.

Včerajšnje srečanje je med drugim zelo jasno postavilo nenadomestljivo vlogo obmejnih krajev v odnosih med državama ter vlogo obeh narodnih manjšin. Skolc in Cruder sta v tem okviru pozvala Rim, naj čimprej odobri zakon za zaščito slovenske manjšine v Italiji in naj vključi v državni proračun ukinjena sredstva za slovensko manjšino, o kateri je med pogovori v slovensčini obsirno govoril podpredsednik deželnega sveta Milos Budin.

Na 3. strani

SKLEP CONIJA / PO UBOJU V GENOVI

Nedelja brez športnih tekem

Morilec v zaporu

GENOVA - Po hitri preiskavi so karabinjerji včeraj ugotovili istovetnost morilca mladega genovskega navijaca Vincenza Spagnola, niti 19-letnega Milančana Simoneja Barbaglia, ki je zločin priznal.

Na 2. strani

TRST - Zaradi uboja navijaca Genoe (domnevnega morilca so včeraj ze aretirali) pred nedeljsko tekmo italijanskega nogometnega prvenstva A lige med Genoo in Milanom v nedeljo v Italiji ne bo športnih prireditvev. Sklep o tem je včeraj soglasno sprejel italijanski olimpijski odbor CONI pod vodstvom predsednika Maria Pescanteja, na zasедanju pa je sodelovalo tudi vodstvo italijanske nogometne zveze s predsednikom Matarresejem na čelu.

Danes dopoldne se bosta predsednik Conija Pescante in predsednik nogometne zveze Matarrese sestala tudi z italijanskim notranjim ministrom Bracciaciom in vodstvom policije, da bi se dogovorili, kaksne ukrepe je treba sprejeti, da bi izkoreninili nasilje na italijanskih stadionih.

Italijansko nogometno prvenstvo bodo zato nadaljevali 12. februarja, glede ostalih panog pa se pristojne zveze se niso odločile. Se pred sklepom Conija so se za ustavitev nogometnega prvenstva zavzeli tudi poklicni nogometaši in trenerji.

Na 27. strani

Trst: izvolili vodstvo občinskega sveta

TRST - Svetovalec Ljudske stranke Ettore Rosato je bil sinoči izvoljen za novega predsednika tržaškega občinskega sveta, za podpredsednika pa je bil izvoljen listar Marco Drabeni. Rosato, ki izhaja iz katoliških vrst, je prevzel mesto dosedanjega predsednika Giorgia Marchesicha, ki je večkrat zelo po svoje tolmacil skupščinski poslovnik. Ob izvolitvi je prišlo do hudih sporov v vrstah večine. Kritični so bili predvsem predstavniki DSL in Zavestništva za Trst.

Na 5. strani

VREME / KATASTROFALNE POPLAVE V ZAHODNEM IN OSREDNJEM DELU CELINE

Evropa ječi pod dežjem stoletja

BERLIN, PARIZ, HAAG - Včeraj se je položaj zaradi katastrofalnega neurja nad zahodno in srednjo Evropo se poslabšal, saj so tisoči morali pred poplavami zapustiti svoje domove. Neurje je do sedaj v Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem in v Belgiji terjalo 22 žvrljenj, gmotna škoda pa je neprecenljiva.

Ren je včeraj pri Kölnu dosegel rekordno višino 10,66 metra, kar je najvišji vodostaj v zadnjih 69 letih. Največja nemška reka je tako zalila ves zgodovinski del Kölna. Nic bolje ni v porečjih Mena, Mozele in Neckarja. V Frankfurtu je voda Maina že preplavila mestno obrežje. V Koblenzu je dobršen del mesta brez električne energije, vlake med Kölnom in Mainzem so preusmerili, včeraj pa so zaradi poplav zaprli tudi ameriško veleposlanstvo v Bonnu.

Sena je v Parizu skoraj za 5 metrov presešla normalni vodostaj. V Franciji je bilo do sedaj 15 mrtvih, pet oseb pa se vedno pogrešajo. S poplavljenih območij so že evakuirali 5.000 ljudi, 40.000 his je voda zalila, medtem ko je brez električne energije 233.000 gospodinjstev, kakih 8.000 delavcev pa so poslali na prisilni dopust.

Na Nizozemskem so z dveh polderjev pri Nimwegnu izselili že 25 tisoč ljudi, pri Maastrichtu pa 9.000. Danes bi lahko izselili še nadaljnjih 47 tisoč ljudi.

V jugovzhodni Belgiji je najbolj dramatično pri mestu Dinant, ki ga je Meuse delno preplavila, vse sedaj skrbi, kaj se bo zgodilo v spodnjem toku.

Na 20. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

V senatu razprava o zaupnici

V senatu se je začela razprava o zaupnici vladi Lamberta Dinija. Senat bo o zaupnici glasoval v sredo.

Stran 2

Obnovili konzorcij za fiziko v Trstu

Včeraj so na tržaški univerzi obnovili Konzorcij za pospeševanje studijev in raziskav v fiziki.

Stran 5

Sindikati za obmejno sodelovanje

V Gorici se je včeraj začel mednarodni seminar sindikatov o sodelovanju v obmejnih regijah.

Stran 9

Priznanje za TKB

Po analizi dnevnika Il Sole 24-Ore, je Tržaška kreditna banka med tistimi malimi zavodi, ki se jim ni treba bati konkurence bačnih velikanov.

Stran 11

Ilustracije dveh umetnic

V prostorih openske Zadrzne kraske banke se že izteka razstava ilustracij Magde Tavcar in Darje Celik.

Stran 15

GENOVA / HITRA IN USPEŠNA PREISKAVA KARABINJERJEV

Komaj 19-letni fant je morilec mladega genovskega navijača

GENOVA - Genovski in milanski karabinjerji so včeraj dopoldne ugotovili istovetnost morilca, ki je v nedeljo pred vhomom v genovski stadion Marassi do smrti zabodel 25-letnega Vincenza Spagnola. Aretirani je 19-letni Simone Barbaglia iz Milana, ki je baje že priznal zločin.

Istovetnost mladega morilca so preiskovalci

odkrili na osnovi pričevanj in fotografij in potem ko so na stadionu pod stolom tribune, kjer so sedeli navijači Milana, našli okrvavljeni nož, s katerim je bil umorjen Spagnolo. Barbaglia je bil namreč med tistimi navijači Milana, ki so bili do pozne ure zabarikadirani v genovskem stadionu, da bi protestirali proti prekinitvi nogometne tekme Genoa-Milan po umoru mladega genovskega navijača.

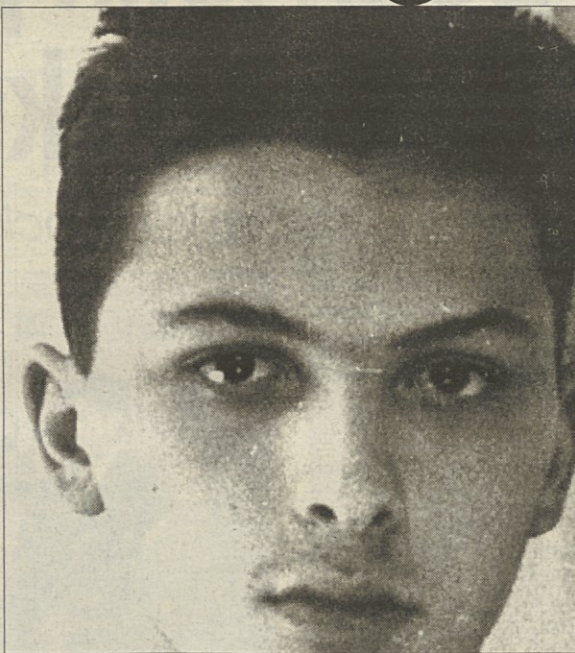
Barbaglia, vrtnarski vajenec, ki živi z družino v četrti San Siro, je bil dokaj miren, ko so ga karabinjerji pozvali na zasliševanje. Mislil je, da bo resilo dejstvo, da je včeraj s prijateljem zamenjal suknjico. Najbrž pa ga je prav to pokopalo. Ko se je razširila novica, da je bil ubit genovski navijač, so očitno opazili v grudi mladih navijačev Milana razburjenje. Skupinica je zapustila trubuno in se vanjo vrnila po daljši odsotnosti.

Barbaglia je preiskovalcem povedal, da je s prijatelji prišel v Geno-

vo okoli 11. ure. Kmalu naj bi prišel navzkriž z navdušenci genoe. Med prerivanjem naj bi ostal nekaj minut osamljen in zato naj bi prestrašen izvel nož ter nekajkrat zamahnil na slepo.

Po prvih izsledkih mladi Barbaglia ni član nobenega političnega gibanja in baje ne sodi med organizirane navijače milanskega mostva, ki se združujejo v Milanovih klubih. Tako vsaj trdi predsednik zveze Milanovih klubov Alessandro Capitanio. Baje naj bi sodil v eno od manjših neorganiziranih skupinic navijačev, ki se oblačijo v suknjice znamke barbour. V to so prepričani tudi preiskovalci, saj je na primer genovski kvestor Antonio Pagnozzi jasno locil umor mladega navijača od izgrediv, do katerih je prišlo pred in po tekmi.

Genovski in milanski zupan Adriano Sansa in Marco Formentini pa se s tako razlago nista zadovoljila. Izrazila sta svoje globoko sozalež družini umorjenega Vincenza Spagnola,

Žrtev - 25-letni Vincenzo Spagnolo

obenem pa zahtevala, naj stadioni ne bodo več neke vrste »prosta cona za nasilneže«. Zupana sta zahtevala, naj nogometna društva enkrat za vselej obračunajo s skupinami nasilnežev, obenem pa sta vse obiskovalce stadionov pozvala, naj ne trpijo več absurdnega kriminala na tribunah.

Morilec - 19-letni Simone Barbaglia

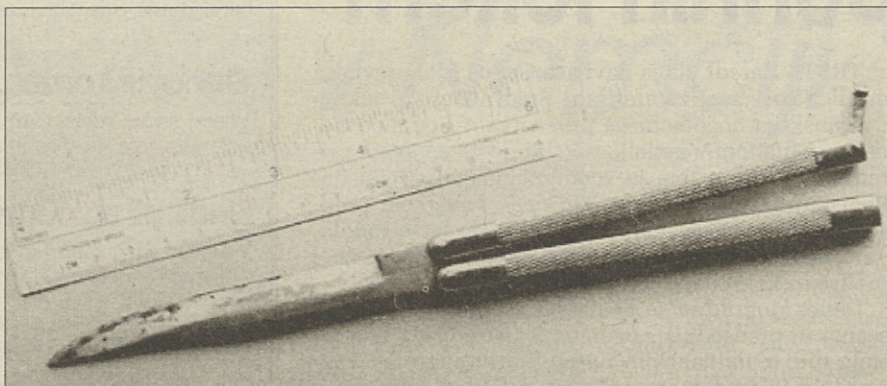
Družina Spagnuolo ne more verjeti

GENOVA - Sorodniki 25-letnega Vincenza Spagnola so zaprepani in se ne morejo verjeti, da je fant izgubil življenje na tak način. Spagnolovi prihajajo z Juga, živijo pa že vrsto let v Genovi. Oče je geometer, mati gospodinja, Vincenzo pa je bil diplomirani zobni tehnik in je čakal na zaposlitev. Sosedje ga opisujejo kot mirnega, dobro vzgojenega, vedno nasmejenega mladeniča, ki je bil navdušen navijač.

Okoli genovskega nogometnega stadiona se stanje postopoma umirja. Smetarji so v rekordnem času počistili ulice, kjer je v nedeljo zvečer divjala mestna gverila, vendar nekatera znamenja nasilja ostajajo: zgoreli nabiralniki, nekaj razbitih šip, napisi na zidovih. Z najlonskimi prevlekami so pokrili ostanke dveh avtomobilov z milan-

sko in pavijsko registracijo, ki so jih v nedeljo zazgali. Druge poškodovane avte so odpeljali. Okrog stadiona se potepajo številni radovedneži, promet je zelo gost, vendar so zvoki nekega zadušeni. Eden od radovednežev pripoveduje, da je v nedeljo opazil skupino 30 navijačev Milana, ki so komaj stopili z vlaka. Bili so mladi, brez zastav, vsi pa so bili oviti v sale. Pozneje je se opazil, da so bili namenjeni k vhodu tribun, namenjenih navijačem Genoe. Kar naenkrat pa so se razkropili, medtem ko je policija ustavila skupino Genovežanov, ki jim je skušala preprečiti beg.

Prodajalna časopisov v neposredni bližini stadiona je bila včeraj zaprta: v nedeljo so razbili vse sipe in odnesli časopise...

Rezilo, s katerim je Barbaglia zabodel Spagnola (Telefoto AP)

Večina ljudi za prekinitev prvenstva

RIM - Velika večina Italijanov je naklonjena prekinitvi nogometnega prvenstva. Tako je ugotovil Data-media za televizijski dnevnik TG2. Po izsledkih raziskovalcev je 79,7% anketiranih naklonjenih prekinitvi prvenstva. Od teh 18,4% za celotno sezono, 49,8% za eno nedeljo, 11,5% za več kot eno nedeljo.

Prav tako večina (59,7%) meni, da bi morali navijačem gostujoče enajsterice prepovedati vstop v stadion gostiteljev. 43% anketiranih je genovske izgrede pripisalo navadnemu kriminalu, 21% medijem, 15% pa nogometnim družtvom.

RIM / PO IZGREDIH V GENOVI

Notranji minister proti prekinitvi nogometnega prvenstva

Brancaccio zahteva od športnih klubov večjo strogost z navijači

RIM - Novi notranji minister Antonio Brancaccio, ki je dopoldne na vladni seji poročal o nedeljskih izgredivih v Genovi, je včeraj popoldne sklical sejo vsedravnega sveta za red in varnost, da bi skupaj z izvedenci preučil pojav nasilja v stadionih in morebitne nove preventivne ukrepe. Med pogovorom z novinarji je Brancaccio povedal, da namerava poseči pri vodstvih nogometnih klubov in nogometne zveze. Opozoril jih bo, da se med navijači razvijajo skupinice nasilnežev in pozval k strožjemu nadzorstvu. Po njegovem mnenju imajo klubi »objektivno odgovornost« za nasilje v stadionih.

Brancaccio, ki je včeraj poročal v poslanski zbornici, je tudi pod-

prl zakonski predlog proti nasilju v stadionih, o katerem razpravlja senat. Dodal pa je, da vlada nasplošno prekinitev nogometnega prvenstva, ker se boji, da bi ta ukrep povzročil se hujše izgrede. Sindikat policistov Siulp je predlagal, naj bi kot preventivo nasilnim navijačem prepovedali vstop v stadione. Za prepoved naj bi zadostoval odlok kvestorja.

Pojav nasilja je vse bolj zaskrbljujoč. Od začetka prvenstva do 22. novembra lani so organi pregona aretirali 40 navijačev, 110 jih ovadili sodišču, v izgrediv pa je bilo 260 ranjenih. Zavod lard, ki je raziskal problem nasilja pa trdi, da je vsaj tretjina mladih navijačev potencialno nasilna.

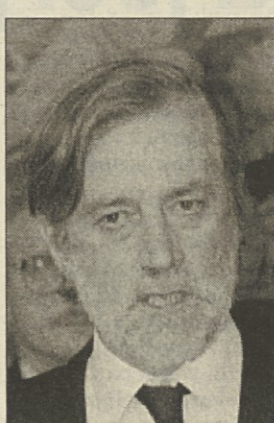
RIM / GLASOVANJE V SREDO

V senatu razprava o zaupnici novi vladi

Dini bo spregovoril jutri v repliki diskutantom

RIM - Po razpravi v poslanski zbornici je včeraj tudi zgornji dom italijanskega parlamenta začel razpravo o programu nove vlade, ki jo vodi Lamberto Dini. V senatu imajo sile, ki so podprle vlado v zbornici, krepko večino. Zato ni pričakovati presečenj. In tudi razprava bo najbrž bolj umirjena, saj se je zdel lider Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini manj ostro ultimativen v zahtevi po predčasni volitvah in je vsaj delno sprejel premirovo vabilo za premirje.

Dini je včeraj senatorjem izročil programski govor, s katerim je v zbornici orisal glavne stiri točke svoje vlade. Kazalo je, da bo govor nekoliko dopolnil, nato pa se je odločil, da bo raje sprego-

Carlo Scognamiglio

voril v sredo zjutraj v repliki.

Po uvodnih besedah predsednika Carla Scognamiglia, ki je obsodil nasilje v Genovi, se je začela razprava, ki se bo končala danes zvečer. V sredo dopoldne po pre-

mierovi repliki in glasovalnih izjavah bo senat izglasoval zaupnico. Za zaupnico bodo glasovali progresisti. Ljudska stranka Severna liga, predstavniki SVP in aostanski senator. Predstavniki Kartela svobosčin pa so napovedali, da se ne bodo udeležili glasovanja (po pravilniku senata je vzdržanje skoraj enakovredno negativnemu glasu). Stališče bi lahko spremenili, so povedali na celniški skupini, če »bi Dini poudaril, da bo končal z delom v katkem casu, na primer v aprilu«. Toda malo verjetno je, da bi Dini lahko v tem pogledu povedal kaj več kot v zbornici, saj bi si z obvezo o volitvah zapravlil podporo centra in reformistične levice.

FAŠISTI / PO 13 LETIH PREISKAVE

Tožilec Casson sumi, da Rauti pozna zakulisje atentata pri Petovljah

BENETKE - Tožilec Felice Casson, ki vodi preiskavo o petoveljskem atentatu, je zabil nekdanjega misovskega poslanca Pina Rautija. Rauti je dve uri odgovarjal benesemu preiskovalcu, ki sumi, da je skrajno desničarski politik obvesčen o zakulisju atentata iz leta 1972, pri katerem je ubilo tri karabinjerje, enega pa je hudo ranilo. Zadnji izsledki preiskave namreč kažejo, da so se okrog atentata pri Petovljah vrteli tajni agenti iz Italije in ZDA, predvsem pa tajna polvojaska organizacija Gladio.

Rautija, ki ni prestopil iz Msi k novi Finijevi stranki Nacionalnega zavezništva, ker je zvest svojim fašističnim koreninam, so že pred leti obtožili lažnega pričevanja: po izjavah Vincenza Vinciguerra, ki je obsojen na dosmrtno jeco zaradi sodelovanja pri petoveljskem atentatu, naj bi Pino Rauti imel informacije s prve roke o atentatu. Vendar mu takrat niso sodili, ker je prekršek med dolgo preiskavo zapadel.

Tokrat pa ga je Casson zaslišal zaradi izjav, ki jih je pred dnevi dal milanskemu Corriere della Sera o odnosih med skrajno desnico in tajnimi službami. Prav pripadniki tajnih služb in novofasisti naj bi sodelovali tako pri izginotju rastreliva iz nabrezinskega skladišča Gladia, kakor tudi pri samem atentatu. Za Cassona je nabrezinsko skladišče rastreliva »ključ za razumevanje odnosov med fašističnimi skrajneži, tajnimi službami in državnim aparatom«.

TRST / ZELO USPEŠNO SREČANJE DELEGACIJ SKUPŠČINE FJK IN SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA

Cruder in Školč jasno potrdila pomen ob meji sodelovanja

TRST - Pet let po obisku skupščinske delegacije takratne SR Slovenije se je včeraj mudila v Trstu delegacija slovenskega državnega zbora, ki jo je vodil predsednik Jože Školč. Slovenski parlamentarci so bili gostje deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, ki je tako po daljšem premoru in po velikih spremembah, ki so nastopile v teh letih, končno navezal stik z najvišjim zakonodajnim telesom sosednje države. Skupščini si seveda nista enakovrni, srečanje pa je bilo vseeno zelo pomembno, saj je potrdilo vlogo, ki jo igrata Trst in FJK v italijansko-slovenskih odnosih.

Školca so spremljali podpredsednik državnega zbora Miroslav Mozetič, predsednik komisije za gospodarska vprašanja Feri Horvat, poslanec italijanske manjšine Roberto Battelli, odgovorna za stike z manjšinami v zunanjepolitičnem odboru Jadranka Sturm Kocjan ter član tega odbora Ivo Hvalica. Delegacijo je spremljal slovenski generalni konzul Jože Susmelj. V delegaciji gostiteljev, ki jo je vodil predsednik Giancarlo Cruder, so bili podpredsednika sveta Milos Budin in Matteo Bortuzzo ter člani predsedstva in načelniki vseh političnih skupin, ki so zastopane v deželni skupščini.

Cruder je v pozdravnem nagovoru poudaril, da hoče skupščina FJK spet vzpostaviti prekinjeni dialog in sodelovanje s slovenskim parlamentom. Vloga obeh skupščin je, kot rečeno, različna in omejena, ne pa postran-

ska, saj odnosi med državama ne morejo mimo obmejnega prebivalstva. Predsednik je v tem sklopu izrecno omenil vlogo slovenske manjšine v Italiji ter italijanske v Sloveniji ter njune težave, med katere je izpostavil vprašanje italijanskega finansiranja kulturnih ustanov, ki ga je Berlusconi-jeva vlada crtala iz državnega proračuna. Cruderjev poseg je izzvenel tudi kot poziv deželni vladi FJK, naj odločneje pritiska na Rim za premostitev finančne stiske slovenskih ustanov v Italiji.

Školč je v celoti podprl politična izhodišča, ki jih je izpostavil predsednik Cruder, se posebno, ko je poudaril vlogo obmejnega prostora v odnosih med Italijo in Slovenijo. V Rimu in v Ljubljani je marsikdo mislil, da se bodo lahko odnosi med državama reševali zgolj na tej osi, izkazalo pa je se, da je vloga mejnega sodelovanja nenadomestljiva.

Budin je v slovensceni govoril o manjšinah in specifično o slovenski, o italijanski manjšini pa je spregovoril Battelli, medtem ko je Jadranka Sturm Kocjan predstavila gledanja slovenskega parlamenta na to problematiko. Zanimivo je, da Cruderju in Budinu ni oporekal niti predstavnik Nacionalnega zavezništva Giancarlo Casula. Med pogovori so trije člani slovenske konzulte Severne lige na trgu pred deželno palačo s transparenti opozarjali, »da nihče nima pravice predstavljati zamejcev, dokler ne bodo predstavniki izvoljeni na svobodnih in demokratičnih volitvah«.

Odslej skupni napor za obnovitev dialoga

TRST - Giancarlo Cruder in Jožef Školč (na sliki-Foto KROMA) sta novinarje seznanila o poteku srečanja, ki je bilo, sodeč po njunih izjavah in ocenah, zelo uspešno. Cruder, ki pripada Ljudski stranki, je poudaril, da so pogovori izpostavili želje in pričakovanja obeh skupščin do politike miru, sožitja in vsestranskega sodelovanja med Italijo in Slovenijo. To so želje politikov in upraviteljev, a tudi in predvsem velike večine prebivalstva, predvsem mejnih krajev, ki zaskrbljeno spremlja zastoje in težave v odnosih med državama.

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine enotno podpira pridruženost članstvo Slovenije v Evropski uniji, čeprav so nekateri - predvsem Lista za Trst - vztrajali, da mora Slovenija »pokazati dobro voljo« pri vprašanju vračanja nepremičnin istrskim beguncem. Cruder je tudi poudaril, da se skupščina brez večjih razlik poteguje za zakonsko zaščito slovenske manjšine. V to je pritrdil tudi zastopnik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Casula, ki je povedal, da se statut nove stranke zavzema za prijateljstvo in sodelovanja med državami ter tudi za zaščito Slovencev, »vendar samo v krajih, kjer je manjšina dejansko prisotna«.

Tudi Školč je pozitivno ocenil včerajšnje pogovore. Petletnega zastoja v srečanjih in v odnosih med skupščinama po

njegovem ne gre dramatizirati, saj se je Slovenija v tem času ukvarjala predvsem z utrjevanjem lastne samostojnosti. Trzasko srečanje je vsekakor dokazalo, da Rim in Ljubljana ne moreta kar tako mimo Trsta in Furlanije-Juljske krajine ter neprecenljivega bogastva, ki jo v odnosih med državama predstavlja mejni prostor.

Med konkretnimi obvezami sodi vsestranska obnovitev ne samo političnih odnosov med skupščinama, a tudi delovnih srečanj med posameznimi skupščinskimi telesi in komisijami. Cruder je napovedal, da bo aprila v Trstu plenarno srečanje predstavnikov deželnega sveta FJK, slovenskega parlamenta ter koroskega deželnega zbora. Skupščini bosta tudi po svojih pristojnostih spodbujali razvoj obmejnega gospodarstva in sodelovanja zupanih in sodelovanja mejnih občin, posebno komisije pa se bodo ukvarjale z vprašanji prometnic in sodelovanja med koprsko in trzasko luko. Gre vsekakor za probleme, ki sodijo v pristojnosti posameznih vlad.

Na srečanju niso govorili o načrtovanem trzaskem finančno-zavarovalniškem centru

»off-shore«, medtem ko je predsednik Školč na izrecno vprašanje navezal na napovedani obisk »zunanjega ministra« Evropske zveze Hansa Van den Broeka v Ljubljani, do katerega bo najbrž prišlo marca. Govori se, da namerava član izvršnega odbora EZ posredovati med Rimom in Ljubljano. Predsednik državnega zbora o tem ni seznanjen, rekel pa je, da se Slovenija gotovo ne bo izogibala obravnave tega aktualnega vprašanja.

Delegacija slovenskega parlamenta si je popoldne ogledala sinhrotron pri Bazovici, kjer so jo predstavniki Raziskovalnega centra seznanili z že dobro utečenim sodelovanjem s slovenskimi znanstvenimi in

raziskovalnimi ustanovami. Za kroniko naj se dodamo, da je svetovalec Liste za Trst Gianfranco Gambassini po obisku slovenskih parlamentarcev izdal tiskovno sporočilo, v katerem zahteva prenevanje slovenske manjšine. Desničarski predstavnik polemizira z Jadranko Sturman Kocjan, ki je dopoldne omenila uradni podatek italijanskega notranjega ministrstva, po katerem živi v Italiji približno 80 tisoč Slovencev. Po Gambassinijem mnenju jih je dosti manj. Vodjo Liste za Trst je hotel najbrž »popraviti« relativno spravljiva stališča, ki jih je desnica zagovarjala na srečanju s Školcem.

S.T.

REGGIO EMILIA / OBISK PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Scalfaro: ustava je bila in bo tudi v prihodnje glavno vodilo

Predsednik republike je na ta način vsaj posredno spet potrdil, da ne namrava vnaprej določiti datuma razpustitve parlamenta

Andreotti o zadevi Gladio

RIM - Rimska tožilca Giovanni Salvi in Pietro Saviotti, ki raziskujeta zadevo tajne strukture Gladio, sta včeraj zaslislala bivšega premiera Giulia Andreottija. Dosmrtni senator je bil zaslisan kot priča in kot »oseba, ki je informirana o dogodkih«.

Sodnika je zanimalo predvsem, kdo je odredil, naj vojska obveščevalna služba Sismi, uniči del gradiva o Gladiu, poleg tega pa sumita, da so bili tudi seznanjeni gladiatorjev, ki jih je objavil Andreotti, krepko prirejeni.

Andreotti je včeraj potrdil, da je kot predsednik vlade naročil obveščevalnim službam, naj izročijo vse gradivo sodnikom. Kdo je torej, proti volji premiera, uničil gradivo o Gladiu, da bi speljal sodnike na slepi tir?

REGGIO EMILIA - »Prisegel sem zvestobo ustavi in te prisege ne mislim prelomiti.« Tako je poudaril včeraj med obiskom v Reggio Emilii predsednik italijanske republike Oscar Luigi Scalfaro. Državni poglavar je v emilijanskem mestu sodeloval na simpoziju o Odpornstvu in ustavi, pred vrnitvijo v Rim pa je obiskal se muzej Cervi, ki je posvečen mučenikom odpora proti nacistom in fašistom.

Scalfaro je včeraj v Emilii spet razvijal vprašanje odnosa med odporništvom in ustavo, o katerem je velikokrat spregovoril v letu 1994. Temeljna listina italijanske države je po Scalfarovih ocenah »vodilo za danes in za jutri«, saj vsebuje »veliko pomembnih odgovorov na aktualna vprašanja o pomenu in vrednosti svobode«.

Ceprav je po zaupnici Dinijevi vladi v poslanski zbornici politična napetost nekoliko popu-

stila in Kartel svobosčin ne pritiska več tako ostro na predsednika republike, je včerajšnji Scalfarov nastop v Emilii izzvenel kot jasno sporočilo bivšemu premieru in njegovim zaveznikom. Predsednik republike je dejansko poudaril, da je pri reševanju krize, ki je bila posledica Berlusconi-jevega odstopa, dosledno spoštoval ustavo. In tako namerava ravnati tudi v prihodnje. Skratka parlamenta ne misli razpustiti, dokler bodo sile, ki so v njem zastopane, sposobne oblikovati neko vlado. In prav tako ne namerava vnaprej določati datuma razpusta parlamenta, kot so zahtevali Berlusconi in njegovi zavezniki.

In ob koncu tudi opozorilo. Za svobodo so Italijani plačali visoko ceno. Vedeti pa je treba, da »svoboda ni darilo, ki nam je bilo dano za vselej«. Od vsakogar je odvisno, ali jo bo mogoče ohraniti.

RIM / PRED KONGRESOM »LUMBARDOV«

Liga vabi Maronija, naj kar sam izstopi

Bivši notranji minister je preslišal vabilo

RIM - Severna liga se pripravlja na kongres, ki bo ob koncu prihodnjega tedna v Milanu. Gre za kongres, ki bo velikega pomena za »Lumbarde«, saj se je Liga razdvojila v odnosu do Kartela svobosčin in do bivšega premiera Silvia Berlusconi-ja. Večina poslancev je sicer sledila liderju gibanja Umberto Bossiju, toda del njih je zapustil Ligo, ker je ocenjeval, da Liga mora sodelovati s Kartelom svobosčin in mora biti del desnosredinske koalicije.

Lider te skupine je bil bivši notranji minister Roberto Maroni, ki ni hotel zapustiti Lige in si je dolgo časa prizadeval, da bi oporečniki ostali v gibanju. Njihov odhod, tako je sam priznal, je doživel kot politični poraz. Kljub temu pa je napovedal, da bo na kongresu nastopil s predlogom, naj se Liga vrne v okvir Kartela svobosčin. Svojo oddaljenost od Bossija je bivši

minister poudaril tudi s svojo prisotnostjo v Fiuggiju na ustanovnem kongresu Nacionalnega zavezništva.

Maronijeva stališča motijo vodstvo Lige. Včeraj sta Ligin glasnik Lugig Rossi in milanski zupan Marco Formentini (oba sodita v ožji krog Bossijevih sodelavcev) povabila bivšega drugega moža »Lumbardev«, naj zapusti Ligo, ker ni več v sozvočju z načeli gibanja. »Mislim, da je prav, če povem, kar mislim, ker me je tako učil Bossi,« je odvrnil Maroni. »Če je izražanje lastnih mnenj zločin zoper njegovo prevzvišenost, pomeni, da bom nosil posledice za svoja dejanja.«

Od izida Liginega kongresa (čeprav ne kaže, da bi imel Maroni možnosti uspeha) bodo v precejšnji meri odvisna ravnanja na italijanski politični sceni in torej usoda vlade Lamberta Dinija.

ODPRTA VPRAŠANJA

Kdaj bodo volitve jusarskih odborov?

Junija meseca jim zapade mandat

Meseca junija bo jusarskim odborom zapadel mandat, vendar zaenkrat se ne vedo, kakšna bo njihova nadaljnja usoda. Doslej namreč se niso prejeli nobenega konkretne obvestila s strani obcinske uprave o sklicanju volitev, zaradi česar je povsem utemeljen dvom, da jih bodo letos sploh lahko izpeljali. Tako ugotavlja predsednik Združenja odborov za ločeno upravljanje jusarskega premoženja v tržaški pokrajini (sicer sekcije Koordinacijskega združenja kraskih vasi) Bruno Rupel.

Združenje odborov je imelo v zadnjem času kar precej dela: med drugim je prvič navezalo stike tudi z deželno upravo in z deželnim komisarjem za jusarska vprašanja. V imenu deželne uprave je jusarsko delegacijo sprejel odbornik za krajevne uprave Oscarre Lepre. Poleg drugih vprašanj so jusarji deželnemu odborniku predložili predvsem zahtevo, da bi deželni svet čim prej odobril zakon, ki naj bi dokončno uredil dokaj razpršeno in neurejeno jusarsko problematiko. Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine se je sicer za to že obvezal, in sicer ob podpisu sporazuma za namestitev sinhrotrona pri Bazovici, 13. oktobra 1990, medtem ko je zakonski osnutek v tem smislu dve leti pozneje vložil deželni svetovalec Bojan Brezigar, vendar stvari se v vsem tem času niso premaknile iz mrtve točke.

Odbornik Lepre se je vsekakor strinjal z zahtevo, obe strani pa sta na se-

stanku tudi soglasali, naj bi v najkrajšem času prislo do srečanja med Dezelno Furlanijo-Juljsko krajino, Tržaško občino, deželnim komisarjem za jusarska vprašanja in seveda jusarskimi odbori, na katerem bi se sporazumeli za začasno ureditev jusarske problematike pred dokončno resitvijo, ki naj bi jo uzakonil deželni zakon.

Po novih navodilih bi morala namreč deželna uprava nadzorovati vse, kar se dogaja na jusarskem področju.

Sicer pa obstajajo velike razlike glede delovanja jusarskih odborov; v videmski pokrajini imajo na primer siroke pristojnosti, v sosednji deželi Veneto so že sprejeli zakon, po katerem je njihovo delovanje že urejeno, na Trzaskem pa so vse prejšnje obcinske uprave zavirale delo jusarskih odborov in tudi sedanja uprava se ni razčistila odnosov.

Kako bo na tem področju ukrepala deželna uprava, se ni znano, ker se vse premika zelo počasi. V tržaški pokrajini se ni bilo urejeno vse tisto, kar zadeva uporabo jusarskih zemljišč; zgovoren primer so zgradbe Avtonomnega instituta za ljudska stanovanja (IACP): ustanova jih sedaj prodaja, stanovanja tako preidejo v last kupcev, slednji pa niso lastniki zemljišč, na katerih so zgradili stanovanja; odprto je torej vprašanje vknjiženja.

Obstaja tudi vprašanje sportnih objektov, ki so bili zgrajeni na jusarskih zemljiščih; za izdajanje dovoljenj za njihovo upo-

rabo so pristojni jusarski odbori; na jusarskih zemljiščih so bila zgrajena sportna igrišča v Bazovici, v Trebčah, na Opcinah in na Proseku. Odbori so prejeli zagotovila s strani občinske uprave, da bodo prejeli vso dokumentacijo in začeli upravljati najemnine za uporabo teh objektov.

Kljub vsem tem in drugim podobnim birokratskim vprašanjem, ki bremenijo delovanje jusarskih odborov - ugotavlja predsednik Združenja odborov za ločeno upravljanje jusarskega premoženja - bo treba vsekakor poziviti delovanje posameznih vaskih odborov, da bi bili tako dejansko kos nelahkim nalogam, za katere so jih izbrali volilci.

POLEMIKE / KAMPANJA ITALIJANSKIH MEDIJEV

Ni števil, da bi ovrgli špekuliranje o fojbah

M. Verginella: »Slovenski arhivi so bili vedno zaprti«

Oziviljanja polemik v zvezi s fojbami se ni končalo. Začelo se je s sporno oddajo Combat film na raievi prvi tv mreži, v kateri je »zgodovinar« Luigi Papo, ki se je kot sodelavec nacistov in »črni brigatist« udeleževal nacističnih racij po Istri in Primorski, pogrel stare teze o tisočih nedolžnih, ki so jih »slavo-comunisti« pobili, ker so bili dobri in zavedni Italijani. V polemiko je posegel tudi tednik z milijonsko naklado Famiglia Cristiana, ki je partizanom pripisal nič manj kot 16.500 infojbi-rancev; za katoliški dnevnik Avvenire pa naj bi partizani »infojbirali« celo 50 tisoč nedolžnih Italijanov. Gre torej za pravo tekmo, kdo bo »ustrelil« večjo številko, kar nima

ničesar skupnega z zgodovino, za brezvestno in nedokumentirano propagando, pri kateri pa se nikoli ne omenja dejstva, da je bilo nasilje ob zaključku vojne posledica nasilja, ki se je na Primorskem začelo že s samo italijansko zasledbo leta 1918 in ki se je krvavo stopnjevalo do samega zaključka druge svetovne vojne.

Kako je sploh mogoče, da se tako neresno potvarja zgodovina? Zgodovinar narka Marta Verginella ugotavlja, da je »potvarjanje teh dejstev možno z italijanske nacionalistične strani predvsem zato, ker slovenska historiografija ni poskrbela, da bi bilo medvojno in povojno nasilje primerno razsikano. V odsotnosti podatkov in analize slovenskih virov,

Marta Verginella

Milan Pahor

lahko ti krogi v bistvu recejo karkoli. In če so se nekateri zgodovinarji na italijanski strani zavzemali, da bi bila ta tematika čim bolj objektivno razsikana, so se znasli pred dejstvom, da niso imeli primerne gradiva, ker so bili do lanskega leta arhivi jugoslovanskih oblasti nedosegljivi. Molk s slovenske strani je dovolil in se vedno dovoljuje špekuliranje. Tak pristop je bil zgrešen in je izražal prepričanje, da se lahko minimalizira ali zamolci, in se bo potem pozabilo na vse. Tega dela se sedaj nekateri zgodovinarji lotevajo, na primer raziskovalki Troharjeva in Nemceva, ki delujeta v okviru mešane slovensko-italijanske komisije zgodovinarjev. Velja poudariti tudi vzporednico: nekateri zgodovinarji in nacionalisti podobno špekulirajo s številkami eksodusa iz Istre, tudi tam številk iz arhivov ni.«

S podatki seveda ne razpolagajo niti slovenski zgodovinarji v zamejstvu. Ravnatelj Narodne in stu-

dijske knjižnice Milan Pahor parvi, da so pri odseku za zgodovino »pred leti s tako raziskavo začeli in sicer uredili kartončke, na katere smo vnesli imena, ki so bila objavljena v knjigi nekdanjega trzaskoga župana Giannija Bartolija, kjer navaja imena pet tisoč 'infojbi-rancev'. Nameravali smo preveriti tista imena, ki so se nam zdela 'sumljiva', imena onih, za katere smo vedeli, da so mirno živeli se po vojni, da so bili na telefonskem imeniku Trsta ali Gorice. Toda potem žal tega dela nismo dokončali. Tudi iz zadnjih prievanj izhaja, da jih ni bilo toliko, na tisoče, kot so nekoč trdili. Danes žal nimamo nobene podatkovne baze, da bi to dokazali. Vemo, da jih je bilo nekaj sto, osem ali morda devet sto, samo to bi bilo treba dokazati. Da bi začeli danes? Trenutno žal ne zmoremo tega dela, razen če se ne bi domenili drugače, da bi dobili nekoga, ki bi nas vsaj malo podprl pri tem delu...«

GOSPODARSTVO / OB PRODAJI PODJETJA

Srečanje Stock-sindikati

V poldrugem letu 90 zaposlenih zapustilo delo

Na sedežu Združenja industrijev je bil včeraj sestanek med predstavniki podjetja Stock in sindikati. Na njem so govorili o dosedanjih prenosih podjetja in o bodočih načrtih.

Sestanek so sklicali se pred objavo vesti o prodaji trzaskoga podjetja nemškemu podjetju Eckes. Sindikalni predstavniki so vzeli na znanje, da poteka preureditev podjetja po začrtanem planu. Le-ta je predvideval krčenje delovne sile: v poldrugem letu je zapustilo podjetje 90 zaposlenih. Podjetje je vsekakor potrdilo, da bo uvedlo »turn-over«, zaradi česar bo moralo v kratkem časovno zaposliti deset novih delovnih sil. Ravnatelj oddelka za osebje podjetja Stock De Paoli je sindikalnim predstavnikom orisal tudi temeljne točke dogovora o prodaji podjetja nemškemu Eckesu. Vso pro-

ceduro bi morali zaključiti v roku 50 dni.

Srečanja so se udeležili sindikalni predstavniki Di Stefano (CGIL), Clapiz (CISL) in Coslanich (UIL). Domenili so se tudi, da se bodo z novim lastništvom sestali predvidoma v začetku aprila.

Celotna operacija prodaje znanega trzaskoga podjetja bo - po napovedih - zagotovila Stocku popolno operativnost menedžerskih ter industrijskih struktur na trzaskem in vsedržavnem ozemlju, hkrati pa tudi nadaljnji razmah in uveljavitev proizvodnje. Družba Eckes je kupila podjetje Stock, da bi na ta način prodrla s svojimi alkoholnimi pijačami na italijanski trg, a tudi na vzhodnoevropsko območje, kjer so Stockovi proizvodi že dalj časa prisotni.

ODMEVI / PO UMORU NAVIJAČA V GENOVI

»To ni šport, to je le golo nasilje«

Vest o umoru navijača v Genovi je odjeknila tudi v Trstu. Marsikdo se je spomnil, da je bilo mesto že prizorišče podobnega dogodka: smrti navijača Triestine Stefana Furlana po spopadu s policijo, ki je posegla, da bi preprečila nered med tržaskimi in videmskimi navijaci.

Za predsednika Koordinacijskega centra navijaških klubov Triestine Federica Di Vite nedeljskega umora v Genovi ne gre enačiti s smrtjo Stefana Furlana, ker je bil Furlan zrtev policijskega napada.

»Umor v Genovi lahko le obsodimo. To ni navijanje. V skupinah navijačev prihajajo do izraza vse slabosti današnje družbe. Nekateri to izkoriščajo za sprascanje destruktivne energije, ki jo nosijo v sebi. To počenja tam, kjer je največ ljudi: množica jim zagotavlja anonimnost. A vse to ni mogoče povezati z nogometom,« je zatrdil Di Vita.

»V Trstu smo lahko zadovoljni, saj je navijanje zelo umirjeno v primerjavi z drugimi večjimi centri, kot sta na primer Milan in Genova. Med skupinami iz teh dveh mest poteka že nekaj let pravcata vojna: navijaci komaj čakajo na sportno srečanje, da bi se masčevali nad nasprotniki-sovražniki,« je poudaril.

Koordinacijski center navijaških klubov Triestine združuje sedaj vsega 16 klubov. Ko je ekipa igrala v B ligi jih je bilo 80. Klubi stejejo od 30 do 100 ljudi, paradoksalno pa je najbolj številčen klub iz »zasovražene«

Furlanije: klub Bassa Friulana steje 150 članov.

»Naše organizirane navijaške skupine zavracajo nasilje. Če pride do izgrediv, jih gre pripisati skupinam, ki niso vključene v Koordinacijski center,« je obrazložil Di Vita. »Res je, da so nogometni klubi, tudi manjši, priskocili na pomoč navijačem z nekaterimi olajšavami, na primer za ogled tekme v gosteh. Tudi Triestina je nekajkrat to storila, a le zato, da bi navijačem omogočila ogled tekme, ne pa zato, da bi podžigala nasilje,« je zaključil predsednik Koordinacijskega centra navijaških klubov Triestine Federico Di Vita.

Adriano Kovacic je odbornik trzaskе sekcije Italijanske zveze sporta za vse UISP. »Smrt navijača v Genovi me je prizadela, čeprav se danes izgrediv na stadionih veckrat ponavljajo. Pri tem me je osupnila izjava predsednika Italijanske nogometne zveze Mattarreseja, ki je posredno povedal, da bi morali tekmo nadaljevati. Sedaj se zastavlja vprašanje ukrepov, a to se ponavlja vsakik, ko kdo umre. Mislim, da gre odgovornost za take izgrediv iskati znotraj društev samih, ki z brezplačnimi vstopnicami, abonmaji in organiziranjem gostovanj podpirajo določeno vrsto navijačev. Mesecnik UISP Il Discobolo v zadnji številki obsirno piše o nasilju na stadionih, kot da bi bil zaslutit tragedijo v Genovi. Iz prispkevov izhaja, da so navijaške skupine preproste delinkventske bande. Me-

nim, da bi prekinitev nogometnega prvenstva senzibilizirala javnost, a s tem problema ne bi rešili.

Pred leti so bili pri nas nekateri nogometni derbiji zelo živahni. Na primer med Gajo in Primorcem, ali pa med Vesno in Primorjem. Predsednik Vesne Franc Cattonar je povedal, da izgrediv v derbijih med slovenskimi ekipami nimajo opravka z umorom v Genovi. »Na derbijih je prislo dvakrat ali trikrat do izgrediv, a bilo je več kricanja kot drugega. Bog varuj, da bi se kaj takega ponovilo v nižjih kategorijah. Po tekmi so bili navijaci in igralci spet prijatelji kot prej.«

Predsednik Primorja Dario Kante se je spomnil izgrediv med tekmo Primorje-Zarja pred nekaj leti. »Takrat so se pretepli nogometasi na igrišču, v Genovi so se pojavili delinkventi. Taki pojavi nimajo zveze s sportom, ne zadevajo pa zgolj nogometa. Prenapeteži izkoriščajo množična srečanja, kot so na primer nogometne tekme, da se lahko nasilno znesejo nad drugimi. Prekinitev prvenstva bi ne bila učinkovita: nasilneži bi se preselili iz stadionov v sportne palače. Mislim, da gre izvor takih pojavov iskati v osamljenosti mladih. Prav zaradi tega se zatekajo k mamilom, kadar nimajo kaj početi, pa gredo na stadion, da bi se pretepal, ali pa gredo metat kamenje z nadvozov na avtocesto,« je povedal predsednik Primorja Dario Kante.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskę tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Task: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

TRST / KONČNO IZVOLILI NOVO VODSTVO OBČINSKEGA SVETA

Ettore Rosato predsednik in Mario Drabeni podpredsednik

Pri izbiri kandidatov je bil odločilnega pomena Illyjev poseg

Svetovalec Ljudske stranke Ettore Rosato je bil sinoči izvoljen za novega predsednika trzškega občinskega sveta, za podpredsednika pa je bil izvoljen listar Marco Drabeni. Rosato, ki izhaja iz katoliških vrst, je prevzel mesto doseganega predsednika Giorgia Marchesicha, ki je večkrat zelo po svoje tolmačil skupinski poslovniki. Novi predsednik je bil izvoljen soglasno, ne pa podpredsednik Drabeni, ki ni dobil glasov Zavezništva za Trst in nekaterih svetovalcev Ljudske stranke.

Kandidata za ti funkciji sta bila skoraj do včeraj Giuseppe Dell'Acqua (DSL) in predstavnik Slovenske skupnosti

v Zavezništvu za Trst Peter Močnik. Kandidaturi sta v zadnjih dneh propadli zaradi ostrih nesoglasij v večinskih vrstah in tudi zaradi zupanovega posega, ki se je na koncu izkazal za odločilnega. Illy je ta svoj politični poseg jasno priznal v sinočnjem uvodnem poročilu, ko je potrdil, da so pogovori za izvolitev predsednika in podpredsednika potekali v zastrupljenem političnem vzdušju, ki je že močno načelo verodostojnost občinskega sveta. Zupan je tudi obžaloval, da je v večinski koaliciji prislo do hudih političnih razkolov.

Najbolj razočarani nad potekom dogajanj so sve-

Ettore Rosato

tovalci Zavezništva za Trst. Po mnenju Arielle Pittoni je tako predsednika kot podpredsednika vsilila pravzaprav opozi-

Marco Drabeni

cija, kar je nedopustno. Zelo ostro kritiko na račun tega sporazuma pa je izrekel Močnik, po mnenju katerega smo

prica hudi diskriminaciji na račun slovenske manjšine. Medtem ko so v Kopru in v Izoli pred kratkim izvolili zupana italijanske narodnosti, se v Trstu nekateri celo bojijo podpredsednika občinskega sveta slovenske narodnosti.

Precej nejevolje je bilo opaziti tudi med svetovalci DSL. Bivši kandidat za predsedniško mesto Dell'Acqua je dejal, da je v svetovalski skupini prevladal cut odgovornosti v upanju, da bo občinska skupščina pridobila izgubljeno verodostojnost. Svetovalci DSL so se vsekakor odpovedali vsem predsedniškim funkcijam v svetovalskih komisijah.

S.T.

ZNANOST / NOVA POGODBA BO VELJALA NADALJNJIH 30 LET

Obnovili Konzorcij za fiziko

Včeraj so na rektoratu trzške univerze slovesno obnovili Konzorcij za pospeševanje studijev in raziskav fizikanih institutov trzške univerze. Gre za ustanovo, ki že 30 let skrbi za razvoj fizikalnih studijev in raziskav v Trstu, tako znotraj univerze kot izven nje, saj je odigrala bistveno vlogo tudi za nastanek in razvoj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru, Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padricah, pa tudi sinhrotrona pri Bazovici.

Novo pogodbo so podpisali rektor trzške univerze Giacomo Borruso, predsednik Trzškega konzorcija za fiziko Claudio Villi, trzški zupan Riccardo Illy, izredni komisar Pokrajine Trst Domenico Mazzurco, predsednik Fondacije Trzške hranilnice (CRT) Renzo Piccini, dekan trzške prirodoslovne fakultete Luciano Fonda in predsednik Trzške trgovinske

zbornice Giorgio Tombesi. Povedati velja, da je Tombesijeva pristotnost izrazala novost, saj Trzška trgovinska zbornica doslej ni bila soudeležena v Konzorciju za pospeševanje studijev in raziskav fizikalnih institutov trzške univerze. Nova pogodba ima 30-letno veljavo, se pravi enako dolgo, kot jo je imela prva pogodba, ki je v teh dneh zapadla. Podpisali so jo ob navzočnosti notarja Giulia Flore.

Ob podpisu je bilo tudi nekaj priložnostnih nagovorov. Govorniki so izpostavili predvsem pozitivno vlogo, ki jo je konzorcij opravil v svoji dosednji zgodovini, saj se je treba tudi njemu zahvaliti, če se je Trst v zadnjih desetletjih razvil v pomembno znanstveno središče. Seveda so izrazili tudi upanje, da bi konzorcij tako uspešno deloval tudi v naslednjih 30 letih.

In dejansko se v svetu znanstvenih in tehnoloških raziskav vedno kaj rojeva ali

dogaja. Tako so npr. včeraj dopolne pri Padricah s krajšo slovesnostjo uradno otvorili družbo Techna. Gre za podjetje, ki se bo specializiralo na področju diagnostike v širšem pomenu besede, se pravi ne samo medicinske. Preučevalo bo inovativne reagentne, s katerimi naj bi določali tudi kakovost kmetijskih pridelkov in na splošno živil. Podjetje bo delovalo v tesni povezavi z oddelkom za kemijo trzške univerze, z oddelkom za fiziologijo in veterino ter z oddelkom za živilske vede videmske univerze, pa tudi s farmacevtskim institutom Mario Negri iz Milana. »Za nas je bistvenega pomena povezava med svetom znanosti in industrije,« je ob otvoritvi dejal ravnatelj družbe Techna Maurizio Paleologo. »Prav zato smo se tudi odločili, da se vključimo v padriški Center za znanstvene in tehnološke raziskave,« je se pristavil.

NOVICE

Italija, Slovenija in zapuščena imovina

Italija-Slovenija: vprašanje zapuščene imovine je tema okrogle mize, ki bo v četrtek, 2. februarja v dvorani Ras na Trgu Republike 1 (Ul. Mazzini) ob 16. uri. Pobude novinarskega krožka, dnevnika Piccolo in mesečnika Lettere Triestine se bodo udeležili predsednik slovenske komisije za zapuščeno imovino in nekdanji predsednik italijansko-jugoslovanske komisije za videmski sporazum Tone Polsak, konzul Slovenije v Trstu Tomaž Pavšic, predsednik nacionalnega združenja Julijska krajina in Dalmacija Lucio Toth, predsednik združenja istrskih skupnosti Ruggero Rovatti, predsednik krožka Istria Marino Vocci in Vladimiro Koscic za revijo Lettere triestine, ki je v svoji zadnji številki objavila veliko gradiva o vprašanju zapuščene imovine. Okroglo mizo bo vodil novinar Mauro Manzin.

Boljša kakovost zraka v mestnem središču

Trzaska občina je sporočila podatke o onesnaženju zraka v mestnem središču: v zadnjih dneh niso merilne naprave na Goldonijevem trgu nikoli zabeležile kritičnih podatkov, saj količina ogljikovega monoksida ni nikoli preseгла 40 miligramov na kubični meter zraka oz. povprečno 10 mg/kub m, kar je po zakonu skrajna meja, po kateri je treba prekiniti promet. Tako so v soboto zabeležili 8,3 mg/kub m, v nedeljo pa 11,9. Nasploh se je delna zavora mestnega središča dobro obnesla, saj v letošnji zimi še niso zabeležili, da bi ogljikov monoksid presegel varnostno mejo.

Izgubljeno - najdeno

Na ekonomatu trzške občine (soba 110 občinske palače na Trgu Unità) so na razpolago lastnikom naslednji predmeti, ki so jih našli na mestnih ulicah: vzigalniki, ure, listnice in italijanska valuta. Več izgubljenih predmetov, ki so jih našli na avtobusih, pa je na razpolago pri prevoznem podjetju ACT.

Rok za pokrajinske podpore

Trzaska pokrajinska uprava sporoča, da bo danes zapadel rok za dodelitev podpor, ki jih predvidevajo zakoni za razvoj kulturnih dejavnosti, za mir in sodelovanje med narodi, za glasnene tečaje, za sportne dejavnosti, za prizadete obcane in za varstvo narave.

Tisoč dni združenja Zlata nit - Auser

Združenje Zlata nit - Auser, ki se ukvarja s podporo ostarelim občanom, praznuje tisoč dni delovanja. Obračun triletnega delovanja bodo podali danes ob 10.30 v središču Itis v Ul. Pascoli 31.

Občni zbor Krožka Miani

Krožek Ercole Miani, ki je v preteklem letu priredil več zanimivih srečanj z vidnimi osebnostmi italijanskega političnega, sodnega in informacijskega življenja, prireja v četrtek občni zbor. Odprt je vsem občanom, potekal pa bo od 19. ure dalje na sedežu krožka v Ul. S. Michele 8/1.

PRI ŽELEZNIŠKI POSTAJI

Promet ohromljen zaradi trčenja avtomobila v pešca

Na Miramarski drevered so včeraj okrog 18. ure morali poklicati tudi gasilce (prihiti so iz starega pristanišča), ki so s posebnimi zračnimi blazinami dvignili avtobus in omogočili osebju Rdečega križa, da je izpod vožila potegnili težko ranjenega Bruna Matteia (76 let, Ul. S. Cilino 77). Potem ko so nesrečnežu na kraju samem nudili prvo pomoč, so ga odpeljali v katarinško bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 30 dneh sprejeli na kirurškem oddelku.

Mattei je prečkal cesto ob železniški postaji, ko se je vanj zaletel avtomobil fiat 500 z gorisko registrsko tablico, ki je bil namenjen proti centru. Moskega je vrglo nekaj metrov naprej, proti desni, kjer je bil ustavljen avtobus št. 6. Padel je pod težko vozilo, ki se je ravno premaknilo. Nekdo je zaklical soferju,

naj se ustavi, tako da je ostal Mattei vklesčen med prvimi in zadnjimi kolesi, z glavo pod avtobusom, ranjen, a živ.

Zaradi nesreče je v prometu prišlo do velikih zastojev, kot sicer že prej, ko so okrog 17.30 na Nabrežju, v višini bazena Bruno Bianchi, trčili stiri avtomobili (ciltroen AX, fiat uno, mercedes in alfa 164; slednji je bil iz Trevisa, ostali iz Trsta). Na srečo pa ni bilo nič hujšega, le vozniki fiata so nudili prvo pomoč.

To pa ni bila edina včerajšnja nezgoda. Ze zjutraj so se na Trgu Gioldoni poškodovali priletni Giuseppina Budicin ter Gianni in Valerio Pestrin, ki so jih s prognozo okrevanja od 1 do 20 dni sprejeli v katarinški bolnišnici. Budicinijeva je bila v avtobusu, ki je podrl oba pešca in je padla, ko je sofer pritisnil na zavore.

NA TRŽAŠKI PRETURI SE JE PRIČEL NOV PROCES

Prof. Pahorja dolžijo žalitve časti in prestiža kvesture

Pahor trdi, da je kvestor skupaj z Občino skušal preprečiti zborovanja društva Edinosti na Trgu Unità

Na preturi se je včeraj začel nov proces proti prof. Samu Pahorju, ki ga tokrat dolžijo, da je žalil »cast in prestiz trzške kvesture«. V nekem pismu, ki ga je naslovil tako kvestorju kot drugim oblastem, namreč Pahor med drugim trdi, da »je bila kvestura vpletena v prizadevanja v njegovo škodo, z odkritim kršenjem zakonov, tako da bi ovirali in preprečili manifestacije, katerih je bil pobudnik« in da je »kdo od funkcionarjev kvesture spodbudil predstavnika združenja "la Piccola Italia" Bonettija (da je vložil "obvestilo o manifestaciji" na Trgu Unità)«.

Dogodek je dokaj zapleten, saj gre po eni strani za zadržanje kvesture in Občine, po drugi pa za pravico do manifestacije, ustrezni prošnji, njihove veljavnosti, datumov predložitve itd. Pahor je v omenjenem pismu podrobno navedel, kako so se odvijali dogodki in trdil, da je trzški kvestor s sodelovanjem občinskega odbora na vsak način skušal preprečiti društvu Edinosti, da bi manifestiralo na Trgu Unità. Potem ko so mu zavrnili prošnjo za manifestacijo 2. maja,

je 6. 5. vložil novo, za manifestacijo 9. maja. Tega dne je nameraval manifestirati tudi Luigi Bonetti, ki pa je prošnjo vložil dan kasneje, 6. maja. Občina je tedaj odgovorila Pahorju, naj kvestura sama odloči, ker sta obe manifestaciji istočasno. Pahor je pri tem vztrajal, da ima njegova prošnja prednost, ker je bila prej predložena, a kvestura je zavrnila obe, kot bomo videli kasneje.

Proces pred pretorico Danilo Salvà (javni tožilec je bil Santacatterina, tolmac Miran Kosuta, zapisničarka Sara Ukmar) se je pričel s posegom Pahorjevega odvetnika Giovannija Ghezzijsa, ki je trdil, da je bil dekret, s katerim so Pahorja obvestili o procesu, neveljaven, ker ni bil v slovenscini. Javni tožilec se je zahteval upr, sodnica je osvojila njegovo stališče, čes da člen 109 kazenskega postopnika predvideva rabo slovensčine sele na izrecno prošnjo zainteresiranih. Pahor je pri tem omenil razsodbo ustavnega sodišča št. 62 iz leta 1992, po kateri bi morali tudi za Slovenke postopati kot za Nemce, z dekretom, a parlament ni nič ukenil. Zato se je obrnil do sodni-

ce, naj poseže pri ustavnem sodišču, da upošteva pravice slovenske narodnostne skupnosti na podlagi omenjene razsodbe.

Na vrsti je bil zatem kvestor Giliberti, ki je podrobno obrazložil, kako se ravna kvestura v primeru, ko prejme prošnjo za manifestacijo. Praksa je, da se zainteresirani zgledajo vsaj tri dni prej, nakar prošnjo ocenijo glede na vprašanja javnega reda (če so istega dne v istem kraju dve manifestaciji, kje sprevod poteka, ob kakšni uri je najavljen, tematika manifestacije, kaj pomeni, koliko ljudi bo privabila itd.). Pretorico je zanimalo, če ima prednost tisti, ki je prošnjo prej vložil. Giliberti je pojasnil, da jih običajno skoraj vsi vlagajo tri dni prej, Pahor pa tudi več mesecev in celo leto dni, ker najavi več manifestacij hkrati. V teh primerih vzamejo v postev le prvo od najavljenih in jo ocenijo na podlagi omenjenih kriterijev, iz česar se razume, da čas predložitve ne igra glavne vloge. Samo obvestilo na kvesturo pa se ne zadošča, potrebno je tudi dovoljenje Občine za »zasedbo javnega prostora«. Do ma-

ja 1993 je zadoščal zig Občine, da je bila prošnja predstavljena in ni bilo treba čakati na pismeni odgovor.

Zatem je bil govor o konkretnem primeru, ki je privedel do sedanjega procesa. Za 2. maj 1993 sta tako Pahor kot predstavnik »la Piccola Italia« Bonetti nameravala prirediti manifestacijo. Slednji je imel zig Občine, Pahor pa ne in zato so njegovo zahtevo zavrnili. Oba sta nameravala manifestirati tudi 9. 5., a tedaj so oba zavrnili z utemeljitvijo, daje bila istega dne na sosednjem Borzmem trgu manifestacija MSI (v teku je bila namreč volilna kampanja in so privilegirali volilne shode). Kvestor Giliberti je se dodal, da so Pahorju večkrat dovolili prihod na Trg Unità, čeprav je bil brez dovoljenja Občine. Zanimivo pri vsem tem je, da Pahor dovoljenja Občine sploh ni mogel dobiti: prošnjo so mu namreč zavrčali, ker je bila v slovenscini. In tako se je znašel v začaranem krogu.

Prihodnja obravnava, na kateri bodo nadaljevali s pričevanjem Gilibertija, bo 14. februarja.

OPČINE / OB PRAZNIKU JANEZA BOSKA

Marijanišče spet odprlo svoja vrata

Dokončan prvi del temeljitih obnovitvenih del

Marijanišče na Opcinah stopa v novo fazo svojega življenja. Kot je znano, so v njem že dobro leto v teku temeljita obnovitvena dela, to nedeljo pa so dejansko otvorili prvi prenovljen del, in sicer dvorano Finzgarjevega doma ter prvo in drugo nadstropje s sobami za seminarje in studente. Prava uradna otvoritev bo na sporedu ob zaključku vseh del predvidoma čez leto dni.

Predaja svojemu namenu prvega dela prenovljenega Marijanišča je potekala v okviru Dneva odprtih vrat, ki ga je vodstvo Marijanišča priredilo ob praznovanju goda mladinskega zvezojitelja sv. Janeza Bosca. Prenovljene prostore je ob navzočnosti res številne publike blagoslovil škof v. vikar msgr. Franc Vovčič, sledil pa je pester kulturni program, v katerem so prevladoval glasbene točke. Pod vodstvom g. Franca Pohajca sta nastopila mladinski in mešani zbor Vesela pomlad z Opcin,

pod vodstvom g. Bedenciča pa Otroški zbor iz Repentabra. Poslušalce je nato pozabaval harmonikar Denis Novato, svetovni prvak v svoji kategoriji v igranju tega priljubljenega instrumenta, za lepo presenečenje je po-

skrbel ansambel Taimis, ki je nastopil v stari postavi, njeni člani pa so obudili spomine na davne čase izpred 20 let, ko se je ansambel rodil in shodil.

Udeležence prireditve je v imenu upravnega

odbora Marijanišča pozdravil Sergij Pahor, daljši govor pa je imel ravnatelj Marijanišča g. Tone Bedencič, ki je govoril o pomenu praznika, o pomenu vzgoje mladih, pa tudi o pomenu gradnje, ki je se v teku. Bedencič je med drugim poudaril, da bodo mladi z Opcin in okolice imeli v prenovljenem Marijanišču vedno »odprta vrata« in v njem tudi cloveka, ki jim bo pripravljen prisluhniti zlasti v težavah.

Omenimo naj, da sta se nedeljskega praznovanja med drugimi udeležila g. Slavko Pajk v imenu slovenske salezijanske province iz Ljubljane, ki je prevzela odgovornost za ureditev in potem za vodenje Marijanišča, ter predsednik Marko Rupel, ki je uvodoma podčrtal, da si je društvo v letu 1994 po-

Trebenska godba v Bazovici

V nedeljo je v župnijski dvorani v Bazovici nastopila godba na pihala iz Trebče, ki jo uspešno vodi Leander Pegan. Godbena dejavnost se v zadnjem času lepo razvija, kar gre pripisati tudi dejstvu, da so posamezne godbe začele misliti na naraščaj s prirejanjem tečajev za mlade glasbenike. To velja tudi za Trebče, ki imajo na godbenem področju dolgoletno tradicijo in kjer je v godbene vrste stopilo precej mladih sil. Bazovskemu občinstvu so godbeniki postregli z živahnim programom skladb iz domače in svetovne zakladnice ter bili deležni toplega sprejema. (Foto Krizmančič/KROMA)

GODBENA DEJAVNOST / OBČNI ZBOR

Uspešno leto proseške godbe

Možnost nastopa na državnem tekmovanju

V petek, 27. t.m. so se na sedežu v Sošcevi hiši na Proseku zbrali na rednem občnem zboru člani Godbenega društva. Poročilo upravnega odbora je podal predsednik Marko Rupel, ki je uvodoma podčrtal, da si je društvo v letu 1994 po-

leg obveznosti za razne nastope zadalo dva cilja, to je sodelovanje na prvem deželnem tekmovanju godb v Bertolu in proslavitev 90-letnice ustanovitve društva. Godba je pozitivno izpeljala obe nalogi z dobrimi rezultati. V Bertolu je v najzahtevnejši kategoriji zasedla solidno drugo mesto, kar se tiče praznovanja 90-letnice pa je vse izteklo v najboljšem redu. Za to priložnost je godba prvič v zgodovini izdala bogato brošuro o dolgoletnem delovanju in priredila tudi prvo zgodovinsko razstavo slik in dokumentov, ki je pritegnila pozornost ne le domačinov, temveč tudi številnih ljubiteljev godbene dejavnosti. Na proslavi je tudi prvič nastopila godba iz neke druge dežele, in sicer iz Groma pri Bergamu.

Rupel je med drugim tudi povedal, da so izkupicek 90-letnice, razne prispevke in »dobicek« stidnevnice »osmice« ob sv. Martinu, porabili za kritje stroškov za nakup ritmične baterije, latinskoameriških bobnov in stolic. Odbor se je obvezal,

da bo v teku leta priredil produkcijo gojencev glasbene sole, ki deluje že več let v okviru godbenega društva. Prav v teh dneh bodo trije gojenci te sole, ki trenutno šteje 13 mladih godbenikov, prestopili k godbi, ki ima letos že štiri nove člane.

Iz tajniškega poročila Aljose Blasona smo zvedeli, da je imela godba letos skupno 27 nastopov in, če upoštevamo, da vadi dvakrat tedensko, lahko sklepamo, da so bili proeski godbeniki zelo aktivni. To je v svojem poročilu podčrtal tudi dirigent Aljosa Starc, ki je obenem pozval godbenike, da bi redno in vestno zahajali na vaje, ker ima godba možnost, da se prijavijo tudi na državno tekmovanje prihalnih orkestrrov, ki bo v Torinu.

Iz poročila blagajničarke Isabelle Cipollino je bilo razvidno, da stanje blagajne ni roznato, se zlasti, ker mora godba mora nabaviti nekaj instrumentov in zato upa na razumevanje in naklonjenost privatnikov in ustanov.

Bruno Rupel

TEČAJ ZA VODNIKE

Jutri bo v Mieli predavala prof. Milica Kacin-Wohinc

V prostorih gledališča Miela se nadaljuje tečaj za vodnike po Rizarni, ki ga prirejajo mestni muzeji za zgodovino in umetnost pod pokroviteljstvom trzaskе občinske uprave. Pobuda, ki je vzbudila veliko pozornost in nepricakovan odziv profesorjev in studentov, tako da so morali poskrbeti za večjo dvorano, odpira nedvomno novo poglavje v odnosu trzaskih oblasti do zgodovine in bo dragocena obogatitev za poznavanje enega najbolj turobnih in tragičnih razdobjev trzaskе preteklosti. Številni obiskovalci Rizarne, zlasti pa solarji in dijaki bodo odslej z ogleda tega unicevalnega taborišča odnesli veliko več znanja.

Med predavatelji na tečaju bo ta teden na vrsti slovenska zgodovinarica prof. Milica Kacin - Wohinc. Predavala bo jutri od 16.30 do 18.30 o Slovencih in Hrvatih Julijske krajine med leti 1918 in 1945. Pojutrišnjem pa bo o Trzaskem vprašanju, vojni in mednarodni politiki predaval prof. Gianpaolo Valdevit.

Tečaj se bo zaključil prihodnji teden. V sredo bo o Rizarni govoril prof. Matta, v četrtek pa bosta prof. Apih in prof. Marina Rossi vodila tečajnike po Rizarni.

Lepa dramska uprizoritev na Colu

Člani dramske skupine KD Rovte-Kolonkovec so bili v soboto gostje repentabskega KD kraški dom. V kulturnem domu na Colu so uprizorili lepljenko »In se smua lete«, ki v narečni govorici prikazuje navade in potek vsakdana na območju Rovt in Kolonkovca. V imenu domačega društva je goste pozdravila Katja Granier, ki je podčrtala pomen tega prvega stika med društvoma in je pohvalila prizadevanje predvsem starejše generacije, da ostaja v trzaskem predmestju še tako živa slovenska kulturna prisotnost. (B)

S svojo nedeljsko prireditvijo v prostorih Jadranskega kluba Sirena je Kulturno društvo Barkovlje nekako odprlo letošnje proslavljanje »Dneva slovenske kulture«. Proslavo je spremljalo številno občinstvo, med udeleženci je bil tudi predsednik ZSKD Boris Pangerc.

Slavnostni govornik dr. Rafko Dolhar je najprej poudaril pomen vsakoletnega proslavljanja praznika slovenske kulture, ki povezuje vse Slovence in jim daje možnost, da pokažejo javnosti, kaj zmorejo na vseh področjih kulturne ustvarjalnosti. Letos bomo pocastili tudi 50-letnico slovenske sole, zato je izrazil mnenje, da jo bo treba dostojno pocastiti, samemu občinstvu pa je priporočil, da v okviru društev čim bolj sodeluje, da bi ta obletnica izžvenela ne le kot spo-

min na težke čase, ko je bilo treba postavljati na noge nov slovenski solski sistem, temveč kot zavzetost, da v prihodnje »ne bo praznih razredov, pa tudi ne praznih dvoran«.

Sledil je nastop dveh naših priznanih pevcev solistov. Tenorist Mario Simić, ki sicer

poje v zboru Vasilj Mirk s Proseka-Kontovela, je zapel skladbi »Ukazi« na besedilo F. Prešerna in »Rožmarin« Hrabroslava Volarica, Edith Kocjan, ki jo naše občinstvo že pozna iz raznih solističnih nastopov in iz njene sodelovanja pri TPPZ P. Tomazič, pa je zapela narodno pesem »N'mau

cez izaro«, Vilharjevo »Smiljane« in Dvorakovo arijo iz opere Rusalka. Pri klavirju ju je spremljal prof. Aleksander Vodopivec.

Tej točki bi moral slediti nastop učencev osnovne sole Finzgar. Na žalost jih je večina zbolela in tako je nastop odpadel. Ni pa odpadel

aplavz, s katerim je občinstvo nagradilo učence, ki so prejeli nagrado iz Sklada Albina Bubnica za raziskavo o starih poklicih.

Za konec je bil na programu se nastop mešanega pevskega zbora Jacobus Gallus, ki je pod vodstvom dirigenta prof. Janka Bana zapel pesmi Brede Scek »Pojdem na prejo«, na besedilo Ottona Zupancica, Ivana Grbca »Pesem s Krasa« na besedilo Srečka Kosovela, Marija Kogoja »Kupa življenja«, na besedilo Simona Gregorčiča in Ubalda Vrabca »Slep je, kdor se s petjem ukvarja« na besedilo Franceta Prešerna.

Prireditve je zaključila prijetna družabnost, za katero so članice domačega društva pripravile vrsto dobrot. Celotno prireditve je bilo v smiselno povezovala Aleksandra Poljsak.

Neva Lukes

PROSLAVA / V PROSTORIJK SIRENA

Dan slovenske kulture v Barkovljah

V KULTURNEM DOMU FR. PREŠERNA

Prvi javni nastop bodočih godbenikov

Glasbena šola deluje v okviru ricmanjske godbe

V Ricmanjih, v okviru domače godbe na pihala, že 14 let deluje glasbena sola, ki se danes lahko ponasa z dokajšnjim številom učencev. Nastala je še v sodelovanju s tedanjim kapelnikom Krišnanovskim, in sicer za dejanske potrebe godbeniškega sestava, ki si je na ta način začel ustvarjati svoje naravno nasledstvo. Pred nekaj leti je sola z Darijem Pobego, ki je nasledil tudi kapelnika, doživela nekakšen "preporod", utrdil se je pouk po sekcijah in razredih, profesorskemu zboru so se dodali novi mentorji, uveden je bil tudi glasbeni pouk za najmlajše.

Letos ima ricmanjska glasbena sola tudi didaktičnega ravnatelja v osebi kapelnika Marina Marsica, ki obenem vodi tudi mladinski solski orkester. Sola urejuje pravilnik, po katerem najboljši gojenci polagajo izpite tudi na Glasbeni matici, in to na osnovi ministrskih učnih načrtov.

Nedeljski nastop v dvorani občinskega gledališča v Boljuncu je za mlade gojence ricmanjske

Nastop mladih gojencev v Boljuncu (F. Ferrari/KROMA)

glasbene sole pomenil prvi nastop v sirsi javnosti. Doslej so se namreč zvrstili predvsem redni nastopi, a vendar v "zasebnejši" obliki. Dovolj številnemu občinstvu so se tako posamezno, v manjših zasedbah in ob spremstvu pianistke Tatlane Jercog, ki v ricmanjski soli uči klavir, predstavili gojenci razreda flaut, klarinetov, trobil in tolkal. Pouk v posamez-

nih razredih vodijo profesorji Ettore Michelazzi, Roberta Schiavone, Flavio Sgubin, Luka Grego in Fabian Perez-Tedesco. Koncert je otvorila skupina flaut in trobil, dopolnile so ga flautistke, ki jih na tržaski soli Glasbene matice uči Erika Slama, prijetno pa ga je sklenil solski pihalni orkester, ki je pod vodstvom Marina Marsica podal splet lažjih skladb, pač v skladu z

začetniško ravni gojencev.

Ricmanjska "godba v malem" je sicer že večkrat nastopila, nazadnje tudi na občinskem novoletnem prazniku za starejše občane. Pripravlja pa se že na svoj prvi nastop ob ricmanjskem zavetniku sv. Jozefu, ob katerem domača godba že več let redno prireja samostojne nastope v vaski cerkvi. (dam)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

v koprodukciji s

STALNIM GLEDALIŠČEM FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

Peter Handke

Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem

Režija GIORGIO PRESSBURGER

SLOVENSKA PREMIERA:

danes, 31. januarja, ob 20.30 - ABONMA RED I

Slovenski klub, Združenje aktivistov NOG na Trzaskem in Zveza vojnih invalidov NOB v Trstu

priredijo jutri, 31. t. m. ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska 20, spominski večer:

BRANKO BABIČ - VLADO in njegov čas

O liku in delu Branka Babica - Vlada bo spregovoril Jože Koren. Tekste bo brala Kstanca Filipović. Na kitaro bo igral prof. Igor Starc

Vabljeni

SKLAD
MITJA CUKvabi
na uprizoritev igrice

MESTNI GODCI

Izvoja
Mladinska skupina SKD
Primorec iz TrebičV nedeljo, 5. 2. 1995,
ob 17. uri v Marjlin dom
pri Sv. Ivanu

SKLAD Mitja Cuk vabi na ogled razstave ilustracij Magde Tavcar in risb Darje Celik v Dvorano openske Zadrugne kraske banke do 1. februarja 1995, od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro ter od 17. do 19. ure.

ZUPNIJA sv. Jerneja - Općine prireja v nedeljo, 5. februarja, ob 18. uri v župnijski cerkvi na Općinah koncert, ki ga bosta izvajali Silvia Di Martino - flauta in Luisa Antoni - orgle in čembalo.

KD in ZPZ I. Grbec - Skedenjska ul. 124 vabita clane in prijatelje na "Veselo srečanje" v nedeljo, 5. februarja, ob 16.30. Vabljeni - čaka vsa presečenec.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTIČNA PRENOVE - Krožek Kras vabi na praznik včlanjevanja, ki bo jutri, ob 20. uri, v Ljudskem domu v Ricmanjih ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log sklicuje REDNI OBČNI ZBOR v sredo, 1. februarja v Kulturnem domu v Ricmanjih ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

12. FEBRUARJA v Primorskem dnevniku
barvna priloga: OBČINA DOLINA
Izkoristite priložnost za vaš oglas:
pokličite Publiest tel. 7796688

(pred bencinsko crpalko Esso) ob 6.15. Zbirališče ob 6.00. Za nesmučarje je možen ogled vasice Sesto in drsališča. Informacije in rezervacija na tel. st. 299798.

SZ JADRAN prireja v soboto, 4. februarja, avtobusni izlet v Citadello ob prvenstveni tekmi C1 lige Pio X Cittadella-Jadran TKB. Cena 20.000 lir. Odhod ob 16.30 s Proseka. Vpisovanje vsak dan od 11.30 do 13.00 na sedežu SZ, tel. 213403.

MALI OGLASI

SLUŽBO dobi mladenič za določen čas (contratto formazione) kot pomočnik v hotelski recepciji, z znanjem nemščine in angleščine. Ponudbe poslati na: Palace Hotel, Korzo Italia 63 - 34170 Gorica.

FARMA Kraljič - Prebeneg 99 prodaja kokosi po 3.000 lir in gojene sveže gobe. Telefon 231846.

ZADRUGA išče žensko osebo z italijanskim državljanstvom za čiščenje uradov in stopnic. Telefon 228556.

GOSPA NEMSKEGA materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Telefon 772155.

ISCEM zadržljivo parcelo na Krasu (Padrice - Općine). Tel. 662023 ali 280891.

PRODAM novo hiso z dvoriščem v dolinski občini: 3 spalnice, dnevna soba, 2 kopalnici, kuhinja in shramba. Telefon 228390

PRODAM avtomobil Lancia Delta GT I.E., v dobrem stanju, po ugodni ceni. Tel. 229373

PRODAM fiat uno fire, rdece barve v dobrem stanju, letnik '88 po ugodni ceni. Tel. st. (040) 229353 v večernih urah.

V DEVINU dajemo v najem 4-sobno stanovanje v pritlicju, na glavni cesti, primerno za poslovne prostore kot npr. urade, možnost polovičnega najema. Tel. na st. 229191 ali 208592.

OSMICO je odprla Marija Gombač v Lonjerju 291/1. Toci belo in črno vino s prigrizkom.

OSMICO ima odprto Radovan Semec v Precniku.

OSMICO ima odprto Marjo Pahor v Jamljah. Toci belo in črno vino z domaćim prigrizkom.

Po dolgi bolezni nas je zapustila naša draga

**Maria
Ivanka Košuta
por. Cecchi**

Pogreb bo danes, 31. t. m., ob 12.30 iz mrtnišnice glavne bolnišnice v zgonisko cerkev.

Zalostno vest sporočajo mož Franc, hči Vanda z možem Francom, vnukinja Olga ter ostali sorodniki

Trst, 31.1.1995
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Zalovanju družin Cecchi in Manzato se pridružujejo

družine Gruđen

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,
31. januarja 1994

JANEZ

Sonce vzide ob 7.29 in zatone ob 17.07 - Dolžina dneva 9.38 - Luna vzide ob 6.41 in zatone ob 16.58.

Jutri, SREDA,
1. februarja 1995

BRIGIDA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 9,2 stopinje, zračni tlak 1007,2 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 95-odstotna, v jutranjih urah je padlo 0,4 mm dežja, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Riccardo Kodan, Sofia Beltrami, Sofia Lanotte, Elettra Specogna, Andrea Ruberto, Gabriele Labinac, Luca Vidotto, Teo Petronio.

UMRLI SO: 85-letni Sergio Pinto, 69-letni Franco Iacch, 91-letni Carlo Gentili, 93-letna Angela Civita, 74-letna Maria Kosuta, 91-letni Angelo Stabile, 86-letna Elena Cucchierato, 75-letni Giuseppe Stani, 72-letni Timoleone Crassa, 76-letni Antonio Keber, 86-letni Alberto Cheber, 74-letni Boris Bianco, 61-letni Aldo Rendina, 66-letni Paolo Bronzino, 75-letna Anna Cosoli, 82-letna Antonia Gustin, 81-letna Alice Pertoldi, 89-letni Giorgio Logar, 78-letna Redenta Cobolli.

LEKARNE

Od ponedeljka, 30. januarja, do nedelje, 5. februarja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 44 (tel. 764943), Ul. Commerciale 21 (tel. 421121).

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 44, Ul. Commerciale 21, Trg sv. Jakoba 1.

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg sv. Jakoba 1 (tel. 639749).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Once Were Warriors«, i. Rena Owen.

EXCELSIOR - 17.30, 19.50, 22.15 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.20, 19.40, 22.00 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Mask«, r. Jim Carrey.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Kika«, r. Pedro Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Terminal velocity«, i. Charlie Sheen, Nastassja Kinsky.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Tre vedove e un delitto«, i. Mia Farrow.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »La locandiera viziosa«, porn. prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Il Re Leone«, risanka, prod. Walt Disney.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Assassini nati« (Natural Born Killers), r. Oliver Stone, i. Juliette Lewis, Tommy Lee Jones.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sirenek«, i. Hugh Grant.

PRIREDITVE

IDENTITETA DANES, VČERAJ, JUTRI - KD F. Preseren in KD V. Vodnik vabita na tematsko soocanje ob izidu knjige Borisa M. Gombaca TRST - TRIESTE, DVE IMENI, DVE IDENTITETI, ki bo v petek, 3. februarja t.l., ob 20. uri v mali dvorani občinskega gledališča v Boljuncu. Poleg avtorja bosta sodelovala tudi Ciril Zlobec in dr. Pavel Fonda.

SKD TABOR - Općine vabi v soboto, 4. februarja 1995, ob 20. ure dalje na predspitni plesni večer.

KNJIŽNICA "P. TOMAZIC IN TOVARISI" - Prosvetni dom Općine. V petek, 3. februarja, ob 20. uri bosta avtorja z univerze v Bologni S. Bianchini in F. Privitera predstavila knjigo "6 APRILE 1941 L'ATTACCO ITALIANO ALLA JUGOSLAVIA". Večer bo vodil R. Kodrič.

POPUSTI pri

DRIOLI
CONFEZIONI
TRG S. ANTONA 4 - TRST
TEL. 040 - 638691

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).	0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).	2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).	6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.	7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).	7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).	8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.	8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).	9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.	9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).	9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).	10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).	10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.	11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).	11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.	14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).	14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).	14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).	15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grižanu in Križu.	15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).	16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).	17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.	18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).	20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).	20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).	20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).	21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
			22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grižanu in Miramaru.
			23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
			23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

* Proga Trst-Videm-Benetke

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.	6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.	7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu.	7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.	7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.	8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu, Nabrežini.	8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grižanu Križu.	12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).	13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.	14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grižanu in Križu.	15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).	15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.	16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.	18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.	18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.	19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu.	19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).	19.58	(D)	Camia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.	20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
			21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
			21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).	6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Čakovec (18.05), Budimpešta (22.58).	10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).	16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Čakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).	19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R Deželni vlak

SOVODNJE / KULTURNI DOM SPET ODPRT

S pevsko revijo obnovili delovanje

12. revija Sovodensjska poje odlično uspela
Društvo bo letos praznovalo svojo 50-letnico

V letu pomembnih obletnic je 12. revija Sovodensjska poje izvenela hkrati slavnostno in domače. K prijetnemu vzdušju je prispevalo številno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano pred kratkim odprtega Kulturnega doma. Nedeljska revija je bila v bistvu prva prireditev Kulturnega društva Sovodnje v letošnji sezoni, čeprav se jeseni kljub prostorski stiski niso odpovedali organizaciji dveh tradicionalnih srečanj: martinovanja (na trgu pri cerkvi) in miklavževanja (v solskih prostorih). Skratka zaprtje Kulturnega doma ni docela prekinilo društvene dejavnosti, čeprav gre pripomniti, da bi morebitne komplikacije oziroma podaljšanje del nedvomno preprečile izvedbo tako Sovodenske poje kot drugih prireditev (npr. gledaliških predstav, družabnih večerov in podobno), ker za take pobude ni primernejšega prostora v vasi.

Nedeljska številna udeležba je torej dokazala pomembnost vloge Kulturnega doma v vasi in potrdila uspeh pevske revije, ki je srečanje vseh odraslih zborov iz sovodenske občine. Letos je našim pevcem nekoliko ponagajala gripa. Bolezen je se posebej prizadela deklisko vokalno skupino Sovodenska dekleta (pod vodstvom Sonje Pelicon) in nekoliko tudi gosta večera t.j. ženski zbor Ivan Grbec iz Skednja v Trstu (povodja Boža Hrvatič), ki sta z rahlo spremembo repertoarja kljub tem nevsečnostim zelo dobro izpeljala svoj

program. Poleg omenjenih skupin sta uspešno nastopila se moski zbor Skala iz Gabrij, ki ga vodi Andreja Konjedic, in mešani zbor Rupa-Pec pod vodstvom Zdravka Klanjskega. Napovedovali sta Danja Bagon in Katja Ozbot. Uvodoma so se poklonili spomenu vaskega pesnika Franja Rojca, ki je preminil v začetku septembra. Program pesmi je bil raznolik, nekateri zbori pa so vanj vključili nekaj partizanskih pesmi, v počastitev 50-letnice osvoboditve.

Tudi Kulturno društvo Sovodnje obhaja letos 50-letnico rojstva: 25. avgusta 1945 je namreč skupina navdušenih ljubiteljev prevzela skrb za vasko kulturno dejavnost, ki se je najprej odvijala v "baraki", nato v Kodermacevi domačiji, nazadnje pa od leta 1972 v novem Kulturnem domu. V tem dolgem obdobju so se kdaj pa kdaj pojavili tudi krizni trenutki, ko je društvo mirovalo, z otvoritvijo Kulturnega doma pa je dejavnost polno zazivila in se nadaljuje se danes. Obletnico bo društvo Sovodnje proslavilo verjetno jeseni, ob dnevu slovenske kulture pa nacrta dve predstavitvi knjig: gre za brošuro o mladinskem raziskovalnem taboru v Sovodnjah in za publikacijo Marka Waltritscha o tiskani besedi na Goriskem. Na tem večeru bo novinar podal tudi kratek pregled zgodovine Sovodenj.

AF
Na sliki (Fotostudio Reportage) mešana pevski zbor Rupa - Pec

KINO

GORICA
VITTORIA 16.30-18.20-20.10-22.00 »The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Rivelazioni«. Igrata Michael Douglas in Demy Moore.

KONCERTI

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU: danes ob 20.30 koncert pianista Enrica Paceja. Koncert je v okviru abonmajske sezone, proste vstopnice so v prodaji pri blagajni gledališča od 17. do 19. ure.

GLEDALIŠČE

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU: jutri in v četrtek ob 20.30 »Porcile« Pierpaola Pasolinija v izvedbi skupine »I Magazzini« iz Firenc. V četrtek ob 18. uri bo v dvorani Pallazetto Veneto srečanje z glavnimi igralci.

PIRIEDITVE

DRUŠTVO JADRO IZ RONK vabi na ogled diapozitivov o naravi, ki jih bo predvajal Viktor Selva iz Standreza jutri ob 20.15 na sedežu društva v Romjanu.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORISKO obvešča, da bo pustovanje 25. februarja v gostišču Al Fogolar v Gallianu pri Cedadu. Poskrbeli bodo za glasbo in zabavo s kabaretnim duom Boris Kobal in Sergij Verc. Prijave na sedežu društva in pri poverjenikih od 1. februarja.

KD BRISKI GRIC IZ STEVERJANA vabi na pustovanje z večerjo, ki bo 18. februarja v domu na Bukovju. Igral bo ansambel "Stirih vetrov" Rudija Komavlija iz Pevme. Prirejajo tudi nagradno razstavo pustnih slaščic, srečolov, saljiva tekmovanja, nagrajevanje najboljših mask. Vpisujejo Maja Humar (tel. 884187), Tamara Mizerit (884110) in Emanuela Juretič (81163).

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je postavljena razstava slik in skulpturmetnika Rada Jagodica iz Trsta. Razstava je na ogled do nedelje, 12. februarja, vsak delavnik od 9. do 12. ure in v večernih urah med različnimi kulturnimi prireditvami.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL GIARDINO, Korzo Verdi 57, tel. 531879
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341

POGREBI

Danes ob 10.15 Isidoro Lorenzon iz splosne bolnišnice v Gradisce, ob 13.15 Luigi Cividin iz splosne bolnišnice v Meddejo, ob 13.15 Olga Golob vdova Bernardis iz splosne bolnišnice v Dolenje.

GORICA / DVODNEVNI SEMINAR SINDIKALNIH ODBOROV CSI

Sindikati za sodelovanje med obmejnimi območji

Povezovanje v Evropi in nove naloge sindikatov

Tudi sindikati so vključeni v proces evropskega združevanja. Ne toliko v političnih aspektih ampak v prizadevanjih za hitrejši in bolj usklajen gospodarski in splosni družbeni razvoj, za odpravljanje razlik in izkoriščanja, ki so prisotne na obrobju EU ali na mejnih območjih posameznih članic. Že nekaj let delujejo v okviru sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL posebni organizmi (CSI - Comitati sindacali interfrontalieri), na evropski ravni pa posebno tajništvo evropskih sindikatov v Bruslju. V Furlaniji - Julijski krajini so tak organizem ustanovili sele pred kratkim, kljub temu, da gre za obmejno deželo s številnimi zelo občutnimi vprašanji. Eno od teh je recimo zaposlovanje, legalno ali na črno, delavcev iz sosednje Slovenije.

V Gorici se je včeraj začelo dvodnevno posvetovanje predstavnikov odborov CSI iz številnih italijanskih dežel in predstavnikov sindikalnih zvez s Koroske in Slovenije. Gre za srečanje vsedržavnega in mednarodnega značaja, ki mu daje poseben pomen tudi prisotnost tajnice Evropske sindikalne zveze Beatrice Hertogs.

Prisotni so predstavniki odborov CSI s Sardinije, iz Ligurije, Piemonta, Lombardije, Veneta in seveda FJK. Vsaka od omenjenih dežel se ukvarja s specifičnimi vprašanji. Prvi del zasedanja so zato namenili prav predstavitvi specifičnih vprašanj na posameznih področjih, med-

Nekateri med udeleženci sindikalnega posvetovanja (foto Studio Reportage)

tem ko so v drugem delu predstavili nacrt EURES, ki ga že izvajajo na območju nekaterih mejnih dežel v Italiji in tudi v drugih državah članic Evropske unije. Eures je računalniško vodeni sistem, nekakšna banka podatkov o prostih delovnih mestih v obmejnih deželah v EU. Cilj je seveda odpravljanje nezaposlenosti in zmanjševanje razlik med posameznimi regijami.

O zaključkih dvodnevnega seminarja bo govor na današnjem novinarskem srečanju, v opoldanskem času, medtem ko bodo jutraj na okrogli mizi razglabljali o problematiki, ki jo odpira širjenje EU proti srednji in vzhodni Evropi ter o možnih rešitvah. Seminar poteka na pokrajinskem sedežu sindikata CISL.

Enotne vstopnice za ogled vseh muzejskih zbirk na gradu

Pokrajinska in občinska uprava v Gorici sta se dogovorili za tesnejše sodelovanje na področju kulturne dejavnosti. Tako bodo spet uvedli enotno vstopnico za ogled muzejskih zbirk v samem gradu in v bližnjih pokrajinskih muzejih. Skupne vstopnice bodo veljale tudi za ogled razstav, ki jih bo sta priredili poleti in jeseni obe upravi. Konec junija bodo namreč na pobudo pokrajinskih muzejev odprli razstavo o devetnajstem stoletju z naslovom "Ottocento di frontiera", občina pa dela za postavitev razstave o Gorici v srednjem veku, ki jo bodo odprli pred koncem leta.

Z uvedbo enotne vstopnice naj bi tudi pri gorških občanah spodbudili zanimanje za obisk muzejev in pomembnih razstav v mestu. Predvsem

pa je ponudba seveda namenjena turistom, v želji da bi jim pokazali čimveč zanimivosti iz muzejskih zbirk in da bi tudi po tej poti privabili v Gorico številnejše goste. V ta namen, so podčrtali upravitelji, pa bo potrebno, da se aktivno zavzemajo tudi turistični delavci, gostinci in trgovci, ki bodo od tega imeli največ koristi.

Srečanja o sodelovanju obeh krajevnih uprav so se udeležili predsednica pokrajine Monica Marcolini, pokrajinska funkcionarja dr. Giuseppe Esposito in dr. Annalia Delneri, občino pa sta zastopala odbornik za kulturo Antonio Devetag in dr. Mario Ascari.

Ob tem velja dodati, da uvedba skupne vstopnice ni novost, saj so nekaj podobnega uresničili že pred leti ceprav le za omejen čas.

GORICA / DANES SEJA OBČINSKEGA SVETA

Plače upraviteljev ovira za upravo

Na dnevnem redu sklep o poviških, ki so ga zaradi nesoglasij v koaliciji enkrat že umaknili

Gorisko občinsko upravo čaka na seji občinskega sveta, ki bo danes ob 16. uri, najbrž težka preizkušnja. Na dnevnem redu je namreč tudi povišanje odškodnin za upravitelje. Gre za koclji-voprasanje, ki je bilo na dnevnem redu že pred dvema mesecema, a ga je morala takrat uprava umakniti zaradi nesoglasij v vrstah večine. Predlog uprave je namreč, naj bi povišali (retroaktivno od 1. januarja) mesečne zneske, ki jih prejema zupan in odborniki. Zupan naj bi prejemal 2 milijona 928 tisoč lir, podzupan 2 milijona 196 tisoč, odborniki pa po milijon 756 tisoč. To poleg rednih dohodkov od poklicne dejavnosti. Kdor pa se slednji odpove in se

posveti upravljanju s polnim urnikom, ima pravico do podvojitve navedenih zneskov.

Marsikdo ugovarja, da so te vsote previsoke in da upravitelji ne dajejo dobrega zgleda, ko si v času suhih krav za občinske finance sami višajo plače. Takega mnenja so ob prvi predložitvi predloga bili zlasti nekateri svetovalci Nacionalnega zavezništva. Danes bomo lahko preverili, ali so se medtem premislili in se zaradi koalicijskih obvez odpovedali načelnemu stališču. Za odobritev sklepa o povišku odškodnin je potrebna absolutna večina (21 glasov).

Nobenih tezav ne bi smelo biti za imenovanje občanovega pravobranilca. Edini kandidat je

namreč dosedanja pravobranilec dr. Francesco Ientile, ki ga bodo poleg večinske koalicije najbrž podprle tudi nekatere opozicijske skupine.

Na seji, ki bo v zacetnem delu posvečena spocilom zupana in svetovalskim vprašanjem, so predvideni se nekateri drugi pomembni sklepi. Tako naj bi odobrili finančne nacрте za urbanizacijska dela na naseljenih območjih v ulicah Cordaioli (vrednost del: 275 milijonov), Torriani (385 mil.) in Palladio (470 mil.). Nadalje je predvidena odobritev statuta in pristopne pogodbe Občine v Univerzitetni konzorcij, odobritev pravilnika za civilno zaščito in vrsta drugih sklepov s področja urbanistike.

NOVICE

Župan in občinska odbornica pri skupnosti "La Tempesta"

Terapevtska skupnost za zdravljenje zasvojenosti z mamili "La tempesta" deluje v Gorici že skoraj deset let. V tem času posodablja in širijo sedež na kmetiji zraven nekdanje psihiatrične bolnice v Ul. Terza armata, kjer nameravajo urediti prostore za se nekaj gostov, saj danes ne morejo sprejeti vseh, ki to želijo. Sedež skupnosti bo danes obiskal goriski zupan Valenti skupaj z odbornico za socialno skrbstvo Franciosovo, da bi se seznanil s potekom obnovitvenih del in delovanjem skupnosti.

Pri sindikatu CGIL prirejajo tečaj za razpisani natečaj za gasilce

Tajništvo sindikata uslužbencev v javni upravi CGIL obvešča, da se jutri pričenja tečaj za pripravo udeležencev za sodelovanje na natečaju za 588 mest v gasilskem zboru. Srečanje bo jutri ob 20. uri na sedežu sindikata v Drevoredu 24. maja 1. V kratkem se bo začel pripravljati tečaj tudi za zidarje in instalaterje. Podrobnejša pojasnila nudijo na sedežu CGIL - tel. 33411.

Občni zbor združenja "La Salute"

Združenje La Salute sklicuje v nedeljo, 12. februarja redni občni zbor. Potekal bo v prostorih ločnega socialnega centra na Trgu sv. Jurija ob 11.30. Razpravljali bodo o obračunu dejavnosti, o finančnem nacрту, poslovanju v lanskem letu ter o programu za letos.

Zadnji dan za plačilo televizijske naročnine

Vecina televizijskih naročnikov je prav gotovo že poskrbela za plačilo televizijske naročnine. Danes je namreč zadnji rok za plačilo. Na to opozarja pokrajinsko ravnanstvo finančne službe. Celoletna naročnina znaša 158.000 lir, mogoče pa je plačati tudi v obrokih. V tem primeru znaša šestmesečna naročnina 80.630 lir, trimesečna pa 42.000. Plačati je treba s poloznico po pošti na poštni tekoči račun št. 3103, ki ga imajo naročniki že doma. Novi naročniki pa se morajo za plačilo poslužiti posebnega obrazca, ki je na razpolago v poštini uradih.

Prometna nesreča pri Sabličih

V prometni nesreči, ki se je pripetila včeraj popoldne na državni cesti pri Sabličih, je bila laze ranjena Elisa Grudina iz Rupe st. 54/e. Peljala se je v avtomobilu, ki ga je upravljal 21-letni Ivo Korsic iz Gorice, Trzaska ul. 36. Avtomobil je na ostrem ovinku zaneslo s ceste.

Avtomobilistka umrla za volanom

Tragičen dogodek se je včeraj sredi dopoldneva pripetil v Trzicu na Drevoredu San Marco, v bližini veleblagovnice Standa. 72-letno avtomobilistko Loredano Grimm je obsla nenadna slabost za volanom avtomobila. Bila je se toliko prisebna in pri moči, da je z avtomobilom zapeljala k pločniku in ustavila. Kmalu zatem je na kraj pripeljala ekipa za hitro pomoč, vendar je bila slabost za Grimmovo usodna in ji reševalci niso mogli več pomagati.

GLASBA / POBUDA DRUŠTVA R. LIPIZER

Godalni trio pokazal učencem OŠ Župančič pot v zanimiv svet glasbe

Kulturno društvo R. Lipizer je tudi v šolskem letu 1994/95 poskrbelo za niz obiskov in srečanj na osnovnih šolah. Cilj srečanj je približati glasbo otrokom in zbuditi zanimanje za študij glasbe. Za uresničevanje pobude skrbi godalni trio "R. Lipizer". Včeraj je ansambel gostoval na dveh gorških šolah, na šoli Pitteri in na šoli O. Župančič. Srečanje je bilo namenjeno spoznavanju prvih korakov v svetu glasbe. (Foto Studio Reportage).

KRONIKA / VLOMI V STALNE BLAGAJNE

V priporu štiri mlajše osebe

V skupini tudi zakonca iz Tržiča in zapriseženi nočni čuvaj

Preiskovalci so na Goriskem prisli na sled sticlanski skupini, ki jo sumijo, da je vpletena v kar nekaj vlomov in tatvin v neprekinjene blagajne in okenca Bancomat. Clani skupine naj bi se poleg tega ukvarjali tudi s prodajo oziroma tihotapljenjem orožja. Slo naj bi za dva zakonca iz Tržiča, stara 39 oziroma 38 let, za 29-letnega zapriseženega čuvaja in nekega 28-letnega moskega. Vsi so v priporu že od začetka decembra vendar je zadeva prišla na dan sele pred kratkim, ker bi objava novic utegnila otežiti ali celo ogroziti potek preiskave. Domnevati je mogoče, da je s skupino, ki je za zapahi, sodeloval se kdo.

Podrobnosti, kako so

cetvorico izsledili zal niso znane, kakor tudi niso znan imena priprtih oseb. Zdi se pa, da skupina sodi v krog osumljenih lju-di, ki so jih policijski organi vzeli pod drobnogled in da so proti njim uspeli zbrati dovolj obremenilnih elementov za pripor.

Kakor se bralci najbrž spominjajo, je bilo v začetku lanskega leta in leta 1993 na Goriskem kar nekaj vlomov in poskusov vlomov v neprekinjene bančne blagajne. Zlikovci so bili na delu v Krminu, v Podturnu, pa tudi v nekaterih drugih krajih v deželi. Se storilci teh kraj skrivajo med osebami, ki so v priporu? Najbrž se, za dokončni odgovor pa bo treba počakati na in zaključek preiskave.

URBANISTIKA / KLJUB POZITIVNEMU STALIŠČU DEŽELNE UPRAVE

Ministrstvo odbilo načrt za marino v Štarancanu

Zadovoljstvo skupine zelenih v deželni svet, ki poudarja potrebo po doslednejši ambientalni politiki

TRST - V teh dneh je ministrstvo za kulturne dobrine izdalo odlok, s katerim je razveljavilo dovoljenje delezne uprave Furlanije-Juljske krajine za ureditev marine v Štarancanu. Vest, ki je bila do sedaj znana le ozjemu krogu javnih upraviteljev, je včeraj v daljšem tiskovnem poročilu objavila skupina zelenih v deželni svet, ki je ob tem izrazila tudi svoje zadovoljstvo, da je projekt propadel, češ da se ni skladal s sodobnimi zahtevami po varovanju okolja, pa tudi ne z deželno urbanistično politiko.

Po mnenju dezelnih svetovalcev zelenih je bil namreč načrt za strancansko marino v nasprotju z

določili starega in snujočega se dezelnega urbanističnega oziroma teritorialnega načrta, poleg tega pa je bil tudi v navzkrižju z nekaterimi že opravljenimi posegi za sanacijo okolja, ki jih je financirala deželna uprava, zlasti na področju izliva Soče. Na vse to so zeleni že dalj časa opozorjali pristojne dezelne upravitelje s svetovalskimi vprašanji, interpelacijami in se drugace.

Dezelna svetovalska skupina zelenih pa v svojem tiskovnem poročilu tudi podčrtuje, da se zdaj, po dokončnem propadu načrta za starancansko marino, dezelnim upraviteljem nudi edinstvena priložnost,

da celotno zadevo na novo vzamejo v roke in jo boljše premislijo. Po mnenju zelenih bi bilo nujno, da bi starancansko obalo uredili v okviru zaokrožene vizije varovanja in razvoja širšega območja, ki gre od Pancanskega zaliva pa vse tja do Gradenske lagune. Pri tem bi lahko tudi v večji meri segali po sredstvih, ki jih nudi Evropska zveza prek nekaterih svojih programov. Pri vsem tem pa je bistvenega pomena, da se vzpostavi spostljiv odnos do naravnega okolja. Zeleni se bodo v tem smislu še naprej zavzemali bodisi v deželni svet kot v raznih krajevnih upravah, v katerih so prisotni.

TRBIŽ / SREČANJE

Zeleni o skupnih pobudah na tromeji

Ripa Di Meana po nevarnosti desnice

TRBIŽ - »Sprico sedanjega zaskrbljujočega političnega položaja in dejstva, da se italijanska družba usmerja v desno, se moramo truditi, da bi ustvarili levosredinsko zvezo strank in gibanj, ki bi znala biti protiutež desnica-skemu liberalizmu. Zato je potrebno, da se tudi gibanje Zelenih primerno opremi in sodeluje pri realizaciji takšne zveze znorno levičarskih in demokratičnih sredinskih strank in gibanj.

Javnomnenjske raziskave potrjujejo, da Zeleni sodimo med poglavitne stebre taks-

ne koalicije in da vrednote in programi, ki predstavljajo našo osnovo, sodijo v ta kontekst«.

Tako je podčrtal nekdanji državni koordinator Zelenih in evroparlamentarrec Carlo Ripa di Meana na srečanju Zelenih in naše dezele, Slovenije in Koroške, ki je potekalo na Trbuzu. Ripa Di Meana je se podčrtal, da je treba levosredinsko koalicijo zgraditi na trdnih temeljih in to čimprej, saj Italiji res preti nevarnost za močan zasuk v desno z vsemi posledica-

mi, ki bi ga takšna usmeritev imela. Srečanje Zelenih na Trbuzu pa je pomenilo predvsem priložnost, da so spregovorili o skupnih pobudah, ki bi jih bilo potrebno izpeljati na tromeji in se posebno v zvezi z mednarodnim parkom, ki naj bi nastal na območju, ki je bilo izbrano za zimsko olimpijado leta 2002. S tem v zvezi je trbiški župan Carlo Toniutti, ki pripada gibanju Zelenih, zavrnitev kandidate za olimpijske igre ocenil kot izgubljeno priložnost, da bi tudi na tako odmevni manifestaciji lahko izstopile vrednote, kot sta prijateljstvo med narodi in mir.

Toniutti pa je bil mnenja, da bo treba kandidaturu vložiti za olimpijske igre leta 2006. Podčrtal pa je prizadevanje občinske uprave, da je tudi za tako odmevno svetovno športno manifestacijo treba upoštevati vprašanja varstva narave. Naglasil je potrebo, da bi olimpijske igre, če bo čez enajst let tromeja izbrana za njihovo realizacijo, potekale v duhu spoštovanja okolja, kar bi bil močan signal doseganjem tovrstnim izkušnjam, ki so se malokdaj usklajale s skrbjo za varstvo okolja.

Zeleni iz treh sosednjih dežel so bili mnenja, da bi realizacija mednarodnega parka bistveno prispevala k utrjevanju dobrososedskih odnosov in obenem zaorala ledino za nadaljne skupne načrte na območju treh držav.

Rudi Pavšič

NOVICE

Zeleni o odnosu do Istre

TRST - Nacelnik svetovalske skupine Zelenih v deželni svet FJK Elia Mioni je odboru zastavil vprašanje o institucionalnih odnosih med dezelno Furlanijo-Juljsko krajino in Istro. Predstavnik Zelenih se je skliceval na vest, da je sosednja dezelna Veneta v prejšnjih dneh na ravni Evropske zveze predstavila projekt o sodelovanju z Istro. Gre za precej obsežen projekt, ki bi ga bilo treba po zamisli predlagateljev vključiti v okvir tako imenovanega drugega evropskega programa in za uresničitev katerega bi potrebovali nekaj milijard lir, zadeva pa sektorje raznih servisov, zaščite okolja in ribolova. Po oceni Mionija je predstavljeni projekt zelo zanimiv in pomemben, zato sprasuje odbor FJK, če je storil kaj podobnega oz. če načrtuje razne oblike sodelovanja z Istro.

»Vzgojni« tečaj za fotografe

VIDEM - Fotografi, ki so včlanjeni v furlansko Združenje obrtnikov, se bodo lahko udeležili posebnega tečaja, na katerem jim bodo do potankosti razkrili potek raznih cerkvenih slovesnosti in obredov. Osnovni namen pobude je, da ne bi več fotografi in snemalci motili poročin in drugih obredov.

POKOJNINE / PREDČASNE UPOKOJITVE SPET ZAMRZNILI

Zapleti z upokojitvijo

Parlament je prav v zadnjem trenutku vključil v spremni zakon finančnega manevra za leto 1995 neke vrste »rešilni pas« za nekatere zavarovance-odvisne delavce v zasebnem oziroma javnem sektorju, katerim je priznal (na papirju) pravico do predčasne upokojitve od 1. januarja 1995 dalje pod pogojem, da so 31. decembra 1993 že imeli 35 let delovne dobe. Na ta način je zakonodajalec hotel popraviti krivico zlasti za tiste nameščence, ki so ostali brez zaposlitve in so zaradi časne zamrznitve predčasni

upokojitve dejansko ostali brez vsakega vira dohodka. Predvideno je bilo, da se bosta o postopku za uveljavljanje te pravice dogovorili ministrstvu za delo in zaklad, ki naj bi izdali skupni izvajalni odlok. Čim so poglobili to vprašanje, pa so ugotovili, da so delali račune brez krčmarja (beri - brez finančnega kritja). V proračunsko postavko so namreč za te upokojitve vključili pavsalni znesek 500 milijard lir, sedaj pa so ugotovili, da je teh upravičencev kar 65.000 in skupni strošek naj bi tako predvidoma poskočil

kar na 2.000 milijard lir. Zato so začasno se dodatno zamrznili prvotno »odmrznitev« in to vprašanje naj bi resili v sklopu splošne pokojninske reforme do junija letos, v nasprotnem primeru pa bodo z odlokom predvideli upokojitve najbrže v dveh transah v drugi polovici leta ali celo s prihodnjim letom. Vsekakor je minister za delo obljubil, da bodo najprej upoštevali tiste primere, ki jih obremenjujejo utemeljene »objektivne težave«, nato pa se bodo postopoma lahko upokojili se ostali upravičenci. (B)

Thaler na Radiu Koper

Novi slovenski zunanji minister Zoran Thaler bo danes, (31. t.m.) med 18.00 in 19.00 uro gost slovenskega programa Radia Koper-Capodistria. Beseda bo se posebej tekla o odnosih z Italijo in z drugimi sosedami ter o slovenskem približevanju evropskim integracijam. Vodji slovenske diplomacije bodo lahko postavljali vprašanja tudi poslušalci in sicer na številki 33012 in 31416 s klicnima številkami 066 za poslušalcev izven koprške omrežne skupine in 0038666 za tiste iz zamejstva.

I STRANOVA PPRIZMA

Spor s Slovenijo bolan produkt italijanske retorike

GUIDO MIGLIA

Večkrat sem se vprašal - na straneh tega časopisa in tudi v kratkih pogovorih z njegovim direktorjem - če je ta Berlusconi in Fini jeva Italija taka, kakršna je že od nekdaj: nacionalistična, retorična, bolj občutljiva za besede kot za dejanja, bolj pozorna na videz kot na bistvo in bolj nagnjena k obljudam kot pa k spoštovanju dane besede; država, ki je vedno rada govorila o znagah nikoli pa o porazih, pri čemer je povsem ignoriral dejstvo, da postane narod bolj resen in odgovoren, kadar razmišlja o svojih nesrečah. In te so tolikokrat prizadele Italijo na vseh njenih koncih, pa naj gre tu za vojaske, politične ali gospodarske nesreče.

Po mojem mnenju lahko potegnemo neko črto, ki gre od Rattazzija do Depretisa, od Crispija do Giolittija in vodi do Sicilijanca Orlanda (Italijani ga imenujejo »predsednik zmage«, v resnici pa je bil južnjaški politik, ki je bil že v zgodnjih dvajsetih letih povezan z mafijo), nato do Mussolinija in končno do Craxija ter Berlusconi. Ta je kot politični človek najbolj podoben »socialistu«, ki se je zatekel v Hamamet, kjer v tem kaotič-

nem vzdušju italijanske dekadence, ki morda vzbuja večjo zaskrbljenost med civiliziranimi narodi po svetu kot v sami Italiji, čaka na svojo rehabilitacijo.

Sam spor s Slovenijo je bolj bolan produkt italijanske retorike kot pa dejanski vidik neke stvarnosti, ki mora biti pojasnjena in rešena. In če je že treba govoriti o krivdi, potem se je treba z veliko resnostjo lotiti problemov na teh naših ozemljih - italijanskih in slovanskih - najmanj od leta 1918 naprej. Spregovoriti je treba o fizičnih in psiholoških napadih, umorih in izgonih mnogih nedolžnih, spregovoriti o tem, kako se je v Slovincih in Hrvatih, ki so bili rojeni na teh ozemljih, ki pripadajo enim in drugim, videlo sovražnike, ki jih je treba eliminirati ali asimilirati in odtujiti od rojstne grude, da bi se končno počutili tujce v svojih lastnih hišah.

Enako neobčutljivost je zaznati ob vseh drugih problemih, ki bi morali neki državi pokazati pot do civilizacije: sola, ki je ves čas prepuščena sama sebi, z učnim

kadrom, ki je razen redkih izjem neustrezen na vseh ravneh od osnovne sole do univerze, ki je prišel do kateder brez resnih izpitov, brez potrebnih kulturnih in didaktičnih kvalitet in brez konfrontacije med tistimi, ki nekaj veljajo in tistimi, ki ne veljajo nič, kot se je to vedno delalo v vseh državah z visoko razvito civilizacijo, kjer so pomembna samo dejstva.

Iz te »ne-kulture« v veliki meri izhaja splošna nezainteresiranost mladih, njihova zgoča vsakodnevna razočaranja, mentalna lenoba, ki se je pokazala tudi v teh zadnjih mesecih s sramotnimiasedbami in uničevanjem solskih poslopj. Take sramote ni mogla zaustaviti nobena sila javnega reda, vse to pa bo italijansko državo stalo veliko

milijard, ki iz ure v uro povečujejo javni dolg.

Vse se nadaljuje z veliko retoriko besed, ki jim daje fizično podobo trio, ki, kot kaže, prevladuje v Italiji besed: Berlusconi-Fini-Previti. To pa so samo najbolj vidni obrazi postfasistične Italije. Za njimi so razni Giuliani Ferrare in Gianiji Lette; prvi s Craxijevimi zobmi in jezikom, drugi z medenim in farskim duhovniškim nasmehom Andreottija v znaku kontinuitete in transformacije italijanske tradicije.

Toda glavni problem na začetku leta 1995 je v dejstvu, ali bodo ti vidiki, ki so od nekdaj označevali Italijo, se naprej vse desetletjem milijonov Italijanov, ki so se zanje izrekli celo na volitvah v lokalnih zgodovinskih tre-

nutkih. Meni se zdi, da bo tako, saj je v vsakem od njih tudi nekaj tistega, kar je povprečnemu Italijanu vsek: velike in nikoli izpolnjene obljube, minljivo izkazovanje neobstoječe moči, samo videz in nikoli bistvo, nepriznavanje vrednosti drugih, nestrpnost, nesposobnost razumevanja drugega, zapiranje v svoj svet, ki velikokrat vodi v egoizem.

Zaradi vseh teh stvari je bil fasizem političen pojav, ki se je rodil v Italiji, ubil svobodo in človekovo dostojanstvo in v celotnem narodu vzbudil prepričanje, da je nepremagljiv, ter ga nato pripeljal do popolnega poloma, ko se je drznil spopasti z drugimi narodi z dejstvi in nič več z govoricenjem. Tukaj, na italijanski vzhodni meji, smo dolga leta napadalci in napadeni - skupaj doživljali te dogodke. Skupaj smo bili prica krutim spopadom in nato mascevanju, kot suženj, ki se osvobodi svojih spon in končno občuti svobodo, ki pa je na zalost nepopolna.

Zdi se mi, da se lahko tudi s temi grenkimi spomini reši-

mo tesnobe neke tragicne preteklosti; nicesar ni mogoče zgraditi v prihodnosti, če globoko v zavesti nas vseh niso prisotni ti nauki zgodovine. To se posebej velja za mlade, ki odrasčajo, ne da bi razmišljali o teh stvareh, ki so zastupile življenje očetov na eni in drugi strani. In tu moramo spregovoriti o vlogi sole, ki pa je doslej opravljala svojo nalogo neprimerno, če ne celo porazno, vseh sredstev obveščanja, državljanske vzgoje - vseh dejavnikov, ki se namesto tega raje usmerjajo k minljivim stvarim, lahkomiselnosti in umikanju pred realnostjo.

V dolgem času, ki sem ga preživel v soli, sem pri mladih vedno naletel na pripravljenost in željo po učenju in diskusiji. Toda to njihovo pripravljenost bi moral zaznati tisti, ki naj bi jih vodil k spoznavanju resnice, svobode, k oblikovanju človekovega dostojanstva, ki se pa nikoli ne more roditi iz mentalne lenobe, sovraštva ali prezira, temveč ga je treba dograditi s pogniznostjo in s priznavanjem vrednot. V nasprotnem primeru bomo imeli opravka z zaprtostjo, mrznjo, izgubo idealov.

gospodarstvo in finance

TRENDI / V PRVIH DEVETIH MESECIH LANI

Prodaja na drobno lani zrasla za 3,8%

Istatova analiza dokazuje, da mali trgovski obrati kljub črnim napovedim niso v zatonu

RIM - Po podatkih, ki jih je včeraj objavil statistični zavod Istat, se je obseg prodaje na drobno v prvih mesecih preteklega leta glede na enako obdobje leta 1993 povečal za 3,8 odstotka. V tretjem trimesečju lanskega leta, torej poleti, je trend narascanja nekoliko popustil, saj so prodaje v primerjavi s istim obdobjem 1993 zdrknile za 0,6 odstotka, kar gre po interpretaciji Istat pripisati zmanjšanju obsega prodaje v malih trgovskih obratih, potem ko so tri zaporedna trimesečja doživljali znatno narascanje prodaje.

Ce prodajna gibanja razporedimo po blagovnih sektorjih, opazimo, da se je julija, avgusta in septembra glede na tri mesece prej najbolj skrcila prodaja zivilskih izdelkov, in sicer za 0,4 odstotka, medtem ko je ostalo blago doživelo 0,3-odstotni padec prodaje. Največje razlike je videti pri prodaji v srednjevelikih trgovskih obratih (od 0,1-odstotnega porasta v drugem trimesečju do 1,2-odstotnega upada v tretjem) in v velikih distribucijskih strukturah (od +7,7 na +3,2 odstotka).

V prvih devetih mesecih lanskega leta je zivilski sektor doživel veliko opaznejši porast (za 6,5 odstotka) kot ostali blagovni sektorji (za 2 od-

stotka), vendar je ta rezultat sinteza nasprotujočih si trendov: v malih trgovskih obratih se je prodaja zivilskih izdelkov povečala za 7,5 odstotka, ostalega blaga pa za 1,4 odstotka; v srednjevelikih distribucijskih enotah se je prodaja zivil povečala za 0,6 odstotka, prodaja ostalega blaga pa se je zmanjšala za 1,2 odstotka; v prodajnih enotah z več kot 20 zaposlenimi pa je prišlo do večjega porasta prodaje nezivilskih blagovnih vrst (za 7

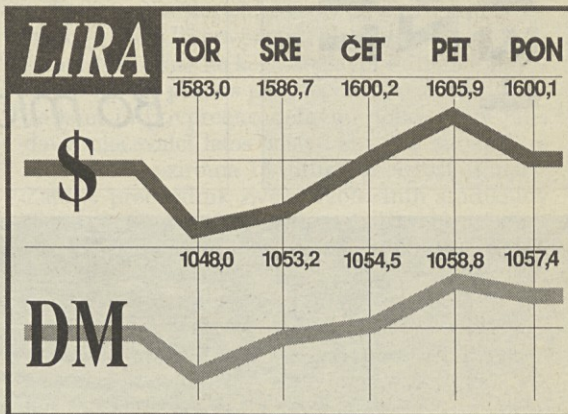
odstotkov) kot živil (za 2,8 odstotka).

Za srednjo in veliko distribucijo velja za prvo devetmesecje lanskega leta 2,9-odstotno povečanje prodaje glede na enako obdobje leta 1993; levji delež imajo pri tem gospodinjstva, radijski in televizijski aparati (+9,9 odstotka), medtem ko je najbolj upadla prodaja v knjigarnah in papirnicah (-3,3 odstotka) in v trgovinah s stanovanjsko in pohištveno opremo (-0,9 odstotka).

Plačilo davka Tosap preloženo na april

TRST - Pretekli teden smo opozorili trgovce in druge podjetnike, da morajo do konca januarja plačati občinski davek na zasedbo javnih površin TOSAP (v praksi na sončne zavese obratov) za tekoče leto 1995, kmalu nato pa je iz Rima prisla vest, da se je finančno ministrstvo odločilo rok za plačilo te obveznosti podaljšati do 28. aprila letos.

Obcutno podaljšanje roka za plačilo davka Tosap inz njim tudi dajatev na reklamo in na pravico do izobesanja javnih sporočil, je narekovalo več razlogov. Med najpomembnejšimi je brez dvoma dejstvo, da približno tisoč italijanskih občin se ni sprejelo pravilnika o krajevnih dajatvah, svoje pa je prispevala tudi precejšnja zmesnjava pri interpretaciji zakona št. 507/93, ki je lani korenito reformiral in obcutno povisal zneske krajevnih dajatev. Uradni odlok o sicer gotovi preložitvi roka za plačilo občinskih dajatev bo finančni minister Augusto Fantozzi podpisal v teh dneh, medtem pa je že napovedal, da bo preučil tudi možnost obročnega plačevanja teh davčnih obveznosti. Nespremenjen pa bo ostal dosednji način plačevanja, torej s položnico na postne tekoče račune domače občinske uprave ali neposredno v občinskih in poverjenih izterjevalnicah.

Lira še naprej šibka v menjavi z marko

MILAN - Dolar, ki je popustil na vseh mednarodnih trgih, je včeraj marki pomagal ohraniti prednost, ki si jo je pridobila v menjavi z liro in s francoskim frankom. Lira ostaja šibka, čeprav - in to je edina pozitivna nota - se je eku končno spet vrnil pod raven 2.000 lir. Marka je v primerjavi s petkovim tečajem Banke Italije izgubila 1,4 lire, dolar pa se je razvrednotil za skoraj 6 lir, vendar se je pozno popoldne spet okrepil. Menjalni trg medtem še naprej previdno caka, da Dinijeva vlada konča svoj parlamentarni iter in se pospešeno loti dela.

VINOGRADNIŠTVO / STIKI MED KONZORCIJEMA KRAS IN BRDA

Kraški vinogradniki načrtujejo sodelovanje z briškimi kolegi

Strokovno srečanje s tajnikom konzorcija Brda Albanom Bidasiom

BORIS SIMONETA

TRST - Clani konzorcija kraških vin z zaščitnim poreklom so v tem obdobju zelo dejavni in opravljajo sicer prve, vendar dovolj zanesljive korake, da bi tržno uveljavili svojo organizacijo in zlahko kapljico, ki jo pridelujejo. Na operativnem sedežu v prostorih Kraskega muzeja v Repnu si vsak konec tedna sledijo strokovna srečanja, ki so priložnost za pridobivanje znanja, novih spoznanj, sugestij in pogledov na vinarsko stroko. Konzorcij Kras si je med prve naloge zastavil navezavo stikov s »soslednjim« brislim Konzorcijem Brda - Collio. Pred dvema tednoma so se pogovorili z agroturističnim operaterjem Stankom Radikonom z Oslavja, pretekli petek pa je prišel v goste tajnik konzorcija Brda Albano Bidasio (**na posnetku - foto Križmančič/KROMA**).

Strokovno srečanje je bilo zelo zanimivo, poučno in je nakazalo konkretne perspektive za delovanje in uveljavljanje konzorcija Kras, ki se od »starejšega brata« (konzorcij Brda ima že 30-letno tradicijo in igra vodilno vlogo v deželi FJK) lahko marsikaj nauči in smotno izkoristi z leti nabrane izkušnje, tako da ubere bliznjico in se izogne začetnim »otroškim boleznim«. Opredelevanje vin in določanje vinorodnih okolišev z zaščitnim poreklom je po zakonu v pristojnosti deželni organov, vendar pa se mora vsak DOC up-

ravljati sam in se razlikovati od drugih na osnovi specifičnosti posameznih območij, kar je pogoj in obenem porok za uveljavitev na vse zahtevnejšem trgu. Kraški vinogradniki naj se torej ne predstavljajo kot posamezna kmetijska podjetja, ampak kot enote geografskega okolisa. Ker je na steklenicah označeno isto geografsko ime, je v interesu vinogradnikov, da s skupnimi prizadevanji cimbolj složno prispevajo k uveljavljanju in razvoju celotnega območja, brez vsakršnega medsebojnega ljubosumja in vzgibov neolojalne konkurence, kajti tako obnasanje deluje negativno na imidž vseh vin s tega območja. Za valorizacijo vinskega pridelka je prav tako obvezna udeležba na pomembnejših vinskih sejnih z najboljšimi primerki, ker le tako lahko relativno »nov« in ozemelsko dokaj omejen vinorodni okoliš opozori nase in pridobi ustrezno mesto na trgu.

Na strokovnem sre-

nju je Bidasio nanizal osnovne naloge konzorcija vin z zaščitnim poreklom: poleg prizadevanj za zaščito okolja in spodbujanja harmoničnega razvoja ozemlja je bistvenega pomena zagotavljanje strokovnih tehničnih posegov v vinogradu in enološke pomoči v kleti. Laboratorijske analize in znanstveni pristop k načrtovanju, urejevanju in obdelovanju vinogradov so izhodišče za izboljšanje proizvodnje in zvišanje kvalitete. Veliko je bilo govora o razporeditvi vinorodnih okolišev in o poimenovanju vin po kakovostnih pasovih, pri čemer je cutiti določen pritisk furlanskih proizvajalcev, da bi s svojim zaščitnim zakonom potisnili nekako na obrobje vina z manjših območij. Prav zato so kraški in briški vinogradniki prišli do spoznanja, da morajo biti zavezniki in navzven skupaj braniti svoje interese, obenem pa med seboj cim tesneje sodelovati. V deželni pravilnik bodo mo-

rali vnesti ime namiznih vin (oznaka Furlanija-Juljska krajina ne bo več dovoljena), prepovedana je navedba manjših območij (npr. Dolina ali Devin-Nabrezina). Konzorcij bo sprožil postopek, da bo poleg vin z zaščitnim poreklom DOC mogoča tudi komercializacija belega in rdečega kraskega vina brez omejitev, nujna pa je tudi revizija dovoljene stopnje kisline.

Ključnega pomena za razvoj vinogradništva je opiranje na strokovno pomoč izvedencev, ki na osnovi objektivnih podatkov in izsledkov analiz svetujejo prave izbire. Padel je tudi predlog, da bi konzorcija Brda in Kras s skupno ekipo tehnikov oblikovala organski projekt za spodbujanje razvoja. Takojšnjih rezultatov seveda ni mogoče pričakovati, nedvomno pa se bo obrestovala srednjeročna in dolgoročna naložba, se posebno, ce bodo goriski in trzaski vinogradniki strnili svoje vrste in nastopali skupaj.

NOVICE

Žensko podjetništvo se krepi

BOLOGNA - Enoletni obračun dela posebne službe, ki je bila v Emiliji-Romagni ustanovljena za pomoč ženskam podjetnicam, je »roza podjetništvo« v vztrajnem razmahu: leta 1980 je delež profesionalnih in podjetnic med samostojnimi delavkami znašal 3,6 odstotka, deset let kasneje pa se je povisal na 7,2 odstotka, medtem ko znaša enako razmerje pri moških 10 odstotkov. Pri tem razmahu je ženskemu podjetništvu nedvomno pomagal tudi evropski program Now (»nove priložnosti za ženske«), v katerega prvi fazi, ki se je končala decembra lani, je v petletju 1990-94 nastalo kar 150 popolnoma »ženskih« podjetij. Iz analize izhaja tudi zanimiv podatek, da je med novopečenimi podjetnicami tudi veliko mater, ki so uresničile izvirne »protikrizne« zamisli.

Polemike okrog davčnih kontrol

RIM - Medtem ko se nadaljujejo sistematična davčna preverjanja pri zobozdravnikih, zobnih tehnikih in upravnih stanovanjskih skupnostih, se je vnela živčna polemika o tem, ali so to res kategorije davčnih utajevalcev. Prizadeti seveda tako etiketo zavračajo, ostajajo pa prvičasni podatki, po katerih je bilo doslej odkrito 90 popolnih utajevalcev, kar 122 milijard neprijavljenih obdavčljivih dohodkov in za več kot 11 milijard lir utaj pri davku Iva. Stevilke se nanašajo na 8.300 ze koncanih od 9.000 zacetih kontrol (od tega 4.800 pri zobozdravnikih, 2.800 pri zobnih tehnikih in 700 pri upravnih stanovanjskih soseskah). Povrhu so finančni pregledniki ugotovili tudi 206 primerov nezakonitega opravljanja poklica, in sicer 75 »crnih« zobozdravnikov in 131 zobnih tehnikov.

Reforma borzne komisije Consob

MILAN - Modernizacija in racionalizacija delovnih metod je glavni namen notranje reforme Consoba, ki bo odslej razdeljen na osem oddelkov. Reforma, odobrena novembra lani, pa se ne nanaša samo na reorganizacijo dela, ampak vnaša tudi nekatere novosti za večjo učinkovitost borzne komisije.

Uveljavitev TKB v analizi malih bank dnevnika Il Sole 24-Ore

TRST - V banki je lepo tudi »majhno«. Pod tem naslovom je ekonomski dnevnik Il Sole-24 Ore včeraj posvetil vso stran 18 manjšim denarnim zavodom in mednje uvrstil tudi Trzasko kreditno banko. Po kazalcih, ki so jih avtorji analize uporabili za ponažitev odnosa malih bank do svojih klientov, se je slovenska banka zelo dobro odrezala, saj ponuja boljše pogoje od marsikaterega konkurenčnega zavoda. Na splošno pa iz analize izhaja, da velikost nikakor ni kriterij, na osnovi katerega naj bi klienti izbirali banko, saj so male banke tako po raznolikosti ponudbe kot po ceni storitev povsem sposobne tekmovali z velikimi bančnimi kolosi.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

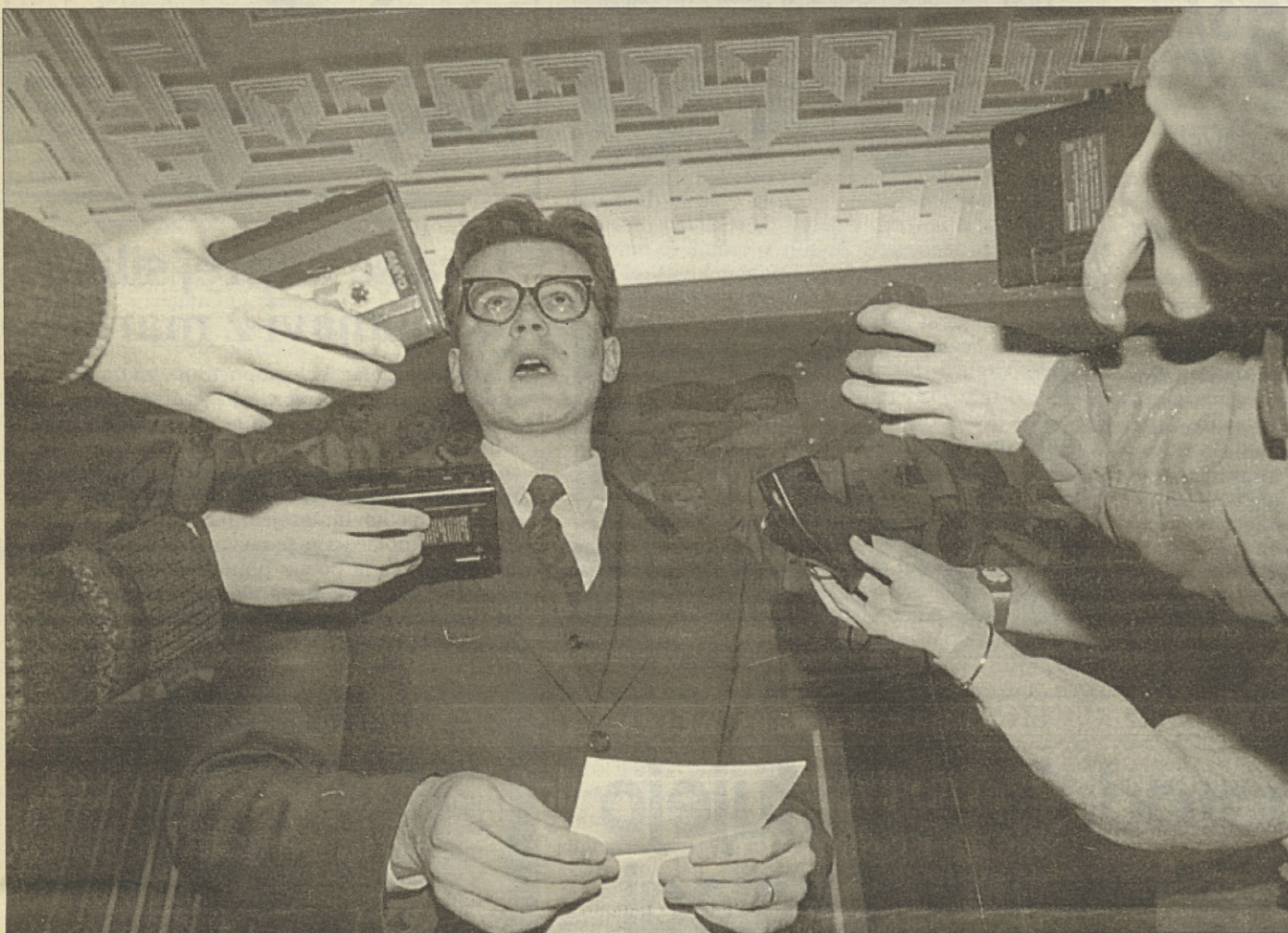
Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

Let »mladega jastreba«

Bo mladost prednost ali ovira za novega zunanjega ministra?

V nečem so si komentatorji Drnovskove odločitve, da za zunanjega ministra postavi Zorana Thalerja, enotni: 33-letni Skofjelocan si je nadel težak kriz. Stolček zunanjega ministra je namreč ta trenutek vroč skoraj tako kot tisti na obrambnem ministrstvu, na katerem se je ravno minule dni nemirno presedal Jelko Kacin. Thalerju se (upajmo) brzkone ne obetajo tako naporne preizkušnje kot Kacinu, jasno pa je, da bo moral pobrati kar nekaj stanje iz razbeljene zunanje politične žerjavice.

Thaler s prevzemom zunanjega ministrstva v mnogem postavlja na kocko svojo politično kariero, ki se je sicer zdela dokaj premočrna. Diplomirani mednarodni politolog, član predsedstva ZSMS, odgovoren za mednarodne odnose, namestnik zunanjega ministra v pionirskih casih samostojne Slovenije in predsednik najbolj uglednega odbora v državnem zboru bi slejkoprej postal tudi zunanji minister. Kot predsedniku odbora za mednarodne odnose mu ni bilo huđega: imel je dovolj velik maneverski prostor za dokazovanje in utrjevanje svoje kompetentnosti in hkrati razmeroma »udobno« stopnjo odgovornosti. Po katastrofalnem padcu ugleda slovenske zunanje politike (nekateri trdijo, da je to njena resnična raven), ki se je zgodil v zadnjih dveh letih, bodo politični zavezniki in nasprotniki, pa seveda javnost, od mladega ministra zahtevali rezultate. Dogovor z Italijani in Hrvti, podpis Evropskega sporazuma, odprava embarga, konsolidacija zunanjega ministrstva in usklajitev delovanja vseh zunanje političnih faktorjev v tej državi. Thalerjev bivanjski imperativ za obstoj v politični vrhuški je, da izpolni vsaj enega od teh pričakovanj.

Neprijazno okolje ministrskega »jastreba«

Zdi se, da mu okoliščine niso najbolj naklonjene: velika koalicija se maje in je tako rekoč v konstantnem procesu razpadanja, njena agonija pa se v dobršni meri dogaja ravno na zunanje političnem polju. Pre-

mier Drnovšek je izrazil solist (mnogi ocenjujejo, da bodo tudi po Thalerjevi izvolitvi diplomatske vaje ostale v njegovih rokah), za nameček bo novega ministra v parlamentu nadzoroval njegov predhodnik Lojze Peterle. Gledano z druge strani Thalerjevo tveganje morda niti ni tolikšno, saj je slovenski kadrovski bazen tako plitek, da je za politično ambiciozne (in sposobne) ljudi vedno dovolj funkcij. To dokazuje tudi njegova izkušnja iz časov prve Demosove vlade, ko je kot opozicijski poslanec sodeloval v Peterletovi vladi kot namestnik ministra Rupla. V stranki so ga takrat skoraj izobčili (»vrgli« iz vseh organov stranke, čeprav ne tudi iz stranke same), vendar se mu je očitno izplacalo potrpeti. Marsikaj bo moral potrpeti tudi na ministrskem stolčku; prav zanimivo bo spremljati njegovo prvo srečanje s hrvaskim zunanjim ministrom Granićem, ki seveda se ni pozabil ostrih »prosvjedov«, ki jih je Zagreb pošiljal v Ljubljano zaradi obiska takratnega parlamentarca Thalerja v zaselkih na nikogaršnji zemlji ob Dragonji. Tudi italijanski tisk ob njegovem priimku ne pozabi zapisati, da je »falco« (jastreb). Zoran Thaler odgovarja, da v tem ni nič slabega in da mu takšen sloves omogoča, da stopi pol koraka nazaj. Najslabše je namreč, če si ne zna izboriti maneverskega prostora, če se pogajaš tako, da je tvoja zahteva hkrati minimalna in maksimalna.

Po prvem dnevu na svojem novem delovnem mestu je opa-

zil predvsem lično prenovljene prostore, medtem ko na ministrstvu vlada mrtvilo oziroma, kot se je popravil, manjša živahnost kot takrat, ko je bila na MZZ se dvojica Rupel - Thaler. Casi so bili res drugačni, res pa je, da je veliko ljudi iz prve garniture odslo. Razlogi so številni, materialni in prestižni, ugotavlja Zoran Thaler. Minister si je zastavil nekaj prioritet: MZZ naj spet dobi ustrezno mesto v vladi in državni upravi, da bo lahko maksimalno delal za slovensko zunanjo politiko. Thaler bo natančno prebral vse dosjeje, v katerih so zbrane informacije o odnosih s sosedi, in v sodelovanju s kolegi v vladi skušal pognati ta voz naprej.

Marsikaj bo moral potrpeti na ministrskem stolčku; prav zanimivo bo spremljati njegovo prvo srečanje s hrvaskim zunanjim ministrom Granićem, ki seveda se ni pozabil ostrih »prosvjedov«, ki jih je Zagreb pošiljal v Ljubljano zaradi obiska takratnega parlamentarca Thalerja v zaselkih na nikogaršnji zemlji ob Dragonji. Tudi italijanski tisk ob njegovem priimku ne pozabi zapisati, da je »falco« (jastreb). Zoran Thaler odgovarja, da v tem ni nič slabega in da mu takšen sloves omogoča, da stopi pol koraka nazaj.

Kadrovskih cistk ne bo, ker je hisa že preveč »počiscena«, veliko dobrih ljudi je v tujini. Kadrovsko se bo treba okrepiti, s pomočjo javnega razpisa, vnovič bodo uvedeni tudi izpiti za

diplomate. Ostaneta tudi oba državna sekretarja, kar je konec koncev tudi del dogovora LDS - SKD, po katerem je Thaler prišel na MZZ. Kakšno bo sodelovanje s predsednikom države, ki s svojo simbolno fun-

Thaler, se bolj učinkovit pa bi bil, če bi ga izvršna oblast ves čas dosledno spostovala. Na nekaterih mestih je jasno razbrati Thalerjevo kritičnost in objekt, na katerega je usmerjena.

Mnogi z zanimanjem pričakujejo srečanje italijanske zunanje ministric Agnellijske in novoizvoljenega slovenskega ministra, češ da bo vizualno učinkovalo kot pogovor babice in vnuka. Thalerju se zdi to predvsem vprašanje domisljije, saj svoje mladosti nikakor ne šteje za oviro, prej nasprotno. Iz svojih izkušenj ve, da utegnejo takšne posebnosti sprostiti ozračje in pospešiti dialog, čeprav se že od daleč izogiba napovedi, da bo od »babice« Agnelli iztrzil kaj posebnega.

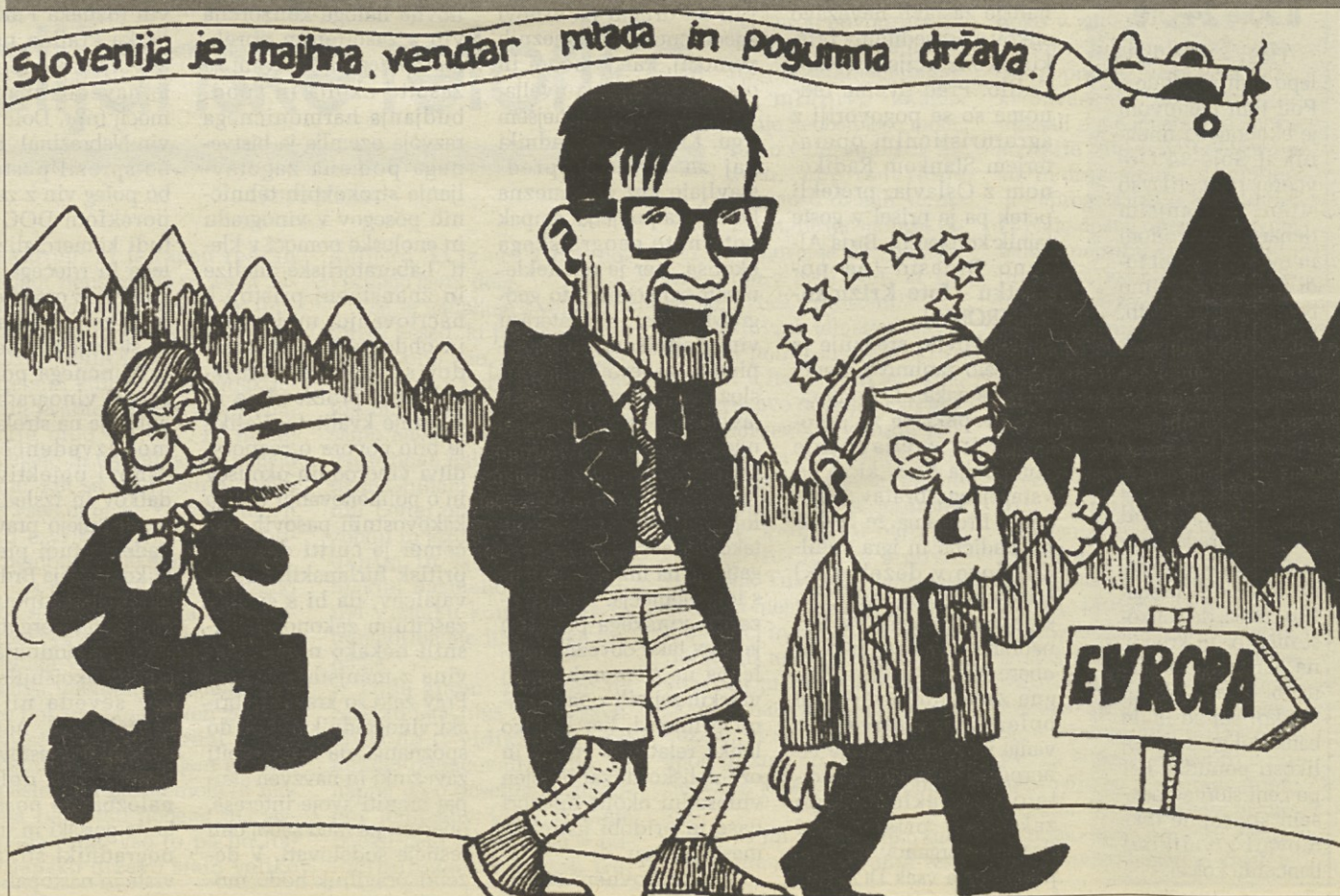
kicjo posega tudi na zunanje politično področje? MZZ bo, v skladu z zakonom, koordinator zunanje politike, vendar ne tako, da bo omejeval ali preprečeval dejavnost drugih najvišjih predstavnikov države na tem področju. S predsednikom Kučanom bo vzpostavil normalno komunikacijo, kar pomeni, da ga bo sem in tja, po potrebi pač, tudi spremljal na kakšni poti v tujino. Glede državnega zbora namerava Thaler določiti človeka, ki bo odgovoren za sodelovanje na osi MZZ-

Kakšno bo srečanje »babice« in »vnuka«?

Mnogi z zanimanjem pričakujejo srečanje italijanske zunanje ministric Agnellijske in novoizvoljenega slovenskega ministra, češ da bo vizualno učinkovalo kot pogovor babice in vnuka. Thalerju se zdi to predvsem vprašanje domisljije, saj svoje mladosti nikakor ne šteje za oviro, prej nasprotno. Iz svojih izkušenj ve, da utegnejo takšne posebnosti sprostiti ozračje in pospešiti dialog, čeprav se že od daleč izogiba napovedi, da bo od »babice« Agnelli iztrzil kaj posebnega. Zavedati se je treba, trdi Thaler, da funkcija ni vezana na leta, telesno višino ali druge osebnostne okoliščine. Zunanji minister pač zastopa svojo državo in ima ustrezna pooblastila ne glede na te okoliščine. Televizijski kolega je duhovito opazil novo vodilno dvojico na MZZ: ob Golobu imamo zdaj se jastreba? Thaler smeje odmahne z roko, češ, o spremembi priimka res se nisem razmisljal. Saj res, kako ockovo imenovanje komentira stirimesečna edinka? Samo smeji se, pravi Zoran Thaler, saj ne ve, da bom poslej imel se manj casa.

Bostjan Lajovic
Foto: Srdan Zivulovic

VSAKDANJE SENZACIJE

OBRAVNAVA ZAKONA O IGRAH NA SREČO

LJUBLJANA - Poslanci državnega zbora včeraj niso nadaljevali z obravnavo zakona o igrah na srečo, ki so jo prekinili prejšnji teden, ker se niso prejeli poročila maticnega delovnega telesa. Po sklepu zbora se je namreč dopoldan sestala komisija za spremljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja družbene

Kdo vse bo lahko lastnik igralnic?

to predlaga širitev možnih delničarjev tudi na pravne osebe s sedežem v Sloveniji, ki med seboj niso kapitalsko in upravljalno povezane, in na zaposlene. Pravne osebe bi bile lahko lastnik največ dvajsetih, zaposleni in bivši zaposleni pa desetih odstotkov delnic. S tem naj bi tudi v igralniški de-

dnega dopolnila k zakonu o igrah na srečo, ker je v zakonodajnem postopku še zakon o lastninskem preoblikovanju igralnic. S sprejemom vladnega dopolnila bi vnaprej potrdili sporno lastninjenje o obstoječih igralnicah, so menili. (Spomnimo se, da so pri obravnavi zakona o lastninjenju igralnic po-

alicijski poslanci pa so na seji komisije trdili, da s sprejemom vladnega dopolnila ne bi posegli na področje lastninskega preoblikovanja obstoječih igralnic oziroma novogorskega Hita. Z zavrnitvijo vladnega dopolnila bi iz lastniške strukture izločili le zaposlene delavce v igralnicah.

Odločitev komisije seveda ne pomeni dokončne zavrnitve vladnega dopolnila, čeprav so ji nasprotovali tudi poslanci krščanskih demokratov. O bodocih lastnikih igralnic bo namreč odločal državni zbor, kjer pa ima koalicija tudi brez SKD, s pomočjo nekaterih drugih poslancev, še vedno večino.

Bodoče lastništvo igralnic pa ni edina sporna točka zakona, h kateremu je vloženih že preko 140 dopolnil. Poslanci imajo različna mnenja tudi o deležih, ki naj bi jih od koncesijske dajatve, ki jo bodo placevale igralnice, prejele lokalne skupnosti. Osnovno besedilo zakona predvideva razdelitev dajatve med državni proračun in lokalno skupnost. Vlada predlaga spremembo, po kateri bi deset odstotkov dajatve bilo name-

njeno promociji turizma. Skupina poslancev krščanskih demokratov bi namenila lokalnim skupnostim, kjer je sedež igralnice le 25 odstotkov, enak odstotek pa za investicije v družbeno in gospodarsko infrastrukturo v vseh občinah. Druga skupina, ki jo vodi tudi krščanski demokrat, predlaga štirideset odstotkov dajatve tudi lokalnim skupnostim, ki mejijo na občine, kjer je igralnica. Združena lista pa predlaga, da po dva odstotka dajatve dodelijo najprej posebni fondaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij ter fondaciji za spodbujanje športnih organizacij, ostanek pa naj si razdelita državni proračun in lokalna skupnost.

Zanimivo pa bo tudi določanje osnove za izračun koncesijske dajatve. Vlada sicer predlaga višje stopnje obdavčitve za dobiček od prirejanja iger na srečo, vendar le za igre s kroglico (rulete) in za igralne avtomate. Za vse ostale igre s kartami, kockami, na igralnih panojih in stave, pa naj bi znasala koncesijska dajatev le deset odstotkov osnove.

Matjaz Albreht

Demokratski forum o igralništvu

LJUBLJANA (STA) - Demokratski forum Slovenije (DFS) je včeraj, kot je dejal predsednik DFS Jernej Jung, "v sklopu tem, ki zadevajo korupcijo" pripravil novinarsko konferenco o odprtih dilemah pri sprejemanju igralniške zakonodaje, o čemer je spregovoril Miran Lipovec, krupje portoroške igralnice. V interesu sedanje oblasti je, da sprejme zakon v predlagani obliki, saj tak omogoča manipulacije in zlorabe, so zapi-

sali že v napovedi novinarske konference. Zakon ne določa meril ali prioritete za dodelitev koncesij, ne določa standardov, kot so velikost igralnice ali najmanjši obseg iger kot pogoj za odprtje igralnice. Pri tem obstaja bojazen, da se bo igralništvo kot zelo donosna dejavnost zelo razmahnila, saj bi igralnico lahko odprl že vsak gostilničar, ali pa bodo koncesije podeljene samo pripadnikom določenih strank.

MINISTRSTVO ZA KULTURO

Za ministra pol mandata, za kulturo sedem zakonov

Ministrstvo se srečuje tudi s prostorskimi težavami

LJUBLJANA - Pa kaj zato, če ministru za kulturo očitajo, da prisostvuje premalo kulturnim prireditvam. Sergij Pelhan je kljub temu najbolj delaven izmed ministrov, ki so se med osamosvojitvijo Slovenije in po njej ukvarjali s kulturo. Sele pol mandata je za njim, pa se že lahko pohvali, da je na svojem področju »pridelal« sedem zakonov, devet pa jih še čaka bodisi v osnutku bodisi na zaključek razprave v parlamentu. Bera, s kakršno se njegovi predhodniki težko pohvalijo.

Sergij Pelhan je v svojem delovnem zanosu tradicionalni novoletni sprejem za novinarje prestavil kar na datum, ko se je iztekla polovica njegovega mandata in včeraj dopoldne hkrati z njim pripravil tiskovno konferenco. Čeprav pripravlja pravno podlago za življenje slovenske kulture, pa prisega na »distanco države do kulturnih vsebin. Praktična vrednost zakonov se bo šele izkazala.« Ob neki drugi priložnosti je povedal, da je kulturna vsebina

stvar izvajalcev, država pa ima v svojih rokah le formo. Če bo se naprej tako, se bo pokazalo z delovanjem Sveta za nacionalni kulturni program, ki naj bi ga v skladu s sprejetimi zakoni ustanovili prihodnji mesec.

Sergij Pelhan kot prenovitelj tiči v obisti slehernega kulturnega ustvarjalca na Slovenskem, njegova podjetna naglica pa jemlje sapa tudi njegovim sodelavcem. Na Ministrstvu za kulturo pomakajo peresa v pravo paleta različnih področij:

privatizacija, denacionalizacija, proračunski odnos občina - država, alternativa, sponzoriranje, davčna politika, javna dela v kulturi, evropsko povezovanje... Minister je najbolj ponosen na zaustavitev padanja deleža za kulturo iz proračunskih sredstev, saj je bil ta leta 1994 za 5-10% večji kot prejšnje leto, in je obljubil, da si bo za to še vnaprej prizadeval. Sergij Pelhan je novinarjem na sprejemu zaupal, da ima ob vsem tem se težave s prostori za lastno ministrstvo. Najbolj verjetno je, da se bo del kulturnega ministrstva preselil na Metelkovo, kjer bi zasilno lahko začelo delovati nekaj pisarn, čeprav razmišlja o reprezentančni prenovitvi ene izmed zgradb za potrebe ministrstva.

Virna Lesnik

Sindikati proti višanju poslanskih plač

LJUBLJANA - Delovni osnutek predloga finančnega načrta, ki ga bodo poslanci sprejeli v okviru zakona o proračunu za leto 1995, predvideva, da se bodo poslanske plače letos povečale za 64 odstotkov. Tako bi povprečna plača vsakega poslanca mesečno znasala kar vrtočavih milijon dolarjev bruto. Za vse plače s povprečnim funkcijskim dodatkom in povprečno delovno dobo, pa bi tako davkoplačevalci letos odsteli kar 1, 2 milijardi dolarjev bruto oziroma 15 milijonov nemških mark. Zato je predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) Dušan Semolič včeraj na novinarski konferenci izrekel svoj najostrejši protest proti novemu povečevanju poslanskih plač, kajti poslanci so si konec lanskega leta že povečali plače za več kot dvajset odstotkov. Semolič je opozoril, da v Sloveniji te dni tečejo zelo delikatna pogajanja o novem dogovoru o politiki plač, ki bi veljal za letosnje leto. Pri teh pogajanjih se delodajalci, delojemalci in vlade še vedno ne morejo uskladiti za le malo povisane najnižje plače, kajti delavci naj bi razumeli v kako težkem gospodarskem položaju je Slovenija. Zato se je Semolič včeraj vprašal, kako pa gospodarski položaj Slovenije razumejo poslanci.

Član predsedstva ZSSS Branko Misič je včeraj spregovoril o pomenu novele zakona o ureditvi obračunavanja in plačevanja davkov in prispevkov v postopkih lastninskega preoblikovanja podjetij, ki jo je državni zbor sprejel prejšnji teden. S to novelo zakona so končno uveljavljene zahteve ZSSS, da se premalo izplačane plače po kolektivnih pogodbah dejavnosti do 100 odstotkov, priznajo vsem dejavnostim kot potrdilo za notranji odkup podjetij in to v obliki zadolžnic. Dosedaj je bilo namreč mogoče uveljavljati le razliko med dejansko izplačano plačo in tisto, ki jo je določala kolektivna pogodba. To pa je pogosto omogočalo le 80-odstotno izplačevanje plač. Neto znesek ugotovljene razlike premalo izplačanih plač se bo po novem uporabljal za notranji odkup podjetij, in sicer kot lastninski delež delavca. Davki in prispevki iz pripadajočega deleža neizplačnih plač pa se po kolektivnih pogodbah do 1. januarja 1993 prenesejo v Kapitalni sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Misič je včeraj pojasnil, da sprejete zakonske osnove pomenijo, da bo bistveno zmanjšan odliv kapitala iz podjetij, ki ga je po ocenah ZSSS za približno milijardo in pol mark. Tolikсна je namreč razlika med 80 in 100-odstotnim zneskom plač po kolektivnih pogodbah, ki je nastala v procesu lastninjenja zaradi premalo izplačanih plač. Misič je včeraj poudaril, da bo tako povečan lastninski delež delavcev pomenil, da bo delo sindikatov moralo biti se bolj odgovorno, kajti omenjeno pravico bo treba uresničiti tudi v praksi. V ta namen ZSSS zdaj vodi seminarje za delavce delničarje in spodbuja k ustanavljanju sporazumov med delavci, ki so z delnicami notranjega odkupa postali solastniki podjetja.

Mateja Bertonec

Pergam za prekinitev pogajanj o plačah

LJUBLJANA (STA) - Ravnanje delovne skupine, ki je mimo pooblastil socialnih partnerjev posredovalo v javnost delovno gradivo o določitvi osnov za izračun plač za letosnji januar ter zlasti poziv urada vlade za informiranje podjetjem, da spoštujejo na delovni ravni usklajene usmeritve glede izplačila plač v januarju 95, v Pergamu ocenjujemo kot precedens v dosedajni praksi pogajanj in kot pritisk na sindikate, ki se doslej do tega vprašanja še niso opredelili, je povedal na včerajšnji novinarski konferenci Konfederacije sindikatov Slovenije (KSS) Pergam predsednik Dušan Rebolj.

V nadaljevanju je predsednik Pergama poudaril, da dogovora med socialnimi partnerji o načinu izplačevanja plač v letosnjem letu se ni, saj se pogajanja o morebitnem dogovoru glede politike plač niso še niti začela. Vsi pogovori na to temo so doslej potekali le na ravni delovne skupine, sestavljene iz predstavnikov treh socialnih partnerjev, ki pa nima pooblastil in ne mandata za sprejemanje kakršnihkoli zaključkov in predvsem nikakršnega mandata za posredovanje delovnega gradiva sredstvom javnega obveščanja, meni Rebolj in dodaja, da tako Pergam kot drugi sindikati do danes še vedno niso prejeli gradiva delovne skupine, tako da nimajo možnosti uskladitve in strokovne presoje na delovni ravni sprejetih rešitev glede dogovora o politiki plač in določitve osnov za njihovo izplačilo v januarju 95.

Na novinarski konferenci je sicer tekla beseda o stališču KSS Pergam do socialnega sporazuma in dogovora o politiki plač za tekoče leto ter pogojih, ki jih je potrebno uresničiti, da bo Pergam pristopil k podpisu omenjenih dokumentov. Pogoj za podpis socialnega sporazuma in dogovora o politiki plač je sklenitev nove tarifne priloge k splošni kolektivni pogodbi (KP) za gospodarstvo za leto 1995, pravi Rebolj, ki opozarja, da morata biti oba dokumenta podpisana sočasno.

Zakon o denacionalizaciji povzroča škodo

LJUBLJANA (STA) - Predstavniki Konzorcija zavezancev za vratio podržavljenega premoženja menijo, da je sedanji zakon o denacionalizaciji "neevropski in že povzroča pri gospodarskih subjektih v vlogi zavezancev precejšnjo gospodarsko škodo, ima pa tudi negativne socialne posledice". Zato pričakujejo, da se bo vlada čimprej opredelila do njihovih predlogov za spremembo obstoječega zakona, parlament pa o njih razpravljaj na februarjski seji.

Kot je na novinarski konferenci včeraj pojasnil Jozef Sketa, predsednik upravnega odbora Konzorcija, so se pričakovanja o hitri resitvi denacionalizacijskega procesa pokazala kot nerealna, čeprav je vlada sprejela za zavezance, ki so začeli s procesi lastninjenja, "vrsto represivnih ukrepov, da bi jih prisilila k hitrejšemu sporazumevanju z upravičenci". Predlogi konzorcija za spremembo obstoječega zakona so se vselej vrednotili s poudarjenju custveno in strankarsko obremenjenostjo, čeprav so bili strokovno podkovani. Legitimnost svojih predlogov so skušali zato doseči z uporabo instituta "ljudske iniciative".

Za podporo k pobudi za spremembo zakona o denacionalizaciji se je izreklo 12.564 volilcev (zadostovalo bi jih 5000), kar zadostuje za uvrstitev njihovega predloga na sejo državnega zbora. Menijo, da je bil kršen poslovnik DZ, saj je komisija za nadzor lastninskega preoblikovanja podjetij zavrla postopek parlamentarne obravnave njihovega predloga, sklicujoč se na vlado, ki da ni podala svojih stališč na predlog. "Gre za ignoriranje volilcev," je se zatrdil Sketa in na očitke, zakaj sele po dveh letih od sprejetja zakona zahtevajo njegove spremembe, odgovoril, da so vsi njihovi dosedanjí poskusi "naleteli na gluha usesa".

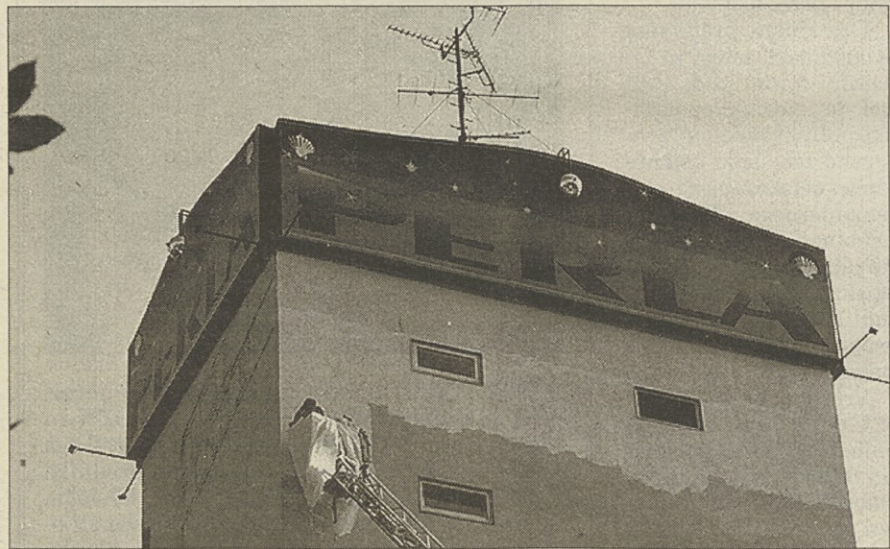

Foto: Srđan Živulović

POLITIKA

Mate Granić: »Mirna rešitev«

DUNAJ - Hrvaški zunanji minister Mate Granić se je včeraj med svojim obiskom na Dunaju izrekel za »mirno osvoboditev trenutno zasedenih ozemelj Republike Hrvatske«. V pogovoru s predsednikom Kletstikom in zunanjim ministrom Mockom je Granić hkrati zagotovil, da Hrvaška v Krajini ne namerava vojsko posredovati, čeprav obstaja nevarnost vojne.

Mock je pokazal določeno razumevanje za odločitev hrvaškega predsednika Tudmana, da Hrvaška ne bo več podaljšala mandat modrim celadam. Rok se izteka konec marca.

»AUSTRIAN WATERGATE« / Odstopil tudi poslanec Marizzi

Kdo je še vpleten v provizijsko afero?

Ministrica Rauch-Kallat v težavah - Preiskovalni odbor

IVAN LUKAN

DUNAJ - Provizijska afero, ki jo je odkril politični magazin »News« in v katero sta vpletena (vsaj) dva politika iz vrst Velike koalicije, je konec tedna terjala drugo žrtev: državnemu poslancu ljudske stranke (ÖVP) Hermannu Krafft, ki je svoje poslansko mesto oddal takoj, ko je javnost izvedela za njegovo vlogo v načrtovani kupciji v obsegu približno 70 milijonov silingov, je konec tedna sledil njegov pogovorni (in pogajalski) partner Peter Marizzi; - državni poslanec in vrhu tega tudi se zvezni poslovodja socialdemokratov (SPÖ).

Odločitev je padla po razgovoru med Marizzijem in sefom SPÖ, kanclerjem Vranitzkym. Slednji je - predvsem zaradi

mocnega pritiska javnosti - sprejel Marizzijev odločitev, da odstopa tako kot državni poslanec kot tudi zvezni poslovodja SPÖ. Marizzi je pri tem poudaril, »da ni ravnal ne pravno in tudi ne clovesko napačno (ponudbo svojega kolega ni sprejel - op. ured.), da pa je »medijem uspelo iz žrtve napraviti storilca«. Ker bi v področnosti bil za stranko stalno breme, se je odločil za odstop.

Diskusija o ozadnih spodbudah kupcije se medtem nadaljuje; - nobeno presenečenje ne bi bilo, če bi poleg Kraffta in Marizzija bila v afero vpletena se ta ali ona visja oseba.

»Gonilna sila« pri načrtovani kupciji naj bi bil - vsaj po včerajšnjem poročilu političnega tedinika »profil« - grof Mensdorff-Pouilly, mož ministrice

za okolje Marie Rauch-Kallat (ljudska stranka). Grof je namreč svetovalec britanskega proizvajalca vojaških letal in helikopterjev British Aerospace. Mensdorff-Puilly naj bi ze decembra leta 1993 stopil do poslanca Kraffa s prošnjo, naj v zvezi z načrtovanim nakupom helikopterjev za avstrijsko vojsko »končno stopi do Marizzija«.

Krafft je to storil februarja leta 1994, javnost pa je zato izvedela sredi preteklega tedna iz magazina »News«, ki je objavil posnetek pogovora med Krafftom in Marizzijem, v katerem politik ÖVP svojemu koalicijskemu kolegu Marizziju ponudil provizijsko kupcijo. Krafft je Marizziju sporočil, da je British Aerospace v primeru naročila pripravljen plačati dvo-odstotno provizijo, ki bi jo stranki

lahko medseboj delili; pri naročilu v višini 3, 8 milijarde silingov bi to pomenilo provizijo v višini 70 milijonov silingov. Marizzi ponujeno kupcijo ni sprejel, do nakupa helikopterjev pa do danes ni prišlo. Kako je bil posnet pogovor med obema politikoma v prostorih avstrijskega parlamenta je velika neznanka.

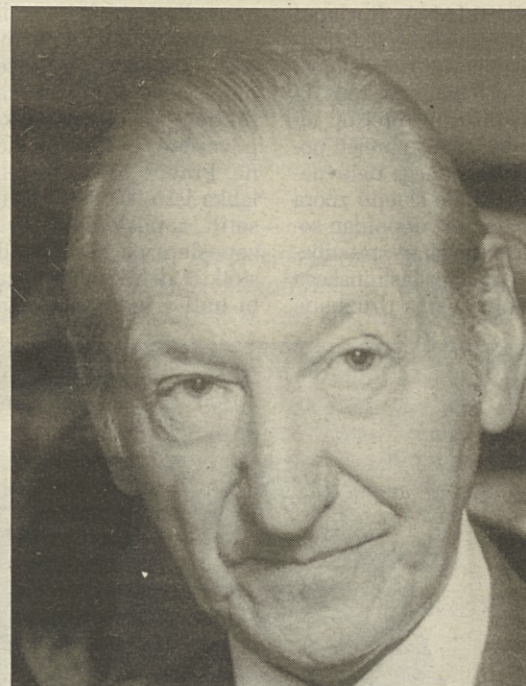
Opozicija, predvsem svobodnjaki, zeleni in liberalni forum, toda tudi nekateri socialdemokratski politiki medtem zahtevajo takojšnjo ustanovitev preiskovalnega parlamentarnega odbora, ki naj bi raziskaval tako najnovejšo provizijsko (in prisluskovalno) afero kot tudi morebitne kupcije v zvezi z nakupom orožja v preteklosti.

Vrh ljudske stranke se je izrekel proti raziskovalnemu odboru, dokončno odločitev pa zeli poslanski klub stranke sprejeti ta četrtak.

OB 50-LETNICI OZN

Waldheim ne bo povabljen v New York

Odločitev je dokončna

NEW YORK/DUNAJ - Organizacija združenih narodov (OZN) nekdanjega dolgoletnega generalnega tajnika Kurta Waldheima (slika zgoraj) ne bo povabila na veliko slovesnost ob 50-letnici obstoja te svetovne organizacije 24. oktobra letos v New Yorku.

Govornik OZN Fawzi je konec tedna sporočil, da so se znotraj OZN zedinili, da na slovesnost ne bodo povabili nobenega od nekdanjih generalnih tajnikov.

Pri tem je poudaril, da - poleg Waldheima - tudi njegov naslednik Perez de Cuellar ne bo castni gost slovesnosti ter da se je le-ta strinjal s to odločitvijo.

Zadeva Waldheim je kocljiva predvsem zaradi dejstva, da vloga

nekdanjega generalnega tajnika OZN in kasnejšega avstrijskega zveznega predsednika med 2. svetovno vojno se vedno ni popolnoma razčistena. Slej ko prej obstajajo očitki, da je kot član nemške vojske na Balkanu bil udeležen pri deportaciji ljudi.

Združene države so Kurta Waldheima prav zaradi te njegove sporne preteklosti dali na t.i. watch-list, seznam oseb, katerim je prepovedan vstop v ZDA.

Waldheim k odločitvi OZN: »Poglavje je za me zaključeno, odločitev, da me ne povabijo na proslavo, za me tudi ne pomeni zalitev. Kot privatnik sem v položaju, da se mi ni treba več udeležiti prestižnih in protokolarnih razprav«. Ivan Lukan

NOVICE

Avstrijska vlada vztraja pri hearingu o varnosti JE Mohovce

DUNAJ - Kljub odpovedi za pretekli teden v Austria Center na Dunaju predvidenega hearinga, avstrijska vlada vztraja pri izvedbi javnega zasliševanja glede varnosti nuklearke Mohovce na Slovenskem. To je včeraj poudarila ministrica za varstvo okolja Maria Rauch-Kallat. Temu je se dodala, da za danes načrtovani hearing v Bratislavi tudi nikor ne more biti nadomestilo za odpovedano prireditve na Dunaju. »Ce prireditve v avstrijski prestolnici ne bo, tudi ne bo denarja za dogradnje nuklearke s strani Vzhodnoevropske banke«, je dejala avstrijska ministrica za okolje.

45-minutne učne ure ne bo

DUNAJ - Protestne akcije učiteljev so zalegle: minister za pouk Erhard Busek je včeraj v okviru pogajanj z učiteljskim sindikatom odstopil od svoje zahteve po skrajšanju učne ure od trenutno 50 na 45 minut. Nove zahteve ministra: učitelji naj ne bi več dobivali pavzalo za nadure, zastopstvo bo plačano le tedaj, ce bo tudi dejansko upravljeno, stevilo solskih prireditve naj se bi znatno zmanjšalo. Busek hoče privarčevati 1, 5 milijarde silingov.

Odstopil poslanec in poslovodja SPÖ Peter Marizzi.

Je grof Mensdorff-Puilly (na sliki s soprogo ministrico za okolje Marijo Rauch-Kallat) bil »gonilna sila«?

ISTRA IN KVARNER

Kriza spodbuja izseljevanje

GORAN MORAVEC

REKA - Več kot dve tretjini mladih Hrvatov namerava po koncu studija zapustiti Hrvatsko. Tema, o kateri se doslej ni govorilo, pa je vznemirila tudi Franja Tudmana. Pozval je mlade Hrvate, ki živijo stalno ali začasno v tujini, naj se začnejo vrnati v domovino. Vojna in gospodarska kriza sta seveda spodbudili izseljevanje prebivalcev v druge države; ocenjujejo, da je v treh letih vojne državo zapustilo več kot 94 tisoč ljudi, največ mladih. Polovica med njimi se najbrž ne bo nikoli več vrnila. Samo iz Istre je odšlo približno 20 tisoč ljudi.

Tudman razmišlja o ustanovitvi ministrstva za vrnitev, saj v nasprotju s pričakovanji nekaterih »pravih« Hrvatov z nastankom nove države eksodus ni bil zaustavljen. Teza vladajoče Hrvatske demokratske skupnosti (HDZ), v skladu s katero je najpomembnejše vzpostaviti državo in sele potem reševati vse drugo, se je pokazala kot slaba. Kajti država, ki se ne more pohvaliti z uresničevanjem človekovih pravic, medijske svobode in svobodnega podjetništva, ki se vpleta v prav vse, se je navsezadnje zapletla tudi

v lastno nesposobnost. Parole o tisočletnih sanjah Hrvatov o lastni državi so javnost zadovoljevale le kratek čas. Marsikdo je pričakoval, da bo država ponudila več, kot je obljubljala. Ker pa se to ni zgodilo, je na tisoče ljudi spakiralo svoje kovčke in sprejelo status zdomca. Posledice za Hrvatsko utegnejo biti hude, saj v večini odhajajo mladi in izobraženi kadri, hkrati pa se je med 3, 5-milijonsko hrvaško diasporo vrnilo le simbolično stevilo izseljencev.

V Istri je novi eksodus vroča politična tema, saj Istrski demokratski sabor (IDS) Ivana Jakovčiča, ki ima podatke o približno 20 tisoč izseljenih, s prstom kaže na Zagreb, ki je kriv, da jih je toliko odšlo.

»Hrvaška država je povsem odpovedala in ne stori prav ničesar, da bi ljudi zadržala v Istri,« meni Dino Debeljuh, zastopnik istrskih regionalistov v hrvaškem državnem parlamentu Saboru. Debeljuh predlaga, naj Istrska županija sredstva, ki jih ima na voljo, preusmeri v odpiranje novih delovnih mest. Ker pa hrvaške županije nimajo velikih pristojnosti, saj ima zadnjo besedo država,

je malo verjetno, da bo mogoče v sedanjih centraliziranih praksah kaj storiti. Istrski turizem je izgubil svoje najkakovostnejše kadre, medtem ko v italijanskih picerijah pomivajo posodo Istrani s fakultetno izobrazbo.

Liberal Ivan Herak meni, da je temeljni odhod Istranov v tem, da zaradi vojne leta 1991 turizma skoraj ni bilo; zadnji dve leti pa nista dovolj, da bi nadomestili primanjkljaj.

»Kadri so najvažnejši, saj so temelj vsakega turizma, in z njihovim odhodom je Istra zagotovo zelo veliko izgubila,« poudarja Herak.

Stanje v istrskem gospodarstvu je slabo. Turizem posluje z velikimi težavami, ladjedelništvo in druge industrijske veje zivotarijo. Stevilni Istrani so ostali brez dela ali pa so »na čakanju«. Aktivisti hadezeja pa obtožujejo simpattizerje Ivana Jakovčiča, da zavestno delujejo zoper interese Hrvatske, ko zahtevajo avtonomijo in demilitarizacijo tega polotoka. S tem se, kot zatrjujejo nasprotniki istrskih regionalistov, Hrvati v Istri »izločujejo iz naroda«, in da bi

se izgonili vojaškim obveznostim, odhajajo čez mejo.

Raziskovanja, ki so jih izvedli hrvaški sociologi pod vodstvom dr. Benjamina Culiga iz Zagreba, so potrdila predpostavko, da je država preprosto zanemarljiva problem množičnega izseljevanja prebivalstva. Za oblast, kakor tudi za številne Hrvate je bilo povsem normalno, da državo zapuščajo tisti Srbi, ki niso pristali na življenje v »ustaški državi«. Ko pa so začeli odhajati iz države Hrvati, iz tiste države, ki naj bi pomenila uresničitev »tisočletnih sanj«, se je zgodilo nekaj nezasičanega.

»Eden od resnih razlogov odhoda mladih kadrov je ukvarjanje države z drugimi posli. Po mednarodnem priznanju Hrvatske in konstituiranju države so bili glavni problemi politični, vojaški, tudi socialni, saj v zadnjih starih letih ne živimo v normalnih okoliscinah. Zato so nekateri problemi ostali zanemarljeni, pojasnjuje dr. Culig. Mladi strokovnjaki so prepričani, »da hrvaška država ni storila ničesar, da bi jih zadržala«. Rezultate teh raziskav sta

objavila le opozicijska Feral Tribune iz Splita in reski Novi list. Mediji pod državnim vplivom o izidih teh raziskav, ki so skrajno neprijetni za sedanjo oblast, enostavno molčijo. Namesto dejanskih problemov, povezanih z izseljevanjem, mediji prenašajo Tudmanove pozive izseljencem, naj se vrnejo.

Franjo Tudman s svojimi sodelavci pripravlja tudi načrt demografske obnove Hrvatske, saj v tej državi danes živijo le stiri milijoni ljudi. Tako malostevilna država zelo težko doživlja vojne in migracijske izgube, kritiki pa Tudmanu zamerijo, da skuša spodbuditi povečanje prebivalstva s konservativnimi metodami. Za liberala Dražena Budiša, poglavitve opozicijske stranke, resitev sedanjih demografskih težav ni v prepovedih, pač pa v ustvarjanju boljših življenjskih pogojev na Hrvatskem. V skladu s temi zamislimi bi morala biti država demokratična, z zagovarjanjem človekovih pravic in svobodnim podjetništvom, kar bi Hrvatom omogočilo, da bi poiskali svojo srečo tukaj in ne v vrstah pred tujimi veleposlanstvi.

ILUSTRACIJE

Toplina vsakodnevnih občutkov Magde Tavčar in samozavestno doživljanje drugačnosti Darje Čelik

JASNA MERKU

Ze tretje leto zapovrstjo prireja Sklad Mitje Cuka likovno razstavo ilustracij: univerzalna govorica podob uspe sporočati večkrat prej kot beseda. Barvni objemi in igrivost črte nas pozivajo k zaupanju, nas vabijo k odkrivanju lepote; radostni občutki, ki jih v vsakdanjem vrvežu tako radi zatiramo, nas smejo tu končno preplaviti.

Magdo Tavčar poznamo kot večstransko umetnico, različna področja kot ilustratorstvo, oblikovanje, tkanje ali scenografija se medsebojno dopolnjujejo in oplajajo. Izkušstva se prepletajo, kot niti, ki jih spretno spleta, ovija, vozla v izvirnih kombinacijah in prostorskih rešitvah. Niti stenskih preprog, niti, ki postanejo v risbi crta. Pravljične barvne podobe zazivijo lahko tako na papirnati podlagi, kot na tkaninah iz različnih vlaken.

Tako v tapiserijah, kot v ilustracijah zacutimo umetnicin poetični navdih in toplino, istocasno pa konkretnost, ustvarjalno pot namenskega načrtovanja, zasledovanja bistvenih likovnih prvin in njihovih učinkov v različnih prostorskih kombinacijah. Raznolikost v kompozicijski izbiri in izvirne grafične rešitve sporočajo vedrino, veselje, ki vpleta gledalca v iskanju igrivega dialoga.

Teksti postanejo v ilustracijah Magde Tavčar aktivni protagonisti, ki se dinamično vpletajo v celotno podobo. Zasedimo jih lahko v globini morskih barvnih prelivov, v tisi zasnežene nočne krajine... Vsak tekst postane nov ustvarjalni izvir, za katerega dobi umetnica vedno nove oblikovne rešitve.

Magda Tavčar se rada poslužuje mešanih tehnik. Z vodenimi barvami največkrat izdelava osnovo, na kateri nato gradi podobe z različnimi sredstvi: s copiči, peresi, z barvnimi pasteli, celo nedotaknjene bele površine podlage postanejo

važni sestavni del celote. S flomastrom črtno nakazuje oblike, ki se komaj zaznavno zaslutene spajajo z barvno podlago. Ubrane barve zablestijo iz prosojnih prelivov v bolj snovne površine. Prav preko spretno uporabe izaznih sredstev uspe umetnica posredovati toplino vsakdanjih občutkov, ki se porojajo v podobah kot utrinki spomina.

Darja Čelik se v katalogu sama predstavlja. O njej izvemo, da je doma s koprškega, rada piše, riše, veliko bere. Razmišlja o življenju in drugačnosti. Z ustvarjanjem je začela pred deseti leti, ko jo je za to navdusila sestra z Dunaja. Z risanjem izraza svoje notranje občutke, ki jih tako neposredno sporoča preko igre barv in oblik.

Risbe izrisuje na papirnato podlago, s tusem prostorsko crtno določa posamezne nepravilne like, ki jih sestavlja v bolj razvojne kompozicije. Posamezne tako nastale oblike obarva s pestrimi barvami. Prav po blescečnosti in čistosti nas spominjajo na srednjeveške vitraže ali na igro kaleidoskopa, kjer nas barvasta stekla popeljejo v skrivnostno doživljanje igre barvne svetlobe. Vsak drobec je okno v neskončnost, okno, ki se odpira v notranjost globljega doživljanja občutkov. Obudijo jih raznolike barve v živih kontrastih. Crnina konture jih zamenjuje, jim ne dopušča, da bi se svobodno izlili, vendar prav v intenzivnosti zgoščene barvne izraznosti zablestijo kot biseri z neskončnimi odsevi. Poetične misli Darje Čelik bistveno dopolnjujejo razstavo in nam govorijo o njeni občutljivosti, o samozavestnem doživljanju svoje drugačnosti. Ima Dawnov sindrom: preko ustvarjanja pa razmišlja o drugačnosti in se vprašuje:

»O svet, moj lepi svet zakaj drugim si napoti,

ki hodijo po tvoji poti.

O, mama, zakaj drugačna sem na svetu!«

Te misli niso izraz trenutnega svetobolja (piše v predstavitvenem govoru Stanka Cuk) kakega vsega-sitega-pozerja, ki na vsak način išče novih osupljivih izraznih načinov, marveč so jedro mnogim zastrte vsakdanje resnice Darjinega življenja. Življenje, v katerem je slikanje prvenstvenega pomena: odprlo je Darji nove razsežnosti, nove poti... Dovolj pozoren gledalec bo prav gotovo znal odkriti podobne nove razsežnosti.

Na sliki (foto KROMA) obiskovalci si ogledujejo slike razstavljene v prostorih openske Zadrzne kraske banke.

TRST / PREJŠNJO SOBOTO V GLEDALIŠČU MIELA

Množica gledalcev na prireditvi ob stoletnici filma

Organizatorji so vsepovsod namestili ekrane, sa se je lahko v nekaj urah zvrstilo sto najboljših za sto let

Pretekla sobota je že od zgodnjega popoldneva obetala siv in deževen dan. Nič ni kazalo, da bi bil lahko večer kako drugačen. Nekateri se ob takih zimskih dnevih zatečejo v kino in večer preživijo ob uživanju pri lepem filmu. Tem je prejšnja trzaska deževna sobota ponujala enkratno možnost: ogled stotih filmov v enem večeru ob stoletnici filmske umetnosti. To je bila ugodna rešitev za tiste, ki se niso znali odločiti za nobenega izmed filmov na sporedu v kinodvoranah, nezamudljiva priložnost za kogar obzaluje, da ne razpolaga mesto s kineforumi, kjer bi si lahko izpopolnil filmsko kulturo z ogledom filmskih mejnikov, ki predstavljajo klasiko filmografije, a jih televizijske mreže ne predvajajo več (in če že, ob nemogočih urah).

Zadruga Bonawentura je v sodelovanju z vsemi deželnimi filmskimi krožki in kinotekami ob tako pomembni obletnici poleg filmov in dvorane »najela« tudi primerno vreme. Ze pred začetkom prireditve je bila dvorana trzaskega gledališča Miela nabito polna, tako da so zamudniki morali na balkon, pa tudi ta je postajal vse bolj tesen. Toda veliki ekran je ostajal v temi, v zameno so se prikazale figure na vseh stranskih stenah dvorane, na stropu so si v hitri sekvenci sledili najrazličnejši

posnetki. »Pink panter« se je z ene stranske stene rezal protagonistom iz »Sedmega pečata« na drugi strani dvorane, za gledalci pa so se »zahrbtno« smejali tisti, ki so na zadnji steni odkrili posnetke prvih nemih filmov. Končno je ozivel tudi glavni ekran, na katerem so se prikazali prvi posnetki filma, ki nikakor ni želel odstopiti prostora ostalim stotim na sporedu. Stvar je postajala vedno bolj zaskrbljujoča, pa tudi film je bil vedno bolj dolgocasen, tako da se je dvorana začela prazniti. Ljudje so zapuscali svoje sedeze in odhajali na lov za preostalimi najboljšimi filmi stoletja. Po stopnicah se je vila vrsta z nerazumljivimi zastoji, v stranske je bilo skoraj nemo goče priti. Po kratkem inspektorskem ogledu je bilo takoj vse jasno: celotno poslopje je bilo posejano z ekrani vseh velikosti in vseh vrst, moral si izbrati svoj najljubši film in si izboriti prostor pred ekranom, sesti na stopnice, postajati pod s stropa visečim ekranom ali si najti udobno mesto v kopalnici. »Diktator« je oponasal diktatorja s stene na stopnišču, Vivien Leight in Clark Gable sta se objemala na steni pri baru, vanje je zrl Zelig (Woody Allen), Jeams Dean pa je bil tam izključno za zadnje sedeze desnega krila dvorane...

Tatjana Dolhar

Med najpomembnejše filme prvih sto let so uvrstili tudi film Citizen Kane O. Wellea

Klavirski duo štiročno

Klavirski duo Emanuela Bellio in Massimo Somenzi, pianistov, ki sta se oblikovala v znani komorni soli Sergia Lorenzija in ki danes stejeta med vidne in uveljavljene izvajalce skladb za klavir štiročno, je pretekli ponedeljek predstavil obiskovalcem glasbenih večerov trzaskega Koncertnega društva tri zanimiva glasbena dela Schuberta, Schummana in Brahmsa.

Številni skladatelji so posvetili svoje ustvarjalne moči tudi delom za klavir štiročno, a v glavnem kot občasni prispevek tej zvrsti klavirske literature, nekateri pa so intenzivneje posegli na to področje. Tako v klasiki že Mozart s svojimi čudovitimi sonatami. Se v večji meri pa to velja za nekatere skladatelje romantičnega obdobja, med katerimi posebno Franz Schubert (1797 - 1828). V njegovem opusu predstavljajo štiročne klavirske skladbe pomembne stvaritve. Prvo tovrstno delo je Schubert napisal že kot 14-letni deček - skladbo Fantazija, ki je tudi njegova prva stvaritev. V svojih zrelih letih pa je napisal nekatere skladbe za klavir štiročno, ki sodijo med vrhunska dela zgodnje romantike. To velja poleg »Gran Dua« tudi za »Divertissement à la hongroise« v g-molu op. 54, skladbo, ki je nastala leta 1826.

Emanuela Bellio in Massimo Somenzi sta zahtevno, obsežno Schubertovo stvaritev izvedla tehnično in muzikalno prepričljivo ter smiselno podčrtala značaj umetnine, ki ni tipičen koncertni komad, ampak predvsem prijetno, neobremenjujoče muziciranje. Ne manjka pa ji tudi virtuosnih efektov, pri čemer bi se na ritmično in dinamično nasičenih mestih morda prileglo manj uporabe pedala.

V drugem delu smo poslušali »Plesne scene - Devet karakternih skladb op. 109« Roberta Schummana (1810 - 1856). Avtor sam jih označuje kot »Ples v maskah«, sestavljen iz devetih, razmeroma melanholičnih komadov. Skladba je bila bržčas namenjena instruktivnim namenom. Pianista sta z inteligentno, zrelo interpretacijo oblikovala čudovita lirski občutja, tako značilna za Schummanov ustvarjalni svet.

Koncertni večer je zaključila skladba »Variacije v Es-duru na temo R. Schummana op. 23«. Gre za ritmično razgibano glasbo, ki ne zataji skladateljeve epske naravnosti in ki ob lirski tematiki učinkuje mestoma trpko, temacno. Občutljivo tonsko tkivo Brahmsove umetnine sta pianista oblikovala dovršeno, s pristnim muzikalnim občutjem.

Gojmir Demšar

NA KRATKO

Razstava Giacomettijevih del

MILANO (AFP) - Ob 30. obletnici smrti švicarskega kiparja Alberta Giacomettija so v milanski Pallazi Reale odprli razstavo najpomembnejših umetnikovih del, med njimi 30 skulptur in kakih 60 slik in skic, ki jih je ustvaril med leti 1925 in 1965. Ker gre za retrospektivno razstavo, so predstavljena vsa njegova različna ustvarjalna obdobja, od prvega, ko je slikal pod vplivom očeta, post-impresionista Giomannija Giacomettija, preko obdobji, ki sta jih zaznamovala post-kubizem in surrealizem do zadnjih del, za katere je značilna filigranska oblika.

Orgelske skladbe za božični čas

LJUBLJANA - Pri založbi Astrum iz Trzica je nedavno izšla partitura orgelskih skladb za božični čas. V zbirki so zbrane nekatere skladbe evropskih avtorjev, kot so Boëlmann, Brix, Charpentier, Franck, Frescobaldi, Lidon, Lübeck, Murchauser, Seifert, Stainer in Strens. Pri izboru so založniki posegli v zakladnice predvsem starejših skladateljev, pri tem pa niso upoštevali literature, ki je nastala na slovenskih tleh. Slednje bodo na voljo v posebni zbirki Slovenskih skladateljev. Sicer pa skladbe v omenjeni zbirki niso opremljene z navodili za registracijo, za menjavo manualov in za uporabo pedala, saj izkušnje kažejo, da imamo na slovenskih korih instrumente različnih kvalitet, različnih registracij in podobno. Organist si tako lahko sam izbere, na kakšen način bo izvajal posamezne skladbe, kdaj bo dodal kak jezičnik in kdaj bo primerna igra s pedalom. Namen zbirke Orgelskih skladb za božični čas pa je, da prinese v slovenske kore nekaj svežine in pristnega božičnega razpoloženja. (T. F.)

Sedem Kompozicij Kandinskega

NEW YORK (AFP) - V newyorskem muzeju moderne umetnosti (MOMA) je od 26. januarja letos prvič na ogled sedem Kompozicij, najpomembnejših del ruskega slikarja Vasilija Kandinskega (1866-1944). Dela so nastajala med leti 1910-1939, vendar so bile prve tri Kompozicije uničene med prvo svetovno vojno. Ohranjene so le crno bele fotografije in studije, od katerih jih je 31 tudi razstavljenih. Vecina del je iz zbirke evropskih muzejev, največ iz pariskega centra Georges Pompidou in sankt-peterburskega Eremitaža. 25. aprila se bo razstava preselila v County Museum of Art v Los Angeles.

Luksemburg odpira vrata

LUKSEMBURG (dpa) - Luksemburg je 13. januarja uradno odprl svoja vrata v »evropsko kulturno mesto 1995«. Nadvojvodina, ki leži med Nemčijo, Francijo in Belgijo, se bo predstavila z več kot petstotimi prireditvami, ki se bodo vrstile vse leto, hkrati pa bo tudi gostiteljica evropskih in mednarodnih kultur.

Glavno mesto nadvojvodine Luksemburga zeli kot »evropsko kulturno mesto« v svojo novo vlogo vključiti vso deželo z njenimi 390.000 prebivalci. V središču prireditve naj bi bila skupaj s predstavitev luksemburške kulture tudi proslavitev stoletnice kina. Luksemburg zeli s svojim programom, ki ga sestavljajo koncerti, gledališče, film, ples, kabaret in animacija, poudariti predvsem položaj majhne države v vlogi posrednice kultur Evropske zveze. Po Atenah, Firencah, Amsterdamu, Berlinu, Parizu, Glasgowu, Dublinu, Madridu, Antwerpnu in Lizboni je Luksemburg že enajsta kulturna prestolnica Evrope. Vsakega od sledečih mesecev bo označevalo posebno težišče dogajanja. Tako bo februar potekal v znamenju gledališča, marec bo pomlad pozdravil z glasbo, aprila pa se bo začela vrsta festivalov. Predstavitve se bodo v državi, v kateri vsak tretji prebivalec izvira iz tuje države, jezikovno prelivale, saj luksemburžani razen lastnega jezika luksemburščine (lëtzebürgisch) govorijo tudi nemško in francosko.

Uvod je v petek 13. januarja, označil oratorij Otrok našega casa sira Michaela Tippetta, dva dni kasneje pa se je s premiero nemškega tekmovalnega prispevka Sončna točka (Sunny Point) Wolfganga Vogla začel 16. filmski festival za nagrado Maxa Ophülsa, ki je sprožil niz festivalov ob stoletnici filma. Po podatkih vodje festivala Christel Drawer je za tekmovanje »v podporo nemško govorečih mladih režiserjev« nominiranih devetnajst igranih filmov. S predstavo so zaključili konec tedna, s katerim se je začel niz prireditve pod geslom Luksemburg - evropsko kulturno mesto 1995. S 50.000 nemškimi markami dotirana prva nagrada, z 20.000 markami dotirana nagrada ministrskega predsednika nemške dežele Saarland in druge nagrade bodo 21. januarja podelili v mestu Saarbrücken. Festival Maxa Ophülsa se bo posvetil tudi sodobni belgijski kinematografiji, »katere filmska industrija ni znana, vendar pa je kljub temu vredna odkritja«, kot se glasi v načrtu programa. Za tekmovanje je razen omenjenega programa nominiranih tudi dvajset kratkih filmov.

LITERATURA / ŽENSKÉ REVIJE NEKDAJ IN DANES

»Prepir ruši, pomnite to, žene«

LJUBLJANA - Pri nastajanju vzorcev ženskosti sodelujejo tudi množični mediji, ki z oblikovanjem ženske zavesti reproducirajo njeno stvarnost. Pomembno vlogo pri posredovanju idealnega ženskega lika imajo ženske revije, o čemer priča tudi nedavni Janin izbor Slovenke leta. Danasnje ženske revije so imele svoje predhodnice že v obdobju med obema vojnoma, predvsem v revijah Ženski svet (1921-42) ter Zena in dom (1930-41). Iz njih so razvidni kulturni stereotipi, ki so se v modificiranih oblikah ohranili do danes.

»Poglavitno za vsako žensko je, kako pazi na svojo pojav. Ne pokaži se nikdar možu taka, da bi on lahko primerjal tvojo pojavo z drugimi ženami, pa bi ta primerjava bila za tebe neugodna. V govoru in obcevanju bodi vseskozi dostojna. Kot dobra gospodinja in predstavnica hiše moraš biti vedno mirna, hladnokrvna in stanovitna. Osnovno pravilo lepega vedenja je premagovanje. Bodite ljubezne in prijazne. Bodite naravne in preproste. Poslušajte in se smehljajte. Prepir rusi, pomnite to žene.« (Zena in dom, 1935/5)

Takšni in podobni nasveti so polnili rubrike ženskih revij, ki so se tematsko suvale predvsem okoli gospodinjstva, negovanja in higiene, oblačenja, vzgoje otrok, življenja znanih Slovenk, bontona,

pojavov ženskega sveta po svetu, pisma bralk...

Življenje žensk so prežemali nacionalni, religiozni in družinski stereotipi, po katerih je bila ženska ustvarjena za ženo, mater in gospodinj. Če je bilo delo dokaz prave moškosti, pa je bila predanost otrokom in soprogu dokaz prave ženskosti. Zaradi težkega preboja v javno življenje so bile avtorice člankov v glavnem anonimne. Za njihovo pisanje je značilen osebnostni ton, ki vzpostavlja občutek blizine in ženskam posreduje intimno vedenje, s katerim se reproducirajo norme ženskosti. Pri tem je potrebno poudariti, da je svet estetike, kulture življenja in dobrodelnosti pripadal premožnejšim meščanskim slojem, delavke in kmetice pa so se borile le za preživetje.

Kakšna je bila torej idealna podoba meščanske ženske v obdobju med obema vojnoma v ženskih revijah? Ženska je morala obvladati predvsem gospodinjstvo in ugajati moškemu očetu, saj ji je zakon predstavljal normalno obliko preživetja. Zato so v ženskih revijah recepti za uspeh žensk najštevilnejši in se nanašajo na urejeno zunanost, lepo vedenje in gospodinske spretnosti. V reklamah za kozmetiko so bile ženske izigrane ena proti drugi v neskončni konkurenci v bitki za moškega. Dobila ga je tista, z lepšo poltjo in bolj lesketajočimi lasmi. Za obdržanje moškega pri domačem ognjišču so bili kot vzdrževalci domačega miru pomembni tudi kuharski recepti. Prek pripravljanja hrane se je namreč izražala ženska ljubezen in odvisnost. Iz rubrike pisma bralk v reviji Zena in dom je razviden pomen zakona in materinstva kot glavnega smisla življenja, strah pred samskim stanom, dilema zaposlitve, tabu zakonske ločitve... Kljub pisanju žensk o zasebnih problemih, pa v takratnih revijah ne zasledimo

člankov o spolnosti, ki danes polnijo ženske strani. K ustrezni ženski podobi je namreč sodila »aseksualnost«, kar je posledica močnega vpliva cerkve v takratni družbi. Sele po drugi svetovni vojni se je začelo večje razkrivanje intimnih podrobnosti spolnega življenja. Če so danes ženske revije, katerim naklada se je občutno povečala, dostopne skorajda vsaki ženski, pa se njihova vsebinska zasnova ni bistveno spremenila. Ženske revije se vedno polnijo predvsem modni kotički, gospodinjstvi, napotki, reklame za kozmetiko, »trač institucija«, pisma bralk, socialna problematika... Danes so ženske ekonomsko in politično v drugačnem položaju, vendar središče ženskega sveta se vedno ostajajo želje in užitki, ki podpirajo moške privilegije. Ženske so predvsem estetski spol, zato so za njihov uspeh in priljubljenost odločilni vizualni vtisi. Stevilne fotografije in nasveti za zdravje ter lepoto vabijo ženske k idealom popolnega telesa. Fantazma idealov vabi in konstituira ženske kot objekte za pogled, od katerega je odvisno

njihovo narcistično samopotrjevanje. V revijah pa se ženskam ne dvori samo z ideali popolnega videza, pač pa tudi z ideali odnosov, doma, družine, obeda... Tako so se vedno ženske tiste, ki skušajo iz družine ustvariti prostor, ki bi zagotavljal vso čustveno podporo. Seveda je sodoben čas prinesel s seboj tudi distinkcije, ki so med drugim očitne v rubrikah o bontonu. Te so bile včasih nepogrešljive v ženskih revijah, danes pa pravil o kulturi obnašanja ni mogoče nikjer zaslediti. Pojavile so se tudi nove tematike, denimo ezoterika, alternativna medicina, horoskopi, predvsem pa se je povečala informacijska odprtost za svetovno dogajanje, ki je bilo nekdanje omejeno na ozki prostor. Svet skandalov, seksualnih spletk, čenč o znanih osebnostih postaja vse dominantnejši in odseva ženski svet, ki mu se vedno pripada domena zasebnega življenja. Ti socialna delitev na javno-mosko in zasebno-žensko sfero, ki je bila očitna v bližnji preteklosti, je se vedno aktualna. Ženske revije so samo drobec te zgodbe. Andreja Paljevč

PRISLUHnite

Simfoniki RTV - Mozart

Dvojna laserska plošča Simfonikov RTV Slovenija z Mozartovo glasbo, ŽKP RTV Slovenija; Ljubljana 1994; cena 2.625 SIT.

Se pred Novim letom je ŽKP RTV Slovenija očitno pohitela z izdajo številnih laserskih plošč, ki so jih v večini natisnili in izbrali kar iz bogatega radijskega arhiva. Drugače ne bi mogli razumeti zdaj se tretjega dvojnega predstavljenega albuma laserskih plošč. Ta je tokrat izpolnjen z odlično Mozartovo glasbo, od orkestrske, preko koncertantne do vokalno-instrumentalne, duhovne skladateljeve apoteoze z Rekviehom. Malce manj sreče so imeli sicer redko podpisani avtorji te plošče, včasih v izvedbenem pogledu, marsikdaj pa tudi v tehničnem; vsaj kar zadeva tisti primerki, ki sem ga sam poslušal. Na začetku, ob Mozartovi Mali nočni glasbi, je namreč kar preveč sumov, pokov,..., ki bi jih lahko se dandanes tolerirali digitaliziranemu zvoku. K sreči je umetniškost tega zalogaja v mnogo boljšem položaju, kar so tokrat s Simfoniki RTV Slovenija dokazali se pianista L. Hokanson in Dubravka T. Srebotnjakova ter dirigenti Aleksander V. Pitamic, K. Redel, A. Nanut, I. Drazinić skupaj z Mešanim zborom Libertas, Festivalskim orkestrom Dubrovnik (to je posnetek s koncerta v Dubrovniku?), in V. Cernusenko (Rekvie, KV 626) s solisti (?) in Akademskim zborom »Mihail I. Glinka« iz Sankt Peterburga. Več kot dve uri odlične glasbe, Mozartove prelestne svilene umetnosti, torej prav tiste, ki jo na javnih koncertih Simfonikov RTV Slovenija bolj poredko slišimo je torej za nami. (F. K.)

Therapy

Therapy?: Troubleum (A&M, 1994) CD, rock, 45 min. Distribucija Multimedia, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., cena 2.600 SIT

Produktivni severnoirski trio Therapy? iz Dublina se je v zadnjih letih na račun svoje energične glasbe in MTV-ja uspešno prebil iz zacete anonimnosti do široke popularnosti. Pri tem je njihova na začetku bolj radikalna glasba izgubila del svoje originalne inovativnosti, vendar so Therapy? vseeno ostali dober sodoben rock'n'roll bend. Ohranili so svojo udarno ostrino, jo le nekoliko poenostavili in ji dodali že več melodij. Formula je enostavna in Therapy? niso prvi, ki so jo uporabili. Kljub temu so glasbeno edinstveni, kar jim ne bi uspelo brez glasbene jeze in energičnosti, svoje pa je verjetno prispevalo tudi okolje, v katerem delujejo Therapy?. Severna Irska pač ni dežela zasanjanih ljudi, ki bi igrali in peli o lepota bivanja.

Zadnja plošča Therapy? je podobno kot prejšnje nabita z energijo ritmov in kitar, ki podpirajo večinoma melodični vokal. V tem preprostem vzorcu je nekaj izstopajočih skladb, medtem ko nekatere druge kljub kompaktnosti in energičnosti ne odstopajo od povprečja Therapy?. Tako osnovni vzorec ostaja isti, znotraj njega pa skupina ustvarja različno privlačno glasbo. Morda so boljše skladbe predobre ali so druge premalo izzivalne? Vsakega malo, vendar se celotna glasbena podoba Therapy? vseeno nagne na stran prvih. Odlična priredba skladbe Isolation angleske skupine Joy Division to samo potrdi. (D. C.)

R.E.M.

R.E.M.: Singles Collected (I.R.S., 1994) CD, rock, 67 min. Distribucija Nika, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., cena 2.800 SIT

Pa ne že spet! Ali je sploh še možno zbrati toliko materiala, da nova zbirka skladb R.E.M. ne bi temeljila na prejšnjih kompilacijah? Težko, vendar je rezultat lahko se vedno prav simpatičen, kar potrjuje tudi njihova najnovejša kompilacija. Naslov je dovolj zgovoren: na CD plošči je zbrano deset singlov R.E.M., ki so v obdobju od 1983 do 1988 izšli za založbo I.R.S., oziroma glasbena podoba skupine v času prvih petih albumov od Murmur do Document. Res je bila večina materiala, objavljenega na plošči Singles Collected, dodana CD izdajam regularnih LP plošč, vendar je res tudi to, da se ni bila zbrana na enem mestu z delno izjemo kompilacije Dead Letter Office, ki je izšla leta 1987. Kdor dobro pozna R.E.M. na novi kompilaciji ne bo slišal nič novega, zato pa plošča ponuja odlično možnost seznanitve z glasbo R.E.M. vsem, ki skupino poznajo le od daleč. Hkrati predstavlja nekakšno zbirko redkosti, saj skupina ni izdajala običajne singla. Na B straneh so bile skladbe, ki jih niso objavili na velikih ploščah, in tudi tiste, ki so jih z albumov »sneli« za A strani singlov, so radi objavili v rahlo drugačni verziji. Posamezni singli so predstavljeni tudi s krajšimi, vendar zelo informativnimi zapisi na ovitku. Izdaja za zbiratelje in vse, ki si želijo best-of začasnega obdobja R.E.M. (D. C.)

Tomaž Lorenz, Jerko Novak in Trio viribus unitis ...

ŽKP-RTV Slovenije je s se nekaterimi sponzorji izdala lasersko ploščo z deli za zasedbo violine, kitare in harmonike. To je prva plošča dua Tomaza Lorenza-violina in Jerko Novak-kitara v njunem 15-letnem skupnem in komornoglasbenem duu. V dveh delih se jima pridružuje se harmonikar Franc Zibert; Ljubljana 1994; cena: 1.562. - SIT.

Dobrih šestdeset minut komorne glasbe za violino, kitaro in harmoniko predstavljajo na plošči dela skladateljev A. Corellija in G. F. Händla z dvema baročnima sonatama, pri izvedbah sodobnih ustvarjalcev pa se violini in kitari v dveh delih enakovredno pridruži se harmonika (J. Feld in P. Ramovs). Pomembna opusa spet za violino in kitaro pa sta namenjena delom skladateljev P. Mišelica in N. Paganinija. Glede za dovolj sodobno zastopani instrumentarij je marsikatero delo od predstavljenih zgolj priredba (z kitaro, za izvedbo bassa continua, kar velja za baročno glasbo). Sklepni Paganinijev opus za violino in kitaro pa je spet izviren, saj je znano, da je bil spretni goslač Paganini enakovreden virtuoz tudi na kitari. Precejšnja ekipa tonskih sodelavcev je omenjeni opus pripravljala kar nekaj časa, njihov skupni zalogaj pa je ob umetniškem prikazovanju glasbe za violino, kitaro in harmoniko kar zanimiv prerez evropske in slovenske ustvarjalnosti in nenazadnje odlične igre vseh treh instrumentalistov. Že njihova zasedba pa pomeni pravo redkost ne le na našem-slovenskem, pač pa tudi na evropskem glasbenem trzišču. (F. K.)

IZŠLO JE

Sandro Sproccati: Vodnik po slikarstvu

likovni priročnik, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 1994, trda vezava, 288 strani, 24, 5 x 15 cm, 7.161 SIT.

Prevod knjige Guide - Cultura Arte, teamskega dela italijanskih strokovnjakov (uredil ga je Sandro Sproccati), ki je izšlo leta 1991 pri milanski založbi Arnoldo Mondadori, prinaša dobrodošel lapidaren pregled razvoja slikarstva v zahodni kulturni sferi med poznim srednjim vekom oziroma Giotto in sodobnostjo, ki jo zaključuje pregled novih slikarskih smeri od izteka osemdesetih let. Posebno obsirna je predstavitev številnih estetik 20. stoletja. Tekstovni prispevek, ki ga bogato ilustrira več kot 600 barvnih reprodukcij, obsega pregled splošnih potez časa in prostora, v katerem je zaživel določen slogovni pristop, bistvene razvojne poteze slikarskih problemov, ki so okupirali umetnike v zadnjih sedmih stoletjih, ob osnovnem tekstu pa so dodani se biografski podatki umetnikov, ki so najpomembneje zaznamovali določeno obdobje oziroma slog, in zgodovinske tabele. Knjigo zaključuje predstavitev najpomembnejših svetovnih muzejev in terminološki slovar. (V. U.)

GLEDALIŠČE / RECENZIJA HANDKEJEVEGA ČASA, KO NISMO NIČESAR VEDELI DRUG O DRUGEM

Interpretacija, prepuščena gledalcu

Prizor iz Handkejeve scenske igre Čas, ko nismo ničesar vedeli drug o drugem (Foto: Kroma)

TRST - Slovensko stalno gledališče v koprodukciji s Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine Mitterfest Cedad 1994: Peter Handke, Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem. Prevod v slovenscino Nina Souvan, režija Giorgio Pressburger, režiser asistent Boris Kobal, scena in kostumi Pier Paolo Bisleri, gib Marta Ferri, luc Claudio Schmid, ton Carlo Turetta, skanerji Paolo Giovanazzi. Igrajo: Maja Blagović, Livio Bogatec, Livia Bonifazi, Patrizia Burul, Stojan Colja, Luciano Delmestri, Umberto Di Grazia, Andreina Garella, Vladimir Jurc, Ales Kolar, Giorgio Lanza, Gojmir Lesnjak, Alessandro Mizzi, Lucka Počkaj, Massimi Seppi, Monica Samassa. Sodelujejo mladi igralci gledaliških akademij Torsten Ondrejovic, Regina Stötzl, Adam Nawojczik, Olga Przeklasa, Tomaz Gubensek, Giovanni Carta, Edwin Liveric-Bassani. Pripovedovalec Tone Gogala (na premieri Boris Kobal)

Handkejeva »scenska igra« Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem je po premieri ob otvoritvi lanskega Mitterfesta na Trgu Pavla Diakona in po italijanski premieri sredi januarja v tržaskem gledališču Rossetti, v soboto pristala na odru Kulturnega doma v Trstu, kjer je nasla sebi doslej najbolj ustrezno prizorišče, bodisi zaradi dimenzij prostora bodisi zaradi položaja občinstva in dvorani napram nastopajočim, tako da njene vizualne prvine najbolj učinkovito pridejo do izraza. Dogajanje na odru - trgu, prihajanje in odhajanje različnih likov, živih, mrtvih in izmislenih, ki eden mimo drugega prečkajo isti oder, vsak zatopljen le v lastno življenje, tako da drug drugega sploh ne vidijo, polagoma pritegne gledalcevo pozornost in tudi čustvovanje. Za vsakogar si skušamo zamisliti, kaj počne v življenju, po čem hrepeni, kaj ga tare: za lepoto v večernih obleki, za mladostno poslovnost, za stisko na kolecih, za nerodno natakario, ki ji skodelice padajo s pladnja, za mladi par z nemirno ljubezensko zgodbo. Mednje so pomešani liki, ki institucionalno spadajo na trg: smetarji, čuvaji, poštarji, a tudi osebe iz mita, Svetega pisma in literature, ljudje iz sedanjosti in ljudje iz preteklosti. Na trg, ki ga scenografsko nakazuje le starinski kamniti tlak, namesto ozadja pa so le goli zidovi zaodrja, se vrstijo letni časi in zgodovinska obdobja brez kronološkega reda, tudi sodobna svetovna dogajanja silijo vanj s televizijskih ekranov, vendar ljudje živijo vsak zase, vsak ločeno od ostalih, brez zavesti, da

so skupnost. Trg, ki je bil nekoč prostor, kjer so se ljudje srečevali in navezovali medsebojne odnose, je izgubil lastno vlogo, na odru pa le napoči trenutek, morda samo v sanjah, ko ljudje na trgu naposled pretreseno resnično »vidijo« drug drugega.

Handkejevo zadnje gledališko delo paradoksalno ne predvideva besednega izražanja igralcev, temveč je le opis njihovih dejanj, nekakšna dolga didaskalija pod sliko trga, medtem ko čas mineva. Režiser Giorgio Pressburger pa se ni hotel odreči bogatemu tekstu, polnemu metafor, onomatopij, stilističnih fines, ki stalno sili k opredeljevanju, kot sam poudarja v gledališkem listu, in si je zato omislil lik opazovalca - Handkeja, ki zre v trg in pripoveduje. Vendar so najbolj učinkoviti trenutki, ko vidnih in sluhovnih vtisov ne moti razpoznavna beseda, ko je interpretacija povsem prepuščena gledalcu. V delu nastopajo igralci obeh tržaskih stalnih gledališč, ki jim stojijo ob strani gojenci igralških akademij iz Bratislave, z Dunaja, iz Krakova, Ljubljane, Rima in Zagreba. Med izredno številnimi nastopajočimi izstopajo starejši in bolj izkušeni člani Slovenskega stalnega gledališča (Vladimir Jurc, Lucka Počkaj, Maja Blagović, Livio Bogatec, Stojan Colja, Gojmir Lesnjak), medtem ko iz Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine nastopajo zlasti mlajši igralci, med katerimi bi posebej omenili Giorgia Lanza zlasti kot mestnega norčaka, ki edini »vidi« ljudi na trgu, in Monico Samassa.

Med dosedanjimi tremi verzijami predstave, v Cedadu, v gledališču Rossetti in slovensko v Kulturnem domu, je nedvomno prav zadnja najbolj učinkovita in je tudi natekla na najbolj pozitiven odziv pri občinstvu, ki jo je toplo sprejela kljub neobičajni zasedbi, kakršno klasičnih postavitev vaje- no abonmajsko občinstvo italijanskih stalnih gledališč včasih zavrne.

Bojana Vatovec

NA KRATKO

Razširitev muzeja Prado

MADRID (dpa) - Gradbena dela za razširitev muzeja Prado v Madridu naj bi se začela leta 1997. Po besedah španske kulturne ministrice Carmen Alborch so za dela namenili sredstva v višini dvajset milijard pezov, s katerimi bo ena najpomembnejših svetovnih galerij dosegla velikost 49.000 kvadratnih metrov. Pinakoteko pri dosednji velikosti 29.000 kvadratnih metrov pesti pomanjkanje prostora. Čeprav muzej trenutno premore preko sedem tisoč sesto slik, stiri tisoč risb in petsto skulptur, pa niti polovice le-teh ne more razstaviti obenem. Razstavljene umetnine, ki vključujejo velike zbirke španskih slikarjev Valazqueza, Goye, El Greca in Zurbarana, pa tudi dela italijanskih in flamskih mojstrov, si je v letu 1993 ogledalo 1,6 milijona obiskovalcev, več kot četrtina iz tujine.

Razstava kot izziv za obiskovalce

CHICAGO - V chicaskem Muzeju za sodobno umetnost so v sodelovanju z londonsko Serpentine Gallery nedavno odprli razstavo del stiriinajstih mlajših umetnikov (med njimi A. Bickerton, A. Lane, H. Sugimoto in D. Hirst) iz Evrope, ZDA in Japonske. Naslov razstave Nekateri so znoreli, drugi so zbežali, je povzet iz eseja o morali srednjega veka, ki ga je napisal britanski umetnik A. Fairhurst in v katerem je skušal odgovoriti na moralno dilemo tedanjega časa. S podobnimi vprašanji, ki zadevajo strah, negotovost, upanje, smrt in fantazijo se srečujejo tudi razstavljalci umetniki, po besedah organizatorjev razstave, pa naj bi razstavljenela izzvala obiskovalce, da tudi sami poiščejo odgovore na ta in podobna vprašanja. (M.T.)

Po koncu sovjetske oblasti

MOSKVA - Heroji klasične ruske literature so se vedno domena države. Ko se je lani junija blizala 195. obletnica rojstva Aleksandra Puškina, je bil to uvodnik večernih televizijskih poročil. Predsednik države Boris Jelcin je na ta dan demonstrativno obiskal knjigarno. To dejanje pa so spet izrabili za predstavitev prvega zvezka nove izdaje del stilista ruske literature. Čeprav je v Moskvi dela svetovno znanih ruskih avtorjev 19. stoletja mogoče kupiti na vsakem uličnem vogalu, in čeprav v skoraj vsakem stanovanju stene krasi sijo grdi plastični hrbti knjig Puškina, Lermontova, Gogolja, Dostojevskega, Čehova ali Tolstoja, svet ruskih klasikov ni več tako intakten, kot mislijo na Zahodu.

S koncem Sovjetske zveze je prislo tudi do spodkopavanja teh spomenikov. »Klasiki so se sovjetski oblasti zdeli najmanj nevarni in so jih radi izdajali«, meni kritik Alexander Agejev. »Sedaj so se stvari spremenile.« »Nasa klasična literatura je v marsikaterem pogledu negativno vplivala na rusko pojmovanje sebe«, pa je povedal znani pisatelj Viktor Jerofejev. »Velika ruska literatura je bila v marsičem zelo naivna. To je v prenekatem pogledu pripravilo boljševidnostno revolucijo«, pojasnjuje stališče, ki ga zastopa že nekaj časa. »Če spremenimo vse, kar je slabega, dobimo novega človeka«, naj bi propagirali avtorji preteklega stoletja. »Filozofija upanja« literarnih prednikov se zdi Jerofejevu usodna: »Vedno smo iskali posebne poti do novega ruskega človeka in v izdelavo modela nacionalne kulture je bilo vloženega veliko truda«. Dostojevski je upanje iskal v Bogu, Černisevski v revoluciji, Tolstoj v posebnem odnosu do življenja in Čehov v redu. »Ruska literatura je umetno ustvarjala upanje.«

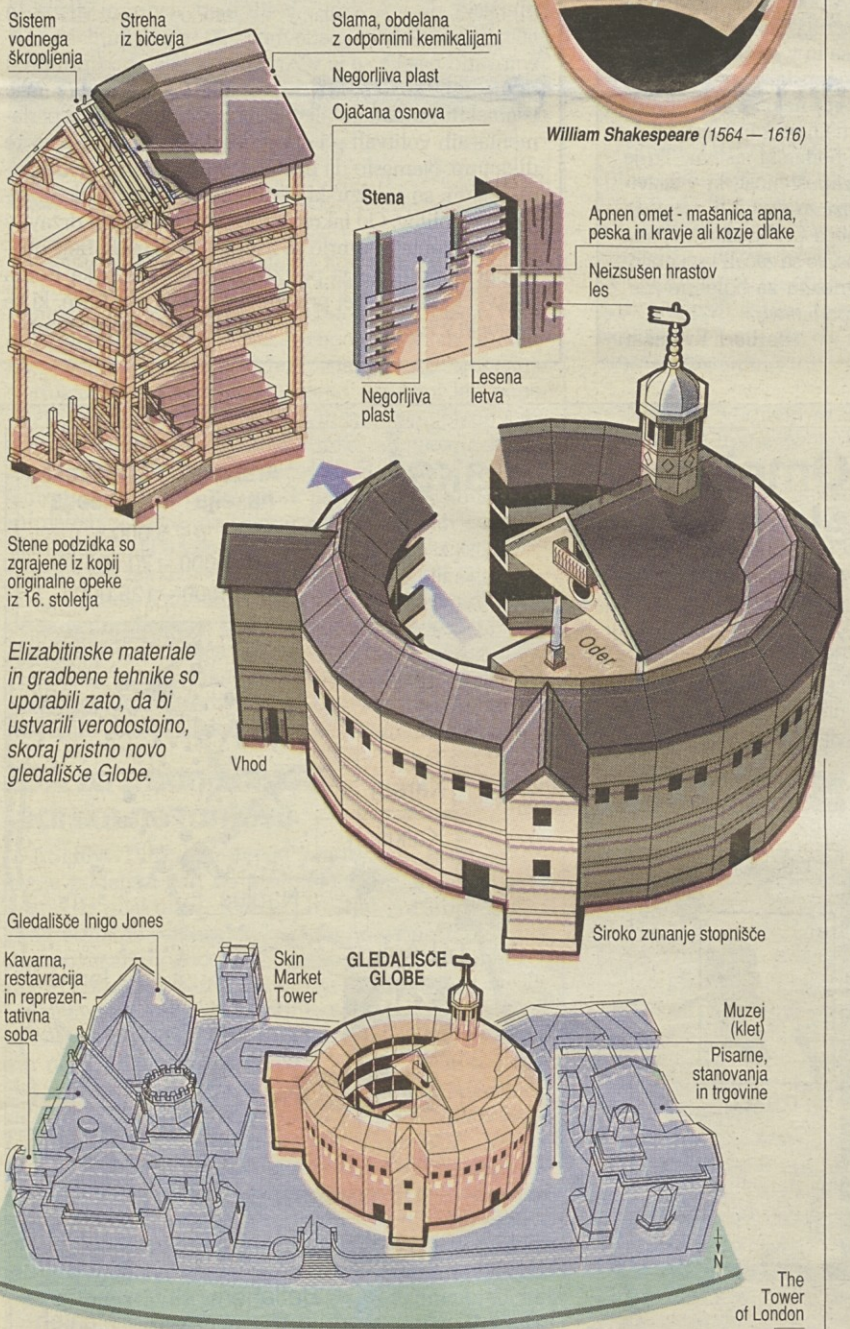
Zato Jerofejev misli, da obstaja nevarnost, da bi klasične izrabili za politične cilje skrajne nacionalistične opozicije. »Nasa literatura je bila vedno zaprt duhovni svet; obravnava duhovno svobodo, in sicer ne tu, temveč v nekem drugem, prihodnjem svetu,« kritizira tudi kritik Agejev, ki si je s tem nakopal jezo kolegov. »Gogol je tipičen primer takšnega razvoja«, pravi Agejev. »Začel je kot umetnik in končal kot pridigar. Tudi Tolstoj je začel kot pisatelj in na koncu zanikal umetnost.« Agejev jim očita rusko orientirano prepričanje: da so velikokrat hoteli biti več kot »samo« umetniki - to sta bila zanj zgolj Puškin in Čehov. »Med njimi so bili le pridigarji, ki so iskali ideal.« Kljub takšnim debatam pa literarne dediščine nihče v Rusiji noče vreči na grmado zgodovine - niti Jerofejev niti Agejev, kot oba poudarjata kljub kritičnim pripombam. Avtor Andrej Dmitrijev je to v »Literaturnaja Gazeta« označil kot »ekstravaganтно stališče«, »da za vse nesreče v Rusiji krivijo klasične«. Dmitrijev se drži tradicionalnega obravnavanja klasične kulture: »Ona nas podpira. In sicer ne samo v literaturi, temveč tudi v življenju.«

Ralf Bartoleit/dpa (prev KaS)

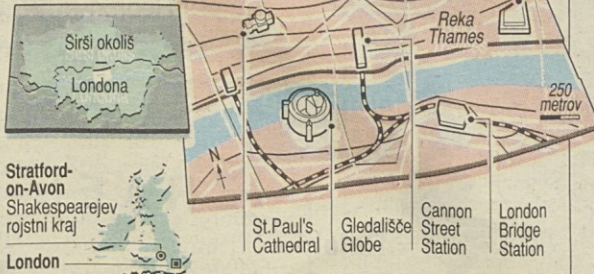
GLEDALIŠČE NEW GLOBE

Kopijo gledališča Globe, kjer so uprizarjali premiere najboljših dram Williama Shakespeara, gradijo na temeljih prejšnjega gledališča v Londonu.

New Globe z novimi varnostnimi ukrepi

Dejstva o gledališču Globe:
Cena: Globe: £3 milijoni
Skupaj: £24 milijonov
Prostor: 1.000 (sedeži)
500 (stojišča)
Dovršitev: V začetku leta 1996
Predstave: Dnevne predstave samo poleti

REUTER / Chan Chee Kin in Ciaran Hughes

Zbirka zenskih zgodb,
izbranih na natečaju
Urada RS za žensko politiko
in časnika Republika
v knjigi

ZAZNAMOVANE

Zalozbe Mihelac, Ljubljana.
Na prodaj v vseh
večjih knjigarnah.

Cena 2.310,00 SiT.

DAVOS / GOSPODARSKI FORUM

Mehiška repriza v drugih državah?

Svarila srednjeevropskim
državam pred »vročim denarjem«

DAVOS (AFP, Reuter) - Ameriški finančnik George Soros, zvezda ponedeljkovih razmisljanj o svetovnem gospodarstvu v švicarskem letoviskem mestecu, se boji, da bo mehiška kriza prestopila bregove in vplivala na gospodarstva drugih držav.

Najbolj ranljivi sta Italija in Kitajska, je na tiskovni konferenci ocenil Soros, ki se boji, da se ameriskemu predsedniku Billu Clintonu ne bo posrečilo spraviti skozi republikanski kongres nujno potrebnih stideset milijard dolarjev kreditov, s katerimi naj bi si Mehika povrnila zaupanje mednarodnih vlagateljev. Odhajajoči predsednik Evropske komisije Jacques Delors je zato v Davosu predlagal svetovni svet za gospodarsko varnost, voditelj Svetovne trgovinske organizacije Peter Sutherland pa je menil, da bi se lahko proti kaosu na trziščih bojevali tudi njegova ustanova, Mednarodni denarni sklad, Svetovna banka in G-7, če bi dovolj uskladjili svoje delo.

V Davosu zbrani ugledni finančniki, gospodarstveniki in politiki so razpravljali tudi o čedalje bolj zapletenem položaju Kitajske, ki številnim tujim bankam ne vrača več svojih dolgov, predstavnik uglede nemške Dresdenske banke Ernst-Moritz Lipp pa je srednjeevropske države posvaril pred navalom »vročega« denarja, ki je pravkar spravljal na kolena Mehiko. V Evropi sta samo Nemčija in Francija sposobni obvladovati pritok spekulantskega kapitala, meni

Lipp, druge države pa bi z njim padle v začaran krog umetnega vzdrževanja vrednosti svojih valut, povečanja primanjkljaja in na koncu kolapsa po mehiškem vzorcu.

Jacques Delors je predlagal ustanovitev Svetovnega ekonomskega sveta

Čakajoč na svetovno vlado

Osemdeset odstotkov vsega denarja, ki s pritiski na računalniške tipe krozi po svetu, menda nima nobene zveze s proizvodnjo, trdijo finančni strokovnjaki. To je živčen denar, občutljiv kot nezna rastlina mimoza. En sam napačen ukrep nacionalnih vlad zadostuje, da se ustraši in plane v beg. Najmočnejši politiki sveta, zbrani v sedmerici, petnajsterici ali delegirani v Mednarodni denarni sklad ali Svetovno banko, se lahko ob tem postavijo na glavo, pa ne bo pomagalo. Tudi na letošnjem sestanku najpomembnejših ekonomskih glav sveta v švicarskem Davosu se je pokazalo, da nihče se ni nasele pravih odgovorov na sodobne finančne in gospodarske zahteve, ki ne priznavajo več nacionalnih meja.

Nic cudnega, če Jacques Delors, odhajajoči vizionarski predsednik Evropske komisije, v Davosu govori o mednarodnem ekonomskem svetu, ki bi si ga bilo treba izmisliti, se preden se virus, ki je razsul mehiški finančni sistem, preseli drugam.

Večina davoskih pogovorov, vsaj tistih, ki so jih zabeležile tiskovne agencije, je bila variacija na mehiško temo. Ko je mehiška državna blagajna pred nekaj tedni odpovedala podporo svoji valuti, ki jo je zamajalo preveliko obleganje tujih investitorjev in pretesna povezanost s čedalje dražjim ameriškim dolarjem, so tuji investitorji to srednjeameriško državo kazno-

vali z množičnim begom. Skupaj s peplom so se resno zamajale tudi valute številnih drugih držav, predvsem tistih, ki se »ponašajo« s proračunskimi ali zadolžitvenimi sibiimi točkami. Med žrtvami mehiškega finančnega potresa so se znašle na primer Italija, Švedska, Madžarska in številne druge, pezo pa grozi z novimi sunki, ki lahko porušijo še kaj več.

Prav ta trenutek skušajo najbolj velikopotezni mednarodni spekulanti zaslužiti stotine milijonov dolarjev z mehiško ruleto, to pa je tudi vse, kar je zanesljivo pri nevarni mehiški finančni krizi. Vse drugo je se neznanka: se bo zasebni ameriški in zahodnoevropski kapital, zbran v skupnih in pokojninskih skladih, ki je v zadnjih letih v mednarodnih investicijah daleč presegal banke in mednarodne finančne ustanove, odločil za varnejše naložbe in prenehal poganjati gospodarski razvoj v hitro razvijajočih se državah tretjega sveta? Kako bodo ti investitorji odgovorili na očitno nesposobnost ameriškega predsednika Clintona, da bi republikanski kongres preprical v nujnost 40 milijard dolarjev vredne finančne injekcije za trdnost mehiškega peza?

Pri vsem tem pa je Mehika samo prvi veliki vprašaj, s katerim se bodo morali v bližnji prihodnosti ukvarjati politiki. Naslednja velika kriza bo najverjetneje nastopila v Rusiji, ki zdaj Mednarodni vojaški sklad prosi za

sredstva za krpanje proračunskih lukenj, zahodni opazovalci pa se bojijo, da se bo vojska avantura v Čeceniji spremenila v finančno jamo brez dna in politično krizo zaupanja. Ta morilska kombinacija bi tudi Rusijo zapisala na seznam žal se neobstoječega mednarodnega urgentnega oddelka. Med potencialnimi bolniki je tudi Kitajska, ki je svoje dolgove tujim upnikom prenehala redno odplačevati, vsa Južna Amerika, ki jo daje mehiški sindrom, pa tudi Vzhodna Evropa s svojimi težavnimi reformami in še številni drugi. Med njimi vsi prevec zadolženi z ZDA, Italijo in Švedsko na celu, ki jih pri spopadanju s težavami omejuje dolžniški mlinski kamen okrog vratu.

Razvite države imajo za te napovedujoče se težave samo spodbudne besede, ad hoc rešitve in malo denarja. Poleg tega je večina zavarovana v svoje težave - ZDA noče biti svetovni policaj niti finančnik, Evropa je zavarovana sama vase in v svoje nacionalne pristojnosti, Japonska pa je do vrata zakopana v svoj nekam »korporativni« in pomanjkljivo kapitalistični finančni in gospodarski sistem. Tu je seveda se nezaposlenost, ki v razvitem svetu grozi že desetini vsega za delo sposobnega prebivalstva. Toda kot kaže Davos, so se začeli vsaj pogovarjati o diagnozah za bolešno mednarodno gospodarstvo.

Barbara Kramžar

EKSPLOZIJA V ALŽIRU

Krvavo praznovanje islamskih skrajnežev

ALŽIR, TUNIS - Avtomobilska bomba, ki je včeraj zvečer eksplodirala v središču Alžira, je ubila na desetine ljudi, veliko pa jih je tudi ranila. Na pločniku ulice Amirouche je nasproti policijske postaje zazevala velikanska luknja, državni radio pa je včeraj zvečer v imenu notranjega ministrstva pozival zdravnike, kirurge in drugo medicinsko osebje, naj se takoj javijo v bližnji bolnišnici. Price dogodka so povedale, da je bomba razneslo prav v trenutku, ko je mimo avtomobila z bombo pripeljal avtobus, poln potnikov.

Morilska bomba je v središču alžirske prestolnice eksplodirala samo 24 ur potem, ko je oboroženo krilo ilegalne organizacije Islamske fronte resitve (FIS) ukazalo svojim članom, naj ob začetku muslimanskega praznika ramazana podeseterijo ubijanje. Islamska vojska resitve (AIS), kot se imenuje ta gverilska organizacija, je v časopisu al-Hayat al Arabia preroško napovedala: »Oblasti, ki so danes prezaposlene z varnostjo, naj počakajo na ramazan, ko se bo začel veliki boji!«

Ulica Amirouche teče mimo dobro zaščitene policijske postaje in povezuje Trg prvega maja s Trgom mučencev, to pa je pot, po kateri so v nedeljo tisoči Alžircev protestirali proti terorizmu v državi in s procesijo podprli predsednika Liamina Zerouala. Predsednik se je pred časom poskušil pobotati z zaprtimi islamističnimi voditelji, toda porogovori so se zaradi »nespravljivosti« koncali neuspešno. Zato pa je Zeroual napovedal, da bodo se letos organiziral nove predsedniške volitve, s katerimi naj bi resili hudo politično krizo v državi.

V ponedeljek dopoldne so tiskovne agencije se pred eksplozijo bombe v središču Alžira objavile mnenje francoskega vojskega strokovnjaka, da so alžirske oborožene sile čedalje uspešnejše v boju proti islamskim gverilcem, toda ti uspehi naj bi bili samo taktični. »Terorizem se nadaljuje, se posebej ponoči, poleg tega pa bo zaradi te vojne propadlo gospodarstvo,« meni francoski vojaški strokovnjak. Agencije niso navedle njegovega imena. Za dokaz, kako močni so islamski gverilci, je bilo treba počakati samo nekaj ur.

Tudi brez takšnih eksplozij pa tuji diplomati domnevajo, da v Alžiriji v bojih med vladnimi silami in islamisti vsak teden pade med 600 in 800 ljudi. Nenadzorovano nasilje se je v Alžiriji kot kuga razširilo pred tremi leti, ko so se oblasti ustrašile zanesljive zmage islamskih fundamentalistov na prvih svobodnih parlamentarnih volitvah po nekaj desetletjih enostranske diktature. Namesto da bi sodelovali z novimi političnimi silami, so se alžirski voditelji raje odločili za razveljavitev volitev. Od takrat je v tej severnoafriški državi v bojih in atentatih umrlo že trideset tisoč ljudi. Boje oboroženega političnega podzemlja vodi Islamska fronta resitve, ki se posebej prizadeva pobija vse tujce, ki se znajdejo v Alžiriji.

Lamine Ghanmi / Reuter

HRVAŠKA / DIPLOMATSKE POBUDE

Vnovič o zasedeni Hrvaški

Predstavniki skupine Z-4 seznanili Tuđmana z novim predlogom

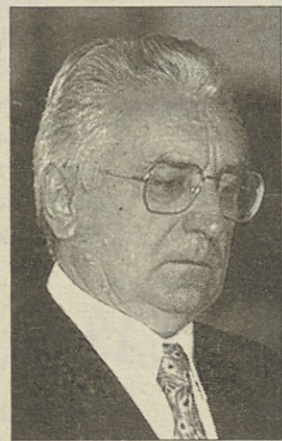
ZAGREB - Veleposlaniki Rusije, ZDA, Evropske zveze in mednarodne zenevske konference o nekdanji Jugoslaviji so hrvaskemu predsedniku Tuđmanu v ponedeljek izročili nov predlog za rešitev vprašanja okupiranih hrvaških ozemelj.

Ob tem je Tuđman dejal, da je pripravljen sprejeti le tiste dele omenjenega načrta, ki se nanašajo na vrnitev zasedenih ozemelj pod hrvaško upravo ter vrnitev pregnancev. Zasedenim območjem naj bi zagotovili lokalno samoupravo, kot jo predvideva hrvaška ustava. Tuđman je ob tem poudaril, da bo upošteval le hrvaško ustavo in resolucije VS ZN, ki potrjujejo pravico Hrvaške do suverenosti nad vsem njenim ozemljem. Dodal je se, da se zavzema za mirono ureditev odnosov s Srbijo.

Socasno je v Zagreb pripotoval tudi nemški podkancler in minister za zunanje zadeve Klaus Kinkel, ki se mora med drugim s hrvaskim vodstvom pogovoriti tudi o njihovem vztrajanju pri odhodu modrih celad iz države. Čeprav se Kinkel v Zagrebu mudi le prehodno, na poti v Sarajevo, je očitno, da je njegov obisk pomemben tudi za Zagreb, se posebej, ker

Bonn Zagrebu ni odobril znane zavrnitve nadaljnje prisotnosti sil ZN v državi.

Ko se je Zagreb o tem odločil, zaveznikov ni prosil za mnenje. Zda si vseeno želi njihove podpore. Tako se hrvaški zunanji minister Granić

Franjo Tuđman

mudi na Dunaju pri kolegu Mocku, ki je tudi kritiziral Zagreb. Mock je dejal, da se ne strinja s hrvaško potezo, razume pa potrebo po vrnitvi za-

sedenih ozemelj. To pomeni, da bo moral Zagreb v prihodnjih dneh pozorno prisluhniti vsaki besedi, ki jo bosta Nemčija in Avstrija rekli na to temo. Granić je sogovorniku zagotovil, da se se vedno zavzema za mirno rešitev spornih vprašanj.

Hrvaški mediji so poročali tudi o napadu jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve Jovanovića, ki jih je omenjeni izrekel v pogovoru za italijanski Il Giornale (lasnik casopisa je Silvio Berlusconi). Jovanović je sogovornikom dejal, da mora Italija Hrvatoma odvzeti Istro, ki da je italijanska in torej Hrvaška zaseda tuje ozemlje. Zdi se, da Beograd na ta način odpira »drugo fronto« zoper Zagreb v trenutku, ko se je zdelo, da bi utegnili spore rešiti z dogovorjanjem. Na Jovanovićovo izjavo je ostro reagiral pomočnik hrvaškega zunanjega ministra Ivo Sanader, češ da Istra pac ni Italijanska. Ta teden bodo v Zagrebu na vseh ravneh se veliko razpravljali o omenjenem načrtu za ureditev vprašanja zasedenih ozemelj.

Darko Pavić

Izrael in PLO spet na začetku?

GAZA (Reuter) - Voditelj PLO Jaser Arafat je obsodil izraelsko odločitev o podaljšanju zapore med predeli v katerih živijo Palestinci in tistih z večinskim židovskim prebivalstvom, češ da ukrep pomeni oddaljevanje od mirovnega sporazuma iz leta 1993.

Izraelske oblasti so zaporo uvedle po zadnjem samomorilskem uboju enaindvajsetih Izraelskih vojakov pred dobrim tednom. Zgroženi nad uspehi islamskih skrajnežev so izraelski predstavniki začeli razpravljati celo o popolni razdelitvi države, nekateri pa so zahtevali celo gradnjo nekakega ločevalnega zidu med skupnostima. Izraelska vlada je obenem odobrila tudi gradnjo novih naselij na zasedem Zahodnem bregu Jordana, ki bi moral scasoma preiti pod palestinsko samoupravo, kar prav tako ne prispeva k umiritvi napetosti.

Omejena židovska ekspanzija

Izraelska vlada je odobrila gradnjo več kot 3.000 hiš v treh naseljih, vojska pa je zaustavila gradnjo v dveh drugih naseljih. Palestinci pa se zaradi odobritve razburjajo in pravijo, da bi lahko ta odločitev vlade ogrožala mirovna pogajanja

■ Odobrene gradnje □ Prepovedane gradnje

ČEČENIJA / HUMANITARNA KATASTROFA

Po obisku komisije OVSE

Rusi napovedujejo skorajšnji »dokončni obračun« z uporniki

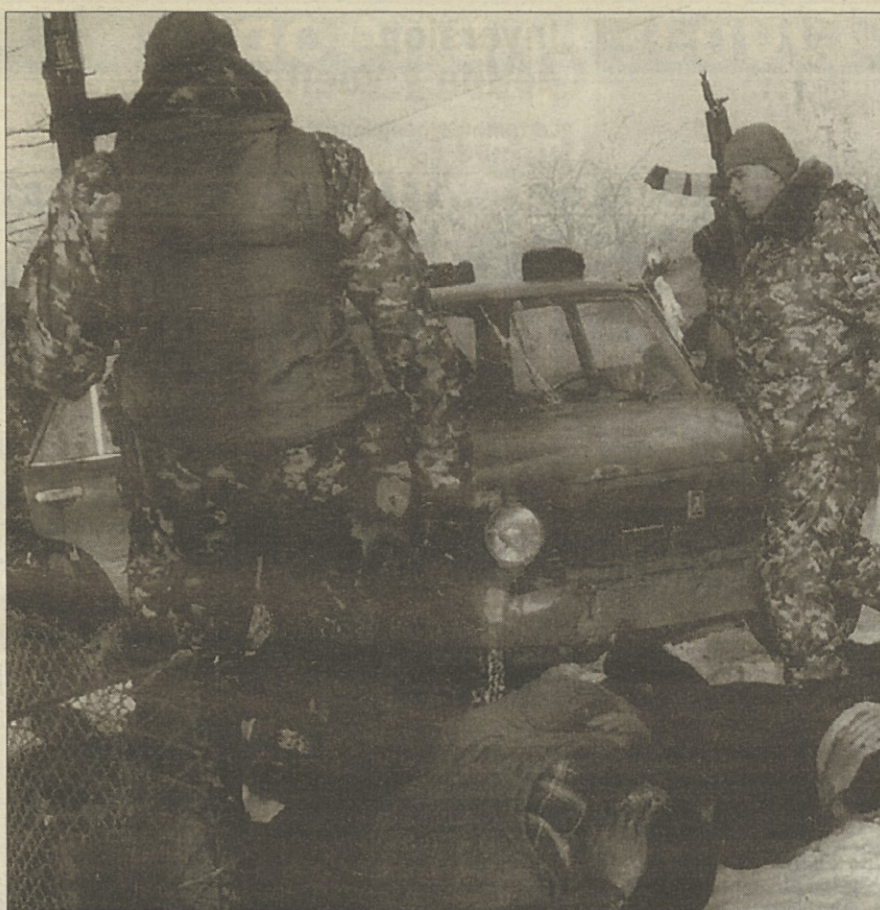
GROZNI, MOSKVA (AFP, Reuter) - Ruska vojska je tudi včeraj silovito obstreljevala prestolnico uporne kavkaskе republike. Kljub temu ni dosegla večjih premikov svojih enot. Mestu se približujejo okrepitev in rusko vojsko vodstvo napoveduje dokončen napad, ki naj bi zaključil mesec dni trajajoče neusmiljeno, a tudi neuspešno obleganje Groznega.

Ruska vojska je včeraj popoldne na mesto izstrelila topniško ali minometno granato vsakih deset sekund. Vojski predstavniki zagotavljajo, da ne obstreljujejo civilnih objektov, toda čečenski inženir Lehar Khatujev, ki mu je včeraj uspelo zapustiti mesto, je novinarjem povedal, da granate padajo tudi po naseljenih predelih mesta in predmestij, kjer ni drugega kot zivina, starci in otroci.

Novi ruski guverner Čečenije Nikolaj Semjonov je trdno odločen, da se z Dudaje-

vom neposredno ne bo pogajal. Pripravljen je sprejeti le katerega od njegovih predstavnikov. Rusko ministrstvo za izredne razmere pa je Čečeniji namenilo pošiljko hrane, zdravil in drugih nujnih potrebščin, ter napovedalo, da bo po koncu vojskih spopadov za obnovo osnovne infrastrukture v Grozнем namenilo milijardo in tristo tisoč rubljev (323 milijonov dolarjev).

Predstavniki Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) so se s tridnevne bivanja v Čečeniji vrni-

li vidno pretreseni. Zahtevali so takojšnjo ustavitev spopadov in dejali, da Grozni spominja na Dresden leta 1945, nemško mesto, ki so ga do tal porušile granate zaveznikih bombnikov.

Gre za »humanitarno katastrofo«, »predimenzionirano« vojsko posredovanje in hude »krsitve človekovih pravic«, so med drugim dejali pred-

stavniki OVSE, pri čemer pa Rusije niso odkrito kritizirali za nastale razmere, saj jim je omenjeno potovanje omogočilo prav Moskva. Ena od delegatk je celo pohvalila »pogum« ruskega vodstva, ker je komisiji omogočilo snidenje s čečenskimi ujetniki, zaprtimi v dveh železnih vagonih v bližini ruskega vojaškega oporišča v Muzdeku v Sever-

ni Osetiji. Ena od strahljivih ugotovitev omenjene komisije je, da 150.000 civilistov, v glavnem žensk, otrok in starcev, živi po kletih razrušene Groznega. Za krsitve človekovih pravic naj bi bili po ugotovitvah komisije krivi obe strani, vendar pa člani niso mogli preveriti trditev ruske in čečenske strani o mučenjih ujetnikov.

SPOPAD NA MEJI MED PERUJEM IN EKVADORJEM

Peru nasprotuje posredovanju OZN

Spopadi v amazonskem pragozdu se nadaljujejo

LIMA, QUITO (AFP, Reuter) - Predsedniki številnih latinskoameriških držav so se tudi v ponedeljek zamenjali, da bi pomirili spopade v amazonskem pragozdu na meji med Perujem in Ekvadorjem. Incidenti so se razširili v skoraj pravo vojno, v kateri sodelujejo letala in helikopteri, na obeh straneh pa je bilo že veliko mrtvih. V Quito trdijo, da so sestrelili že dva perujska helikopterja, v Limi pa, da so zavzeli ekvadorsko obmejno vojsko postojanko.

Nekateri voditelji držav Srednje in Južne Amerike so ponudili tudi svoje posredovanje, vendar je mirovne predloge doslej podprl samo Ekvador, ki bi bil tudi pripravljen sprejeti mednarodne opazovalce.

Perujski predsednik Alberto Fujimori se vedno zavrača vsakršno »vmešavanje« Organizacije združenih narodov in Organizacije ameriških držav, pripravljen pa se je pogovarjati s predstavniki starih dr-

zav, ki v skladu s sporazmom iz Ria iz leta 1942 veljajo za garante miru med sosedama. Veleposlaniki Argentine, Brazilije, Čila in Združenih držav Amerike so se včeraj ze srecali v brazilski prestolnici. Argentinski zunanji minister Di Tella pa je predlagal, da bi se danes v Brasiliji sestali tudi zunanji ministri četverice, ki bi na srečanju povabili tudi perujskega in ekvadorskega kolega.

V Limi se skušajo izogniti vsakršni mednarodni arbitraži, zato je perujska vlada že predlagala, da bi se v Limi pogovorila namestnika zunanjih ministrov, navzoči pa bi bili ministri držav podpisnic sporazuma iz Ria. Predlog se zdi nesprejemljiv za Quito, saj negira veljavnost sporazuma, ki je Ekvadorju preprečil dostop do porečja Amazonke in s tem tudi izhod na Atlantski ocean.

Vojne za meje

Ko so morali v prvih desetletjih devetnajstega stoletja Španci in Portugalci zapustiti svoje kolonije v Latinski Ameriki, so se med novimi gospodarji mladih neodvisnih držav takoj vneli spori zaradi meje.

Bolivija, Peru in Čile so se leta 1879 zapletle v »paciško vojno«, ki je trajala štiri leta. Čilska vojska je bila močnejša. Perujem je odvzela pokrajino Taparaca, ki je potem desetletja pomenila čilsko zlato jamo, saj so tam največja nahajališča nitrata. Bolivija je izgubila pokrajino Antofagosto, s tem pa tudi izhod na morje. Vlada v Sucreju oziroma kasneje v La Pazu se z izgubo niso nikoli sprijaznili in Bolivija ima se dandanes ministrstvo za mornarico.

Največ je v vojnah za meje izgubil Paragvaj, ki se je leta 1865 spopadel z Brazilijo, Urugvajem in Argentino, pri tem pa izgubil ne samo velik del ozemlja, ampak tudi več kot polovico prebivalstva. V tem stoletju sta se Paragvaj in Bolivija najprej v dvajsetih, potem pa se v tridesetih letih spopadla za pokrajino Chaco. Bolivija je prvo vojno izgubila, v drugi pa je dobila nazaj del spornega ozemlja.

Argentina in Čile, ki ju deli več kot pet tisoč kilometrov dolga meja, sta se od proglašitve neodvisnosti pa do nedavnega prerekala zaradi Lagune del Desierto na jugu Patagonije. Lani oktobra se je Čile odrekel 532 kvadratnih kilometrom. Leta 1984 pa sta Buenos Aires in Santiago ob posredovanju Vatikana zgladila spor zaradi preliva Beagle.

Honduras in Salvador sta se leta 1969 spopadla v vojni, ki se je začela na dan nogometne tekme med državama reprezentancama, zato so ji rekli »nogometna vojna«. Mednarodno sodišče v Haagu je spor zgladilo pred dvema letoma, ko je Honduras dobil pravico izhoda na Tihi ocean.

O čem pišejo drugje po svetu

O arabskih skrajnežih

»Obstaja veliko Arabcev, ki ne bodo nikoli sprejeli obstoja židovske države. Tudi slovesnosti ob 50. obletnici osvoboditve Auschwitza so za Arabce spomin na to, da nikoli ne bi smeli z ozemljem Palestine plačati grehov, ki so bili storjeni v Evropi. Prav zato pa morajo evropske vlade tudi v prihodnje podpirati mirovni proces med Izraelom in Palestinci, saj je le na ta način mogoče doseči mirno sožitje na tem območju. Le s pogajanjem lahko popravijo napake, ki so jih zagrešili palestinski skrajneži. Vnovic je treba ustvariti palestinsko družbo, ki v zadnjih letih dejansko sploh ni obstajala. Samomorilski napadi njenih sinov so le izredno krvave napake.« (The Independent, London)

O Auschwitzu

»Upravičeno lahko trdimo, da je Poljska skušala iz Auschwitza narediti univerzalen, ne pa nacionalen simbol. Za Žide pa je Auschwitz največje židovsko pokopališče, simbol holokavsta, eno najpomembnejših mest, kjer so nemški fašisti uresničevali nacrt popolnega uničenja vseh Židov. Slovesnosti ob 50. obletnici osvoboditve Auschwitza so bile izredna priložnost za izbojšanje poljsko-židovskih odnosov. Zal se zdi, da je niso izkoristili. O tem bi morali razmisliti Varšava in Jeruzalem kot tudi vse večje židovske skupnosti v tujini.« (Trybuna, Varšava)

O Kitajski

»Največji problem mostva, ki bo nasledilo Deng Xiaopinga, je gospodarski položaj Kitajske, za katerega so predvsem značilna velika naspotja. Na obalnih predelih se Kitajska izredno hitro razvija in dosega že raven modernega gospodarskega življenja. V notranjosti države pa ima državni aparat se vedno vodilno besedo in zato je ta predel izredno zaostal. Nedavno je bilo slišati poročila, da je na Kitajskem 230 milijonov brezposelnih, kar jasno priča o trenutnem položaju kitajskega gospodarstva. V primeru, da novo mostvo ne bo našlo izhoda iz te situacije, je pričakovati socialne nemire velikih razsežnosti. Novi voditelji Kitajske ne morejo kar tako prevzeti vloge, ki jo ima Deng Xiaoping.« (El Pais, Madrid)

O sporazumu o nesirjenju jedrskega orožja

»ZDA in njeni zavezniki morajo izhajati iz dejstva, da časovno neomejeno podaljšanje sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja ni mogoče. Glavni problem je ostal nespremenjen: veliko držav, ki nimajo jedrskega orožja, zavračajo sporazum, ki bi veljal za nedoločen čas, saj bi se po njihovem mnenju na ta način ovekovečila nepravilna porazdelitev moči... Najverjetnejša je možnost, da bodo sporazum podaljševali za določen čas in ga nato vsakih deset let obnovljali. Jedrske velesile bi morale ob vsakem podaljšanju sporazuma potrditi prepoved jedrskih poskusov in obljubiti nadaljevanje znanstvenja obsega jedrskega potenciala. Države, ki ne razpolagajo z jedrskim orožjem, pa bi imele možnost, da grozijo z zavrnitvijo podpisa sporazuma, če jedrske države ne bodo dosegle zadovoljivega napredka pri razoroževanju.« (Financial Times, London)

O italijanskih neofasistih

»Pet let po spremembi imena italijanskih komunistov, so zdaj na vrsti tudi neofasisti... Potem ko je demokristjansko vodstvo Italije odpravila operacija »ciste roke«, isčejo antikomunistični glasovi volilcev novo politično zatocišče. Razlog za spremembo imena je torej le eden: glasovi volilcev! Ni dvoma o tem, da je bila stara MSI stranka s tradicijo in vrednotami, ki je bila zvesta Mussolinijevim idejam. Slednjega se pa ne da kar tako izbrisati in zato lahko mirno trdimo, da bo tovrstna miselnost prenesena tudi v novo stranko. Do zdaj se nismo doživeli resničnega obračuna z vsemi različnimi obrazi fašizma.« (Information, Kopenhagen)

O Hrvaski

»Hrvaska zahteva umik mordi celad z njenega ozemlja. Ta poteza je sicer izredno nevarna, toda upravičena in zakonita. Odločitev Hrvaske je logična reakcija na nemoč mednarodne skupnosti v zvezi z balkansko krizo. Konkretno gre za nezmožnost Združenih narodov, da bi zagotovili vrnitev Krajine pod okrilje Zagreba... Zadnji razvoj daje le malo razlogov za optimizem. Kljub temu pa se iz tega lahko marsikaj naučimo: bistvo balkanskega konflikta ne leži v Bosni, temveč v hrvasko-srbski zgladitvi sporov.« (Mlada fronta dnes, Praga)

Spor zaradi timorske nafte

HAAG - Portugalska je pred mednarodnim sodiščem v Haagu obtožila Avstralijo, da krši pravico Vzhodnega Timorja do samoodloče. Avstralija je namreč z Indonezijo leta 1989 podpisala dogovor o crpanju nafte v Timorskem morju. Toda Lizbona meni, da je crpanje v bližini spornega Vzhodnega Timorja, nekdanje portugalske kolonije, ki jo je pred desetimi leti napadla in nasilno priključila Indonezija, »prepojeno s krvjo«. To je izjavil portugalski profesor prava Jose Manuel Servulo Correlo, ki zastopa v Haagu svojo vlado. Christopher Lamb, odvetnik avstralskega zunanjega ministrstva, meni, da Portugalska nima pravice zaceenjati pravednosti o tem vprašanju. Portugalska pa je prepričana, da lahko samo ona zastopa - naftne in druge - interese Vzhodnih Timorcev, saj Združeni narodi se vedno beležijo Lizbono kot administrativno gospodarico Vzhodnega Timorja. Indonezija na zaslišanje, ki bo trajalo nekaj prihodnjih tednov, ni poslala predstavnikov. Mednarodno sodišče pa bo o sporu razsodilo sele čez nekaj mesecev. (Reuter)

ZDA za zmanjšanje jedrske nevarnosti

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton bo se podaljšal čas, ko njegova država ne bo izvajala jedrskih poskusov. Kot je povedal Anthony Lake, predsednikov svetovalec za državno varnost, bi radi s tem povečali možnost za podaljšanje veljavnosti Pogodbe o nesirjenju jedrskega orožja (NPT) in se z drugimi državami sveta dogovorili o vsesplošni prepovedi jedrskih poskusov. ZDA in 168 drugih držav se pravkar pogajajo o podaljšanju NPT za nedoločen čas. Temu predlogu najbolj nasprotujejo nekatere nevrščene države, ki bi se tudi rade vpisale v klub lastnikov jedrskih bomb, kamor ta čas uradno sodijo ZDA, Velika Britanija, Rusija, Francija in Kitajska. Tudi za dogovor o koncu jedrskih poskusov bodo potrebovali se veliko časa, saj neuradni sporazum nekatere države, predvsem Kitajska, nenehno kršijo. Ameriški predsednik bi poleg tega rad podaljšal zasedanje zenevske konference o razoroževanju vsaj do avgusta, da čeprav bi morali pogajalci svoje delo dokončati že do aprila. (Reuter)

Francoski frank se šibi pod korupcijskimi obtožbami

PARIZ - Francoska valuta je včeraj v primerjavi z nemško marko padla najnižje po zgodovinskem pretresu evropskih valut leta 1993, ker se investitorji bojijo, da bodo namigi o korupciji spodkopali najverjetnejšega naslednika predsednika Mitterranda, sedanjega ministrskega predsednika Edouarda Balladurja. Iz premierove pisarne so sporočili, da so strahovi finančnih trgov in govornice o Balladurjevem izstopu iz predsedniške tekme zaradi korupcije »absurdni«. (Reuter, AFP)

Perujski vojaki se zbirajo v Iquitosu, ki velja za prestolnico perujskega dela Amazonije (Telefoto: AP)

ŽRTVE IN OGROMNA MATERIALNA ŠKODA V FRANCIJI, NEMČIJI, BELGIJI IN NIZOZEMSKI

Voda zalila Evropo

Na vsem območju strah pred novimi padavinami

BERLIN, HAAG, PARIZ - Na začetku drugega tedna katastrofalnega neurja nad zahodno in srednjo Evropo se je položaj včeraj še poslabšal, saj so tisoči morali pred poplavi zapustiti svoje domove. Neurje je do sedaj v Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem in v Belgiji terjalo 22 žvrljenj, gmožna škoda pa je neprecenljiva. Meteorologi napovedujejo delno izboljšanje, a že v prihodnjih dneh novo poslabšanje.

Ren je včeraj pri Kölnu dosegel rekordno višino 10,66 metra, kar je najvišji vodostaj v zadnjih 69 letih. Največja nemška reka je tako zalila ves zgodovinski del Kölna, tako da se ljudje lahko premikajo le po brvoh ali pa z gumenjaki in colni. Nič

bolje ni v porečjih Mena, Mozele in Neckarja. V Frankfurtu, finančnem sru- cu Nemčije, je voda Maina že zalila mestno obrežje. Vojska, gasilci in reševalci se ob pomoči prebivalstva borijo proti naraščajoči vodi z vrečami peska in upajo, da se bo vreme izboljšalo. V Koblenzu (na sotočju Mozele, Lahna in Rena) je dobršen del mesta brez električne energije. Vlake med Kölnom in Mainzom so preusmerili, včeraj so zaradi poplav zaprli tudi amerisko veleposlanstvo v Bonnu. V Nemčiji po starih mrtvih v prejšnjih dneh, med katerimi je bil tudi neki otrok, ni bilo novih žrtv. Nemske oblasti pa se sedaj morajo ubadati se s tako imenovanimi »poplavnimi turisti«,

ki trumoma prihajajo gledat povodenj. V Koblenzu in v Kölnu so jim stopili na prste z visokimi globami, saj je marsikdo celo ploskal, ko so vode porušile zadnje obrambne nasipe.

Sena je v Parizu skoraj za 5 metrov presešla normalni vodostaj, v Franciji pa je bilo do sedaj 15 mrtvih pet oseb pa še vedno pogrešajo. S poplavljenih območij so že evakuirali 5.000 ljudi, 40.000 hiš je voda zalila, medtem ko je brez električne energije 233.000 gospodinjstev, kakih 8.000 delavcev pa so poslali na prisilni dopust, ker je voda zalila njihove obrate. Nič čudnega torej, da Balladurjeva vlada že načrtuje izredne ukrepe, tako da bi pri- skočila na pomoč prizra-

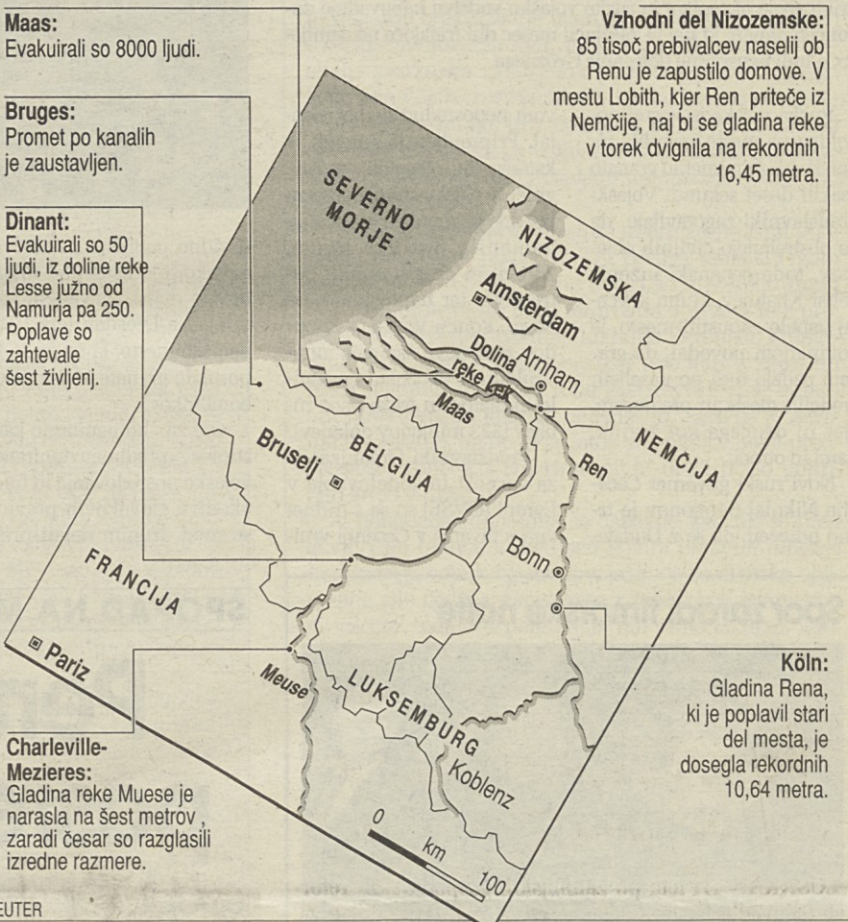
detim območjem. Po Seni, ki trenutno ne narašča, ljudi najbolj skrbita reki Marna in Oise, ki sta včeraj že začeli prestopati bregove. V Ardenih je položaj še vedno skrajno dramatičen, saj je tudi včeraj deževalo.

Na Nizozemskem so z dveh polderjev pri Nimwegnu izselili že 25 tisoč ljudi, pri Maastrichtu pa 9.000. Danes bi lahko izselili še nadaljnjih 47 tisoč ljudi. Stideset let po katastrofalnih poplavah leta 1953, ko so popustili nasipi in je morje vdrla v polderje, se Nizozemci sedaj ubadajo z nepričakovanim sovražnikom, z rečno vodo. Ljudje, ki so ponosni na svoj stoletni boj z morjem, saj so mu iztrgali ogromne površine, sedaj tudi na lastno pobudo bežijo z območij, ki bi jih lahko prizadele poplave.

V jugovzhodni Belgiji je najbolj dramatično pri mestu Dinant, ki ga je Meuse delno preplavila, vse sedaj skrbi, kaj se bo zgodilo v spodnjem toku. Na udaru je predvsem mesto Liege, kjer so že sprožili preplah.

POPLAVE V EVROPI

Zaradi poplav v severni Evropi, ki so na nekaterih območjih najhujše v tem stoletju, se je moralo preseliti okoli 100 tisoč ljudi. Na zemljevidu so najbolj prizadeta območja.

V Francoskem Jeumontu so gasilci evakuirali ljudi kar s čolni. (Telefoto AP)

V podtaknjenem požaru v Londonu umrli 3 otroci

LONDON - Včeraj nekaj minut po polnoči je na hodniku tretjega nadstropja neke šestnadstropne stavbe v londonski četrti Southwark izbrunil požar, ki je terjal življenje treh otrok, druga dva in njihova mati pa so zadobili hude opekline. Scotland Yard je zaradi podtaknjenega požara, v katerem je bil ranjen tudi neki gasilec, že aretirala neko sumljivo osebo.

V Černobilu ustavili tretji reaktor

MOSKVA - Predsinocnjim so v ukrajinskem Černobilu ustavili tretji reaktor, tako da sedaj od nekdanjih starih reaktorjev deluje le prvi. Četrti reaktor je namreč eksplodiral 26. aprila leta 1986 in povzročil najhujšo mirnodobno jedrsko katastrofo, drugi je ustavljen zaradi požara leta 1991, sedaj pa je izpadel tudi tretji. Kot je sporočil odgovorni za vzdrževalna dela Stanislav Grigorjev, je do izpada prišlo zaradi banalne cloveske napake. Nekdo je po pomoti aktiviral sistem za avtomatični izlop reaktorja, tako da bodo sedaj potrebovali dva dni za varno obnovo obratovanja. Kot vedno poskušajo ukrajinske oblasti pomiriti domačo in tujo javnost, ker je černobilska jedrska elektrarna zaradi svojih zastarelih grafitnih reaktorjev skrajno nevarna.

Pri Taipehu padel tajvanski ATR-72

TAIPEH - Včeraj je pri Taipehu strmoglavilo potniško letalo ATR-72 tajvanske letalske družbe Fu Hsing Airlines, ki je imelo na krovu le stiri člane posade. Prvotno so mislili, da je letalo strmoglavilo v morje, kasneje pa se je izvedelo, da je letalo izginilo z radarskih zaslonov, ko se je nahajalo na goratem območju pri taivanskem mestu Linkuo. ATR-72 je letel z otokov Pescadores v Taipeh, ko je nad celotnim območjem divjala tropska nevihta s silovitim dežjem.

Procesa proti Simpsonu ne bodo prekinili

LOS ANGELES - Procesa proti O.J. Simpsonu ne bodo prekinili, kot je zahteval tožilec, in se bo zato nadaljeval danes, pač pa je sodnik »kaznoval« tudi zagovornike in odločil, da ne bodo smeli pripeljati pred poroto stiri najstih novih prič, ki jih je obramba zahtevala ob začetku razprave. Te priče naj bi, po zagovornikovih besedah, lahko zagotovile Simpsonu alibi za čas, ko se je zgodil zločin. Zagovornik Cochran si je tako zapravlil zaupanje porote, ker je nekorektno prijavil nove priče.

Mačehovski odnos do narave kriv za sedanje katastrofalne poplave

BERLIN - Za sedanje katastrofalne poplave v porečju Rena in Maina ni kriva samo muhavost narave s svojimi izrednimi vremenskimi pojavi, temveč tudi clovek, ki je s svojimi posegi porušil naravno ravnotežje. Nedvomno je 13 mesecev po zadnjih katastrofalnih poplavah prišlo ponovno do neugodnega spleta naravnih pojavov, do naključnega sovpadanja treh faktorjev: ob izredno močnem dežju, je namreč prišlo do istocasne odjuge v predgorju, povodnji pritokov Rena in Maina pa so bile prav tako skoraj istocasne.

Vse to pa vseeno ne more pojasniti poplav takih katastrofalnih razsežnosti, ker Ren in Main nista

prestopila svojih bregov samo v spodnjem in srednjem toku, temveč tudi v zgornjem. Nič čudnega torej, da je tednik Spiegel odkrito zapisal, da je poplav kriv predvsem clovek. Nemska zvezna ministrica za okolje Angela Merkel je morala priznati, da so posegi na nemiških rekah in betonizacija površin porušili naravno ravnotežje. Ministrica ni odrito obtožila krajevnih upraviteljev, a za prizadete ljudi je vsega kriv predvsem njihov egoizem. Redke so namreč krajevne uprave, ki pristanejo na draga sanacijska hidrogeološka dela v zgornjem toku rek in potokov, ker bi od njih imeli koristi predvsem drugi. Poleg krajevnih upraviteljev pa je na zatožni klopi

predvsem industrializacija, ki je porušila tako imenovani vodni cikel. Gozdni ekosistem, ki je nekoč zadrževal ogromne količine vode, je zaradi prekomerne sečnje in kislega dežja zasel v krizo in ne opravlja več svoje funkcije. Drugi krivec je drenaža zemljišč, s katero so že res pridobili nove orne površine, a so obenem povečali in pospešili odtok vode. Se bolj kot drenaža pa je pa je ta pojav pospešila betonizacija površin, saj so ceste, industrijski obrati in urbanizacija odpravili travnate površine, ki so prav tako zadrževale vodo. Da bi bila mera polna, so vse vodne tokove za potrebe rečne plovbe regulirali in tako se pospešili pretok rečnih voda.

Meuse je preplavila tudi belgijski Anseremme na meji s Francijo, kjer je položaj še vedno izredno dramatičen. (AP)

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

Afričani pišejo novo zgodovino

Besede »črnuh« ne bo več v šolskih knjigah

JOHANNESBURG - Južnoafriška republika, ki je lani postala demokratična in svobodna država, se pripravlja na temeljito reformo šolskega sistema. Južnoafriški osnovnosolci in dijaki se bodo odslej namreč učili, da se njihova zgodovina ni začela sele leta 1652 s prihodom prvih belih, nizozemskih priseljencev. Iz šolskih učbenikov bodo izgnali tudi besedo »kafir« (črnuh), s katero so beli rasisti omalovaževalno imenovali črne Afričane.

»Prvic v zgodovini se bodo morali tudi beli otroci učiti, da ima naša država zelo dolgo in bogato zgodovino, ki se ne začne sele s prihodom burskih naselelcev,« je izjavil tiskovni predstavnik ministrstva za izobraževanje Lincoln Mali. Leta 1652 se je namreč v zalivu Table izkrcala skupina burskih kmetov pod vodstvom Jana Van Riebeecka. Mali je zbranim novinarjem zatrdil, da južnoafriške oblasti ne nameravajo vnovic pisati južnoafri-

ske zgodovine, saj je ta že napisana. »Resnično zgodovino juga Afrike je belski režim popačil in zanemaril, toda obdobje rasnega razlikovanja se je končalo z zmago Nelsona Mandele na prvih svobodnih volitvah v južnoafriški zgodovini. V južnoafriško zgodovino bomo vnovic vključili dogodke, ki jih je rasistično zgodovinopisje načrtno zamolčalo. Zavzemamo se za holistični pristop k zgodovinskemu raziskovanju in pouku,« nam

je pojasnil Mali.

Nekdanje belsko zgodovinopisje je povsem zamenjalo zgodovino črnškega nacionalizma, tako da je učitelj, ki je svojim učenecem se pred tremi leti omenil Nelsona Mandelo, tvegal izgubo zaposlitve.

Južnoafriške oblasti so sicer že pred petimi leti začele postopno odpravljati ločeno solstvo, toda sele z začetkom letosnjega akademskega leta imajo belopoliti in črnapoliti študentje skupna predavanja. »Izpolnjujemo le naloge, ki so zapisane v prehodni ustavi. Vsi, ne glede na jezik, raso, kulturo in spol, smo enakopravni pred zakonom,« pravi Mali.

Avtorji južnoafriške šolske reforme bodo skusali v najkrajšem možnem času odpraviti rasno pogojeno ra-

Novo šolske knjige, stare učilnice na prostem

zlike v stopnji izobrazbe, ki so predvsem posledica dejstva, da so rasistične oblasti solam za belopolte otroke namenjale desetkrat več finančnih sredstev kot solam za črnapolte otroke. Tudi Aubrey Matlole, predsednik Demokratične zveze južnoafriških učiteljev, ki združuje predvsem črnapolte učitelje, se zavzema

za poučevanje »integralne« južnoafriške zgodovine v vseh solah v državi. »Takšna zgodovina je pomemben korak na poti k spravi med različnimi etničnimi in rasnimi skupinami, ki živijo v naši državi. Te skupine so vedno soobstajale in se mešale, le da je rasistično zgodovinopisje to zanikalo,« pojasnjuje Matlole.

Wouter Hoffman, organizacijski sekretar rasistične Konservativne stranke, pa takšnim pogledom odločno nasprotuje in meni, da bi se morali črnapoliti otroci se naprej učiti »črnsko« zgodovino, belopoliti otroci pa zgodovino »belske« Južne Afrike. Po njegovem mnenju so rasno mešane

sole obsojene na propad. »Nikoli se ne bomo sprijaznili s spremenjenimi šolskimi načrti. Hočemo, da se belopoliti otroci se naprej učijo naso, afrikanersko zgodovino. Ne vem, čemu naj bi se naši otroci učili o črnškemu nacionalizmu?«, se sprašuje Hoffman.

David Tucker / Reuter

ZAMBIJA / TRAGIČNE POSLEDICE USPEŠNIH GOSPODARSKIH REFORM

Polne police v trgovinah in obupno prazni žepi

LUSAKA - Tri leta po zambijskih gospodarskih reformah in uvedbi tržnega gospodarstva so izginile dolge vrste čakajočih pred vedno slabo založenimi trgovinami. Prehod, ki so ga finančno podprli Mednarodni denarni sklad in nekateri tuji vlagatelji, je bil uspešen, vendar ekonomisti opazajo, da večina od 8,5 milijona Zambijcev živi slabše. Najbolj so se zvisale cene prehranbenih izdelkov, zato ne preseneca policijsko poročilo o neki materi, ki je do smrti pretepla svojo stiritelno hčerko, ker je pojedla sadje, iz katerega je hotela pripraviti neko jed. Ljudje morajo za šest jajc odšteti 1,42 dolarja, tolikšno vsoto pa ima v denarnici le malokateri Zambijec. Veliko ljudi že več mesecev ni imelo na krožniku niti kosčka mesa, saj stane kilogram najcenejšega mesa približno štiri dolarje. Večina Zambijcev, celo tistih, ki imajo zaposlitev, poudarja, da komaj zasluži za hrano in preživetje.

»Imam velike dolgove,« je priznal 32-letni strokovnjak za računalništvo Lester Mwansa, ki mora preživljati petčlansko družino. Zaposlen je pri zambijski letalski družbi Zambia Air Force in na mesec zasluži 70 dolarjev.

»Vcasih ostanemo brez hrane ves dan,« je pripovedoval Martin Zulu, zaposlen v neki zavarovalnici. Čeprav zasluži več kot številni drugi Zambijci - 35 dolarjev na mesec - pa bi za spodobno, a skromno preživetje potreboval vsaj 85 dolarjev. Večina državljanov zasluži občutno manj, zato ni presenetljivo,

da precej nekdanjih iskalcev zaposlitve zdaj beraci. Kljub narasčajoči brezposelnosti so cene prehranbenih izdelkov in stanovanj v zadnjih dveh letih kar stokrat višje kot leta 1993. Večina prebivalcev 1,2-milijonske prestolnice živi v zanemarjenih predmestjih, brez tekoče vode in sanitarij. Na ulicah prodajalci pogosto ponujajo staro, pokvarjeno hrano, ker pa je vedno več kupcev kot prodajalcev in nobene sanitarne inspekcije, ljudje pokupijo tudi razpadajoče in smrdljivo meso. Revščina pesti večino prebivalcev Zambije že vse

od njene neodvisnosti leta 1964, čeprav so ljudem takrat voditelji obljubljali boljše case, ko naj bi po zagotovilih zambijskih politikov do konca stoletja nihče ne ostal bosonog, vsak državljan pa naj bi si za zajtrk celo privoščil jajce. Zgodilo se je prav nasprotno - vedno več ljudi je bosih in eno samo jajce na mizi v celem tednu je pravo razkošje, o katerem lahko večina ljudi le sanja. Zambija ima velike zaloge svincene rude, vendar je njena cena na svetovnem trgu zelo pa-

dla. Se vedno je čutiti posledice vladanja Kennetha Kande, ki se je preveč zadolževal in trosil. Reformist Frederick Chiluba, ki je postal predsednik novembra 1991, je obubožanemu ljudstvu obljubil boljše case. Čeprav si večina ljudi sploh ni predstavljala, kaj pomeni tržno gospodarstvo, se nekateri vendarle zavedajo, da je moralo priti do korenitih sprememb in ukinitve vseh vrst državnih subvencij.

»Res je, da so vsi izdelki občutno dražji in si jih veči-

na ne more privoščiti, vendar nam vsaj ni treba čakati v dolgih vrstah na primer za kosček mila. Spoznali smo, da je treba za preživetje tudi delati,« je izjavila ulična prodajalka Agnes Banda. Veliko Zambijcev se zaveda, da najhujsi casi sele prihajajo.

»Problemov se moramo lotiti pri koreninah in zal bo njihovo reševanje za veliko ljudi boleče,« je izjavil diplomat Thomas Chafumamunda, ki že več kot leto dni neuspešno išče delo.

Chola Chimbano / Reuter

500 litrov bencina za pločevinko piva

SOYO - V Angoli je zaradi dolgotrajne vojne cena goriva med najnižjimi na svetu. Za pločevinko piva, ki stane manj kot dolar, bo ste na primer lahko kupili celo 500 litrov bencina. Angolci, vajeni takšnih cen, bodo neprijetno presenečeni, ker bo odslej gorivo nekoliko dražje, saj skuša država obnoviti naftno industrijo, ki je zaradi državljanske vojne v zelo slabem položaju.

Jose Magueira, direktor nacionalne naftne družbe, že v kratkem napoveduje korenite spremembe. Po krhkem premirju, podpisanem s Savimbijevim gibanjem Unita, si bo angolska oblast prizadevala obnoviti svojo nekdaj močno naftno industrijo. Posledice vojne so najbolj vidne prav v tej industrijski panogi, predvsem naftnem središču Soyo, ki je po Magueirovi oceni izgubilo vsaj 330 milijonov dolarjev.

»Če k tej številki pripisemo tudi škodo, ki je nastala na celotnem območju Soya, bo številka presešla pol milijona dolarjev,« je poudaril. V mestu sta od nekdaj močne naftne industrije

ostali nepoškodovani le 500 tisočlitrski cisterni v terminalu Quinfaquea. Mesto so na začetku leta 1993 zavzeli pripadniki gibanja Unita in uničili več sto tisoč dolarjev vredno opremo, ki je služila obratom rafinerije v bližnjem pristanišču Kwanda. Predstavnik pokrajine Joaquim Bundi je v poročilu vladi zapisal, da so uporniki popolnoma uničili opremo.

Družba Fina Petroleos, podružnica belgijske Petrofine, je pred vojno na dan nacrpal skoraj 30 tisoč sodčkov nafte. Ko so maja uporniki spet napadli crpalno ploščo družbe Texaco, so morali vnovic prenehati s crpanjem. Od konca lanskega leta je to območje spet pod nadzorom vladnih sil, vendar so se izselili skoraj vsi prebivalci, ostali so le močno oboroženi vojaki in nekaj taksistov, ki prevajajo ljudi čez reko Zaire. Nekoč je imelo v mestih svoje urade več kot 50 zasebnih družb; vse so delale za potrebe rafinerije v Kwandi. Portugalska družba Catermar ze razmišlja o vnovicnem odprtju svojega urada. Ker je porušena večina skladišč in poslopij, kjer so bili nekoč uradi,

bo potrebna čimprejšnja obnova. Mnogi se bojijo, da so uporniki nastavili razstrelivo, čeprav ljudje doslej na mine niso naleteli. Bundi meni, da bi morali celotno območje čimprej pregledati strokovnjaki, sele potem bi dobili zaupanje potencialnih investitorjev. Crpalnica Texaco so ostala nepoškodovana, zato naj bi že v začetku februarja spet začela obratovati. Nekatera, bolj oddaljena od obale, že zdaj nacrpa take količine nafte kot nekoč.

Zaradi spopadov so v zelo slabem stanju crpalnice ob obali, zato bo treba najprej usposobiti vitalno pomembne naprave. Seveda nihče ne pričakuje, da bodo nacrpal enake količine nafte kot v času pred angolsko državljansko vojno, ki se je začela, ko je Portugalska leta 1975 priznala angolsko neodvisnost. Po sporazumu iz Lusake naj bi bila uresničena določila iz leta 1991 podpisanega mirovnega sporazuma, tega pa po izidu volitev - potekale so pod nadzorom ZN - vodstvo Unita ni pripravljeno spostovati.

Nicholas Shaxson / Reuter

ZIMBABVE

Tujcev s polnimi mošnjami pa od nikoder

HARARE - Ko je zimbabvejska vlada pred stiri leti začela uvajati gospodarske reforme, je upala, da bo postala država privlačna za tuja vlaganja. Zaradi slabih telekomunikacijskih povezav in majhnih davčnih olajšav, te zav pri pridobivanju delovnih dovoljenj in nejasne vladne politike se tuji pod pričakovani zanimajo za vlaganje v državi.

»Mislim, da je v državo smiselno vlagati, ker ima velika naravna bogastva, vendar se za naklonjenost tujih investitorjev potegujejo tudi sosednje države,« je izjavil Jeffrey Goddard, predstavnik razvojne družbe britanskega Commonwealtha. Kljub temu nihče ne more zanikati, da se gospodarski položaj ne izboljšuje. Vlada je sredi decembra sprejela odločitev, da lahko družbe v tuji lasti dobiček, ki ostane po plačilu vseh davkov, vložijo v tujini. Pred tem je zakon dopuščal stoodstotni odtok denarja le tistim družbam, ki so v državi vlagale po maju 1993, tiste, ki so delovale v državi že prej - gre predvsem za britanske - pa so lahko v tujino odvajale le 50 odstotkov dobička.

Nova zakonodaja je tako že privabila nekaj tujih investitorjev, med katerimi sta najpomembnejši avstralski premogovniški družbi Delta Gold in BHP Minerals. V rudnik, v katerem bodo kopali rudo za pridobivanje platine, so vložili dvesto milijonov dolarjev, kar je največji novi projekt po letu 1980, ko je postal Zimbabve neodvisen. Drzavni investicijski center je lani zabeležil vlaganja v skupni vrednosti 250 milijonov dolarjev, leta 1991 pa so investitorji v razvoj gospodarstva vložili 108 milijonov dolarjev. Tuji in domači strokovnjaki poudarjajo, da se je položaj na tem področju izboljšal po letu 1991, ko je predsednik Robert Mugabe ukinil zakonitosti socialističnega gospodarstva. Omejil je nadzor nad menjalniško trgovino, nacionalna valuta je postala bolj cenjena.

Družbe lahko obdržijo 60 odstotkov zaslužka na bančnih računih v tujini. Najbolj spodbudna za tuje je dostop na zimbabvejsko borzao vrednostnih papirjev, ki je pripeljala do odprtja manjše borze, pomembne za razvoj gospodarstva po letu 1992, ko je državo prizadela najhujsa suša stoletja. Po drugi strani pa ima Zimbabve previsoke davke na dohodek, saj se gibljejo od 42 do 60 odstotkov, kar občutijo predvsem manjša podjetja, ki ne morejo biti konkurenčna, predvsem v primerjavi s sosednjimi državami - Botcvano in Namibijo, ki ponujata večje davčne olajšave. Prav zaradi nejasnosti glede poteka nadaljnjih reform, ne beležijo večjega števila novih vlaganj v zimbabvejsko gospodarstvo. Cilji stiritelne reforme niso bili doseženi, prav tako niso bila ukinjena uvozna dovoljenja za tekstil. Vlada bi morala zmanjšati tudi državni proračun, ki predstavlja 50 odstotkov bruto domače proizvodnje.

Profesor Anthony Hawkins iz hararske univerze meni, da bi morala vlada svojo politiko čimprej spremeniti in pospešiti uresničevanje reform, sicer se bodo potencialni investitorji raje usmerili na sosednji, južnoafriški trg. Opozoril je tudi na nedavne izjave nekaterih »nestrpnih« predstavnikov črnške skupnosti, ki zagovarjajo ostrejši nadzor nad belimi trgovci, kar je vznemirilo predstavnike bele manjšine. V Zimbabveju živi približno sto tisoč belcev in po Hawkinsonovem mnenju takšne izjave samo odganajo možne investitorje.

Emelia Sithole / Reuter

SLOVENSKI PROGRAMI

 SLOVENIJA 1

10.00	Videostrani
10.10	Zverinice iz Rezijske, 4/13 del lutkovne serije
10.30	Indijanske legende, 1/12 del kanadske nanizanke
10.55	Beatlomanija, pon. ameriskega filma
12.35	Svetovni poslovni utrip, ameriska poslovna oddaja, pon.
13.00	Porocila
13.05	Video strani
13.25	Sobotna noc, pon.
16.15	Mostovi
16.45	Podarim - dobim, pon.
17.00	Tv dnevnik 1
Otroški program	
17.10	Sest ta pravih in rojstni dan, 4/6 del nemske nanizanke
17.35	Cudovite prigode barona Muenchhausna ali laznjivi kljukec, 5/6 del gledališke predstave SLG Celje
17.45	Moja enciklopedija zivali: Indijski slon
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Lingo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Gospod Kohn: Samo da smo zdravi, ceska humoristicna oddaja
20.35	Zadnje novice, ameriska humoristicna oddaja
21.00	Osmi dan
22.00	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport VPS 2200
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
Sova	
22.55	Z eno nogo v grobu, 8/12 del angleske nanizanke
23.30	Severna obzorja, 23/33 del ameriske nanizanke

 SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Video strani
16.00	Zgodbe iz Amerike: Od Indijancev do boeinga, pon. 3/4 dela dokumentarne oddaje
16.30	Karaoke, razvedrilna oddaja TV koper - Capodistria, pon.
Sova, ponovitev	
17.30	Murphy Brown, 6. del ameriske nanizanke
Stikotni trikotnik	
18.00	Severna obzorja, 22/33 del angleske nanizanke
18.45	Iz zivljenja za zivljenje
Da ne bi bolelo: Zejna secila	
19.10	Podarim - dobim
19.20	Videošpon
20.05	R & R, znanstvena oddaja
20.35	Krajinski park Glinscica
20.55	Roka rocka
21.45	D. Shaw: Afera Stonehouse, skotska drama
22.40	Svet poroca
23.15	Video strani

 KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 351. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Alica v glasbeni dezeli, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
13.55	Video igralnica, oddaja o racunalniskih igricalah
14.25	Spot tedna
14.30	CMT
16.00	Spot tedna
16.05	Na velikem platnu
16.25	Dezurna lekarna, ponovitev 10. dela spanske humoristicne nanizanke
16.55	Igra solz, ponovitev filma
18.45	Dogodivscine male koale, risanka
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 352. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Divje palme, 3. del ameriske nanizanke
21.20	Porocila
21.25	Karma, oddaja o duhovnosti
22.15	Upravljanje, 15. del dokumentarne nanizanke o managementu
22.45	Spot tedna
22.50	Na velikem platnu
23.10	CMT
01.00	Video strani

 MMTV (62. kanal)

13.30	Video strani - panorama
15.00	MMTV shop, televizijska prodaja
16.00	Vesela nedel'a, glasbeno razvedrilna oddaja, pon.
19.00	Obvestila
19.05	Risanka
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Domaci zdravnik, kontaktna oddaja z zdravstvenimi nasveti
20.30	In Line Of Duty III., film
22.10	Treasure Of Macuma, film
23.40	MMTV shop, televizijska prodaja
00.00	Video strani
01.00	Deutsche Welle

 RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomatina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.35	Nan.: Cuori senza età, 10.05 Ai confini dell'alidila, vmes (10.00) TG1
11.00	Dnevnik
11.05	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
11.20	SP v smucanju
12.25	Vreme in dnevnik
12.45	Nan.: Moj stric Buck
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualno: TG1 Motori
14.20	Kviz: Sala giochi
14.50	Nan.: Pustolovscine mladega Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Fabrizio Frizzi)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Numero Uno (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.15	Film: Investigazione letale (krim., VB '86, i. M. Caine, N. Havers)
0.05	Dnevnik in vreme
0.10	Danes v Parlamentu
1.15	Videosapere: Grcija

 RAI 2

7.00	Variete za otroke, risanke
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello del cittadino
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie ragazzi, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Kronika v živo (vodi A. Cecchi Paone), vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta, sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: Butterfly (krim., It. '94, r. T. Cervi, i. D. Poggi, J. Nitsch, 1. del)
22.20	Aktualno: Italija sprašuje
23.30	Dnevnik
24.00	Pregled tiska, vreme
0.15	Odd. o zimskem sportu
0.30	Avtorska glasba: Umbria Jazz '94

 RAI 3

6.30	Pregled tiska
6.45	L'altra edicola
7.00	Oddaje DSE: Filozofija, anglescina, Videosapere, Zenske in glasbi, Euronews
10.15	Fantastica Età
11.15	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti,dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: sankanje, namizni tenis, umetnostno drsanje, rokomet
16.30	Aktualno: Alfabeto TV, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo - Erebus
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto? (vodi G. Milella)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Aktualno: Speciale 3
24.00	Aktualno: Pred premiero
0.45	Dnevnik, pregled tiska

 RETE 4

7.00	Nan.: tre cuori in affitto, 7.30 Jeffersonovi
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 La mia seconda madre, 9.00 Guadalupe
9.30	Variete: Buona giornata, vmes 100 Grandi Magazzini, 10.30 nad. Catene d'amore,11.00 Febbre d'amore, 12.00 Manuela, 13.00 Tre cuori in affitto, vmes (11.25) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepooti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.10 Cuore selvaggio, 15.55 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Film: She Devil (fant., ZDA '89, i. M. Streep)
22.30	Film: i peccatori di Peyton Place (dram., i. L. Turner), 23.30 dnevnik

 CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete
17.55	TG5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: 36 ore di paura (dram., ZDA '93, i. Karl Malden, J. Harris)
22.30	Nan.: Casa Vianello
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

 ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.40	Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.:Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Cobra investigazioni (i. M. Dudikoff)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Sport: Torkov priziv
0.40	Italia 1 sport
1.40	Sgarbi quotidiani

 TELE 4

13.30	19.30, 22.25, 0.05 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanaka

 MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	21.30 Umetnostno drsanje (EP)
16.00	Tappeto volante
20.00	The Lion Trophy Show
23.00	Variete: Tappeto volante

 Koper

16.00	Euronews
16.10	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
17.10	globus
18.00	Slovenski program
Studio 2 - pogovor	
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tv sola
20.00	Euronews
20.30	Vsedanes - aktualnosti
21.00	Rhythm & News - vodi Andrea F.
22.00	Projekt, dokumentarni film
22.15	Vsedanes - Tv dnevnik
22.30	Sportel - oddaja o zamejskem sportu in sportnikih

 Avstrija 1

09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Porocila iz parlamenta
10.30	Predzadnji dvoboj, pon. am. - kanad. vesterna
13.00	Cas v sliki
13.10	Palec Nielsa Karlssona, 2. del
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.50	Pogled od strani
15.00	Otroški program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas ucitelj dr. Specht
19.00	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme, sport
20.15	Hunter, am. serija
21.15	Pogledi od strani
21.25	V zadnjem trenutku, avstralsko - ameriski triler iz leta 1981
Igrajo: Trisha Noble, Bruce Spence, Barry Newman in drugi	
23.00	Cas v sliki
23.05	Mirni ckovek , ameriska komedija, 1952
Igrajo: John Wayne, Maureen O'Hara, Victor McLaglen in drugi	
Rezija: John Ford	
01.00	Video strani

 Avstrija 2

13.30	NLP
14.15	Trojica s stirimi pestmi
15.00	Lipova ulica
15.30	Leteci zdravniki
16.15	Moc strasti, serija
17.00	Odkrivanje zemlje, dokumentarni film
17.30	Orientacija
18.00	Cas v sliki
18.05	Studio
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Zival clovek, angl. serija
21.15	Zunanjepoliticno porocilo
22.00	Vecerni studio
22.35	Studio
22.45	Ambo terna
22.55	Peklenska trojica , franc. - it. - nem. erot. triler, 1974
Igrajo: Romy Schneider, Michel Piccoli, Maschka Gonska in drugi	
00.35	Vrtnice za gospo, ameriski film, 1968
01.30	Videostrani

 Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
Solski program:	
10.05	Ekologija: Sedanjest za prihodnost
10.35	Kemicne reakcije
11.00	Mehanicno vesolje: Potencialna energija
11.30	Deklica iz prihodnosti, 7/24 del serija
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 85. del serije
12.50	Nora zapornika , ameriski film, 1980
Igrajo: Gene Wilder, Richard Pryor, George Stanford Brown, Jobeth Williams, Miguelangel Suarez, Craig T. Nelson in drugi; rezija: Sidney Poiter	
Solski program, pon.	
14.40	Kemijske reakcije
15.00	Mehanicno vesolje
15.30	Otroški program
Trodnevni rok, 13., zadnji del serije	
16.05	Mali veliki svet
16.30	Porocila
16.40	Misionarkine ljubezni, dokumentarna oddaja
17.10	Iz sveta znanosti
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo srece
18.35	Santa Barbara, 923. del ameriske serije
19.30	Dnevnik, vreme, sport
20.10	Vojaska policija, 2., del dokumentarne oddaje
21.00	Parlament
22.50	Slika na sliko
23.30	Nature By Desighn, 5/6 del dokumentarne serije
00.00	Porocila
00.05	Sanje brez meja

 Hrvatska 2

16.15	Video strani
16.30	Tv-koledar
16.40	Iskalci, 1/4 nanizanke
18.15	Arena, oddaja o sportu
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	2,4 otroka, 6., zadnji del humoristicne serije
20.40	Iskalci, 2/4 del nanizanke
21.30	V iskanju pustolovscin, 9., zadnji del dokumentarne serije
22.25	Sestre, 13/22 del serije
23.10	Nocoj z vami: Toni Cetinski
23.55	Video strani

 Madžarska

09.35	Igra, nad. ob 11.20
09.45	Maigretov prijatelj iz mladih let, kriminalka
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Zvon
12.05	Posel
15.00	Sotrpini
15.15	Prirodno zdravilstvo
15.30	Fizika za solarje
16.00	Porocila
16.05	Analiza pesmi
16.25	Gospodicna, serija
17.00	Drugace misleci
17.40	Za boljsi jezik
17.55	Katoliska kronika
18.15	Posel
18.30	Maccek v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik
20.20	Zakaj ravno Aljaska
21.10	Studio '95, kulturni tv - dnevnik
21.55	Dnevi obleganja Budimpeste
22.05	Sporocilo kamnov
23.00	Heine, francoski film
00.25	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA / ŠPORTNI PROGRAM

Govorice zmagujejo nad resnico

Pogovor z Marjanom Lahom

Živimo v času senzacij, afer in napihnenih dogodkov, v času, ko polresnice postajajo resnica, ko imata tisk in televizija moč, da vplivata na mnenje posameznika, v času, ki postaja nevaren, saj postopno podpira negativno misljenje in razpoloženje. In prav zato smo poiskali odgovore na obtožbe Zmaga Sagadina se pri obtoženih.

Pred nedavnim je Zmago Sagadin, nedavni trener slovenske košarkarske državne reprezentance, izjavil, da odstopa zaradi medijske vojne proti njemu. Kako ste to njegovo izjavo sprejeli, ko ste prvič slisali zanjo?

»Osebnost sem izjavo sprejel s precejšnjo mero nejevere in jo seveda opredelil v smislu opravičevanja njegovega odstopa.«

S svojimi izjavami pa g. Sagadin nadaljuje se naprej. Najprej je poimensko imenoval krivce v intervjuju, ki ga je objavila Mladina, nato pa v pogovoru za Jano. Kaj menite o obtožbah pristranskosti komentatorjev Petra Vilfana in Mihe Zibrata?

»Za Vilfana in Zibrata lahko zagotovo zatrdim, da nista pristranska. Konec koncev imamo v našem arhivu dokazno gradivo. Pred začetkom sezone pa smo se v uredništvu in z zunanjimi sodelavci (ni samo Peter Vilfan nas zunanji sodelavec, sem sodita tudi Zagar pa Drvaric, ki je med drugim tudi trener ekipe iz Most) dogovorili, da delujemo za dobrobit slovenske kosarke in ne posameznega kluba, kar seveda pomeni, da, kolikor je mogoče, ponavljamo, kolikor je le mogoče objektivno ocenjujemo trenutno razmerje sil na igrišču. Za to so reporterji in za to so strokovni komentatorji. Pri tem pa bi rad dodal se misel: dostikrat lahko gledalci upravičeno reagirajo in kritizirajo naše delo, najbrž tudi del drugih novinarjev v drugih medijih, da smo celo nekoliko premalo kritični. Moje osebno mnenje je, da je potrebno v tem subtilnem trenutku slovenskega športa delovati konstruktivno in nikakor ne razdiralno. Zato se enkrat poudarjam, da TV Slovenija niti v preteklosti, se manj v sedanjosti, niti v prihodnosti, če govorimo o slovenskem sportu, ni delovala, ne deluje in ne bo delovala destruktivno.«

Zmago Sagadin napeljuje, da so novinarji krivi za njegov odstop.

»Mislim, da novinarji nikakor niso in nismo krivi za odstop gospoda Sagadina. Moje osebno

mnenje je, da je gospod Sagadin opravil pomembno delo v času, ko je bil trener našega najboljšega in najbolj elitnega kluba v Sloveniji. Veliko je naredil tudi z reprezentanco in to delo je treba oceniti zelo pozitivno ter pri tem upoštevati, da je bil pri večini akcij sam. Poznam namreč delo Kosarkarske zveze Slovenije, ki mu ni vedno stala ob strani. Ko govorim o klubu, bi dejal, da so seveda sledili njegovim željam in da se je gospod Sagadin najbrž utrudil. Novinarji pa do zdaj, po mojem prepričanju, niso bili krivi za noben tovrsten odstop v Sloveniji.«

Prav gotovo ste v »zakulisju« slisali, kaj naj bi bil glavni vzrok takšnih obtožb. Za kaj v bistvu gre?

»Seveda se v zakulisju slisi marsikaj. Slisi se tudi, da so v vodstvu Smelta Olimpije razmišljali o tem, da je treba zamenjati nekatere elemente v igri, da je treba zamenjati trenerja in tako naprej in tako naprej. Vendar to so govori. Medij, kot je TV Slovenija, na govori ne da veliko in tudi ne bo dala nikoli. Gre za realno oceno stanja na igrišču, stanja nekega kluba ali reprezentance in tu, se enkrat poudarjam, smo bili korektni.«

Trener Zmago Sagadin je bil vendar zelo uspešen trener, zato so morda kritike na njegov račun neutemeljene?

»Vsakdo, ki je javna oseba, vsakdo, ki je ali trener ali novinar ali politik ali na vodstvenem in vodilnem položaju, je izpostavljen kritiki javnosti. Zato je seveda nesmiselno govoriti o tem, da ne smemo kritizirati dela kogarkoli. Res je trener Zmago Sagadin uspešen trener, tega mu nihče ne očit. Njegovih uspehov in uspehov igralcev, ki jih je vodil, nihče ne kritizira. Mislim, da je Zmago Sagadin prav v našem mediju doživel tudi tiste lepe trenutke in tudi velike pohvale, ko govorimo o kvalifikacijah za evropsko prvenstvo, o nastopu na evropskem prvenstvu naših kosarkarjev, o tekmi za prvo mesto pokalov pokalnih zmagovalcev. Zanimivo, reporter s te tekme iz Lausane je bil prav Peter Vilfan in takrat ni bilo nobenih kritik na njegov račun.«

Ce bi morda lahko predvidevali »neporavnane račune« med g. Sagadinom in Petrom Vilfanom, ko je slednji se igral pri Smelt Olimpiji, pa takšna predvidevanja in ugibanja niso na mestu, ko razmišljamo o Mihi Zibratu in Stanetu Trbovcu. Oba novinarja sta ugledna komentatorja ze

desetletja. Kaj bi lahko bil vzrok za napad nanju?

»Neporavnani računi med Sagadinom in Vilfanom - zame je to pretekla zgodba. Zakaj Peter Vilfan na TV Slovenija? Ne poznam televizije, pa naj gre za komercialno ali nacionalno, ki ne bi svojih programskih izdelkov želele nadgraditi s kakovostnimi komentarji, tako rekoc iz prave roke; te pa lahko dajo vrhunski strokovnjaki - v našem primeru sportniki - ki so se včeraj preživljali neuspehe in uspehe na sportnem polju. In če Peter Vilfan ne sodi mednje, v tisti najozži možni krog slovenskih kosarkarjev, ki so na vseh mednarodnih ravneh to doživeli - potem je najbrž nekaj narobe za gledalce, ki imajo zgodovinski spomin, in ne s Televizijo Slovenija ali mojo odločitvijo, da bo Peter Vilfan delal za nas in za gledalce. O zgodovinskem spominugledalcev pa nisem nikoli dvomil. Njegove opredelitve na TVS pa so bile vedno korektno. Če govorimo o Mihi Zibratu, pa mislim, da so obtožbe preprosto smešne, o Stanetu Trbovcu pa ne bi želel komentirati, kako in kaj je pisal.«

Ste se z gospodom Sagadinom skušali pogovoriti in pomiriti nastalo situacijo?

»Z gospodom Sagadinom sem govoril lani oktobra. Takrat je dejal, da TVS deluje proti njemu. Moja dokazila proti takim obtožbam so bila posnete tekme. Tudi vsa sporočila v naših sportnih informativnih oddajah niso bila destruktivna do njegovega dela. Zato se je takrat pomiril in sprejel moje argumente.«

Kaj predlagate, saj tovrstna medijska vojna škodi vsem: sportnim novinarjem, trenerju Zmago Segedinu in slovenski kosarki?!

»Najprej mislim, da to ni bila nobena medijska vojna. To je bilo pač mnenje nekoga, ki je bil prizadet. To je njegovo osebno misljenje, ki ga pa vsakdo v tej mili Sloveniji in v demokratični družbi lahko ima. Da pa taki zapisi, take izjave ne vodijo nikamor, se pa strinjam. Mislim (tudi mi smo se zamislili in sli iskat naše napake), da se moramo ob takih ocenah vsi zamisliti, da moramo svoje delo temeljiteje analizirati, da moramo biti vsi skupaj bolj sprejemljivi za kritične misli, da jih moramo realno ocenjevati, realno sprejemati in iz njih izlusciti pozitivno resnico, ker samo to nas vodi na visjo raven sodelovanja in dela na poti do višjih ciljev.«

TV STIK

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

tualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val- glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.45 Borza; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Tema; 23.00 Egostyle.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 10.40 Informacija, zaposlovanje; 12.30 Osmrtice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Na vrtiljaku z Romo; 19.30 Večerni program; 20.00 911 Turbo.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

9.00 Jajčkova lestvica; 12.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 OF (24 ur in-fo); 15.00 Recenzije & Napovedi + Radio Metelkova; 17.00 Juculator; 19.00 TB: Dub Syndicate; 20.00 Undergorund International; Hard'n'Heavy; Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Cigani, večni potniki; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavčar); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Lovski zbor FJK Doberdob; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Igra: Prekinjena zveza; 18.45 Soft Music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 15.00 Rok z Vami; 18.00 Otroški vrtiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin - Iskal je sonce, potopis (M. Bogataj).

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Kolar prireditel; 10.15 SP v smučanju; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldan, SP v smučanju; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Šport; 18.15 Fiesta latina; 19.30 Štos - še v torek objuamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20-23.00 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Enej; 17.00 Vokalna glasba; 18.00 Koncerti na tujem; 19.30 Arje in monolog; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz) 6.00 Otvoritev; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OK obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servise informacije, prireditve; 9.45 Iz odvetnikov pisarne; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.15 Pesem tedna Modrega vala; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročila; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modrega v.; 22.30 Tarkov koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbi-rail ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Ak-

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Shaka Zulu; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 The Last Mafia Marriage; 1/2 del am. serije

PRO 7

05.20 Serije; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Hart; 13.00 Charliejevi angelčki; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hliska v pretrji; 17.55 Kremenčkovi; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Skrivna priča, nemški triler; 23.05 Kung Fu - v znamenju zmaja; 0.00 Vojna svetov; 00.55 Poročila; 01.05 Ponovitev

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.50 Lorenzovo olje, ameriška drama, 1992; 17.00 Zgodba rock opere Tommy; 18.00 Premiere, napoved progama; 18.15 Rich In Love, ameriški film, 1992; 20.00 Program; 20.15 Plezalec, am. akcijski film, 1993; 22.00 Made In America, ameriška komedija; 23.50 Red Rock West, am. triler

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 Macgyver; 17.00 Tvegaji! 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Šport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Vpij če lahko, am. film, 1992 22.10 Ulrich Meyer

EUROSPORT

08.30 Evrogolf, posnetek; 13.00 EP v umetnostnem drsanju, prenos; 16.30 Evrogol; 18.00 Evroski; 19.00 EP v umetnostnem drsanju, prenos; 20.15 Športna poročila; 20.45 SP v umetnostnem drsanju; 23.00 Snooker

RTL

05.30 Jutranji program; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.15 Kalifornijski klan; 15.00 Ilona Christen; 16.00 Hans Melser; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami, 46. del; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 20.15 Hart To Hart, ameriška kriminalka; 22.00 Quincy; 23.10 Gottschalk

RTL 2

05.30 -17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.05 21. Jump Street, 17. del; 20.00 Poročila; 20.15 Presneto zapleteno, ameriška kriminalka; 22.45 »L« ne pomeni ljubezni, ameriška grozljivka

SKY MOVIES

15.00 Columbo: Undercover; 17.00 Give My Regards To Broad Street; 19.00 Straight Talk; 20.30 Close Up: Three Of Hearts; 21.00 Fatal Friendship; 23.00 The Liar's Club

MOVIE CHANNEL

13.05 My Man Godfrey; 15.00 The Innocents; 16.35 The Magic Voyage; 19.00 Mom And Dad Save The World; 21.00 Groundhog Day; 22.45 Passenger 57

FILMNET +

12.00 Year Of The Comet; 14.00 Morning Glory; 16.00 K-TV; 18.00 The Sea Wolf; 20.00 American Me; 22.00 Exclusive

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Market Wrap; 14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročila Financial Times; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Dateline; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebno

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 Moneyline; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport; 01.30 Showbiz Today

TV SLOVENIJA 2

21.45

AFERA STONEHOUSE, škotska drama

Scenarij: Don Shaw

Igrajo: Tony Anholt, Allie Byrne in drugi

Režija: Alan Macmillan

To je igra o človeku, ki se odreče svojim obveznostim in izgine, zgodba o nezvestobi, o prevari, o pobegu in o aretaciji.

V ospredju dogajanja je John Stonehouse, uspešnež in neustavljivi šarmer, ki za lepim videzom skuša prikriti polome in poraze.

Ko gre vse skupaj predaleč, se odloči za usodni korak...

Ob njem je vsekozi mlada in zaslepljena Sheila, njegova intimna prijateljica, ki precej naivno verjame lepim besedam in ga noče zapustiti...

RETE 4

20.35

SHE DEVIL, ameriški film, 1989

Režija: Susan Seiselman

Igrajo: Meryl Streep, Roseanne Bar, Ed Begley Jr. in drugi

Frustrirana in zalostna gospodinja se popolnoma spremeni, ko odkrije, da jo hoče mož zapustiti in oditi k slavni pisateljici. Zato uniči življenje obeh in nato začne svoje novo samostojno življenje.

Film je režiserka posnela po romanu pisateljice Fay Waldon. V njem ostro blica družinsko življenje, a se izogne tragičnemu koncu, ki ga je De Vito prisodil zakoncema Roses.

KANAL A

20.40

DIVJE PALME, ameriška nanizanka

Režija: Keith Gordon

Igrajo: Jamem Belushi, Dana Delany, Robert Loggia, Kim Cattral, Angie Dickinson, Ernie Hudson in drugi

Okoli družine Harryja Wychoffa se zateguje zanka. Harry ima kot uslužbenec senatorja zvezane roke, delo pa ga vse bolj povezuje s skrivnostno Paige Katz, nekdanjo ljubico. Zato se žena Grace pogreza v depresijo in si celo poskuša vzeti življenje. Obhaja jo strašni sum, da sin Loty ni njen, da so ji ga podtaknili.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
V nedeljo, 5. februarja, ob 20. uri: Sinja Ozbolt - ZRCALJENJE, premiera. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob isti uri (DP).

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511
V sredo, 1. februarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMA-CE, za abonma dijaski 5 večerni in izven.
V četrtek, 2. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE, za abonma dijaski 4 večerni in izven. Predstava bo se v petek, 3. februarja, ob isti uri, za izven.
V soboto, 4. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOZJE, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511
V sredo, 1. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven in konto.
V četrtek, 2. februarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.
V petek, 3. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

OPERA, tel.: 061/331-950
V soboto, 4. februarja, ob 19. uri: P. I. Cajkovski - HRESTAC, zadnjič v sezoni za izven in konto.
V torek, 7. februarja, ob 11. uri: B. Adamič - SNEGULJČICA. Predstava bo se v sredo, 8. februarja, ob isti uri, zadnjič v sezoni.

MGL, tel.: 061/210-852
Danes, 31. januarja, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, predpremiere za abonma red U. Predstava bo se v sredo, 1. februarja, ob isti uri, predpremiere za abonma sreda.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/312-860
V petek, 3. februarja, ob 19.30: J. Jurčič/A. Inkret - ZGODBA O DESETEM BRATU, za abonma red A in izven. Predstava bo se v nedeljo, 5. februarja, ob 16. uri, za abonma nedeljski popoldanski in izven.

LGL, tel.: 061/314-789
VELIKI ODER
V četrtek, 2. februarja, ob 17. uri: B. Stampe-Zmavc - CIRKUS CIGUMIGUS, za izven.
V soboto, 4. februarja, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - SAPRAMISKA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 5. februarja, za izven.

FESTIVAL LJUBLJANA, tel.: 061/226-544
Danes, 31. januarja, Viteška dvorana ob 20. uri:

B. Brecht - GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEČ MATTI. Predstava studentov IV. letnika dramske igre pod mentorskim vodstvom prof. Dušana Mlakarja.

CELJE
SLG CELJE, tel.: 063/25-332

DNEVI KOMEDIJE od 3. do 26. februarja

V petek, 3. februarja, ob 19.30: J. Mortimer-B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.
V soboto, 4. februarja, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE. Gostovanje SNG Drama iz Ljubljane. Predstava bo se v nedeljo, 5. februarja, ob 17. uri, za izven.

ODERPODODROM

V nedeljo, 5. februarja, ob 20.30: Z. Hočevar - SMEJCI, za izven. Predstava bo se v sredo, 8. februarja, ob isti uri, premiera.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

Danes, 31. januarja, ob 19.30: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LICE, za abonma zeleni in izven. Predstava bo se v sredo, 1. februarja, ob isti uri, za abonma rdeči, izven in v četrtek, 2. februarja, ob isti uri, za abonma sobota II in izven.
V četrtek, 9. februarja, ob 19.30: F. G. Lorca - DOM BERNARDE ALBA, za izven in konto.

MARIBOR

OPERA, tel.: 062/221-206

V četrtek, 2. februarja, ob 19. uri: G. Verdi - RI-GOLETTO, za red beli in izven.
V soboto, 4. februarja, ob 19.30: J. Massenet - MANON, za red sobota 1 in izven.
V sredo, 8. februarja, ob 18. uri: L. Minkus - DON KIHOT, za red torek, tam in izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V soboto, 4. februarja, ob 10., 11.30 in 16. uri: B. Stampe-Zmavc - CIRKUS CIGUMIGUS, za abonma malega polzka in izven.

VELENJE
DOM KULTURE VELENJE

V soboto, 11. februarja, ob 10. in 16. uri: MOJCA POKRACULJA, za Piki abonma (4).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
Danes, 31. t.m., ob 16.00 (red I) - Peter Handke »Cas, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem«. SSG v koprodukciji s Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine. Režija Giorgio Pressburger.
Ponovitev jutri, 1. februarja, ob 20.30 (red D) in v četrtek, 2. februarja, ob 20.30 (red E in F).

Gledališče Rossetti

Od 2. do 12. februarja bo gledališka skupina Piccolo Teatro iz Milana predstavila L. Pirandellovo »I giganti della montagna« (predstava 3). Režija G. Strehler. V glavnih vlogah Andrea Jonasson in Franco Graziosi. Pri blagajni gledališča je v teku prodaja vstopnic: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.
V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: Danes, 31. t. m., ob 10.30 »Das Dschungelbuch«.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater): Danes, 31. t.m., ob 20.00 »Aladin und die Wunderlampe«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
Danes, 31. januarja, ob 20. uri: izraelski film Cudovita milina (1992).
Od srede, 1., do 5. februarja, ob 20. uri: EKSOTIKA, Kanada 1994 (LD).
V četrtek, 2. februarja, ob 19. uri: literarni večer Društva slovenskih pisateljev - PRESERNOVI NAGRAJENCI ZA KULTURNI PRAZNIK. Sodelovali bodo: Andrej Brvar, Ales Debeljak, Milan Dekleva, Evald Flisar, Maja Haderlap, Dusan Jovanović, Boris Pahor, Franček Rudolf, Zorko Simčič, Rudi Seligo in Marjan Tomšič.

DRUSTVO SLOVENSKE PISATELJEV, Tomšičeva 12
Danes, 31. januarja, ob 19. uri: predavanje sinologije MAJE LAVRAC o kitajskem jeziku, pisavi in književnosti.

CELJE
GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE
Danes, 31. januarja, ob 18. uri: promocija pesniške zbirke za mladino in odrasle NEBESKE KOČIJE avtorice BINE STAMPE ZMAVC.

GORNJA RADGONA

V torek, 7. februarja, Kulturni dom ob 19. uri: osrednja prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku.

Uvodni nagovor bo imela KAROLINA KOLMANIC. Nastopila bosta VITAL AHACIC (harmonika) in MILOŠ GENORIO (tenorist).

MARIBOR

V sredo, 1. februarja, dvorana Rotovž ob 18. uri: pogovor z literatom BORISOM A. NOVAKOM

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V petek, 3. februarja, ob 19. uri: Center za duhovno kulturo Ljubljana - predavanje KARMA - KAZEN ALI PRILožNOST.

SLOVENSKA BISTRICA

DOM KULTURE

V četrtek, 2. februarja, ob 18. uri: ponovitev DRUGEGA LJUDSKEGA VEČERA.

Večer, na katerem bodo prepevali stare slovenske pesmi ljudski pevci iz Slovenske Bistrice, Kovace vasi, Zgornje Loznice, s Tinja, iz Makol in Poljčan.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V sredo, 8. februarja, ob 19. uri: SVEČANA AKADEMIJA ob kulturnem prazniku in 20-letnici delovanja Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje.

V četrtek, 2. februarja, bo ob 18. uri v Galeriji sodobne umetnosti Celje otvoritev pregledne razstave slik AVGUSTA LAVRENCICA

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Presernova 10
V torek, 7. februarja, bo ob 18. uri v Galeriji CD otvoritev razstave skulptur in risb DRAGA TRSARJA. Razstava bo na ogled do 20. marca.
V ponedeljek, 6. februarja, bo ob 19. uri v 1. predverju otvoritev razstave SLOVENIJA IN DUNAJ. Razstava bo na ogled do 5. marca.
Razstava fotografij DEJANA HABICHTA je na ogled do 12. februarja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 12. februarja na ogled razstava švedskega umetnika ULFA ROLLOFA.
V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 2. februarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRA-SOVCA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava madžarskih umetnikov Árpáda Szabadosa in Andrása Márkosa je na ogled do 4. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava skulptur IRENE BRUNEC je na ogled do 6. februarja.

GALERIJA AVLA NOVE LB, Trg republike 2

Razstava risb, slik in skulptur VELJKA, KATARINE IN URSE TOMAN je na ogled do 7. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Danes, 31. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave del slikarske skupine ARTI. Razstava bo na ogled do 17. februarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

V četrtek, 2. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik MAJE POGACNIK. Razstava bo na ogled do 23. februarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Instalacija SAMO je na ogled do 3. februarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V četrtek, 2. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave akvarelov MIHE PIRNATA ml. Razstava bo na ogled do 28. februarja.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Pregledna razstava del DUSANA LIPOVCA je na ogled do 10. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE

V četrtek, 2. februarja, bo ob 18. uri otvoritev pregledne razstave slik AVGUSTA LAVRENCICA. Razsta-

va bo na ogled do 31. marca.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENİK

Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava slik MAJDE SKRINAR je na ogled do srede meseca februarja.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34

Razstava del BOZIDARJA JAKCA - Risbe iz obdobja 1918-1966.

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ, Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava likovne skupine MI je na ogled do 11. februarja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava del nagajencev društvenih razstav DLUM 1993-1994 je na ogled do 12. februarja.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava del DALIBORJA JELAVICA je na ogled do 8. februarja.
Retrospektivna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 13. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA je na ogled do 20. februarja.

PTUJ

V razstavišču na ptujskem gradu je do 21. februarja na ogled razstava prilagojena za slepe in slabovidne PROŠIMO, DOTIKAJTE SE PREDMETOV.

SLOVENSKA VAS PRI MOKRICAH

GALERIJA HAMER

V petek, 3. februarja, bo ob 17. uri otvoritev razstave slik TOMAZA GOSTINCARJA in predstavitev knjige PAVLA CELIKA - Na južni strani.

TACEN

Danes, 31. januarja, bo ob 17. uri v dnevnem prostoru Srednje policijske sole otvoritev razstave risb predšolskih otrok iz vrtec enote Rožnik.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA

Razstava slik TEREZIJE BASTELJ je na ogled do 21. februarja.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V soboto, 11. februarja, ob 19. uri: TURANDOT, premiera (GD).
Dirigent: Andrea Licata, Turandot: Sophia Larson, Kalaf: Alberto Cupido.
Prva ponovitev - premierni zasledba - bo v ponedeljek, 13. februarja, ob isti uri.

SLOVENSKA FILHARMONIJA, tel.: 061/226-544

V nedeljo, 5. februarja, ob 19.30: koncert ELENÉ FILIPOVE (sopran). Program: Verdi, Puccini, Rossini.

K4, Kersnikova 4

V petek, 10. februarja, ob 21. uri: koncert CHRISA WOODA in ANDYJA CUTTINGA.

KUD FRANCE

PRESEREN, tel.: 061/332-288

V sredo, 8. februarja, ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

V nedeljo, 5. februarja, ob 19. uri: koncert ob 25-letnici AKADEMSKEGA ZBORA FRANCE PRESEREN KRANJ.

MARIBOR

V četrtek, 9. februarja, STUK ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

MURSKA SOBOTA

V torek, 7. februarja, Gimnazija ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

PIRAN

CLUB MAONA, Arze 5

V petek, 3. februarja, ob 20. uri: hisna zabava primorskih jazzistov.

V soboto, 4. februarja, ob 21.30: nastopa skupina KEITH SECOLA & THE WILD BAND OF INDIANS.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

V ponedeljek, 6. februarja, ob 20.30 koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Gledališče Verdi - Dvorna Tripcevih
Opera in baletna sezona 1994-95

V soboto, 11. februarja, ob 20. premiera baletne predstave - G. Rossini »Il Turco in Italia«. Režija Stefano Vizioli.
Danes, 31. t.m., prične prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcevih (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

V ponedeljek, 21. februarja, ob 21. uri enkratni koncert Fiorelle Mannoia. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne.
Trzasko koncertno društvo: V ponedeljek, 6. februarja, ob 20.30 bo nastopil Kvartet Alban Berg.

Gledališče Miela

Trzaski jazzovski krozek V torek, 7. marca, ob 20.45 nastop organista »Brother» Jack Mc Duff.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče
Danes, 31. t. m., ob 20.30 nastop pianista Enrica Pace.

Tavcar in risb Darje Celik.

MILJE: obcinska razstavna dvorana (Trg. Republike 4): do 7.2. razstavlja slikar Sergio Kostoris.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Carinthia: do 4.3. razstavlja Ludwig Gerstakker.
BV galerija: do 15.2. »Kleinformate«.
Galerija Slama: do 4.2. razstava del Benetika, Caroline, Kummer, Popelka in Straub.
Galerija U: do 17.2. razstavlja Gertrude Kresse.

BOROVLEJE

Galerija Rieser: razstava 50 koroskih umetnikov.

RADIŠE

Kulturni dom: na ogled je razstava del G. Loiskandla.

BEGUNJE

Galerija Avenik: Do 13.2. bo na ogled razstava »Trofeje iz Nambije«.

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,40	81,20	11,39	11,54	7,60	7,85
A banka Koper	80,00	81,45	11,30	11,57	7,52	7,79
A banka Nova Gorica	80,40	81,40	11,28	11,58	7,59	7,81
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,20	80,99	11,30	11,65	7,20	7,75
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,30	81,20	11,40	11,60	7,50	7,80
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,50	81,42	11,18	11,65	7,60	7,71
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	80,70	81,10	11,20	11,50	7,50	7,90
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	80,61	81,05	11,40	11,52	7,60	8,75
Creditanstalt d. d.	80,60	81,50	11,40	11,70	7,60	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	80,70	80,90	11,45	11,47	7,70	7,78
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,80	80,85	11,46	11,50	7,70	7,74
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,81	80,84	11,47	11,49	7,71	7,73
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 225-515, od 7-19, sob od 7-15	80,60	81,00	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	80,60	81,00	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	80,70	81,20	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	80,70	81,20	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	80,70	81,20	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	80,70	81,20	11,40	11,50	7,50	7,75
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	80,70	81,20	11,40	11,50	7,50	7,75
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,95	81,70	11,30	11,60	7,47	7,85
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	80,57	81,40	11,32	11,58	7,62	7,71
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,50	81,00	11,40	11,50	7,60	7,80
Poštna banka Slovenije*	79,10	80,95	10,90	11,50	7,20	7,73
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,78	80,82	11,46	11,47	7,68	7,72
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,63	80,92	11,40	11,48	7,60	7,70
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,50	81,00	11,35	11,50	7,40	7,79
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,35	80,80	11,42	11,46	7,45	7,80
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	79,80	81,60	11,30	11,59	7,35	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,62	81,19	11,43	11,63	7,61	7,69
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,60	80,99	11,41	11,53	7,65	7,85
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,20	81,00	11,35	11,50	7,20	7,80
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,30	80,98	11,35	11,52	7,30	7,80
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,70	81,05	11,42	11,52	7,58	7,82
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,60	81,19	11,40	11,50	7,55	7,80
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,65	81,25	11,32	11,55	7,65	7,79
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,60	81,48	11,35	11,60	7,55	7,85
SKB d.d.,***	79,99	80,99	10,90	11,65	7,50	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,60	80,90	11,47	11,53	7,70	7,83
SZKB d.d. Ljubljana	80,75	81,09	11,42	11,53	7,62	7,88
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,55	81,55	11,40	11,60	7,55	7,85
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,88	80,93	11,45	11,48	7,65	7,70

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

30. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1575,00	1625,00
nemška marka	1045,00	1068,00
francoski frank	299,50	309,00
holandski gulden	927,00	956,50
belgijski frank	50,45	52,00
funt sterling	2500,00	2575,00
irski sterling	2475,00	2515,00
danska krona	263,00	271,50
grška drahma	6,50	6,95
kanadski dolar	1114,00	1148,00
japonski jen	15,85	16,35
švicarski frank	1232,00	1270,00
avstrijski šiling	147,75	152,50
norveška krona	237,00	244,75
švedska krona	211,00	218,00
portugalski escudo	9,90	10,35
španska peseta	11,85	12,35
avstralski dolar	1195,00	1233,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

30. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1573,00	1618,00
nemška marka	1045,00	1065,00
francoski frank	300,00	309,00
holandski gulden	927,00	945,00
belgijski frank	50,40	51,60
funt sterling	2501,00	2571,00
irski sterling	2471,00	2556,00
danska krona	263,00	271,00
grška drahma	6,70	7,20
kanadski dolar	1113,00	1148,00
švicarski frank	1239,00	1266,00
avstrijski šiling	147,80	151,80
slovenski tolar	12,60	13,10

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

17. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60	13,10
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. JANUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.5146	-
francoski frank	-	28.8390	-
nizozemski gulden	-	89.2280	-
belgijski frank	-	4.8487	-
španska peseta	-	1.1495	-
danska krona	-	25.3270	-
kanadski dolar	-	1.0705	-
japonski jen	-	1.5238	-
švicarski frank	-	18.8500	-
avstrijski šiling	-	14.2140	-
italijanska lira	-	0.9445	-
švedska krona	-	20.3050	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

TECAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 31.1.1995

1. Redni prodajni tečaj za DEM 82,05

2. Tečaj za terminko-valutne pogodbe za DEM 81,33

po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 24.1.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 020 z dne 30. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 31. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE						
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	93,9340	94,2166	94,4992
Avstrija	040	šiling	100	1161,8629	1165,3590	1168,8551
Belgija	056	frank	100	396,4556	397,6485	398,8414
Kanada	124	dolar	1	87,5627	87,8262	88,0897
Danska	208	krona	100	2069,9386	2076,1671	2082,3956
Finska	246	marka	100	2617,9718	2625,8493	2633,7268
Francija	250	frank	100	2354,3764	2361,4608	2368,5452
Nemčija	280	marka	100	8173,4990	8198,0933	8222,6876
Grčija	300	grd	100	—	52,6072	52,7650
Irska	372	funt	1	—	194,6227	195,2066
Italija	380	lira	100	7,7337	7,7570	7,7803
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—
Japonska	392	jen	100	125,0545	125,4308	125,8071
Nizozemska	528	gulden	100	7292,5593	7314,5028	7336,4463
Norveška	578	krona	100	1865,1107	1870,7229	1876,3351
Portugalska	620	escudo	100	79,0541	79,2920	79,5299
Švedska	752	krona	100	1662,8984	1667,9021	1672,9058
Švica	756	frank	100	9701,9433	9731,1367	9760,3301
Velika Britanija	826	funt sterling	1	196,4746	197,0658	197,6570
ZDA	840	dolar	1	123,7059	124,0781	124,4503
Evropska unija	955	ECU	1	154,3606	154,8251	155,2896
Španija	995	peseta	100	94,0280	94,3109	94,5938

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 31. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	801,108	808,284	1,609,392
101		106.8145%	107.7711%	107.2928%	150,000	80,111	80,828	160,939

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

št.: 18

Datum: 30. 1. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon st.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem.	datum	popravljen	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11.000		19.1.	10.950	11.000			
PRB	1.000	(6.6.94)	15.199	36	30.1.	14.600	14.950	15.300	14.940	5.973
SAL	500	(7/29.8.94)	20.060	58	30.1.	20.000	20.400	20.290	20.000	5.015
SKBR	458	(16.5.94)	36.966	1,60	30.1.	36.570	36.700	39.500	36.100	18.261
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4.(31.12.94)	98,5	53	30.1.	94,5	98,8	99,2	98,0	5.584
RS02	9,5	8.(1.10.94)	103,2	2,02	30.1.	102,7	104,4	105,3	102,7	5.408
RS08	5,0	3.(30.11.94)	90,0		27.1.		90,0			
RS11	7,0	4.(15.1.95)	100,4		9.1.	93,0	99,0			
RS14D	8,0	4.(31.12.94)	97,7	14	30.1.		98,0	98,1	97,0	1.013
RS12D	9,5	8.(1.10.94)	105,0		23.1.					
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	97,9	79	30.1.	97,1	98,0	98,2	97,1	5.263
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.993A	77	30.1.	12.710	13.000	13.000	12.990	117
DAD	10.000	(16.94)	132.707**	6,05	30.1.	132.000	132.700	147.900	127.600	64.363
FMD		(8)	20.900A	4,47	30.1.	18.200	20.900	20.900	20.900	42
GPGR			16.889		27.1.		16.800			
HMER			14.570*	9,95	30.1.		14.570	14.570	14.570	437
MKZ	218	(30.3.93)	8.975	34	30.1.	8.750	8.950	8.990	8.750	3.025
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	4.921	45,7	30.1.	4.680	4.700	5.300	4.700	15.522
TCTR		(5)	770,5	1,15	30.1.	760,0	769,0	771,0	770,0	478
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	42.231	3,76	30.1.	40.010	41.800	43.000	40.000	8.953
PFNP			48.159	2,12	30.1.	47.600	48.200	49.400	47.600	2.504
RGSP		(6)	2.700	35,7	30.1.	2.530	2.980	2.760	2.700	3
UBKP			13.467	2,83	30.1.	13.500	14.450	13.500	13.200	310
VIPP			41.298		25.1.	41.150	41.300			

NOVICE

Program alpskih smučarjev se ne bo bistveno spremenil

OBERHOFEN (STA) - Kljub odpovedi svetovnega prvenstva (SP) v španski Sierra Nevada se program tekmovanj alpskih smučarjev in smučark v svetovnem pokalu ne bo bistveno spremenil. Tiskovna predstavnica Mednarodne smučarske zveze (FIS) Sonja Reichen je dejala, da je tekmovanja nemogoče prestaviti, ker televizijske mreže ne morejo v tolikšni meri spremeniti programa prenosov.

Prva naslednja tekma svetovnega pokala bo 4. februarja v švicarskem Adelbodnu, kjer bodo v veleslalomu tekmovali fantje. Tekma bi morala biti že pretekli teden, vendar je zaradi slabega vremena odpadla. Naslednje tekme pa se bodo odvijale po prvotnem programu. Dekleta bodo ponovno nastopila se 18. in 19. februarja v Areju na Švedskem. Koledar tekmovanj v svetovnem pokalu - moski: 4.2. - Adelboden (Svi), veleslalom; 18./19.2. - Furano (Jap); veleslalom, slalom; 25./26.2. - Whistler Mountain (Kan); smuk, superveleslalom; 4./5.3. - Aspen (ZDA); smuk, superveleslalom; 11./12.3. - Kvittfjell (Nor); smuk, superveleslalom; 16.-19.3. - Bormio (Ita) - finale svetovnega pokala: smuk, superveleslalom, veleslalom, slalom; ženske: 18./19.2. - Are (Sve); smuk, veleslalom; 25./26.2. - Maribor (Slo); veleslalom, slalom; 4./5.3. - Saalbach (Avt); smuk, superveleslalom; 11./12.3. - Lenzerheide (Svi); smuk, slalom; 16.-19.3. - Bormio (Ita) - finale svetovnega pokala: smuk, slalom, veleslalom, superveleslalom.

Španci želijo SP med 11. in 25. februarjem 1996

ZÜRICH (STA) - Španski organizatorji, ki so bili prejšnji teden prisiljeni odpovedati letošnje SP zaradi pomanjkanja snega, želijo, da bi bilo to prvenstvo prihodnje leto od 11. do 25. februarja. O tem so se v Sierra Nevada že dogovarjali s predstavniki Mednarodne smučarske zveze (FIS), ki je vanj naceloma privolila. Termin pa še ni dokončen, saj mora FIS uskladiti tudi koledar tekmovanj za svetovni pokal in druga tekmovanja prihodnje sezone, je sporočila FIS.

Agassi zmanjšuje zaostanek

MONTE CARLO (STA/APA) - Zmagovalec odprtega prvenstva Avstralije v tenisu American Andre Agassi je zmanjšal zaostanek za vodilnim na svetovni teniski lestvici (ATP) rojakom Petom Samprasom. Agassi, ki ga zaradi novega videza (dolge lase si je ostrigel in nosi ruto, s katero prikriva pleso) imenujejo Pirat, zaostaja za 817 točk ali skoraj dvakrat manj, kot pred turnirjem v Melbournu (prej 1.696). Na tretjem mestu je se naprej Nemec Boris Becker pred Špancem Sergijem Bruguero. Nova lestvica ATP (v oklepaju prejšnje mesto): 1. (1.) Pete Sampras (ZDA) 4.725 točk, 2. (2.) Andre Agassi (ZDA) 3.908, 3. (3.) Boris Becker (Nem) 3.237, 4. (4.) Sergi Bruguera (Spa) 3.007, 5. (5.) Goran Ivanisevič (Hrv) 2.845, 6. (6.) Michael Chang (ZDA) 2.770, 7. (8.) Alberto Berasategui (Spa) 2.470, 8. (9.) Michael Stich (Nem) 2.423, 9. (7.) Stefan Edberg (Sve) 2.277, 10. (12.) Jevgenij Kafelnikov (Rus) 2.139, 11. (13.) Wayne Ferreira (JAR) 1.968, 12. (11.) Jim Courier (ZDA) 1.911, 13. (10.) Todd Martin (ZDA) 1.831, 14. (15.) Andrej Medvedjev (Ukr) 1.815, 15. (14.) Marc Rosset (Svi) 1.754, 16. (18.) Magnus Larsson (Sve) 1.528.

AMERIŠKI NOGOMET / FINALE ZA »SUPER BOWL«

V skladu z napovedmi visoka zmaga S. Francisca

Zmaga »49-ersov« je rekordno visoka - San Diego Chargers ni imel praktično nikakršnih možnosti za presenečenje

MIAMI - »Quarter back« Steve Young in »running back« Jerry Rice sta v hram San Francisco 49-ersov prinesla peti Super Bowl. Za Chargerse iz San Diega ni bilo pomoči: končni izid 49:26 je morda se preveč blag, vsekakor pa rekorden, saj gre za najvišje stevilo točk doseženih v finalu NFL-a.

Izid finala je povsem pričakovan, saj je bilo mostvo iz San Francisca izrazit favorit že pred finalom.

San Francisco je takoj zanesljivo povedel, prva dva »touch downa« pa je omogočil Young s podajama za 44 oziroma 51 jardov. Za poznavalce pa podatek, ki prica o razlicem potencialu mostev. »49-ersi« so dosegli »end zone« v treh oziroma starih igrah (akcijah), Chargersi pa v trinajstih. Monolog se je nadaljeval do najvišjega vodstva 48:10, ko je San Francisco vidno popustil in celo dovolil neverjeten »kickoff return« dolg 98 jardov.

Po tekmi so bile izjave iz San Franciscovega tabora navdušene in nekateri so celo ugotavljali, da so najboljša ekipa vseh časov. Kdo ve?

Steve Young je spomin na Joeja Montano, legendarnega »quarter backa«, ki je s »49-ersi« osvojil prejšnje stiri naslove in je letos obesil cevle na klin, nekako že spravljen v anale. (dk)

NBA / SENZACIONALEN IZID GLASOVANJA

Novinec Grant Hill najbolj priljubljen!

»Rookie«, ki ga že primerjajo z Jordanom, je prejel največ glasov za All Stars Game

NEW YORK - V kosarkarskem prvenstvu NBA so nekatere ekipe že odigrale 42. tekmo, kar označuje polovico predvidenih tekem v kvalifikacijskem delu. Zadnji konec tedna je bilo na sporedu nekaj zanimivih dvobojev, prestižno zmago pa so po podaljku zabeležili Lakersi v Seattleu.

IZIDI - petek: Boston - Golden State 117:91 (Minor 31; Gatling 18); Charlotte - New York 105:90 (L. Johnson 39; Majerle 29); Cleveland - Portland 77:87 (J. Williams 14; Drexler 20); Philadelphia - Phoenix 107:108 (Barros 39; Majerle 29); Denver - New Jersey 96:90 (Ellis 17; K. Anderson 19); Dallas - Minnesota 94:102 (J. Jackson 24; Laettner 21); Milwaukee - Miami 87:96 (Day 20; Coles 25).

PRVIC V NBA: Bliza se tradicionalna ekshibicijska tekma All Stars in kot običajno so ameriški ljubitelji

kosarke preplavili urade NBA z glasovnicami z imeni najbolj priljubljenih posameznikov. Prvič v zgodovini NBA je največ glasov prejel novinec v ligi, in sicer izredni univerzalni igralec Pistonsov Grant Hill (201 cm), ki je zbral kar 1.289.585 glasov in tako prehitel nič manj kot Olajuwona, O'Neala, Barkleya ter ostale zvezde. Hill, ki ga že primerjajo s Pippenom, Magic Johnsonom in celo z Jordanom, je z Detroitom podpisal osemletno pogodbo za 44 milijonov dolarjev, njegov dosežek pa je 37 minut in 19 točk na tekmo. Vsi so mnenja, da bo o njem se mnogo govora, zaenkrat pa ga bomo lahko občudovali v prvi petki All Stars game.

IZIDI - sobota: Seattle - Lakers 121:128* (Schrempf 26; Campbell 27); Orlando - Milwaukee 107:103 (D. Scott 27; Baker 27); Houston -

Minnesota 114:93 (Olajuwon 25; Laettner 14); Utah - New Jersey 111:94 (K. Malone 20; Stockton 20; Morris 23); San Antonio - Denver 103:77 (Elliot 31; Pack 12); Indiana - Philadelphia 106:103* (Smits 30; Barros 27); Dallas - Sacramento 84:87 (Mashburn 21; B. Grant 23); Atlanta - Charlotte 93:102 (Augmon 22; L. Johnson 20); Detroit - Miami 89:85 (Owens 26); Washington - Clippers 93:87 (Howard 25; Murray 24).

RADJA POCIVAL: Zaradi nove, sicer lažje poskodbne stegenske mišice je Dino Radja moral preskociti tekmo z Golden Statom, najbrž pa bo spet na igrišču že noč.

IZIDI - nedelja: Chicago - Golden State 116:94 (Pippen 27; Armstrong 19; Kukoc 16; T. Hardaway 18); New York - Phoenix 107:88 (Ewing 35; Starks 22; Ainge 22; Barkley 20).

Vanja Jogan

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA

V Španiji v boju za naslov le Real Madrid in Deportivo

MADRID - Zadnje kolo prvega dela španske Lige je postreglo z marsikaterim presenečenjem, kar je pravzaprav samo potrdilo, da se lahko za naslov borita le Real Madrid in Deportivo. Galježani so se tokrat doma posteno namučili z žilavim (a nič več od tega) Albacetejem, še posebno potem ko so zaradi izključitve kapetana Frana ostali le z desetimi igralci na igrišču. Veselili so se pa vseeno, ker je Real Madrid v Sevillei proti Real Betisu igral samo neodločeno: tako atomski napad, kot ga ima Madrid, ni uspel prebiti najboljših obrambe prvenstva. Ostala domnevna tekme sta v krizi. Barcelona je po seriji blelih nastopov vsaj zmagala (1:0 proti Athletic Bilbao), Zaragoza pa je morala v Valencii trikrat pobrati zogo iz lastne mreže.

V... devetnajsto gre rado. Tako skovanko bi lahko uporabili za Logroñes, ki je po šestih remijih in dvanajstih porazih vendarle zmagal. Verjetno mu tudi ta uspeh ne bo preveč koristil v boju za obstanek, za navijače pa je se dodatna

smola, da so njihovi ljubljenci zmagali v gosteh. Nasploh je bilo na dnu tokrat zelo živahno, kot že nekaj let pa je v skripcih tudi slavni Atletico Madrid.

VRSTNI RED PO PRVEM DE-LU: Real Madrid 29, Deportivo La Coruña 27, Barcelona in Zaragoza 25, Real Betis 23, Sevilla in Athletic Bilbao 21, Español in Tenerife 20, Real Sociedad, Valencia in Compostela 18, Oviedo in Celta 17, Albacete, Sporting Gijon in Valladolid 15, Atletico Madrid in Racing Santander 14, Logroñes 8.

STRELCI: Zamorano (RM) 17, Kodro (RS) 13, Mijatović (Val) 10, Suker (Sev) in Cuellar (RB) 9, Amavisca (RM), Esneider (Zar) in Carlos (Ovi) 8, Koeman (Bar), Gudelj (Cel) in Bebeto (Dep) 7.

V Franciji je usoda prvenstva že v arhivu. Nantes tokrat ni igral, svojo prednost desetih točk pred edinim možnim tekmečem Paris Saint Germainom pa je vendarle ohranil. Parizani so namreč ostali praznih rok v Monacu, kar je nedvomno precejšnje presenečenje, saj enajsterica iz Ranierijeve

knezevine letos ni konkurenca. Na drugo mesto se je tako povzpelo celo Lyon, ki pa prvega mesta se zdalec ne more ogroziti. Glede na razmere niti ni najbolj presenetljivo izredno nizko stevilo gledalcev - povprečno samo 12 tisoč na tekmo.

VRSTNI RED: Nantes* 51, Lyon 43, PSG* 41, Cannes 40, Bordeaux, Strasbourg in Auxerre 36. (*tekma manj)

Angleški nogometasi so igrali osmino finala državnega pokala, 26. kolo pa že v teku tedna, razen Blackburna, ki je v nedeljo premagal Ipswich (4:1 s temi goli Shearerja) in se spet oddaljil od Manchester Uniteda.

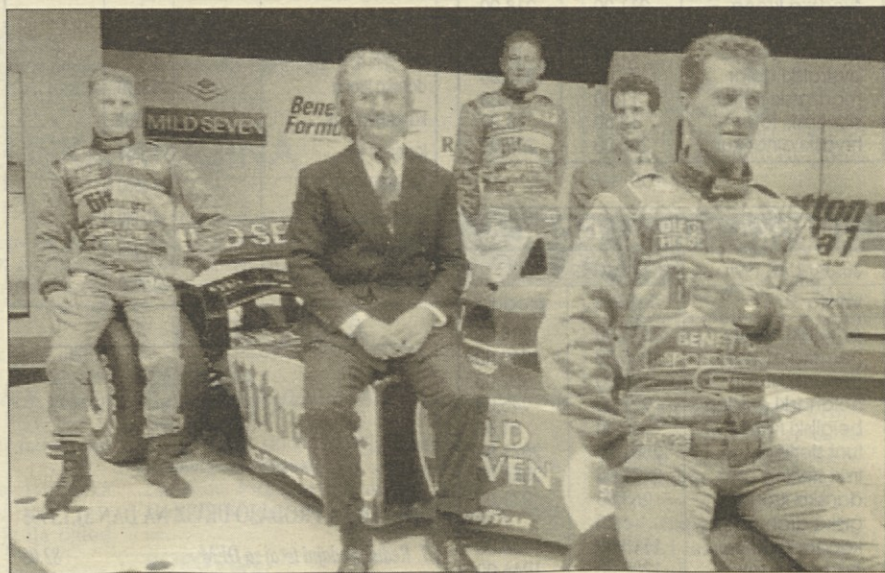
V pokalu so začeli izpadati drugo in tretjelgasi, saj je ostal le Watford. Stiri tekme, ki so se zaključile brez zmagovalca pa bodo vnovic odigrali. Tako se godi tudi Liverpoolu, ki je igral brez golov proti drugoligašu Burnleyu.

VRSTNI RED: Blackburn* 58, Manchester Utd 54, Liverpool* 46, Newcastle* in Nottingham 45, Leeds** 37. (*tekma manj) (dk)

AVTOMOBILIZEM / FORMULA 1

Pri Trevisu predstavili novi Benetton-Renault »B195«

Cilj ekipe je osvojitev naslova svetovnega prvaka

TREVISO - Včeraj so v Ponzanu Venetu predstavili novi bolid formule 1 Benetton-Renault »B195«. Glavno novost predstavlja motor, ki ni več Fordov, temveč desetvaljni Reanultov motor, katerega bo imel tudi glavni konkurent Williams. Benettonov šef Flavio Briatore je

povedal, da ima mostvo letos en sam cilj: osvojitev naslova svetovnega prvaka med posamezniki in avtomobilskimi hisami.

Na sliki AP: vozniki Michael Schumacher, Johnny Herbert, Jos Verstappen in Luciano ter Alessandro Benetton.

SKLEP CONIJA / PO TRAGIČNI SMRTI V GENOVI

V nedeljo brez športnih tekem

RIM - V nedeljo ne bo v Italiji nobene športne manifestacije na državnih ravni. To je včeraj odločil predsednik italijanskega olimpijskega odbora Mario Pescante po nedeljskem uboju mladega navijača Genoe pred nogometno prvenstveno tekmo z Milanom.

»S to pobudo želimo odločno zavračati vsako obliko nasilja in braniti podobo športa in avtentičnost njegovih nenadomestljivih etičnih in družbenih vrednot,« je rečeno v brzojzkavi, ki jo je Pescante naslovil na vse športne zveze, ki bodo morale zdaj samostojno odločati, kako izvajati ustavitve prvenstev. Nogometna federacija je že sporočila, da bodo nedeljsko kolo prestavili na 12. februar, kolo, ki bi moralo biti 12. februarja pa bo devetnajstega. Ukrep ne zadeva mednarodnih prireditev (na primer srečanje za Davisov pokal med Italijo in Češko v Neaplju) in konjskih

dirk, ni pa še jasno, kaksna bo usoda deželnih, pokrajinskih in mladinskih tekmovanj ter pomembnejših sobotnih prvenstvenih tekmovanj. Prihodnji stolpec Totocalcia ostaja nespremenjen, mogoče pa ga bo izpolniti do 11. februarja.

Sklep Conija je zgodovinski, ker v povojnem času ni še nikoli prislo do ustavitve športnih tekmovanj. Sprejet je bil po dobroh dveh urah posvetovanj.

»Na področju boja proti nasilju je bilo mnogo že storjenega, vendar pa se vedno premalo. Nikomur nočemo naprtili odgovornosti za tragične dogodke, vendar pa zavračamo teze, da gre pac za naključja. Nas sklep ne pomeni predaje, hoče pa biti opomin proti nasilju, začetek reševanja tega problema. Sport ni otok radosti, hoče pa biti vsaj oaza miru,« je pojasnil Pescante.

Coni je sklep o ustavitvi prven-

stev sprejel le nekaj ur po izjavi novega notranjega ministra Brancaccia, da prekinitev nogometnega prvenstva ni oportuna, ker bi lahko bila v nedeljo povod za še hujše izgrede. Člani italijanskega olimpijskega odbora so takoj pohiteli z izjavo, da vladi ne mečejo polena pod noge, že danes pa bo na Viminaleju prislo do srečanja med športnimi oblastmi z ministrom in vrhom policijskih sil. Pescante je dejal, da bi lahko sklep umaknili samo v primeru, da bi to zahtevala vlada zaradi javne varnosti.

Pred odločitvijo Conija so ustavitve prvenstva že zahtevali tudi nogometni igralci, katerim so se po krajšem obotavljanju pridružili se trenerji, ki so si bili dotlej precej deljenih mnenj. Kaze pa, da je predsednik nogometne zveze Matarrese nasprotoval ustavitvi, vendar je moral naposled kloniti pred Pescantejevimi pritiski.

Po treh regatah Arianna Bogatec osma

AUCKLAND - Jadralka Trzaskega pomorskega kluba Sirena Arianna Bogatec zaseda na svetovnem prvenstvu v razredu Evropa na Novi Zelandiji v skupnem seštevku točk po treh regatah osmo mesto. V Aucklandu lovi veter 93 jadralk iz 26 držav, poleg Bogatecve pa nastopa tudi Izolčanka Vesna Dekleva, ki zaseda trenutno 30. mesto s posamičnimi uvrstitvami na štirinajsto, 33. in trinstirideseto mesto. V zadnjih dveh regatah je bil veter močnejši kot v prvi.

Prvenstvo se bo končalo 2. februarja.

NOVICE

Buckler brez Abbia Benetton že danes

Italijanska mostva čaka v evropskih kosarkarskih pokalih pomemben teden. Poleg povratnih četrtinfinalnih tekem v Koracevem pokalu (Illycaffè, +11 točk, bo v sredo igral v Spaniji proti Caceresu, Stefanel, +14, v Grčiji proti Panioniosu in Filodoro, -4, doma proti berlinski Albi) sta v ospredju tekmi euroliga Scavolinija in Bucklerja. Peterka iz Pesara bi si z zmago v Tel Avivu proti Makabiju brzkone že zagotovila eno od prvih dveh mest v skupini A, Bolonjani pa bodo skušali v Barceloni nadoknaditi proti Ciboni izgubljeni točki. Pod vprašajem je nastop Alessandra Abbia, ki si je na nedeljski prvenstveni tekmi v Trstu izpahnil levo ramo. Benetton se bo v okviru četrtinfinalnih tekem za evropski pokal že drevi pomeril s španskim Taugres Vitoria, vodilnim v B skupini. Obe mostvi sta se že uvrstili v polfinalno fazo tega pokala.

Bogat Totogol

Nova športna napoved Totogol je vse bolj vabljava. Dva zmagovalca zadnje nedeljske stave bosta namreč prejela več kot milijardo lir. Denarni sklad: 6.014.019.082 lir. Zmagovita kombinacija: 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 11 - 15 - 23. Dobitki, 8 točk (dva dobitnika): 1.202.803.000 lir, 7 točk (588 dobitnikov): 3.068.000 lir, 6 točk (29169 dobitnikov): 65.800 lir.

Zadovoljni Udinesejevi navijači

VIDEM - Udinesejevi navijači si končno manejo roke. Po lepih zmagah proti Ascoliju in Andrii je Galeonejevo mostvo v tekmi s Pescaro prikazalo tudi dopadljivo igro. Le zaradi naglice Marino in Banchelli nista dosegla večjega števila golov. Sibka točka mostva pa ostaja obramba, saj sta Calori in Ripa proti nasprotnikovemu presingu v velikih težavah. Vendar pa je to problem, ki ga trener verjetno ne bo mogel odpraviti, razen če ne bo popolnoma spremenil sestave mostva. To pa se po tretji zaporedni zmagi prav gotovo ne bo zgodilo...

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Körting potegnil krajši konec po več kot dveh urah boja

Körting - Pallavolo Trieste 2:3 (9:15, 16:17, 15:12, 15:4, 8:15)

KÖRTING: Pulitanò (4+15), Delise (9+4), Veljak (10+16), Miot (7+11), Furlanici (1+2), Cuk (1+2), Germani (2+2), Sustersic (0+0), Volcic (0+0), Glavina, Micalelli, Pertot.

Servis (točke/napake): 10+22. Napake: Körting 34, Pallavolo 29. Trajanje setov: 20, 29, 25, 22 in 12 minut.

Skoraj dve uri je trajal sobotni mestni derbi med dvema od kandidatov za napredovanje v D ligo. Začetek ni bil spodbuden, saj je Pallavolo osvojil prva dva seta, čeprav je imel Körting v drugem setu kar pet zaključnih zmag. V tretjem setu pa so se gostitelji prebudili (tudi zaradi posrečene menjave drugega centra). Potem ko so izgubljali z 10:6 so s solidno igro nadoknadili razliko in z dobrim napadom osvojili 15. točko. Četrty set je bil enosmeren in »modro-rdeči« so pokazali, da znajo igrati dobro, če so dovolj zbrani. Tie break pa je bil za Drasičeve varovance prehudo psihično breme in nekaj banalnih napak jih je obsodilo.

Körting je obcasno igral dobro, prevec pa je se neko-stantne igre. Zgrešene servise in sprejeme ter druga napake pa je mogoče odpraviti samo z resnejšim treniranjem. V soboto so nekateri standardni igralci zatajili. Več kot dobro sta svojo nalogo opravila Veljak in Miot, poleg njiju pa tudi nekatere menjave. (Marij)

Vrstni red: Nuova Pallavolo in Pallavolo 4, Volley club in Körting 2, Prevenire, Volley 80, Old Cats in Le Volpi 0.

Mladinci: po skromni igri proti Torriani danes nova priložnost za Olympio

Torriana - Olympia 3:0 (15:5, 15:5, 15:9)

OLYMPIA: Braione 0+2, Brisco 1+0, Cernic 1+0, Guzzon 0+0, Jelen 1+0, P. Komjanc, Makuc 1+0, Mikulus, Mucci 3+3, Pipan, Squadrito 1+3, E. Komjanc 2+6.

V svojem drugem nastopu so mladinci Olympie po pričakovanjih klonili pred solidno in bolj izkuseno Torriano, ki je glavni konkurent Espege v boju za naslov prvaka. Kljub temu bi lahko Goricani nudili nasprotniku nekaj več odpora, saj s svojim nastopom tokrat niso povsem zadovoljili. Prevec je bilo namreč napak v skoraj vseh elementih igre (posebno pa sprejem in podaja), vse to pa je bilo brzkone posledica dejstva, da so se fantje že pred tekmo prepirali, da Torriani ne bodo mogli do živega, kar pa pomeni, da pristop do tekme ni bil pravilen.

Ze danes zvečer (ob 18.30 v Slovenskem športnem centru) imajo mladi igralci trenerja Rada Lavrenčica, ki jim prvenstvo mladincev služi v bistvu kot priprava na prvenstvo »deckov«, priložnost, da pridejo do novih točk v dvoboju s krminskim VBL Cormons.

ODBOJKA / MLADINSKA PRVENSTVA NA TRŽAŠKEM

Slogini dečki po prvem delu še nepremagani (KROMA)

MLADINKE

Bor Friulexport - Nuova Pallavolo Trieste 3:0 (15:4, 15:7, 15:11)

BOR: Pitacco, Zadnik, Gruden, Martina in Ivana Flego, Bogatec, Rogelja, Sternad, Macho, Orel.

Borove mladinke so osvojile še eno prvenstveno zmago na račun sibkega nasprotnika, ki je tokrat dosegel v zadnjih dveh setih več točk izključno zaradi napak naših deklet, ki so se s prvem setu nekoliko dekoncentrirale. V zadnjem nizu pa je zaigrala postava deklic, ki se je na začetku nekoliko zmedla. Po time outu in vstopu nekaterih starejših igralke se je tehnica spet dokončno prevesila na Borovo stran in suverena zmaga ni bila več v dvomu. (Dejan)

SGT - Koimpex 2:3 (15:11, 12:15, 16:14, 12:15, 9:15)

Koimpex: Babudri, Ban, Blazina, Furlan, Grgič, Kufersin, Molassi, Sosić, Tensi, Vidali.

Koimpex je na gostovanju pri tržaski ekipi dosegel tesno zmago, ki pa ne odraža dejanske razlike v kvaliteti med obema sesterkami. Domicinke so se sicer vrgle v boj z vso vne- mo, da bi presenetile boljše nasprotnice. Naše igralke

pa so zaigrale dokaj lagodno. Poleg tega je trener Peterlin domala v vsakem setu poslal na igrisce drugacno postavbo, da so se v različnih vlogah preizkusile vse njegove varovanke. Kljub temu, da je SGT osvojil dva seta pa o končni zmagi slogasič ni bilo nikoli dvoma. Vsa razlika med sesterkami je pršla na dan v »tie breaku«, ko si je Koimpex takoj nabral visoko prednost in jo potem upravljal do konca tekme. (Inka)

Ostali izid 13. kola: Sant'Andrea - Pallavolo TS 0:3, Sokol ni igral.

Vrstni red: Bor Friulexport 18, Pallavolo Trieste 16, Sokol 12, Koimpex 10, Nuova Pallavolo 6, Sgt 4, Sant'Andrea 0.

DEČKI

Koimpex - Virtus 3:0 (15:3, 15:5, 15:5)

KOIMPEX: Babudri (2+0), Bogatec (3+0), Drasic (9+7), Milic (5+0), Peterlin (3+1), Ritossa (2+9), Stopar (1+1), Marko Viezzoli (3+0), Mauro Viezzoli (0+0).

V zadnji tekmi prvega dela prvenstva je v Repnu gostoval zadnjeuvršeni Virtus. Po tem, kar so tržaski igralci pokazali pa je njihovo zadnje mesto povsem zaslužno. Virtus se je

Po 1. delu nepremagani Slogini »dečki« na dobri poti do naslova

Borovci bi lahko imeli nekaj točk več - Kontovelu derbi deklic z Bregom v B skupini, v kateri premočno vodi Koimpex - Se en uspeh Borovih mladink

sicer poztrovalno boril, vendar tehnično krepko zaostaja za Koimpexom. Slogasem pa moramo priznati, da so kljub svoji absolutni premoci skušali svojo tekmo cimbolje odigrati. Veckrat so izvedli hitre protinapade, saj je bil sobotni nasprotnik kot naročen za preizkusanje tega, kar vadijo na treningu. Na igrisce so tokrat stopili vsi igralci, tudi najmlajsi, ki imajo obicajno manj možnosti, da se izkazejo in prav vsi so odigrali solidno tekmo. Po prvem delu prvenstva je tako Koimpex brez izgubljenega seta še vedno trdno na prvem mestu lestvice in ce mu ne bo prekrizala racunov kaka bolezen ali poskodba, mu pokrajinski naslov skorajda ne more vec uiti. (Inka)

Volley 80 - Bor 3:2 (15:9, 11:15, 15:12, 13:15, 15:12)

BOR: Mauri (9+6), Bosari (5+3), Jančar (2+1), Krmec, Lunazzi (1+1), Mikolj (0+0), Pussini (2+3), Savarin (12+4)

Borovi dečki so proti Volleyu 80 doziveli v sila izenačeni tekmi tesen poraz, ki pa toliko bolj pusa grenak priokus, saj bi lahko nasi, kljub slabemu dnevu in celi vrsti napak, slavili zmago, le ce bi v koncnih izgubljenih setov nekoliko manj gresili. Volley 80 fizicno prekaša nase, ki pa so tehnicno dokaj boljsi tek-

mec. Vendar pa so tokrat borovci s stalnimi napakami v vseh elementih odprli pot do zmage domacinom, gostitelji pa so to izkoristili in na koncu zmagali. Borovci so tako zakljucili prvi del z dvema zmagama in stirim porazi. Prav gotovo pa bi lahko imeli z bolj preudarno igro kakšno točko vec. (Dejan)

Ostali izid 7. kola: Volley club - Ricreatori 3:0.

Vrstni red: Koimpex 12., Volley club 10, Pallavolo Trieste in Volley 80 6, Bor 4, Ricreatori 2, Virtus 0.

DEKLICE

Skupina A
Pallavolo - Sloga 3:0 (15:3, 15:6, 15:6)

SLOGA: Canziani, D'Agostini, Ferluga, Kete, Milic, Sosić, Stranj, Zagar.

Druga Slogina postava deklic se je pomerila s Pallavolom, ki je po tem prvem delu prvenstva še vedno nepremagani. Razlika med ekipama je bila očitna, vendar so nase igralke, kljub gladkemu porazu dobro zaigrale. Njihova bera tock v posameznih setih je bila sicer skromna, saj so jih starejše domicinke tudi fizicno prekasale. Za nabiranje tekmovalnih izkusenj pa tudi nastopanje proti objektivno boljsemu nasprotniku zelo dobrodoslo. (Inka)

Ostali izid 5. kola: Ricreatori - Sgt, Bor ni igral.

Vrstni red: Pallavolo Trieste 8, Bor Friulexport 6, Ricreatori in Sloga 2, Sgt 0.

Skupina B
Kontovel - Breg 3:0 (15:6, 15:5, 15:1)

KONTOVEL: Stoka, Obad, Businelli, K. in S. Kante, Starec, Sossa, Ferluga, Kobau, Skrk, Strekelj, Milic.

BREG: Mauro, Druziona, Rocco, Fior Rosso, I. in J. Sancin, Carboni, Rodela, Tercioon, M. in S. Zeriali, Bet.

Bolj izkusene Kontovelke so bile premočne za Brezanke, ki v tem prvenstvu nastopajo s v povprečju eno leto mlajšimi igalkami. Zaradi prevelike razlike med ekipama tekma tudi ni mogla biti kdove kako privlačna, čeprav je

treba gostje pohvaliti za poztrovalnost. Trener Kontovelk Kusar je poslal na igrisce vse igralke in rezultat kaze, da so se tudi menjave dobro odrezale.

Koimpex - Oma 3:0 (15:5, 15:13, 15:9)

KOIMPEX: Babudri, Ban, Criti, Furlan, Kalc, Kocjancic, Molassi, Sossi.

To tekmo bi morali odigrati že prejšnji nedeljo, vendar so jo odpovedali zaradi odosotnosti sodnikov. Društvi sta se tako domenili za zamenjavo igrisca in srečanje je bilo na Opcinah, povratno pa bo v Trstu. Po predvidevanjih je zmagal Koimpex, ki je tako vknjizil cetrto zaporedno zmago. Srečanje je bilo vseskozi enosmerno in visoko stevalo tock, ki so jih gostje dosegli v drugem setu, gre pripisati prej lagodnejsi igri Koimpexa kot realni moci VolleyaA 93. (Inka)

Koimpex - Altura 3:0 (15:2, 15:6, 15:4)

KOIMPEX: Ban, Criti, Furlan, Kalc, Kocjancic, Molassi, Sosić.

Zadnja tekma prvega dela prvenstva je predstavljala za Koimpexove deklice malo vec kot golo formalnost, saj je bilo tekme konec po dobri pol ure igranja. Slogasice so nasprotnicam takoj vsilile svoj ritem igre in tako dosegle še eno, tokrat peto gladko zmago. O prvem mestu v tej skupini bo brzkone odločalo drugo povratno kolo, ko bo v proeski telovadnici derbi med Koimpexom in Kontovelom. Tekmo so anticipirali in bo na sporedu že v petek. (Inka)

Ostali izid 5. kola: Oma - Virtus 3:0.

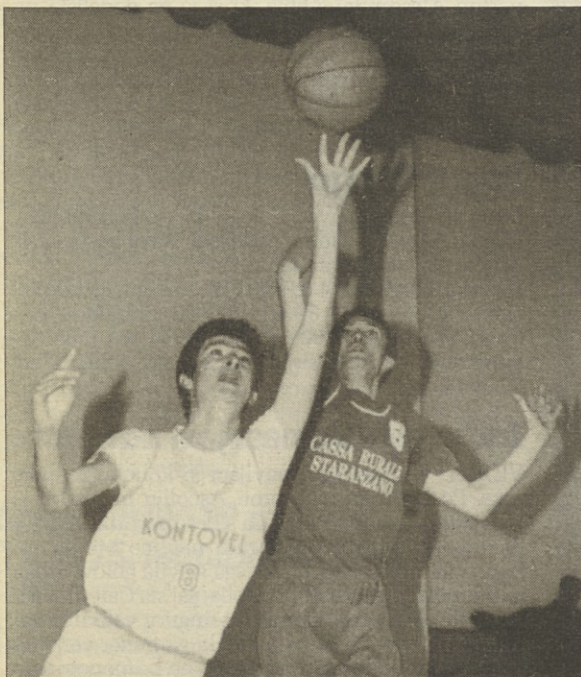
Vrstni red: Koimpex 10, Kontovel 8, Altura 6, Oma 4, Virtus 2, Breg 0.

KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

Lep podvig Kontovela proti Italmonfalconeju

Zmagal je po zelo razburjivi tekmi in po dveh podaljških V zaostali tekmi so Kontovelci tesno izgubili z Latte Carsom

Boštjan Starc, steber Kontovelove ekipe (foto KROMA)

Kontovel - Italmonfalcone 110:108 (46:47, 92:92, 98:98)

KONTOVEL: Jagodic 12 (0:7), Senizza 26 (6:11), Petaros, Starc 16 (8:12), Slavec 28 (11:12), Caser 4, Velinsky 16 (4:8), Stokelj 8 (2:7), Lista, trener Furlan.

PM 31:57. TRI TOCKE: Slavec 1. PON: Caser, Senizza in Velinsky.

Kontovelci so po izredno razburjivi tekmi in kar po dveh podaljških doma zaslužno premagali solidno ekipo Italmonfalconeja. Kot kaže sam izid, je bilo srečanje izenačeno od prve do zadnje minute. Le okoli 10. minute so si gostje z delno razliko 10:2 priigrali prednost 8 točk, ki pa so jo Kontovelci nadoknadili ob koncu polčasa.

V nadaljevanju sta si ekipi izmenjavali v vodstvu do končnih sekund. Ko je že vse kazalo, da bo naše moštvo le zmagalo, so gostje prav v zadnji sekundi izenačili in si priborili podaljšek. Končni zmagovalec ni bil znan niti po prvem podaljšku, v drugem pa so bili Kontovelci le prisrebnejši in z Devanom Jagodicem v zadnjih sekundah dosegli odločilni koš in s tem tudi končno zmago.

Za zelo pomembno zmago zasluži pohvalo prav vsa ekipa. (A. Petaros)

ZAOSTALA TEKMA
Kontovel - Latte Carso 87:88 (35:40; 73:73)

KONTOVEL: Jagodic 21 (6:12), Senizza 5 (5:6), Starc 29 (4:14), Slavec 5 (3:4), Caser 19 (2:4), Velinsky 8 (4:8), Stokelj 1

(1:4), Petaros, Lista, trener Furlan.

TRI TOCKE: Caser 1, Jagodic 1, Slavec 1. PON: Jagodic (45), Starc (45).

Kontovcem se je na zaostalem srečanju tega prvenstva le za las izmuznil velik podvig, da bi premagali visokouvršeni Latte Carso. Izgubili so sicer po podaljšku, vse fante pa je treba pohvaliti za zelo pošteno in borbeno igro. Zlasti pa se je izkazal Boštjan Starc, ki je dobro vodil igro in obenem dal tudi 29 točk.

Ce bi bili le malenkost boljši pri izvajanju prostih metov, bi gotovo osvojili zelo prestižno zmago. Pri prostih metih pa so bili naravnost porazni (25:52) in to jih je zelo drago stalo. (A. Petaros)

KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

Dom se je močnemu Don Boscu upiral le v prvem polčasu

Dom - Don Bosco A 62:130 (35:45)

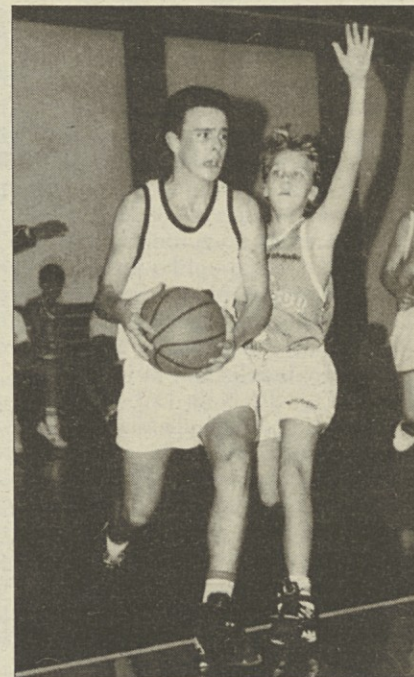
DOM: Hrovatin 10 (2:2), Gustin 17 (6:4), Pavletic, Bukavec 3 (1:2), Valente 2, Stefančič 20 (4:7), Brundula 2, Fonda 8 (0:2), Mura, Crisettig, Bogatec, trener Gregori.

PM 13:27. PON: Valente (30), Hrovatin (38). TRI TOCKE: Stefančič 2, Gustin 1.

Domovci so doživeli že tretji zaporedni poraz. Tokrat pa so se dobro odrezali in kljub visokemu porazu so z igrišča odšli z dvignjeno glavo, kar se pa po tekmi proti Poggiju v prejšnjem kolu ni zgodilo.

V prvem polčasu so naši predstavniki zaostajali samo za 10 točk, toda gostje so igrali s svojo slabšo postavo. Gostitelji so se v tem delu enakovredno borili z gosti in tudi dosegli nekaj lepih kosev.

V drugem polčasu pa je stopila na igrišče prva peterka Don Bosca in za domovce so se seveda začele velike težave. Gostje so namreč takoj visoko povedli in tudi visoko zmagali. Vseeno pa so se naši fantje zelo pošteno upirali in tudi zapustiti dober vtis. (M. Gustin)

Odsotnost Zobina (Dom) se je poznala

NOGOMET

Deželno mladinsko prvenstvo

IZIDI 17: KOLA: Cormonese - Staranzano 1:0, Fortitudo - Juventina 2:1, Gradese - San Giovanni 1:1, Ronchi - Portuale 2:0, San Canzian - Ponziana 0:1, San Luigi - Lucinico 3:1, San Sergio - Itala S. Marco 3:2.

VRSTNI RED: Ronchi 30, San Sergio, Ponziana 24, Cormonese 23, Itala S. Marco 20, **Juventina 18**, San Giovanni 17, Staranzano, San Canzian 16, Fortitudo 15, Lucinico 11, San Luigi 9, Gradese 8, Portuale 5.

PRIHODNJE KOLO: **Juventina** - Ronchi.

Pokrajinsko mladinsko prvenstvo

IZIDI 15. KOLA: Chiarbola - Muggesana 2:2, Olimpia - Vesna 14:1, Edile A. - Opicina 1:2, Domio - M. D. Bosco 4:0, S. Marco - Primorje 5:0, Zaule - sanr'Andrea 0:0, Costalunga prosta.

VRSTNI RED: Opicina 25, Domio 24, Costalunga 19, Olimpia 18, Muggesana 15, Sant'Andrea 14, San Marco 13, Zaule, **Primorje 12**, Edile A., Chiarbola, M. D. Bosco 11, **Vesna 1**.

PRIHODNJE KOLO: Muggesana - Vesna, Edile A. - Primorje.

Prvenstvo CSI Kolibri

Breg Farco - San Sergio A 1:7 (0:5)

STRELEC za Breg: Ota.

BREG FARCO: Bernetic, Ota, Sancin, Iozza, Franco, Mihelčič, Klun, Cheber, Lovrečič, Merlak.

V zaostalem srečanje so mladi Brežani na domačih tleh doživeli hud poraz. Ekipa San Sergio je bila tehnično in telesno boljša, razpolagala je z nekaterimi posamezniki, ki so brez težav preigrali tudi po tri domače igralce.

Prvi polčas se je zaključil z izidom 0:5, drugi polčas pa je bil bolj izenačen in Ota je v 16. minuti z lepim zadetkom dosegel častni zadetek. (E.B.)

Obvestila

ZSSDI

sklicuje v petek, 10. februarja 1995, ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 24. DEŽELNI REDNI OBCNI ZBOR. Dnevni red: 1. otvoritev obnega zbornice; 2. izvolitev organov obnega zbornice; 3. sprejetje nove članice; 4. poročila; 5. pozdravi in razprava; 6. razno. Občni zbor bo v Domu Andreja Budala, Standrez, ul. Montello 9.

SZ JADRAN

obvesca, da se bo danes končala nabiralna akcija za begunce iz Bosne in Hercegovine, ki se je začela 1. januarja t.l. Kdor želi dati svoj prispevek z zdravili, oblačili, posteljnino in suho hrano, ima na voljo še dva dni, in sicer od 15. do 18. ure v telovadnici doma Ervatti pri Brisčkih.

SZ JADRAN

obvesca da bo ob prvenstveni tekmi C1 lige Pio X Cittadella - Jadran TKB v soboto, 4. februarja priredilo avtobusni izlet v Cittadello. Cena je 20.000 lir. Odhod ob 16.30 s Proseka.

Vpisovanje vsak dan od 11.30 do 13. ure na sedežu SZ, tel. 213403.

KOŠARKA / V PRVENSTVU DEČKOV

Borovci in jadranovci praznih rok

Bor je izgubil proti Barcolani, Jadran pa v Gradlšču proti Itali - Oboji okrnjeni

Bor Edi Auto - Barcolana 83:96 (43:49)

BOR: Kafol 3 (1:2), Zobec 10, Verri 2, Gaburro 6 (0:2), Santi 11 (1:2), Floridan, Bosari 12 (0:2), Lombardo 5 (1:2), Tolentino, Smilovich 26 (5:9), Lovriha 8 (0:4), trener Krecić.

PM: 8:23. TRI TOCKE: Smilovich 1. PON: Zobec.

V soboto so Borovi košarkarji izgubili na domačih tleh proti Barcolani, ki je pred to tekmo imela šest točk prednosti pred našimi prestavniki. Krecićevi fantje bi lahko dosegli dosti boljši rezultat, če ne bi v igri toliko nihali, saj so se v nekaterih trenutkih enakovredno borili z nasprotniki, v drugih pa se neverjetno zgubljali po igrišču, gresili podaje in se slabo branili. Tako je

med ekipama nastala velika razlika, katere borovci, kljub agresivni obrambi v zadnjih minutah, niso uspeli nadoknaditi. Poleg Smiloviča zaslužita tokrat pohvalo za igro v napadu tudi Ivan Zobec in Devan Santi. (Niko Stokelj)

Itala San Marco - Jadran Farco 94:55 (28:7, 44:22, 72:40)

JADRAN: Brce, Ieram, Spacapan 12, Kalc, Hrovatin, Labbate, Sibella, Taučer 15, Kocjancić 9, Zagar, Gregori 19, Grom, trener Vremec.

Jadranovci so nastopili z zelo okrnjeno postavo. Poleg tega so tudi slabo igrali, tako da so že po dveh četrtinah zaostajali kar za 22 točk. Naši košarkarji so začeli izredno slabo, saj so v prvi četrtini dosegli le 7 točk.

V nadaljevanju so se sicer malo

bolj potrudili, zaostanek pa je bil previsok in tako so zaslužno zmagali domačini. (M. Gustin)

»EWIVA MINIBASKET«

FINALNA SKUPINA

Kontovel - SGT 30:54 (4:11, 10:13, 2:17, 14:13)

KONTOVEL: Stoka 6, O. Turco, Privileggi 8, Matjacič, G. Budin 10, Zavadlav 4, Furlan, Jazbec, Piculin 2, A. Budin, M. Turco.

Kontovelovi minikosarkarji so proti se nepremaganemu SGT doživeli pričakovani poraz. Gostje so bili v prvih treh četrtinah boljši, le v zadnji četrtini je bilo srečanje povsem enakovredno.

Zaradi velike borbenosti zasluži pohvalo Robert Stoka, za natančnost pri metu na koš pa Nicholas Privileggi.

MLADINSKI NOGOMET / V PRVENSTVU NAJMLJAŠIH IN NARAŠČAJNIKOV

Bor Farco odvezel prvo točko Fani Olimpії - Zarjani potrdili dobro formo

NARAŠČAJNIKI
Zarja Adriaimpex - Fani Olimpia 3:1 (2:1)

STRELCI ZA ZARJO: Sustersic, Ota, Lorenzi.

ZARJA ADRIAIMPEX: Damjan Gregori, Bukavec, Zornada, Jan Gregori (Iozza), Križmančič, Blazina (Miliani), Karis, Lorenzi, Curman, Sustersic, Ota, Damjan Gregori.

Naraščajniki Zarje Adriaimpex so dosegli novo zmago, ki je po prikazani igri povsem zaslušana in bi bila se višja, če gostje ne bi imeli v vratih zelo razpoloženega vratarja, ki je domačim napadalcem preprečil se marsikatero veselje.

Zarjanom ze sam začetek tekme ni bil najbolj naklonjen, saj je sodnik že v drugi minuti gostom iz Trsta dosodil sumljivo 11-metrovko, in to je bilo tudi vse kar so gostje pokazali tokrat na bazovskem igrišču. Reakcija je bila odločna in priloznosti za domačo ekipo so se vrstile kot po tekočem traku. Kmalu je tokrat odlični Sustersic z močnim strelom izenacil, nato pa je pošteno Ota dosegel se drugi zadetek in dejansko resil vprašanje zmagovalca.

Se bolj živahen in za oko privla-

nejši je bil drugi polčas, v katerem so se naši fantje popolnoma razigrali in izvedli nekaj res privlačnih kombinacij. Se najboljši je bil tretji zadetek Lorenzija, ki je po kotu skociel najvišje in zadel v polno, kar je v mlajših kategorijah prava redkost.

Tulova vrsta je bila v celoti za razred boljša, zato trenutno tretje mesto na začasnih lestvicah ni slučajno. Pravo vrednost in moč naše združene ekipe bomo lahko preverili v naslednjem kolu, ko se bodo zarjani pomerili s prvouvrščeno trzasko ekipo Sant'Andrea. (d.gr.)

IZIDI 18. KOLA: A. Muggesana - Ponziana 4:0, Chiarbola - Portuale 6:2, Domio - S. Andrea 1:8, Esperia - Fortitudo 1:7, J. Aurisina - M. D. Bosco 0:15, Opicina - Costalunga 2:0, S. Sergio - CGS 1:3, Zarja Adriaimpex - Olimpia 3:1.

VRSTNI RED: S. Andrea 34, Fortitudo 33, Zarja Adriaimpex 29, Opicina 28, A. Muggesana 23, Domio 21, Costalunga 19, Olimpia 18, Chiarbola 17, S. Sergio 15, M. D. Bosco, Portuale 13, CGS 11, Ponziana 8, Esperia 6, J. Aurisina 0.

PRIHODNJE KOLO: S. Andrea - Zarja Adriaimpex.

NAJMLAJŠI

Fani Olimpia - Bor Farco 1:1 (0:0)

STRELEC za bor: Primosi (11-metrovka)

BOR FARCO: Jas Gregori (Hrovatin), Gustin (Babudri), Batič, Berce, Grgić, Primosi, Skabar, Pahor, Zottič (Kapun), Cernjava (Giraldi), Longo (Martini).

Derbi kola med prvouvrščeno Fani Olimpio in Borom Farcom se je zaključil z remijem in je v celoti potrdil moč naše združene ekipe. Naši nogometaši bi lahko celo osvojili obe točki, saj so zmago zapravili v zadnjih sekundah tekme, ko so domačini, ki doslej se niso izgubili točke, nepričakovano remizirali. Čeprav so imeli Tržčani v začetku tekme nekaj zrelih prilik za gol, ki jih niso izkoristili, lahko rečemo, da so bili naši fantje v nadaljevanju vsaj enakovredna če ne boljša ekipa in z nekoliko več srečo bi lahko borovci celo zmagali. Potem, ko se je prvi polčas zaključil brez zadetka smo v nadaljevanju videli res dobro nogometno predstavo in živahne akcije so si sledile na eni in drugi strani. Vec od igre so imeli vsekakor »plavi«, prevsem je bil nevaren Giraldi, ki si je tudi priboril 11-metrovko, katero je

Primosi uspešno izvedel. Domači so se nato z vsemi silami vrgli v napad, vendar večjih priložnosti niso imeli. Zelo dobro je delovala obrambna vrsta, ki je vse hitre napadače domačih lepo zaustavljala že pred kazenskem prostorom, tako da vratarja nista imela težjega dela. Domači so se proti koncu spet zbrali in ko je že vse kazalo, da bo našim uspelo zmagati, so igralci Fani Olimpie v zadnjih sekundah izid izenačili. Ne glede na izid je naša združena ekipa tokrat z igro presenetila in odigrala daleč najboljšo prvenstveno tekmo. Zato prav vsi s trenerjem Zezljem na čelu zasluzijo najvišjo oceno. (d.gr.)

IZIDI 17. KOLA: A. Muggesana - Ponziana 2:1, CGS - S. Sergio 0:15, Costalunga - Opicina odl., F. Olimpia - Bor Farco 1:1, M. D. Bosco - Fortitudo 6:2, S. Andrea - Domio 0:2, San Luigi - Esperia 1:3, Chiarbola prosta.

VRSTNI RED: F. Olimpia 33, S. Sergio 30, M. D. Bosco 27, Bor Farco 25, Opicina 22, A. Muggesana 19, Fortitudo 14, Esperia in Domio 13, Costalunga 11, Chiarbola, CGS 10, S. Andrea 9, Ponziana 8, S. Luigi 6.

PRIHODNJE KOLO: Bor Farco - Sant'Andrea.

Nadškof umirajoče škofije

Dr. France Perko si od vsega najbolj želi, da bi se lahko vrnil domov, na Krko

**KATOLIKI
V
ZRJ**

BEOGRAD - Tehtnost, ne pa tudi zadržanost pri analizi položaja, v katerem so se znašli katoliki v ZRJ, mi takoj potrdi, da sem se prišel o tej temi pogovarjat na pravi kraj s pravim človekom, ne samo zaradi dolžnosti, ki jo opravlja, pač pa tudi zaradi njegovega znanja in modrosti. Dr. Perko, ki je sicer Slovenec, je med pogovorom, na željo novinarja, naslovil tudi svoje sporočilo vsem Slovencem in oblastem v Sloveniji. »Brez dlake na jeziku« je izjavil, da se Slovenija ne bi smela tako zlahka odrehati svojim sinovom, kot se to dogaja s sonarodnjaki v teh krajih. Nadškof si je že prej prizadeval in je tokrat znova poudaril, da bi morali v Beogradu odpreti nekakšno pisarno, urad Republike Slovenije, ki bi skrbel za Slovence v Srbiji in Crni gori.

»Ni točnih podatkov o tem, koliko je tu Slovencev, a že njihovi priimki pogostokrat izkazujejo določeno distanco, tako da so prepuščeni sami sebi,« meni dr. Perko in ob tem navaja primere Slovencev, ki prihajajo k njemu z vprašanji, kakšne so možnosti, da bi dobili državljanstvo, ter o drugih formalnostih, pri katerih pa je nadškofija popolnoma nemočna. Omenja mi primer nekega Slovenca, ki je živel v Tuzli, poročen s Srbkinjo, znašel pa se je v Beogradu, od koder ne more »ne naprej ne nazaj«, saj je brez dokumentov, in se sprašuje, kako rešiti takšne primere. Dodaja se, da Slovenci, ki tukaj živijo, niso vedeli, denimo, da bi se morali prijaviti do 25. junija leta 1992. Zdaj pa lahko pridejo de državljanstva le pred komisijo, ki s temi posli zavlačuje tudi po leto in več.

Nadškof omenja, da ima v Beogradu katoliška cerkev dve slovenski masi ter da je to pravzaprav vse, kar družijo Slovence. Nobenega združenja ni, prav tako nikomur ni mar, da bi ga ustanovili. V tem vidi verjetno možnost hitre asimilacije Slovencev v teh krajih, dasiravno meni, da so Slovenci tudi nasploh manj odporni do asimilacije kot, na primer, tukajšnji Hrvati. Tisti, ki prihajajo v cerkev, so v glavnem starejši, njihovi otroci pa so že asimilirani. Samo nekateri si prizadevajo pridobiti državljanstvo, pri čemer pa je vse prepuščeno posamezniku.

Tegobe katolištva sredi pravoslavja

Z razpadom SFRJ se je v tem delu nekdanje države veliko spremenilo, kar zadeva sestavo prebivalstva. Včasih je bilo, kot pripoveduje dr. Perko, okrog 550 tisoč katolikov, kar je bilo pet odstotkov prebivalstva Srbije in Crne gore. V zadnjih letih pa so se številni izselili, tako da je zdaj ostalo približno 450 tisoč katoliških vernikov. Katoliška cerkev je administrativno razdeljena na šest škofij: beograjsko, zrenjaninsko in subotško, ki predstavljajo beograjsko metropolijo, ter barsko nadškofijo in kotorsko škofijo. Posebna škofija

Katoliskemu nadškofu tukaj ni ne lahko ne prijetno, resignirano govori nadškof Perko, ki se doda, da so posamezne tegobe tem večje, ker gre za škofijo, ki »umira«. »Vse manj nas je, problemi pa so vse večji. Med drugim tudi finančni. Stevilni so prepričani, da dobivamo ne vem koliko od Vatikana, toda vseh osem let, kolikor sem tu, od Svetega sedeža nisem dobil niti dinarja. Cerkev vzdržujejo s svojim denarjem verniki, vendar od njih ni mogoče veliko pričakovati, saj so plače majhne, pokojnine pa še manjše. Zato je moja dolžnost, da po svetu 'prošajim', da bi preživeli.«

za Kosovo formalno se ni določena, škof pa je ordinarij. Obstaja tudi uprava vzhodnega Srema, ki pa spada po čakovski škofiji.

»Tu smo ostali brez pravih središč. Redovniška središča so vsa v Sloveniji ali na Hrvaškem. Nobenih teoloških sol nimamo. Nimamo oziroma imamo zelo malo tiska, tako da smo pri tem odvisni od drugih in se moramo znajti,« pripoveduje nadškof Perko. Omeni, da so že pred dvema letoma sprejeli tudi statut škofovske konference za to območje, ki pa se se ne izvaja, tako da se ne obstaja škofovska konferenca Srbije in Crne Gore.

Nasploh so tukaj okoliščine posebne. To zlasti velja za položaj tukajšnjih vernikov. Ne gre sicer za kakšno pregnanstvo ali kaj podobnega, a celotno vzdušje do katolikov je negativno, kar je seveda številne napeljalo na to, da so se izselili, meni dr. Perko.

Po njegovem je najboljši položaj v Vojvodini, z izjemo Srema, od koder se jih je veliko izselilo, saj je bil »pritisk na Hrvate, na katolike v preteklih letih velik in surov, a je zdaj popustil«. Vsega tega je bilo manj v Bački in Banatu, kjer so verniki večinoma Madžari (v slednjem je teh kar 90 odstotkov). V subotški škofiji so Madžari prav tako v večini, močna pa je tudi hrvaška skupnost.

V Kotorju so se Hrvati večinoma izselili, čeprav jih je bilo nekdanj tam precej. Tudi duhovniki so se zamenjali. Nekateri so se izselili, novi ne pridejo, tako da jih zelo primanjkuje, razen na Kosovu, kjer jih je toliko, da jih je nekaj odšlo tudi v Albanijo.

Nadškof je pesimist

Po teh podatkih in »pregledu stanja na terenu« preideva na vzrok tega stanja - vojno. »Nič bistvenega se ni zgodilo, kar bi vplivalo upanje v rešitev tega položaja. Zame bi pomenilo tak bistveni premik, če bi ZRJ priznala BiH in Hrvaško, ker bi potem lahko govorili o urejanju stvari, lahko bi nagovorili Srbe na Hrvaškem, naj se za svoje pravice

borijo znotraj Hrvaške. Ves svet bi jim pri tem pomagal. Ali če bi se Srbi v Bosni dogovorili za svoje pravice in ustrezno mesto med narodi BiH kot celovite države, tudi pri tem bi bil ves svet na njihovi strani. Večkrat sem že rekel, da bi morala biti Bosna protektorat. Ne verjamem, da bi se bili voditelji Srbov, Hrvatov in Muslimanov sposobni sporazumeti. Koraka v to smer ni sposobna napraviti nobena stran, niti ZN,« ocenjuje nadškof Perko.

Na vprašanja o obtožbah iz Beograda na račun Zagreba o domnevnem prisilnem prekr-

nekakšno zamisel združitve pravoslavnih držav dr. Perko komentira z besedami, da se »sleherni lahko svobodno povezuje«. Potem opozarja, da je »to teritorialno težko doseči, ker so ljudje pomešani. Če se bomo odločili za enotno Evropo, bo ta pomešanost še večja. Da pa se povezujejo z namenom, da bi zascitili pravoslavje, je dobro. Takšna povezovanja pa niso perspektivna, če so naravnana proti drugim. Če gre torej za povezave, ki naj bi okrepile krščansko pravoslavno vero kot fronto proti katoliški cerkvi ali muslimanom, to gotovo ne bo uspe-

zki in kot primer za to omenja, da se lani, ko je bila v beograjski stolnici masa za mir v Bosni, na katero so povabili predstavnike vseh veroizpovedi, srbska pravoslavna cerkev temu povabilu ni odzvala. Njen patriarh je kasneje v osebnem pogovoru z dr. Perkom rekel, čes, saj vendar ne moremo moliti skupaj.

Predvsem pa, rad bi šel domov

Katoliskemu nadškofu tukaj ni ne lahko ne prijetno, resignirano govori nadškof Perko, ki se doda, da so posamezne tegobe tem večje, ker gre za škofijo, ki

vati, saj so plače majhne, pokojnine pa še manjše. Zato je moja dolžnost, da po svetu 'prošajim', da bi preživeli.«

Ob omembi Svetega sedeža sta se vsilili tudi vprašanji papeževega obiska v Sarajevu in Ljubljani ter konkordata med Vatikanom in Ljubljano. »Znano je, da papež se zmeraj hoče obiskati Sarajevu. Poglavitna ovira pri tem je enaka, kot je bila septembra - vrhovi pravoslavne cerkve si taksnega obiska ne želijo,« pripoveduje dr. Perko. Kar zadeva obisk Ljubljane, pa je že določeno, da bo papež Slovenijo obiskal leta 1996, čeprav se ni znan točen datum. Za konkordat med Vatikanom in Ljubljano pa meni, da bi ga težko imenovali konkordat, prej sporazum.

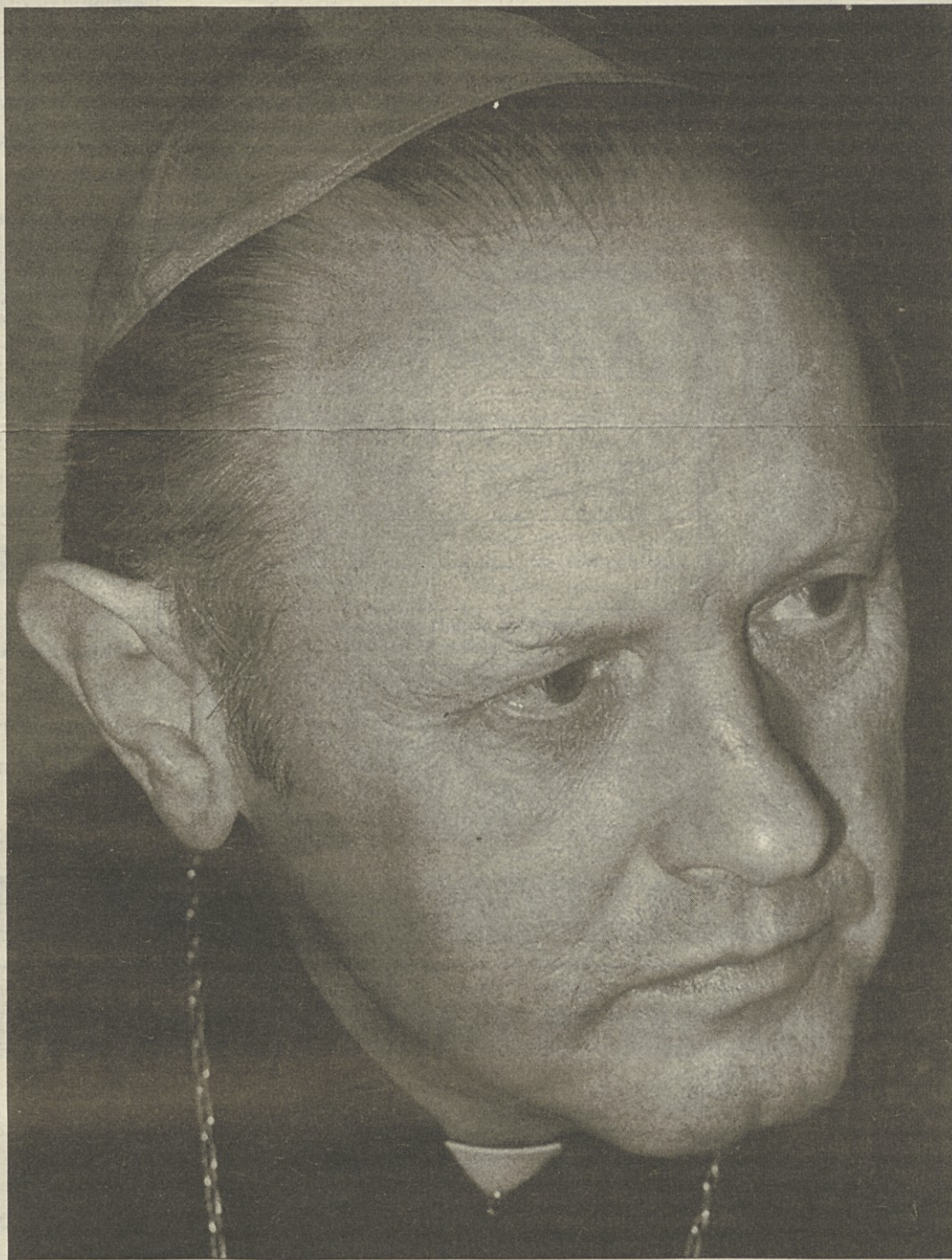
V zvezi z imenovanjem Vinka Puljića za kardinala, dr. Perko meni, da papež skrbi predvsem za to, da so kardinali geografsko razporejeni po vsem svetu. »Sam sem že večkrat rekel, da bi bil, če ne bi prišlo do tega položaja v Bosni, nadškof Sustar brzkone imenovan za kardinala, toda zaradi razmer v Bosni je papež na to mesto imenoval sarajevskega nadškofa, tako da ni bilo prostora za še enega kardinala v balkanskem prostoru,« poja-

snjuje. Ob koncu pogovora se dotakneva še nekaterih bolj ali manj »zasebnih reči«. Dr. Perko »potoži«, da mu zavrnili že dva odstopa. Sam dodam, da gre pri tem pravzaprav za izkazano zaupanje in čast, toda nadškof je vztrajnejši in že govori o mirnem življenju v Sloveniji, na Krki, kamor bi se rad vrnil, ko bo nehal opravljati to dolžnost. Tam bi rad še naprej kuhal svoje zdaj že znamenito zdravilno zganje »Perkovino«, sestavljeno iz »stotih molitev, stotih psalmov in stotih zelišč«. Na nalepki piše, da je njen rok uporabnosti »dokler ni popita«.

Tu so se razširile govorice, da so mu srbske mejne oblasti pred kratkim odvzele potni list. Povprašam ga o tem, a meni, da to ni pomembno. Gre pravzaprav za »rdeči« potni list, ki je bil izdan v Sloveniji že prej, medtem pa je dobil novi slovenski potni list. Po besedah obmejnih organov menda »nihče ne more imeti dveh potnih listov«, zato so mu odvzeli »rdečega«, ki mu je tudi že potekla veljavnost. Zdaj si ureja »papirje«, da bi si pridobil dovoljenje za stalno bivanje kot slovenski državljani.

Izključim magnetofon. Zgodba se nadaljuje in ljubeznivi gostitelj prinese na mizo domače pecivo in - »Perkovino«. Srkava in pogovor se odvija naprej... Toda že en sam kozareček »Perkovine« je močno čutiti v krvi. Sicer pa, saj veste, rok trajanja...

Davor Kriska

sčevanju, o čemer je minister za zunanje zadeve ZRJ Vladislav Jovanović pisno obvestil generalnega sekretarja OZN, dr. Perko odločno odgovarja: »Srbi so se osramotili s svojimi pritožbami, ker niso poznali položaja.« Potem on opiše ta položaj: »Verouk je na Hrvaškem izbirni predmet, kar pomeni, da se stariši o tem odločajo skupaj z otroci. To je fakultativni predmet. Če pa se zanj odločijo, postane obvezen predmet. Tudi pravoslavci imajo pravico, da bi se tako organizirali, toda tam ni pravoslavnih duhovnikov. Zato so nekateri srbski stariši svoje otroke prijavili h katoliskemu verouku, toda to ni nobeno prekrščenje. Teh srbskih otrok je na Hrvaškem med petsto in tisoč. Gre za stvar osebne odločitve, in če bi to prepovedali, bi kršili njihove osebne pravice.«

Tako imenovano pravoslavno crto, ki jo tukaj toliko omenjajo,

lo,« je trdno prepričan dr. Perko.

Nadškof potem omenja razlike med obema krščanskima cerkvama. Poudarja, da je srbska cerkev nacionalna cerkev, da pa je hkrati večina srbskih eparhij zunaj Srbije. V sami Srbiji in Crni Gori je le tretjina eparhij, dve tretjini pa sta zunaj: v BiH, na Hrvaškem, v ZDA, Kanadi, na Madžarskem... Pravoslavna cerkev kot nacionalna cerkev povezuje Srbe po vsem svetu. Katoliška cerkev pa je izrazito internacionalna, zato ne vleče mej, poudarja Perko. Po njegovem katoliška cerkev meni, da je tudi pravoslavje Kristusova cerkev, in si želi, da bi prišlo do večje skupnosti in medsebojnega sodelovanja, sobivanja, zlasti med verniki.

Za osebne stike in odnose med katoliško in pravoslavno cerkvijo meni, da so prijateljski, a hkrati dodaja, da uradnih odnosov skorajda ni. Časi so te-

»umira«. »Vse manj nas je, problemi pa so vse večji. Med drugim tudi finančni. Stevilni so prepričani, da dobivamo ne vem koliko od Vatikana, toda vseh osem let, kolikor sem tu, od Svetega sedeža nisem dobil niti dinarja. Cerkev vzdržujejo s svojim denarjem verniki, vendar od njih ni mogoče veliko pričako-

Ob koncu pogovora se dotakneva še nekaterih bolj ali manj »zasebnih reči«. Dr. Perko »potoži«, da mu zavrnili že dva odstopa. Sam dodam, da gre pri tem pravzaprav za izkazano zaupanje in čast, toda nadškof je vztrajnejši in že govori o mirnem življenju v Sloveniji, na Krki, kamor bi se rad vrnil, ko bo nehal opravljati to dolžnost. Tam bi rad še naprej kuhal svoje zdaj že znamenito zdravilno zganje »Perkovino«, sestavljeno iz »stotih molitev, stotih psalmov in stotih zelišč«. Na nalepki piše, da je njen rok uporabnosti »dokler ni popita.«

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekoga boste poklicali na zagovor in ga mimogrede, preden si boste dovolili izpad, potipali se po njegovem mnenju o vas. Namesto izpada bo sledila mila moralka.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Kljub splošnemu direndaju se boste vendarle počutili nekoliko osamljene. Preveval vas bo občutek, da vas nihče ne razume. Res; se sebe je težko razumeti, kaj šele drugega!

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V objemu izbranca boste začutili omamo naslade, kakršne doslej niste doživeli niti v sanjah. Ker boste pristni, se bodo vaše sanje zavlekle dolgo v noč.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spremembe, za katere se boste odločili danes, bodo resnične in trajne, kajti vaše oči bodo odprte, očala, ki realnost spreminjajo v iluzijo, pa boste zalucali v kot.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Vaša skromnost bo marsikoga presenecala, le vi boste vedeli, da je igrana. Ko boste pokazali svoje sadove, bodo zavistneži pozeleneli, vi pa boste blesteli.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Na delovnem mestu boste z domiselno potezo dosegli spremembo, ki vam bo pricarala občutek, da ste zamenjali službo. Spremenite se še vi, pa boste zamenjali življenje.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Znasli se boste v središču pozornosti. Ne boste igrali tistega, kar niste, ampak se boste prepustili svoji bujni domisljiji - in pozeli uspeh. Se se ji prepustajte.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vzivali se boste v težavo bližnjega in mu pomagali iz zagate. Iz hvaležnosti vam bo ponudil pomoč, vendar jo boste odbili. Kar zmorete sami, lahko drugi le pokvarijo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Spustili se boste na tla resničnosti in sprejeli dejstva, pred katerimi ste si doslej zatiskali oči. Uvideli boste, da so veliko manj kruta, kot so bila videti skozi zaprte veke.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spoznali boste, da je v ozadju vašega interesa do drugih boj za njihovo naklonjenost, zato si jo boste odslej pridobivali s tistim, kar bo godilo tudi drugim.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Posvečali se boste svojim zamislim, medtem ko boste vsakdanje banalnosti malone zanemarjali. Toda nikar ne zanemarite tistega, kar je temelj vašega zdravja.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Razjezili se boste nad neodgovornostjo tistih, s katerimi potujete v lepšo prihodnost. Ne spreminjajte jih z grožnjami; zagrajte raje na njihove skrite želje.

Lunin mlaj, Mars in Merkur nam bodo povzročali nevšečnosti

Vpliv mlaja, ki je nastopil zadnji dan prejšnjega obdobja, bo čutili tudi v prvih dneh tega tedna, saj gre za dokaj neharmonično kombinacijo s planetom Marsom, ki je v času blizu mlaja v opoziciji z Luno. Aspekt opozicije je vsekakor težaven, če sam po sebi, ker pa imamo tokrat opraviti z retrogradnim Marsom, bo ozračje se bolj zahtevno. Do izraza bodo prisle predvsem bolj zapletene lastnosti Luninega mlaja in Marsa, kar nas utegne presenetiti s preglavicami. V svojem ravnanju bomo pogosto prenapregli in neplodni. V bežanju pred obveznostmi bomo kaj hitro zašli v sebičnost, zato bodo možnosti zdrave komunikacije občutno zmanjšane.

K problematičnosti odnosov bo pripomogel tudi Merkur, in sicer zaradi svoje retrogradnosti. Občutili bomo pogoste blokade pri izražanju svojih notranjih vzgibov, za-

to bo marsikatera misel ostala nedorečena ali preveč dvoumna, da bi omogočila vzdrževanje skupnega jezika.

Na splošno bo to obdobje za naše čustveno življenje polno dramatičnih zapletov, ki se ne bodo vedno dobro končali. Nič čudnega, saj bo pomanjkanje vodnih kvalitativ prav očitno. V vodnem znamenju (Ribah) bo le Saturn, pa se ta je v tem znamenju v egzilu in je zato njegova pomoč minimalna.

Venera bo 5. februarja presla v znamenje Kozoroga, kjer je njeno delovanje v upadu. Kozorog je torej ozadje, v katerem pridejo na dan temne strani tega planeta. Opaziti bo težnjo po izolaciji, razredčeni odnosi pa bodo dobili neprijeten prizvok izkoriščanja.

Potrebna bosta torej velika strpnost in posluš za bližnjega, če želimo uspešno prebroditi to obdobje. (A. O.)

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

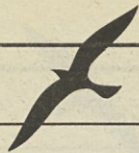
Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani. Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebrani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«.

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POČUTJE, ZDRAVJE							
spustitev	×	×	○	○	○	✓	✓
šport	○	✓	○	○	○	○	○
post, dieta	×	×	○	○	○	○	✓
težja fizična dela	✓	✓	✓	○	○	×	×
izlet	○	○	✓	✓	✓	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	✓	✓	○	○	○	×	×
domača zabava	○	○	○	○	✓	✓	○
družinski posvet	✓	✓	✓	○	○	○	×
družabne igre	○	×	×	×	×	○	○
urejanje uradnih zadev	✓	✓	○	○	○	○	×
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	○	✓	✓	✓	○	○	×
naložbe in nakupi	✓	✓	○	○	○	○	×
zamenjava službe	×	×	×	○	○	×	×
izposoja denarja	○	○	✓	✓	✓	✓	○
igre na srečo	✓	○	○	○	×	×	×
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje	○	○	○	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	○	✓	✓	✓	○	○	○
zmenek	○	○	○	○	○	○	○
ljubljenje	○	✓	✓	✓	○	○	○
prekinitev zveze	×	×	×	○	○	○	✓
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	✓	✓	✓	○	○	○	×
učenje, sirjenje obzorja ...	✓	○	○	○	○	×	×
raziskovanje	○	✓	✓	✓	○	○	○
umetniško ustvarjanje ...	×	×	○	○	○	✓	✓
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	✓	○
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, × neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

194	JAMA, KJER SE KOPLJE GRAMOZ	ZVEDAV CLOVEK	PREBIVALEC IZOLE	KAMBOSKI GENERAL (LON)	SPORTNA VADBA	AVTOR: SIMON BIZJAK	BIVSI ANG. DIRKAC STEWART	ANGLESKO SVETLO PIVO	ZIMSKO PREVOZNO SREDSTVO	KOSCEK SUKANCA	NAUK O TUMORJIH	PREDANOST	IVANO EDALINI	KOCINA	NEMSKI KANCLER (HELMUT)	BLOMDAHL-VA OPERA Z ELEKTRONSKO GLASBO		RAKEV	IT. IGRALKA MASSARI	OSEBNI ZAI MEK	IMPRESIJA	DEL NOGE POD GLEZNJEM
ROD ZELIK IZ DRUZINE KOSARIC						ZENSKA, KI NAPOVEDUJE PRIHODNOST											CIRKUSKI BURKEZ					
GORA V JULIČIH						FRANCOSKI IGRALEC SL. TOLAR (OKR.)											DOHODEK OD KAPITALA PRITOK IL- MENSKEGA J.					
MLADOST- NICA													NENASILJE V HINDUIZMU OLAJ JOZE						IVAN ROB PREBIVALK AJOVSCINE			
OTOZEN TONOVSKI NACIN				HOKEJIST ZUPANCIC BIVSI IT. POLIT. (GIUSEPPE)				IKONOBOREC SIMONA VODOPIVEC											NEM. FILOZOF (GEORG F.) JAVNI PRIKAZ			
VNETJE JAJCNIKOV, OOFORITIS									TROPSKA RASTLINA PREDUJEM, NAPLACILO						GORA V SRBIJI					NEM. PISEC IN EGIPTOLOG (GEORG MORITZ)	RADIKALNI VODJA FR. REVOLUCIJE (JEAN - PAUL)	
GRSKI FILO- ZOF, PARME- NIDOV UCENEC						ADAM IN ---			SREDISCE VRTENJA VZH. RIZEVO ZKANJE				ROKOMETA- SICA KAPDZIC	UGASEL CENTRALNI VULKAN	ANTON AZBE ESTONCI		IGRALEC CEJVAN					
NEODIM			MARJETA GREGORAC KARL SCHRANZ			NAJVEČJI MORSKI SESALEC	OPERNA SO- PRANISTKA PUSAR - JERIC	ZGODNJA OBLIKA JAZZA ZMIKAVT								DEBELA PALICA	AMERIŠKA IGRALKA GARDNER	STANOVANJ- SKI PROSTOR				
PERLUJSKI INDIJANEC					BOGOMILOM SOROD. SEKTA NACE SIMONCIC							PRASKA TONČKA MAROLT						DRUGO IME MESTA KALININ				
PRISTOJBINA ZA UPORABO CESTE									KIRGISKI PISATELJ (CINGIZ)									RUMENO RJAVA BARVA				
AVGUST ZIGON				RADIOAKTI- VEN KEM. ELEMENT (AI)					DVORNA KLIKA									NASTAVA, ZANKA				

LJUBLJANA

Slovenska prestolnica ima bogato zgodovino (5)

V dobi baroka je mesto dobilo novo podobo

V 17. stoletju Ljubljana, ki jo lahko vidimo v upodobitvi Giovannia Pieronia iz leta 1639, ni imela zidanih stavb. Hiše so bile lesene, se vedno pritlične ali enonadstropne z lesenimi ali celo s slamo kritimi strehami. Večinoma so bile zavarovane s plotovi in pripadajočimi gospodarskimi objekti, hlevi in skednji, zato so v mestu pogosto izbruhnili požari, ki so se z bliskovito naglico razširili. Pogosti pa so bili tudi potresi. Zaradi uničujoče moči potresov in požarov so morali večkrat popravljati ali na novo sezidati stavbe, to pa je bil tudi eden od razlogov za razvoj umetnosti in arhitekture v mestu.

Ljubljana postane izrazito baročno mesto

Konec 17. stoletja je Ljubljano prevel renesančni

duh, ki se je naslonil na poznogotsko tradicijo. Stare lesene hiše so večinoma nadomeščali z zidanimi. Ker so takrat zidali predvsem iz neobdelanega lomljenca, so bile stavbe masivne. Pojavljale pa so se tudi že prve lahkotnejše oblike, zlasti prve dvoriscne arkade.

G. Pieroni, Ljubljana leta 1693, perorisba

V zgodovini Ljubljane je pomembno leto 1693, ko je bila ustanovljena Academia operosorum, ki je imela namen po italijanskem vzoru urediti kulturno življenje v mestu v novem, baročnem duhu. Njen vpliv se še posebej kaže v umetnosti. Tako je v nekaj desetletjih Ljubljana postala izrazito baročno

mesto. Odstranili so vse vidnejše srednjeveške spomenike ali pa jih vsaj barokizirali in zabrisali gotski značaj.

V prvem obdobju se je barok opiral zlasti na italijanske gradbenike, v drugem pa nastopajo že domače moči, kjer je potrebno omeniti Gregorja Macka in kamnoseško delavnico Luke Misleja ter njegovega zeta Francesca Robbo.

V renesansi in baroku je Ljubljana kot mesto glasbe bolj zaznava. Mestni glasbeniki so nadaljevali delo iz 16. stoletja. V 17. stoletju so postali v glasbi zelo pomembni jezuiti. Glasbo in ples so zelo spretno vključevali v svoje gledališke predstave, te pa so se odlikovale tudi po odlični kostumografiji in dekoraciji.

V. S. (Se nadaljuje)

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH Carl von Ossietzky (1889-1938)

Vpliv slabih solskih ocen na življenjsko pot je bil v različnih časovnih obdobjih različen. Nasploh bi lahko rekli, da imajo spricevala vse večji vpliv na usodo posameznika, čeprav se je tudi v malo bolj oddaljeni preteklosti dogajalo, da so slabe solske ocene za tega ali onega utegnile postati nepremagljiva ovira. Na to opozarja tudi primer Carla von Ossietzkega, nemškega protifasista, Nobelovega nagrajenca za mir in Hitlerjeve žrtve. Mlademu Carlu von Ossietzkemu, ki velja danes za enega od osrednjih nemških simbolov odpora proti nacizmu, se je prav uradniska kariera, ki jo je Hitler s takšnim studom zavrnil, vsaj nekaj časa kazala kot raj na zemlji. Vendar pa ta znani nemški častnik in Nobelov nagrajenec ni mogel stopiti na to življenjsko pot, ker njegovi dosežki v soli niso zadostili. Ossietzky, ki se je rodil 3. oktobra 1889 v Hamburgu, je imel resnično revno otroštvo in mladost. Oče, ki je prihajal z območij ob nemško-poljski meji, je bil najprej poklicen vojak, nato pa se je preživljal kot stenograf v pisarni hamburskega odvetnika in kasnejšega mestnega senatorja in župana. Umrl je zelo mlad, ko je bil Carl star komaj dve leti. Mati, ki je sebe in otroka preživljala z majhno kavarno, v kateri je servirala tudi hrano, se je šest let kasneje vnovič poročila s kiparjem in rezbarjem, kar pa ni ozdravilo že tako ali tako hudo bolehnega družinskega proračuna. Tudi posledje je družina zvečne živela od dohodka, ki ga je prinašala kavarnica. Tako je mlademu Carlu von Ossietzkemu obisk višje srednje šole omogočil tisti odvetnik, pri katerem je delal njegov oče.

Se nadaljuje

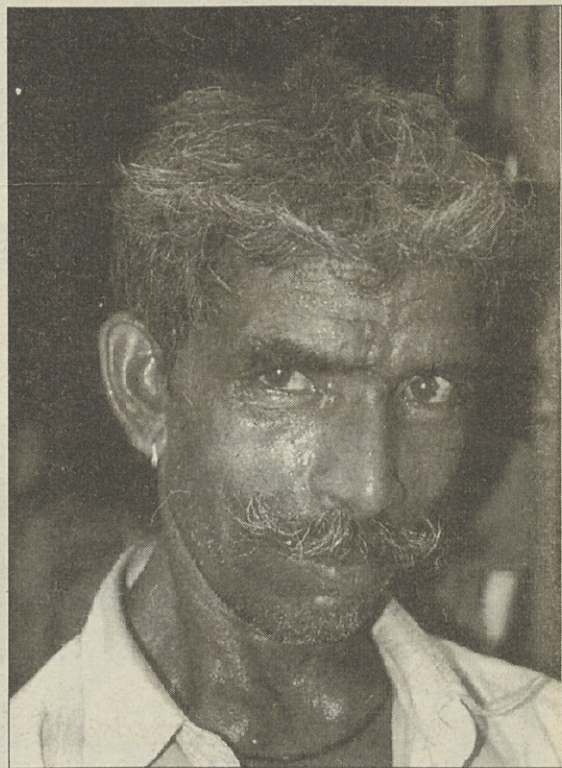
Amritsar - središče sikhovstva (2)

Glede na to, da je Punjab »domovina« sikhov, Amritsar pa njihovo versko središče, sem pričakovala, da tukaj ne bom videla moskega brez turbana - da so skratka takorekoč vsi tukajšnji prebivalci sikhi. Toda pričakovanje se je tudi tokrat - kot večinoma - izkazalo za nezanesljivo: med prvo vožnjo po zapletenih, sodobnih nadvozih in blatnih, se od prejšnje poplave lužastih cestah, se mi dozdeva, da med domačini sikhov ni kaj prida več kot ostalih Indijcev.

V ostalih predelih Indije sem venomer videvala sikhke, ki so živeli vsaj v povprečnih, če že ne kar zelo dobrih življenjskih razmerah, kar mi je porodilo zmotno predstavo o Amritsaru kot nadpovprečno bogatem in urejenem indijskem mestu. V resnici so morda ceste res nekoliko boljše, več je nadvozov in drugih trikov, ki boljše ali slabše urejajo promet, vendar je prav tako kot drugod vse preveč umazanije, stavb v slabem stanju in invalidov brez tega ali onega uda, ki polni upov stegujejo roke pred vsakega mimoidočega, se posebej, če gre za zahodnjaka. V Amritsaru se lahko med prometom indijskih motornih koles tipa »vespa«, večjih motornih koles ter avtomobilov, voziš trdno se oprijemajo sedeza neudobne rikse na kolesarski pogon ter pri tem opazuješ z vrečami otovorjeni voz na konjsko vprego, ki se nekretno pomika med sodobnim prometom sedemstotisocglavega prebivalstva, ali reveže, ki s premočenimi srajcami in čeli pred sabo porivajo vozove, naložene kot manjši tovornjaki. Po raznih peripetijah, nenehno povpraševanju ter za indijske razmere zelo »slani« kazni zaradi vzvratne vožnje po enosmerni ulici je taksi končno pristal pred stavbo, ki - sodeč po napisu nad vhodom - ustreza naslovu, ki smo ga iskali. Od zunaj stavba ne obeta posebnih komfortov, se več: glede na priporočilne besede, ki so nas napotile semkaj, se nam zdi prav ogabna. Toda že ko prestopimo prag, ugotovimo, da je pravkar delezna temeljiti obnovitvenih del in da

je prav zato trenutno videti še huje kot sicer. Baje je to eno izmed najboljših prenočišč v okviru kategorije s sprejemljivimi cenami. Sicer pa imam srečo, da si amritsarsko popotniško usodo delim s tremi sopotniki: tako se lahko porazdelimo v dve sobi in si po dva in dva delimo strošek za streho nad glavo. Enoposteljnih sob seveda nimajo in če sam spis v dvoposteljni, plačas le za spoznanje manj kot za dva. Cena pa ni nizka. Temperatura je v Amritsaru krepko nad trideset stopinj Celzija, kar se odraža na količini tekočine, ki jo moramo neprestano vlivati vase. Po osvežitvi prihi se pred hotelskimi vrati kmalu zopet začnem potiti, prav tako pa tudi ostali. Najbolje bo, če se kar najhitreje kam odpeljemo z riksami. Po dva in dva se razporedimo na za zahodnjake preozke sedee dveh vozil. Ko se končno zedinimo glede cilja, nas vznika, ki sta s trgovskim pogledom izvohala, da pravzaprav nismo popolnoma prepričani o tem, kam naj bi se peljali, skušata pregovoriti za bolj oddaljeni cilj, ki bi jima seveda prinesel boljši zaslužek. Navajeni indijskih zvijač »se ne damo« in končno vznika opustita prepričevanje ter se osredotočita na vožnjo.

Se nadaljuje

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Rabina obisce nadležen možakar, da bi dobil njegov nasvet. Tri ure tezi, na koncu pa vpraša: »Rabin, kaj naj storim?«

»Najbolje bo, če se das krstiti,« mu odvrne rabin.

Možarak je presenečen in tudi uzaljen: »Rabin, kaj naj to pomeni?«

Rabin pa nazaj: »Če se prekrstiš, boš naslednjic kradel čas župniku in ne meni.«

~ ~ ~

Znani saljivec Hersch Ostropolier je nekaj časa služil pri uglednem rabinu. Nekega dne obisce rabina zenska in mu potoži, da jo je mož popihal. Rabin pogleda v svoje bukve, nato pa ženski obljubi, da se bo mož spet vrnil. Vmes se Hersch in pribije: »Vašega moža zanesljivo ne bo več nazaj.«

Ko zenska odide, rabin pokara Herscha. Ta pa mu odvrne: »Rabin, vi ste morali pogledati v svoje bukve, da ste prišli do spoznanja, da se bo mož spet vrnil. Jaz pa sem si ogledal žensko samo in zato trdim: mož je odšel za vedno.«

Rabin sede in začne razmišljati. Pri vratih se pojavi zenska in vpije: »Gorje, rabin, moj mož se hoče ločiti od mene!«

Rabin pogleda v prve bukve, nato v druge in potem se v tretje. Končno najde tisto, kar je iskal: naočnike. Posadi si jih na nos, pogleda Judinjo in izjavi: »Pa se prav ima!«

MOJSTRI DETEKTIVI

Agatha Christie

Nemejski lev (3)

Sir Joseph je opravil potrebno predstavljajanje in rekel:

"No, monsieur Poirot, pustil vas bom, da boste sami nadaljevali." Kratko je pokimal in odšel.

Lady Hoggin je bila obilna zenska zlovoljnega izraza in s heno pobarvanih las. Njena družabnica, plahutajoča gospodična Carnaby, je bila zalito bitje prijaznega obraza, staro kakih štirideset ali petdeset let. Do lady Hoggin se je vedla nadvse ponižno, in bilo je očitno, da se je na smrt boji.

Poirot je rekel:

"Zdaj pa mi povejte, lady Hoggin, vse podrobnosti o tem gnusnem zločinu."

Lady Hoggin je temno zardela.

"Zelo sem vesela, da ste to rekli, monsieur Poirot. Ker je bil res zločin. Pekinski psički so strašno občutljivi, prav tako občutljivi kot otroci. Ubogi San Tung bi bil lahko umrl od strahu, če od nicesar drugega."

Gospodična Carnaby je zasoplo pritrtila:

"Da, bilo je zlobno, res zlobno!"

"Prosim, povejte mi dejstva."

"No, bilo je tako. San Tung je sel v park na sprehod z gospodično Carnaby ..."

"Ojoj, da, jaz sem vsega kriva," je pritrtila družabnica. "Kako sem mogla biti tako neumna, tako malomarna ..."

Lady Hoggin je jedko rekla:

"Ne želim vam očitati, gospodična Carnaby, vendar res mislim, da bi bili morali biti bolj pozorni."

Poirot je pogledal družabnico.

"Kaj se je zgodilo?"

Gospodična Carnaby je začela gostobesedno in malo zmedeno pojasnjevati.

"No, bilo je res nenavadno! Pravkar sva se bila sprehodila med cvetjem, San Tung je bil seveda na vrhovi, že prej se je malo preletal po trati, in ravno sem se hotela obrniti in oditi domov, ko sem zagledala otrocička v vozičku, tako srčkanega otrocička, nasmejal se mi je, roznata lička in takšni kodrci! Nisem si mogla kaj, da ne bi varuske vprašala, koliko je star, rekla je, da sedemnajst mesecev, in prepričana sem, da se nisem pogovarjala dlje kot minuto ali dve, in potem sem nena-

doma pogledala navzdol, in Sana ni bilo več. Vrvica je bila prerezana ..."

Lady Hoggin je rekla:

"Če bi bili mislili na svojo dolžnost, se ne bi bil mogel nihče prikrasti in prerezati vrvice."

Zdelo se je, da bo gospodična Carnaby bruhnila v jok. Poirot je naglo rekel:

"In kaj se je zgodilo potem?"

"No, seveda sem ga iskala vsepovsod! In klicala! In čuvaja v parku sem vprašala, ali je videl kakšnega moskega, ki je nosil pekinskega psička, pa ni videl nič takega, in nisem vedela, kaj naj naredim, in iskala sem naprej, ampak nazadnje sem, seveda, morala domov ..."

Gospodična Carnaby je hipoma umolknila. Poirot si je lahko prav dobro zamislil prizor, ki je sledil. Vprašal je:

"In potem ste prejeli pismo?"

Zgodbo je nadaljevala lady Hoggin.

"S prvo postjo naslednjega dne. Pisalo je, da moram v nepriporočenem zavrtku poslati dvesto funtov v bankovcih po en funt na naslov kapetana Curtisa, Bloomsbury Road Square 38, če hočem

San Tunga se kdaj videti živega. In da bo, če bo denar kako označen ali če bo za to izvedela policija, San Tungu odrezali ušesa in rep!"

Gospodična Carnaby je začela smrkati.

"Tako grozno," je zamrmrala. "Kako morejo biti ljudje tako hudobni!"

Lady Hoggin je nadaljevala:

"Pisalo je, da se bo San Tung se isti večer vrnil živ in zdrav, če bom denar takoj poslala, če pa ... če pa bom sla pozneje na policijo, bo zaradi tega trpel San Tung ..."

Gospodična Carnaby je jokaje zamrmrala:

"Ojoj, tako se bojim, da bi lahko se zdaj ... monsieur Poirot seveda ni ravno policija ..."

Lady Hoggin je zaskrbljeno rekla:

"Torej vidite, monsieur Poirot, da boste morali biti zelo previdni."

Hercule Poirot jo je hitro pomiril.

"Toda jaz nisem policija. Zelo diskreten bom, zelo tiho. Bodite prepričani, lady Hoggin, da bo San Tung popolnoma varen. To vam jamčim."

Zdelo se je, da je po tej carobni besedi

obema damama odleglo. Poirot je nadaljeval: "Imate pismo tukaj?"

Lady Hoggin je odkimala.

"Ne, naročeno mi je bilo, naj ga pošljem skupaj z denarjem."

"In ste to storili?"

"Da."

"Skoda."

Gospodična Carnaby je zivahno rekla: "Imam pa pasjo vrvico. Naj grem po njo?"

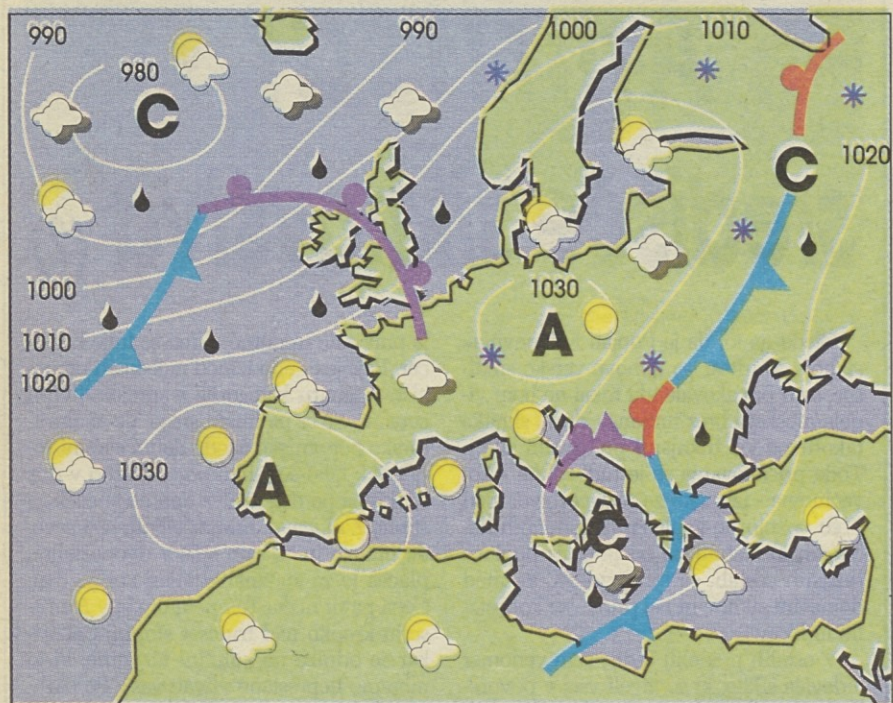
Odsli je iz sobe. Hercule Poirot je izkoristil njeno odsotnost in zastavil nekaj vprašanj.

"Amy Carnaby? Oh, ona je čisto v redu. Dobra duša, čeprav, seveda, neumna. Imela sem več družabnic, in vse so bile polne trape. Ampak Amy ima San Tunga zelo rada, in vsa stvar jo je grozno pretresla - čisto po pravici - da tako visi nad otroškim vozičkom in zanemari mojega malega srčka! Te stare device so vse enake, nore na majhne otroke! Ne, popolnoma sem prepričana, da ni imela s tem nič."

Se nadaljuje

EVROPA / PREHODNO BOLJ SUHO

Vremenska slika:

Nad srednjo Evropo in Alpami se krepi greben visokega zračnega pritiska. Od severovzhoda k nam doteka hladnejši in bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

BIOPROGNOZA

Cez dan bo vpliv vremena ugoden in spodbuden, ponoči pa bodo vremensko občutljivi ljudje slabše spali.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so ponekod mokre in spolzke. Na mejnem prehodu Jezersko je obvezna zimska oprema. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka brez posebnosti.

SNEŽNE RAZMERE dne 30.1.

Rogla	70 - 90	Kanin	50 do 170
Krvavec	do 60	Straža na Bledu	20
Vogel	120	Zelenica	20 - 70
Kranjska Gora	15 - 35	Golte	do 40
Mariborsko Pohorje	do 70	Cerkno	50
Velika planina	do 25	Podkoren	35
Soriska planina	60	Kobla	10 na 40

Na omenjenih smučiscih, razen na Rakitni, naprave obratujejo. Na Mariborskem Pohorju in na Straži na Bledu je možna nočna smuka. Tekaske proge so urejene na Rogli, Mariborskem Pohorju, Soriski planini in v Kranjski Gori. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, Vogel, na Koblo in v Kranjsko Goro.

ALPE JADRAN / RAZJASNITVE, BURJA

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

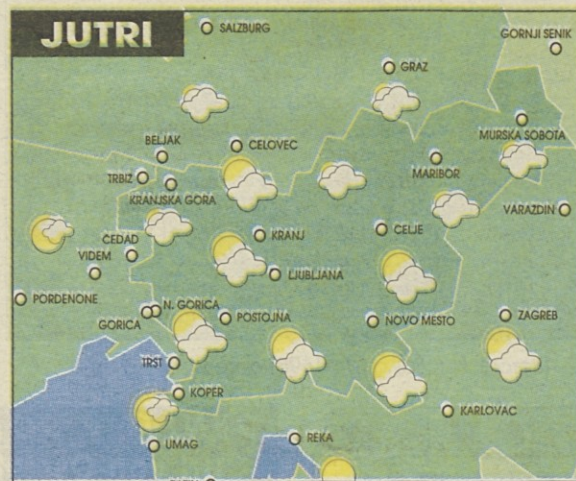

Slovenija:

Razjasnilo se bo. Pihal bo severovzhodnik, na Primorskem zmerne burja. Najvišje dnevne temperature od 2 do 6, na Primorskem do 9 °C.

Sosednje pokrajine:

Razjasnilo se bo, le na Hrvaškem bo se bolj oblačno. Ob Jadranu bo pihala burja.

V Sloveniji:

V sredo bo delno jasno z zmerno oblačnostjo.

Obeti:

V četrtek popoldne od zahoda novo poslabšanje vremena.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	5/9
TRST.....	9/10
CELOVEC.....	-2/4
BRNIK.....	3/6
MARIBOR.....	9/11
CELJE.....	7/10
NOVO MESTO.....	4/11
NOVA GORICA.....	5/9
MUR. SOBOTA.....	8/11
PORTOROŽ.....	10/9
POSTOJNA.....	6/6
ILIRSKA BISTRICA.....	7/7
KOČEVJE.....	8/-
CRNOMELJ.....	20/11
SLOV. GRADEC.....	7/6
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	0/5
VOGEL.....	-1/-1
KREDARICA.....	-6/-6
VIDEM.....	5/9
GRADEC.....	-1/6
MONOSTER.....	5/10
ZAGREB.....	-10
REKA.....	-/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-11/-3
STOCKHOLM.....	-10/-5
MOSKVA.....	-2/0
BERLIN.....	7/9
VARSAVA.....	5/7
LONDON.....	3/12
AMSTERDAM.....	2/9
BRUSELJ.....	5/10
PARIZ.....	9/11
DUNAJ.....	3/10
ZÜRICH.....	5/9
ZENEVA.....	2/6
RIM.....	9/16
MILAN.....	1/13
BEOGRAD.....	6/16
BARCELONA.....	8/9
ISTAMBUL.....	8/9
MADRID.....	9/11
LIZBONA.....	15/18
ATENA.....	7/15
BUCAREST.....	0/7
MALTA.....	10/17
PRAGA.....	6/8

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Čipke in plastika

Pariški modni kreator perla Lejoby ponuja kombinacijo čipk in plastike (AP)

V ZDA kar
6 milijonov
revnih otrok

NEW YORK - Kar šest milijonov ameriških otrok mlajših od šestih let živi v revščini. To je ugotovila neka zasebna ustanova, ki skrbi za revne otroke (National center for children in poverty). Po njenih ugotovitvah je teh šest milijonov kar 26% vseh otrok, ki niso se dopolnili šestega leta starosti. V primerjavi z letom 1972, ko je bilo takih otrok le 3, 4 milijona, se je število skoraj podvojilo. Ustanova poziva oblasti, naj kaj storijo, ker bo to imelo dramatične posledice za ameriško družbo.

Nič mondenih
porok!

KØBENHAVN - Lise-Lotte Rebel, edina danska luteranska ženska skof, je v intervjuju za danski Politiken izjavila, da so cerkvene poroke postale preromantične in modene, končajo pa se z razporoko, ker pare zanima le bogati scenarij cerkvenih porok, ne pa prava zakonska zveza. Prav zato je Rebelova napovedala, da ne bo več poročala parov, če bodo poroke prebogate in premodene.

Protest predebelih
policijskih rekrutov

NEW YORK - Šest policijskih rekrutov toži newyorskopolitico, ker so jim svetovali, naj si poiščejo drugi poklic, ker so predebeli. Sestorica je po večmesečnem policijskem solanju uspešno opravila vse izpite razen telovadnega.

McDonald naj bi »oskrunil«
kraj smrti generala Custerja

WASHINGTON - V svojo herojsko divjezahodno epopejo zaverovani Američani so se zgrozili. Little Big Horn, bojišče, kjer so Indijanci premagali generala Georga Armstronga Custerja in njegovo konjenico, bi lahko skazila McDonaldova restavracija. Feron Iron, zviti indijanec plemena Crow, ki je lastnik 80 hektarjev pasnikov, namerava svojo posest prodati najboljšemu ponudniku. Ironovi pasniki se nahajajo prav na kraju, kjer je neki belec zadnjič videl se živega generala Custra. To je bil trobentač Giovanni Martino, v Ameriko prišel bivši garibaldinec, ki mu je Custer ukazal, naj gre po okrepiteve.

Znani gric, kjer je general Custer s svojimi vojniki poskušal leta 1876 preprečiti dokončni zlom, potem ko so ga Indijanci prilisčili in ga stisnili v past, je last ustanove National Park Service, ki je celotno območje spremenila v muzej. Little Big Horn obdaja rezervat indijanskega plemena Crow (več kot 5.500 hektarjev), ki so se obvezali, da ne bodo skalili pogleda na nekdanje bojišče. Feron Iron je sedaj prelomil dano besedo, prav zato je prišlo do neobčajnega zavezništva indijanskih plemen Crow, Siouks in Cheyennov z odborom Little Big Hornovega bojišča, ker bi restavracija oskrunila spomin na padle.

»Happy birthday«

Gorila Vip je v bostonskem živalskem vrtu praznovala 16. rojstni dan z obilnim zalogajem slaščic (AP)

Na Japonskem
ukinili revijo,
ki je zanimala
holokavst

TOKIO - Japonska založniška hiša Bungei Shunju je za nedolocen čas ukinita izhajanje mesečnika Marko Polo, ker je v februaru objavil članek s provokativnim naslovom »Ni bilo nacističnih plinskih celic«. Direktorja mesečnika, so odslovili, število članov s spornim članom pa umaknili iz prodaje. Članek je napisal japonski zdravnik Masanori Nisioka, ki trdi, da so nacistične plinske celice »le propaganda, ker jih nikoli ni bilo, po vojni naj bi jih zgradili komunisti, tako da bi kriminalizirali nacizem«.